

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

На правах рукопису

КУЛЬЧИЦЬКИЙ Віктор Іванович

УДК 81'367.332.2:811.12.2 (043.5)

**НОМІНАТИВНІ ТА КОМУНІКАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОТВОРІВ
СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

спеціальність 10.02.04 – германські мови

Дисертація на здобуття наукового ступеня

кандидата філологічних наук

Науковий керівник
кандидат філологічних наук, професор
КУДІНА Олена Федорівна

КИЇВ 2012

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 НОМІНАТИВНІ ТА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНВЕРСІЇ, АБРЕВІАЦІЇ ТА АФІКСАЦІЇ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	15
1.1 Конверсія: номінативна сутність та основні моделі	19
1.2 Аббревіація, її місце в системі дериваційних способів номінації та специфічні властивості	30
1.3 Найпродуктивніші суфіксальні моделі сучасної німецької мови: словотвірні значення та номінативна специфіка	46
1.3.1 Суфіксація у сфері іменника	36
1.3.2 Суфіксація у сфері прикметника	42
1.3.3 Суфіксація у сфері дієслова	47
1.3.4 Суфіксація у сфері прислівника	48
1.4 Префіксація як номінативний прийом і як утілення в мові результатів пізнавальної діяльності людини	50
1.4.1 Моделі дієслівної префіксації	51
1.4.2 Типи префіксальних іменників	52
1.4.3 Префіксація в словотворенні прикметників	53
1.5 Префіксально-суфіксальні похідні слова та їхній вклад у словотвірну номінацію	54
1.6 Методологія дослідження об'єкта	56
Висновки до першого розділу.....	59

РОЗДІЛ 2 НОМІНАТИВНІ ТА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАПІВАФІКСАЦІЇ ТА

СЛОВОСКЛАДАННЯ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ...	62
2.1 Напівафіксація: основні моделі, тенденції розвитку та вклад у розширення номінативних можливостей словотвору	61
2.2. Словоскладання як головний тип номінативної діяльності на лексемному рівні: закономірності композитотворення та типи складних слів	67
2.2.1 Типи дієслівного словоскладання та їхня номінативна специфіка	69
2.2.2 Субстантивні складні слова в сучасній німецькій мові: їх номінативний потенціал а також тенденції розвитку	78
2.3 Складний прикметник як один з номінативних типів лексемотворення сучасної німецької мови	84
Висновки до другого розділу	93
РОЗДІЛ 3 СЕМАНТИЧНІ КАТЕГОРІЇ У СЛОВОТВОРЕННІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	97
3.1 Класифікація похідних слів сучасної німецької мови на основі семантичних категорій	97
3.2 Характеристика і особливості семантичних категорій у словотворенні сучасної німецької мови	115
3.3 Перекатегоризація лексики як одна з найважливіших номінативних функцій словотворення сучасної німецької мови	118
3.4 Граматика словотворення німецького дієслова як засіб активного оволодіння словотвірними закономірностями сучасної німецької мови	121
Висновки до третього розділу	133

РОЗДІЛ 4 СЛОВОТВОРЕННЯ В КОМУНІКАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	139
4.1 До питання про побудову функціональної моделі словотвору	139
4.2 Актуальне членування смислової структури складного слова	151
4.3 Словотворення і текстотворення	163
Висновки до четвертого розділу	172
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	176
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	182
СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ	205
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	206
ДОДАТКИ	210
Додаток А.	227
Додаток Б.	215

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

- ЛСГ** – лексико-семантична група
- ПО** – похідна основа
- СМ** – словотвірна модель
- НФЄ** – надфразові єдності
- N** – іменник;
- V** – дієслово;
- Adj.** – прикметник;
- Adv.** – прислівник;
- P. I** – дієприкметник I;
- P. II** – дієприкметник II;
- – знак деривації або трансформації;
- + – – знак детермінативного словоскладання.

ВСТУП

Історія загальної теорії словотворення германських мов сягнула двохсотрічного рубежу. Кількість фундаментальних досліджень (Г. Пауль, В. Вільманс, Й. Ербен, В. Мотч, М. Д. Степанова, О. А. Земська, В. Фляйшер, Б. Науманн, В. М. Павлов, Л.І. Сахарчук, Н.Г. Іщенко, Н.Ф. Клименко, Л.В. Сахарний, О.С. Кубрякова, В.С. Вашунін, Г. Велльманн, І. Кюнгольд, І. Барц), розділів у працях загальнолінгвістичної спрямованості, (Н.Д. Арутюнова, О.В. Бондарко, О.В. Розен, Л. Вайсгербер, І.Я. Харитоновна, Т. Шіппан, Ш. Ульман та ін.), розвідок у збірниках наукових праць та мовознавчій періодиці (Р.З. Мурясов, В.В. Клімов, Л.В.Полякова, О.Н. Сінкевич, К. Бальдінгер, П.С. Спічер, П.фон. Поленц, Г. Ортнер, Л. Ортнер) постійно зростає [210; 226], проте інтерес до словотвірної проблематики в германістиці не послаблюється. Основною причиною такої тенденції є прагнення розробити методикку словотвірного аналізу, яка дала б можливість відтворити специфіку свого об'єкта у всій повноті його проявів, у цілісності складних ієрархічних стосунків між його складовими частинами та елементами суміжних мовних рівнів, а головне, звести в систему величезне розмаїття поодиноких фактів.

Співіснування різних концепцій свідчить про те, що пошук теорії, здатної забезпечити максимально повне і точне відтворення та моделювання свого об'єкта, не завершено. Як і раніше, поза межами фундаментальних праць зі словотвору залишаються так звані «оказіональні» слова, що творяться безпосередньо у процесі мовлення з порушенням постульованих мовознавчою наукою системних закономірностей, а також похідні слова, що виникають за високопродуктивними зразками, але не фіксуються словниками. Їх іменують не зовсім вдалим терміном «потенційні слова». А тим часом такі словотвірні одиниці за чисельністю ненабагато поступаються словотвірним одиницям зі словниковим статусом [157; 248; 166].

Сутність словотворення як одного з найважливіших різновидів номінативної та комунікативної діяльності може бути розкрита лише на матеріалі новотворів, які демонструють живі продуктивні тенденції у функціонуванні словотвірної структури мови. Це твердження є основною гіпотезою, обґрунтування котрої пронизує увесь

подальший виклад та хід аналізу. Терміном новотвори (Neubildungen) позначено всі похідні слова, що залишились поза словниками сучасної німецької мови, незалежно від мотивів, якими це зумовлено. Такі «позасловникові» словотвірні конструкції неоднорідні за своїми сутнісними характеристиками, що знайшло свій вияв у лінгвістичній термінології. Розмаїття поглядів спричинилось не лише до появи великої кількості різноманітних термінів, а й до неоднозначного, інколи навіть прямо протилежного, їх тлумачення. Детальне з'ясування доречності тих чи тих термінів та викладення власної позиції – справа подальших розділів дослідження. До зазначеного вище, однак, слід додати одне істотне застереження: нарівні з новотворами аналізу підлягають зафіксовані словниками похідні слова, за умови, що їх словотвірне значення не затемнене лексичними чи стилістичними нашаруваннями, що з'являються внаслідок «вростання» похідних слів у лексичну систему мови та пов'язаних з цим «вростанням» процесів метафоризації, метонімізації і, насамперед, лексикалізації [180, с. 133-136]. Не слід, проте, плутати феномен лексикалізації семантики похідних слів з досить частими випадками так званих семантичних нарощувань у значенні цього типу лексичних одиниць, котрі є ознакою багатьох продуктивних словотвірних моделей і невід'ємною характеристикою великої кількості не тільки усталених, нормативних, а й нових похідних слів, що залишились поза словниками сучасної німецької мови. До того ж, якщо лексикалізація повторюється у значних за розмірами рядах слів, більше того, стає зразком для творення аналогічних словотвірних одиниць безпосередньо у мовленні, то вона теж ураховується при аналізі фактичного матеріалу. Прикладом подібної лексикалізації можна вважати, зокрема, формування в дієслів з першим компонентом *herum-* значення негативної оцінки дії, вираженої твірною основою. Аналіз словотворення як процесу, різновиду психологічної, мовленнєвої діяльності передбачає орієнтацію, передусім, на словотвірні інновації, бо їх виникнення і є власне словотворенням як процесом, а решта – лише відтворення результатів цього процесу [151; 195].

Дисертація не претендує, та й не може претендувати, на всеосяжне, вичерпне висвітлення закономірностей німецького словотворення. Таке завдання потребує

об'єднання зусиль великого науково-дослідницького колективу із залученням сучасної обчислювальної техніки та найновіших способів накопичення і обробки інформації. Приблизне уявлення про його масштаби дає «Словник словотвірних елементів німецької мови», у якому нараховується 770 словотвірних морфем, що повністю охоплюють афіксацію і частково – словоскладання. Більшість із 770 словотвірних морфем поєднується з основами двох, а не раз, і трьох частин мови, утворюючи полісемантичні словотвірні моделі. Структурно-семантична характеристика кожної з таких моделей, залежно від ступеня деталізації чи авторської методики і вихідних теоретичних позицій, може містити значну кількість структурно-семантичних класів, підкласів, розрядів, рядів, тощо.

Актуальність цього дослідження полягає, насамперед, у відсутності комплексного обширного аналізу нагромадженого теоретичного та практичного доробку з урахуванням номінативних і комунікативних аспектів функціонування мовних одиниць, динамічного аспекту синхронного словотворення та процесів авторського і оказіонального творення нових словотвірних одиниць. Окремі елементи такого підходу можна спостерігати в низці праць останнього часу [27; 44; 240], проте вони торкаються лише деяких питань і не дають цілісного уявлення про специфічні ознаки словотвору, які зумовлюють його «невловимість» при суто таксономічному, описово-класифікаційному підході, а тому спонукають до пошуку більш гнучких і динамічних способів моделювання об'єкта, які б належним чином урахували його «загострений» проміжний статус, поєднання ним якостей кількох суміжних мовних рівнів, кумуляцію характерних ознак різнопорядкових мовних одиниць [79; 159]. Усунення недоліків традиційної методики вивчення словотвірної побудови мови, поповнення теорії словотвору новими даними, перегляд деяких постулатів та класифікаційних усталень є органічною складовою частиною цільових настанов дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано згідно з планом наукових розвідок кафедри германської філології Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка за темою «Розвиток і взаємодія мов та літератур в умовах глобалізації світових

процесів»(код: 06 БФ 044 – 01), затвердженої Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України.

Мета дисертації полягає у висвітленні номінативних та комунікативних функцій німецького словотворення в процесах мовленнєвої діяльності. Досягнення окресленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

– обґрунтувати два підходи до вивчення словотворення: системного, таксономічного і функціонально-комунікативного. Виявити в рамках першого підходу найбільш продуктивні словотворчі засоби й моделі шляхом фіксації та вивчення новотворів. Розкрити дію словотвірних механізмів у двох основних формах їхнього мовного побутування – системі мови та мовленнєвій діяльності, аналогом котрої виступають тексти різноманітних функціональних стилів.

– розробити словник новотворів як наочне свідчення розвитку номінативного арсеналу сучасної німецької мови, який є матеріальним втіленням живого процесу творення нових номінативних одиниць на основі наявного словотворчого потенціалу;

– виявити номінативну специфіку словотворчих засобів і найпоширеніших моделей сучасної німецької мови та переосмислити деякі традиційні положення з урахуванням отриманих нових даних;

– здійснити семантичну класифікацію словотворення сучасної німецької мови на базі семантичних категорій як магістральних напрямків розвитку лексичної системи сучасної німецької мови у її словотворчому вимірі. Обґрунтувати польовий характер структуризації словотвірних категорій. Показати їхню неоднорідність і розкрити їхню специфіку;

– продемонструвати комунікативну специфіку складних слів сучасної німецької мови на основі тема-рематичного членування їхньої смислової структури і виявити різні типи складних слів з точки зору їхнього «вкладу» у процеси комунікації та текстотворення;

– здійснити класифікацію функцій похідних одиниць у мовному і мовленнєвому аспектах і розмежування загальномовних і автономних функцій, з

одного боку, та системних і мовленнєвих функцій, з іншого боку;

Об'єктом дослідження є словотвірна система сучасної німецької мови у всьому розмаїтті її способів і моделей та в розрізі всіх частин мови.

Предмет дисертації – новотвори, okazіональні та авторські слова, не зафіксовані словниками сучасної німецької мови в розрізі всіх частин мови, способів та моделей словотворення, що відображають активні і динамічні аспекти функціонування словотворчих процесів.

Матеріалом дослідження слугували тексти сучасної німецької мови, взяті із сучасної німецькомовної публіцистики, наукової, художньої літератури, фахових та спеціальних видань.

Методи дослідження зумовлені метою та завданнями роботи. Вони включають використання елементів загальнонаукових (абстрагування, узагальнення, формалізація) та емпірично-теоретичних (аналіз та синтез) методів. На додаток до аналізу обширного фактичного матеріалу, більшості найсолідніших тлумачних або перекладних, синонімічних словників та словників нових слів [244 – 250], досягнення поставленої мети та розв'язання основних завдань дослідження забезпечується застосуванням комплексу таких спеціальних методів вивчення мовних явищ, як структурне і семантичне моделювання словотвірних одиниць, метод статистичної обробки та кількісного аналізу лінгвістичних даних, глибинні відмінки та просторово-векторний аналіз, моделювання відношень похідності, сегментація похідного слова за безпосередніми складниками, методи дистрибутивного, контекстуального та компонентного аналізу, індукції та дедукції, семантичного перефразування похідного слова в синонімічний вислів, залучення лексикографічної інтерпретації значення похідних слів, лінгвістичного експерименту в поєднанні з опитуванням інформантів, трансформаційного аналізу. Їх використання визначається завданнями кожного конкретного етапу дослідження.

Наукова новизна цього дослідження полягає в тому, що у ній вперше розкрито творчий потенціал словотворення сучасної німецької мови на прикладі найбільш репрезентативних словотвірних моделей та на матеріалі новотворів, не зафіксованих словниками сучасної німецької мови. Вперше систематизовано і

представлено у формі словника 10 тисяч новотворів, у т.ч. авторських слів та okazіоналізмів, що взяті з текстів різноманітних функціональних стилів. Вперше фактичний матеріал дисертації не обмежується одним способом словотвору, однією частиною мови чи однією словотвірною моделлю, а є своєрідним синхронним зрізом словотвірної системи в цілому, що дозволяє отримати максимально повну і адекватну картину її актуального розвитку. Новим є також підхід до аналізу словотвірної семантики на базі семантичного моделювання та встановлення 19 глибинних семантичних моделей, що об'єднують похідні слова незалежно від їхньої належності до способу словотворення, словотвірної моделі чи частини мови. Вперше запроваджено у науковий обіг і здійснено визначення поняття «граматика словотворення», на цій основі показано можливість виявлення «семантичних дериваційних правил» як своєрідного алгоритму творення нових слів, що може бути покладений в основу системи методично обґрунтованих вправ і знайти практичне застосування у вивченні лексики сучасної німецької мови.

Теоретичне значення роботи впливає з уточнення об'єкта синхронного словотвірного аналізу шляхом критичного переосмислення та уточнення деяких основоположних постулатів сучасної теорії словотвору стосовно продуктивності та системної значущості найпоширеніших моделей, розмежування лексичного та словотвірного аспекту семантики похідного слова. У дослідженні сформульовано принципи лексикографічної фіксації нових словотвірних одиниць, запроваджено в лінгвістичний ужиток нові теоретичні положення, що адекватно відображають внесок словотвору в номінативну та комунікативну діяльність людини.

Практичну цінність дослідження засвідчено його орієнтацією на потреби практики викладання іноземної мови та укладання тлумачних і перекладних словників. Основні результати роботи можуть успішно застосовуватись не лише в курсах вищої школи з лексикології, стилістики чи загального мовознавства, а й для лінгвостилістичної інтепретації тексту, складання вправ спрямованих на розвиток лінгвокреативних здібностей учнів або студентів з використанням комп'ютерів для навчання та різноманітних форм програмованого машинного контролю. Словник нових похідних слів, що додається до тексту дисертації, може знайти широке

застосування як у лексикографічній практиці, так і в лінгводидактичній чи організації та проведенні різноманітних лінгвістичних експериментів або написанні методичних посібників.

Основні положення, що виносяться на захист:

1. Кожному способу словотворення, а в межах окремих способів – кожній словотвірній моделі – притаманна своя специфічна номінативна функція. Вона накладає відбиток на словотвірне значення всіх похідних слів, які виникають у межах відповідних способів і моделей словотворення. В рамках номінативних функцій способів і моделей словотворення наявні семантичні категорії, які відкривають можливість глибинної семантичної класифікації похідних одиниць.

2. Актуальні тенденції та напрямки розвитку словотворення найбільш наочно і зримо простежуються на матеріалі новотворів, що є відбитком живих процесів. У них матеріалізується розвиток сучасної словотвірної системи.

3. Аналіз новотворів відкриває шлях до виявлення найбільш значущих і активних правил творення нових слів. Сукупність таких правил можна образно назвати „граматикою словотворення”.

4. Комунікативні функції словотворчих засобів та моделей знаходять свій вияв у текстах як продуктах мовленнєвої діяльності. Шляхом вивчення місця і ролі словотворчих засобів та моделей на текстовому рівні можна створити функціональну модель словотворення сучасної німецької мови. Комунікативні функції словотворення – багатогранні і різноманітні. Їхня класифікація – нагальне завдання для дослідників словотворення сучасної німецької мови.

5. Виокремлюються два основних типи комунікативних функцій словотвірних засобів та моделей: функція забезпечення смислової і формальної зв'язності (когезії) та функція текстотворення.

6. Окрему групу новотворів утворюють авторські слова і okazіоналізми. Специфіка цього різновиду нових похідних слів сучасної німецької мови заслуговує окремого дослідження.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри германської

філології Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2010-2011) на дев'ятох Міжнародних та Всеукраїнських конференціях: «Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця» (Київ, 2006), «Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця» (Київ, 2007), «Теоретичні та методологічні проблеми дослідження іноземних мов» (Київ, 2008), «Проблеми викладання іноземних мов у немовному вузі» (Київ, 2009), «Етнічні мовно-культурні моделі світу в контексті українського перекладознавства: до 90-річчя Миколи Лукаша» (Київ, 2009), «Проблеми викладання іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі» (Київ, 2010), «Етнічні виміри універсуму: мова, література, культура» (Київ, 2010), «Думка й слово: традиції О. Потебні й сучасна філологічна наука (до 175-річчя О. Потебні)» (Київ, 2010), «Проблеми викладання іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі» (Київ, 2011), «Проблеми викладання іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі» (Київ, 2012).

Публікації. Основні теоретичні положення і результати дослідження висвітлено в п'ятнадцятих одноосібних публікаціях, девять з яких надруковані у фахових наукових виданнях, рекомендованих ВАК.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, додатків і списку використаної літератури. Обсяг основного тексту дисертації становить 181 сторінку, загальний обсяг – 281 сторінок. Робота містить 7 таблиць та 4 схеми. Список використаних джерел налічує 302 позиції, у тому числі 95 іноземними мовами. Список джерел довідкової літератури нараховує 12 позицій. Список джерел ілюстративного матеріалу вміщує 32 найменування.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної для розгляду проблеми, визначено мету й завдання, об'єкт, предмет, методи й наукову новизну роботи, окреслено теоретичне й практичне значення одержаних результатів, сформульовано основні висновки на захист положення, подано інформацію про апробацію даних дослідження.

Перший розділ присвячено висвітленню номінативних функцій конверсії, аббревіації та афіксації сучасної німецької мови і семантичних закономірностей

побудови словотвірної системи з особливим акцентом на процеси творення нових словотвірних одиниць. Розкрито також методологію дослідження об'єкта.

У другому розділі проаналізовано номінативні функції напівафіксації та словоскладання, виявлено найпродуктивніші моделі у складі цих способів словотворення і встановлено найпродуктивніші моделі на основі дослідження процесів активного творення слів, не зафіксованих словниками сучасної німецької мови на матеріалі всіх функціональних стилів.

У третьому розділі розглянуто семантичні категорії у словотворенні сучасної німецької мови, здійснено класифікацію похідних слів на основі семантичних категорій і розглянуто можливість виділення «граматики словотворення» як окремого перспективного напрямку майбутніх досліджень словотвірної системи сучасної німецької мови.

У четвертому розділі проаналізовано окремі аспекти функціонування словотворення в комунікативній діяльності, зокрема, зроблено спробу здійснити моделювання словотворення сучасної німецької мови на функціональній основі, розглянуто формальну і смислову структуру складних слів на базі теорії актуального членування речення і висловлювань, а також показано «внесок» словотвірних одиниць у процеси побудови тексту.

У загальних висновках викладено основні теоретичні та практичні результати дисертації, окреслено можливі перспективи подальших досліджень з обраної тематики. Зокрема, показано багатоаспектність і поліфункціональність словотворення сучасної німецької мови. Встановлено також номінативну специфіку кожного окремого способу словотворення – конверсії, суфіксації, словоскладання, суфіксально-префіксального способу творення нових слів, аббревіації та складноскорочених слів тощо. Продемонстровано можливість моделювання словотвірної семантики на основі семантичних категорій. Висунуто тезу про доцільність виділення окремого напрямку словотвірного аналізу – «граматики словотворення». Зроблено функціональне моделювання словотвірної системи сучасної німецької мови та розглянуто її роль у побудові та функціонуванні тексту.

РОЗДІЛ 1

НОМІНАТИВНІ ТА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНВЕРСІЇ, АБРЕВІАЦІЇ ТА АФІКСАЦІЇ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Наука про словотвір німецької мови формувалася у руслі младограматичного вчення з його орієнтацією на історичний, описово-емпіричний підхід до вивчення мовних явищ. У працях найбільш видатних представників цього етапу в розвитку теорії словотворення – Я. Грімма, Г. Пауля, В. Вільманса, О. Бехагеля, К.Ф. Беккера, Л. Зюттерліна та ін. – вперше виділено самостійний об'єкт лінгвістичного аналізу – словотвірну побудову мови – і закладено підвалини нової лінгвістичної дисципліни. Незважаючи на змішування синхронії і діяchronії, схильність до простої фіксації мовних даних і, як наслідок, недостатньо повне висвітлення їхньої системної організації, у працях младограматиків зібрано багатий фактичний матеріал і зроблено перші кроки на шляху до трактування словотвірних явищ на основі стрункої наукової теорії.

Одним із найважливіших етапів у розвитку німецького словотвору як за практичним, так і за теоретичним доробком, став структурно-семантичний або описово-класифікаційний підхід до дослідження словотвірних одиниць (М.Д. Степанова, В. Фляйшер, Т. Шіппан, Б. Науманн, Р.З. Мурясов, В.С. Вашунін та ін.). В рамках цього підходу здійснено систематизацію та класифікацію всіх типів похідних слів з урахуванням єдності їхньої структури і семантики. Творчий синтез і узагальнення досягнень своїх попередників дали можливість представникам цієї концепції у теорії словотвору створити цілісну методику словотвірного аналізу, що ґрунтується на безпосередньому спостереженні та об'єктивних методах наукового опису мовних фактів. Найвагомим здобутком лінгвістів цього напрямку було запровадження в науковий ужиток точних методів словотвірного аналізу (членування за безпосередніми складниками, моделювання, трансформаційний, дистрибутивний, субститутційний, компонентний аналіз), уточнення або визначення

деяких основоположних понять теорії словотвору (морф, морфема, словотворчий засіб, модель, похідність, словотвірне значення). Описово-класифікаційний або таксономічний підхід увінчався побудовою макромоделі німецького словотворення та укладенням словника словотвірних елементів сучасної німецької мови. Завдяки цьому, теорія словотвору перетворилася із описової дисципліни в точну науку зі своїм концептуальним апаратом, своєю методикою та автономним об'єктом дослідження.

У ході поступального розвитку словотвірної теорії в германістиці у 50-і роки сформувалася концепція словотвору, орієнтованого на зміст. Однією із плідних ідей представників цього теоретичного напрямку (Л. Вайсгербер, Е. Косеріу, В. Генцен) є положення про доцільність застосування методики семантичних ніш і блоків, що перекривають надто дрібні структурно-семантичні класифікації похідних слів. Спроба узагальнення та упорядкування здавалося б незорої кількості розрізнених даних на загальних семантичних засадах привела до виникнення теорії семантичного моделювання, наріжним каменем якої стало усвідомлення вирішальної ролі семантики та уточнювальної, допоміжної функції структурних чи формальних властивостей мовних одиниць.

Значний вплив на формування словотвору як самостійної лінгвістичної дисципліни справила неопозитивістська теорія генеративної (породжувальної) моделі мовного ладу Н. Хомського, в надрах якої зародилася і логічним наслідком якої стала концепція глибинних відмінків Ч. Філлмора. У дослідженнях цього напрямку стверджувалося, що словотвірні та співвідносні з ними за змістом синтаксичні структури мають своїми витокami ідентичні пропозиціональні структури (В. Кюршнер, Г.Е. Брекеле, І. Тангре). Така теоретична установка спричинилася до переоцінки ролі трансформаційного аналізу у вивченні словотвору, до спроби виявити універсальні, іманентно існуючі у мовній системі правила породження всіх словотвірних явищ. Оскільки у «прокрустове ложе» такої теорії не вписувалася значна кількість похідних слів, всі вони були проголошені невід'ємною частиною лексику і позбавлені словотвірного статусу. Штучне звуження об'єкта словотвірного аналізу, попри всю свою привабливість, не дало очікуваного

результату: виявлені на основі ідентичних трансформів численні угруповання похідних слів фактично не додали нічого нового до існуючих структурно-семантичних класифікацій. Головним підсумком досліджень, виконаних в руслі генеративно-породжувального підходу до вивчення словотвору слід вважати постановку проблеми взаємозв'язку та взаємозумовленості словотвору і синтаксису та констатацію таких невід'ємних конститутивних ознак словотворення, як його динамічність, безперервний розвиток і самовдосконалення, необмежена здатність до концептуалізації та категоризації людського досвіду. Суттєвим етапом розвитку генеративно-трансформаційної моделі опису словотвору стало її об'єднання з теорією глибинних (семантичних) відмінків. Це дало змогу сягнути витоків словотвірних процесів, констатувати їхній універсалізм та спільність основних конститутивних ознак на матеріалі різних мов і поставити питання про необхідність словотвірних правил – глибинних механізмів, які визначають функціонування і перспективні напрямки розвитку словотвірної системи.

Співіснування різних концепцій свідчить про те, що пошук теорії, здатної забезпечити максимально точно і повне відтворення та моделювання свого об'єкта, не завершено. Як і раніше, поза межами фундаментальних праць зі словотвору залишаються так звані «оказіональні» слова, що творяться безпосередньо у процесі мовлення з порушенням постульованих мовознавчою наукою системних закономірностей, а також похідні слова, що виникають за високопродуктивними зразками, але не фіксуються словниками. Їх іменують не зовсім вдалим терміном «потенційні слова». А тим часом такі словотвірні одиниці за чисельністю ненабагато поступаються словотвірним одиницям зі словниковим статусом (Г. Гельвіг, Г. Курт).

Головним недоліком теорії словотвору сучасної німецької мови є переважна орієнтація на таксономічний, аналітичний підхід до вивчення свого об'єкта у синхронії. Він цілком виправдовував себе в період нагромадження первинних емпіричних даних та розробок основних теоретичних понять. У міру вирішення цих завдань назріла необхідність виходу словотвірного аналізу на новий рівень, пов'язаний із функціонуванням словотвірної системи в її «природному середовищі» – мовленнєвій діяльності. «Динамічний» аспект синхронного

словотвору, до необхідності виділення якого прийшли практично всі дослідники словотвірної побудови німецької мови (Є.С. Кубрякова, М.Д. Степанова, Й. Ербен), не може обмежуватися лише питаннями реалізації словотвірних можливостей на системному рівні та прогнозуванням появи нових слів. Він повинен відштовхуватися від розуміння діалектичної двоєдності досліджуваного об'єкта як ієрархічно структурованої, відносно замкнутої системи і як специфічного засобу здійснення мовленнєвої діяльності в двох її основних сферах – номінації та комунікації (М.Д. Степанова, О.С. Кубрякова).

Контури нового підходу, який умовно можна назвати функціонально-комунікативним, все чіткіше вимальовуються у сучасному мовознавстві (Л.В. Сахарний, О.А. Земська, О.М. Шахнарович, В. Фляйшер). Однак комплексне вивчення з метою висвітлення номінативних та комунікативних функцій німецького словотворення в процесах мовленнєвої діяльності не проводилось. У розв'язанні цього завдання полягає основне завдання цього дисертаційного дослідження.

Мета першого розділу полягає у виявленні номінативної специфіки конверсії, аббревіації та афіксації та найпоширеніших моделей творення цих типів похідних слів у сучасній німецькій мові на основі новотворів та у переосмисленні деяких традиційних положень теорії словотвору німецької мови з урахуванням отриманих нових даних.

Для досягнення поставленої мети в розділі вирішуються такі основні завдання:

1. Встановлення номінативної специфіки та продуктивності конверсії і її різновидів у сучасній німецькій мові.

2. Висвітлення впливу категоріальної семантики частини мови, під яку підводиться похідне слово, на формування значення похідного слова та на його подальше функціонування в лексико-семантичній системі німецької мови.

3. Виявлення номінативної специфіки суфіксації у розрізі основних частин мови та найпродуктивніших моделей, за якими твориться переважна більшість суфіксальних похідних слів у сучасній німецькій мові.

4. Описання номінативної специфіки префіксації та префіксально-суфіксального способу словотворення з точки зору їхнього внеску в розширення

словотвірних можливостей сучасної німецької мови.

5. Розкриття номінативної специфіки аббревіації та її основних різновидів у сучасній німецькій мові.

Теоретичне значення дослідження, виконаного в першому розділі дисертації, полягає у розробці цілісної методики аналізу, що ґрунтується на безпосередньому спостереженні актуальних мовних процесів та об'єктивних методах наукового опису мовних фактів (членування за безпосередніми складниками, структурно-семантичне моделювання, трансформаційний метод, компонентний аналіз, аналіз на основі теорії генеративної (породжувальної) моделі мовного ладу та концепції «глибинних відмінків» та ін.). Новим і цінним для теорії словотвору є усебічне висвітлення динамічного аспекту синхронного словотвору, в основу якого покладено розуміння діалектичної двоєдності досліджуваного об'єкта як специфічного засобу здійснення номінативної діяльності у процесі пізнання та мовного освоєння людиною навколишнього світу.

1.1 Конверсія: номінативна сутність та основні моделі

У сучасній німецькій мові традиційно визначають такі основні способи словотворення: конверсію, суфіксацію, префіксацію, суфіксально-префіксальний спосіб (конфіксацію), словоскладання, аббревіацію. Однак, цей поділ зберігає усі вади будь-якої класифікаційної схеми щодо «живої» мовної матерії: він лише приблизно відтворює континуумний, цілісний принцип її структурації з плавними переходами від однієї частини до іншої, з безперервним розвитком та взаємодією складових частин, що забезпечує гармонію цілого. Усвідомлення цієї істини було наслідком запровадження в практику лінгвістичного аналізу так званих «перехідних зон» та «проміжних одиниць». У німецькому словотворі доведено існування таких «перехідних зон» як напівсуфіксація та напівпрефіксація [58] творення похідних слів з першим або другим частотним компонентом [13]. Сюди ж, швидше за все, слід віднести й деякі суфіксальні моделі, що здійснюють лише функціонально-синтаксичну транспозицію з однієї частини мови в іншу, а тому за своїми сутнісними властивостями мало чим відрізняються від «класичних» конверсивів. Це,

насамперед, похідні іменники з суфіксами *-ung* від основ дієслів, *-heit /-keit* від основ прикметників та дієприкметників I і II, на які не поширюються процеси лексикалізації. Деякі конверсиви демонструють здатність до семантичної категоризації твірної основи. Так, субстантивовані прикметники або дієприкметники I та II часто отримують значення дійової особи: *der (die) Lesende, Heimkehrende, Gelehrte, Delegierte, Reisende, Erkrankte, Unübertreffliche, Kleine, Unbeugsame, Verbitterte, Kleinwüchsige, Zögernde, Eingewanderte* тощо. Регулярна семантична категоризація має місце при переході прикметників чи іменників у дієслово, порівняйте: *breiten, kürzen, bessern* (фактивність), *grünen, reifen, gesunden* (інхоативність), *salben, fetten, pflastern* (орнативність); *bibern, hechten, stieren* (компаративність) тощо. Подібні похідні слова суміщають у собі ознаки конверсивів та суфіксальних слів. Складноскорочені слова з кінцевим компонентом, що набуває функцій суфікса: *Agfa, Polfa* від *fa – Fabrik; Kripo, Schupo* від *– Polizei* тощо, поєднують властивості суфіксального слова та абрєвіатури. При утворенні конструкцій типу *Weschulin = We(ber) + Schul(z) + in* «спрацьовує відразу» три способи словотвору: основоскладання, скорочення основ (абрєвіація) та суфіксація. Факт взаємопроникнення, взаємоперетинання суміжних сегментів множини, що іменуються терміном «спосіб словотворення», підтверджується кооперуванням у дериваційних процесах префіксації і суфіксації: *beschönigen, einhändigen, das Gebringe*, словоскладання та абрєвіації; *SPD-Mitglied, UNO-Vollversammlung*, суфіксації та абрєвіації: *DDR-weit, die DDR-ologie, der FDJ-ler der Nazismus usw.*, словоскладання та суфіксації: *die Inangriffnahme, mehrzellig, vielbändig*, залученням до процесів словоскладання суфіксальних, складних слів та конверсивів, порівняйте: *der Kaffeeklatsch, der Einreiseantrag, das Vorwarnungssystem, die Tränengasbombe* тощо. Змін може зазнавати навіть, здавалося б, одне з найфундаментальніших мовних розмежувань між повнозначними та службовими морфемами. Деякі службові морфеми в сучасній німецькій мові починають уживатись як повнозначні: *der Ismus, das Mini, das Maxi, tūmeln, die Tūmelei*, а частина слів іншомовного походження з самостійним значенням може брати на себе функції службових морфем: *-drom* у ряді слів типу *Auto-, Aero-, Kosmo-, Motodrom; -naut* в лексемах

Aquanaut, nautisch, Nautik, der Nautiker [171], не кажучи вже про напівфікси та другі частотні компоненти, що стали повсякденним явищем у системі німецького словотворення. З погляду польової структурованості мовних підсистем існування подібних перехідних зон не лише можливе, а й необхідне для забезпечення «зв'язності мовної системи у всіх її ланках»[91; с. 293].

Основною оперативною одиницею аналізу є словотвірна модель. Визначення словотвірної моделі й статусу словотворчих одиниць орієнтоване на теоретичну концепцію М.Д. Степанової та її послідовників [122]. Запозичені словотворчі елементи в дослідженні розглядаються лише побіжно з кількох причин. По-перше, внутрішня форма запозиченого похідного слова рідко усвідомлюється як продуктивний зразок для творення нових слів, бо таке слово «входить» у свідомість мовця не як словотвірна, а як лексична одиниця і відтворюється, переважно, з пам'яті, а не твориться за зразком. По-друге, сполучуваність запозичених словотвірних елементів обмежена тим, що вони поєднуються майже винятково з іншомовними основами. По-третє, більшість із них має вузьку сферу функціонування й активно уживається лише в мові науки або терміносистемах [115].

Під час моделювання враховується належність твірної та похідної основи до однієї з частин мови і вказується дериваційний елемент, за допомогою якого здійснюється процес словотворення. Вживаються такі умовні позначення: *N* – іменник; *V* – дієслово; *Adj.* – прикметник; *Adv.* – прислівник; *P-I*; *P-II*; – дієприкметник I або II; → – знак деривації або трансформації; + – знак детермінативного словоскладання.

Цільове призначення конверсії полягає в реалізації взаємодії між частинами мови – фундаментальними засобами мовної категоризації навколишньої дійсності [38; 45]. Конверсію, напевне, можна вважати мовною універсалією, адже основні частини мови, за визнанням багатьох лінгвістів [35; 104], є у всіх мовах світу. Вона віддзеркалює відносність людського знання і пізнання, наявних логіко-мовних класифікацій, які лише до деякої міри відтворюють безкраю розмаїть матеріального світу в єдності й цілісності усіх його проявів, у стані безперервного розвитку та

змін. Вона ж багато в дечому усуває цю відносність, оскільки є могутнім засобом узагальнення, абстрагування діалектично суперечливої дійсності, що постійно «вислизає» з дискретного плетива мови. Особливий акцент на цій ролі конверсії необхідний тому, що часто наголошується тільки її синтаксична сутність, а сама вона за такого підходу кваліфікується як «морфолого-синтаксичний» спосіб словотворення [24; 27]. Не зовсім влучним слід визнати й термін «функціональна транспозиція» [6, с. 130; 64], що не передає в повному обсязі сутність цього прийому здійснення номінативної діяльності на лексемному рівні. Звичайно, конверсія найяскравіше виявляє себе в синтаксисі, бо трансформація семантики частин мови, їх перекатегоризація незмінно відбивається на синтаксичному оформленні вислову. Однак ця синтаксична функція конверсії є похідною від її логіко-семантичної функції, що уможливорює гнучкість мови й мовного мислення і дещо нівелює відносність наявних лінгвістичних розмежувань на максимальному рівні абстракції.

Реалізація безперервної взаємодії, взаємообміну між частинами мови висуває конверсію в ряд найважливіших засобів номінативної діяльності. Саме її дією, насамперед, пояснюється феномен того, що «в кожній мові кількість слів набагато перевершує кількість явищ дійсності, що існують самостійно» [87, с. 38]. На такий висновок наводить не лише практично невичерпна кількість конверсивів, котру не в змозі відобразити жоден, навіть найоб'ємніший словник, а й дуже висока уживаність їх у текстах.

Якщо зважити на логіко-семантичну і номінативну сутність конверсії, то доведеться визнати, що у сфері двох основних частин мови – іменника та дієслова – вона не обмежується якимись екстралінгвальними чи соціолінгвальними чинниками. Абстрагувальна здатність мовного мислення дає можливість втілити будь-який елемент дійсності або в субстанціональній формі, або ж як процес, що розгортається в часі. Просторова, статична (іменник) та часова, динамічна (дієслово) фіксація елементів матеріального світу безвідносно до їх лексичного значення стає можливою, головним чином, завдяки конверсії. Обмеження, що трапляються й тут, мають або внутрівшньосистемний характер: відповідна лакуна зайнята афіксальним або кореневим словом, порівняйте: *schön* – **schönen* але: *beschönigen*; *böse* – **bösen*

але: *erbosen; fern* – **fernen* але: *entfernen; der Tod* – **toden*, але: *sterben* тощо, або ж конверсиви відсутні з конвенціональних міркувань, внаслідок дії мовного узусу, що віддає перевагу виразним засобам іншого рівня, зокрема синтаксичного, порівняйте: *das Dorf* – **dorfen*, але: *auf dem Lande leben; die Tür* – **türen*, але: *mit einer Tür versehen; die Tür einbauen* тощо. Тому лексикографічна фіксація цього типу похідних слів – непосильне завдання. Однак установлення правил їх творення з переліком можливих семантичних варіантів необхідне для справді глибокого проникнення в сутність номінативних механізмів мови, що вивчається.

1. Модель $V \rightarrow N$. Найпродуктивніша субстантивна конверсійна модель сучасної німецької мови, у складі якої слід розрізнити два основних різновиди:

а) субстантивація з відтинанням дієслівного фінального елемента *-en*, що часто супроводжується зміною кореневого голосного чи іншими морфологічними змінами твірного дієслова;

б) субстантивація інфінітива.

У сучасній німецькій мові за першим з наведених вище різновидів особливо активно творяться іменники від основ напівпрефіксальних та складних дієслів, порівняйте: *die Zumast, der Aufwasch, der Ausgriff, die Hinzutat, der Rückverweis, der Wetthandel*. Віддієслівні іменники-конверсиви цього типу, поєднуючись з основами інших повнозначних слів, сприяють розбудові словотвірних можливостей сучасної німецької мови у сфері словоскладання, порівняйте: *der Selbstanspruch, der Nachanstrich, der Kohlendioxid-Ausstoß, der Neubau-Auftrag, die Einsturzgefahr* тощо.

Субстантивація інфінітива є найпростішим і фактично невичерпним способом транспозиції дієслова будь-якої морфологічної структури в іменник [69, с. 49]. Механізм дії цього дериваційного процесу внаслідок необмежених можливостей та максимально спрощеної схеми структурних і семантичних трансформацій якнайповніше відповідає нагальним потребам мовного спілкування, а тому часто використовується для творення конверсивів *ad hoc*, для конкретної ситуації і задля досягнення конкретних комунікативних намірів. Особливої продуктивності в сучасній німецькій мові набуває субстантивація складних інфінітивів та інфінітивних груп, порівняйте: *das Verfügbarbleiben, das*

Wegprivatisieren, das Nichtrechthaben, das Nicht-mehr-Mitkommen, das Ins-Gespräch-Kommen, das Im-Mittelpunkt-Stehen тощо.

Існування двох типів конверсійної моделі $V \rightarrow N$ підкріплюється їхньою семантико-функціональною диференціацією: субстантивованій акт дії/ субстантивованій процес, що виявляється в протиставленнях типу: *der Anstrich – das Anstreichen, der Heimgang – das Heimgehen, der Zusammengriff – das Zusammengreifen*. Семантичні розходження між парами подібних слів, які не «вписуються» в наведену опозицію – наслідок лексико-семантичних процесів часткової або повної лексикалізації словотвірного значення конверсивів з відтинанням дієслівної фінали, що виявляється у формуванні, власне, предметного змісту, а отже, набуванні «класичних» ознак іменника. У результаті значна кількість подібних конверсивів або поєднує словотвірне й предметне значення, або ж втрачає істотні функціональні ознаки конверсива, потрапляючи до розряду предметних найменувань: *der Zug, der Trunk, der Brauch*. Цікаво, що принципове розходження в семантиці двох різновидів дієслівної конверсії в німецькій мові підкріплюється формальним розходженням – опозицією артиклів *der/das*. Субстантивовані інфінітиви, здебільшого, зберігають семантико-функціональну специфіку типу, хоча окремі з них у разі досить тривалого вживання в процесах мовлення можуть набувати й предметних значень, порівняйте: *das Essen, das Schreiben, das Vermögen*.

2. Модель $A \rightarrow N$. Високопродуктивна модель транспозиції будь-якого прикметника в іменник середнього роду [7]. Іменники жіночого та чоловічого роду утворюються лише від прикметників, які позначають якості, властивості, ознаки, притаманні живим істотам. Відповідно до цієї закономірності виникає системно зумовлена семантична диференціація відприкметникових іменників-конверсивів: субстантивована ознака – найменування особи за характерною ознакою.

3. Модель $P I, P II \rightarrow N$. За цією моделлю творяться назви осіб за активною (твірною основою – дієприкметник I) чи пасивною (твірною основою – дієприкметник II) ознакою. Головна відмінність від «класичних» суфіксальних найменувань осіб за їх якостями/ознаками полягає в можливості номінації суб'єкта за ситуативною, одномоментною прикметою. Цією обставиною зумовлено високу продуктивність

моделі та, як наслідок, появу значної кількості подібних конверсивів безпосередньо в процесах мовлення [52]. У формі середнього роду спостерігаються лише іменники-конверсиви від дієприкметників II, бо значення дієприкметника I несумісне зі значенням «неживого об'єкта», котрий не може виступати носієм активної ознаки. Нечисленні винятки мають вузьку сферу вживання і є лексикалізованими словами, семантика котрих практично не співвідносна із семантикою твірної основи, порівняйте: *Das Liegende (Gestein), das Resultatierende (Diagonale eines Parallelogramms)*.

Загалом слід наголосити на особливій ролі артикля в конверсії прикметника, дієприкметника чи дієслова в іменник. Саме завдяки артиклю стає можливою диференціація віддієприкметникових конверсивів за ознакою «живе/неживе», яка пронизує більшість лексико-граматичних розрядів іменника [121]. Тому можна стверджувати, що функція артикля в подібних випадках не обмежується тільки вираженням граматичних категорій іменника, а полягає ще й у включенні конверсива до певного лексико-граматичного розряду або семантичної «рубрики». Відповідно й словотвірне значення конверсивів-іменників не обмежене лише суміщенням категорійних значень взаємопов'язаними відношеннями деривації частин мови, а зазнає глибшої «специфікації». Те ж стосується й віддієслівних іменників-конверсивів з однією відмінністю: тут артикль групує слова не згідно з лексико-граматичними розрядами іменника, а відповідно до двох принципово можливих способів бачення чи характеристики предмети дії – як одномоментного акту чи як тривалого процесу.

4. Модель $N \rightarrow V$. Найпродуктивніша модель перекатегоризації імені в дієслово. Залежно від семантики твірного слова при переході іменника в дієслово виникають різноманітні семантичні групи конверсивів:

а) дієслова процесної характеристики осіб: *dienern, klempern, schauspielern, schlossern, schneidern, schreineren, tischlern* тощо. Вони творяться від назв осіб, агентивних імен. При трансформації в співвідносна за змістом словосполучення з'являється сполучник *als*: *schauspielern – als Schauspieler arbeiten, wirken* [172].

б) компаративні дієслова, або дієслова порівняльної характеристики: *äffen*,

barzeln, bibern, büffeln, hamstern, mausen, krebzen, luchszen, lurchen, robben, stümpfern тощо. Їх значення полягає у порівнянні поведінки, рухів, видів діяльності суб'єкта висловлювання з поведінкою конкретної особи, соціальної групи людей або різних видів тварин, названих твірною основою. При трансформації у співвідношенні за змістом словосполучення у трансформі з'являється сполучник *wie*: *robben sich wie eine Robbe fortbewegen; wie Robbe fortkriechen* [194].

в) інгресивні дієслова, що виражають наставання певного часового відтинку або пори року, порівняйте: *hageln, herbsten, lenzen, nachten, schneien, tagen* тощо. Вони створюються переважно від іменників, що позначають явища природи та виражають поняття, пов'язані з розгортанням у часі. Як і в багатьох інших випадках, активним чинником подібних словотвірних процесів є латентні граматичні значення, притаманні словам різних категорійних розрядів [160]. Характерна ознака таких дієслів – можливість трансформації в словосполучення з дієсловами *sich einsetzen, sich einstellen, werden*: *tagen* → *Tag werden*; *nachten* → *Nacht werden* [150].

г) інхоативні дієслова, що реалізують значення переходу предмета з одного стану в інший, наприклад: *krümeln, modern, rosten, splitttern* та інші. Вони виникають від позначень частин сукупного цілого або від найменувань фізичних, хімічних, біологічних станів матеріальних тіл. Це малочисельна, відносно замкнута група слів, інтегральною ознакою яких є поява в трансформі виразу «*zu etw.(D.) werden*» *krümeln* → *zu Krümeln werden*; *rosten* → *zu Rost werden* [194, с. 28 - 123].

г) фактивні дієслова з семантикою об'єктноспрямованої дії: *bündeln, filmen, fischen, freveln, häckseln, häufeln, heuen, lärmen, mosten, reisen, schroten, wursten* тощо. Спільною формальною ознакою цієї групи відіменникових дієслів-конверсивів є можливість їх трансформації у співвідношенні за значенням словосполучення з дієслівним виразом: «*zu etw. machen*», причому дієслово *machen* може бути замінене синонімічними дієсловами-гіпонімами, що означають конкретні різновиди діяльності: *filmen* → *einen Film drehen*; *unterrichten* → *den Unterricht geben*; *freveln* → *einen Frevel begehen* тощо [194, с. 28 - 123].

д) орнативні дієслова зі значенням наділяння предметом чи матеріалом,

вираженим твірною основою іменника: *chlören, chromen, fesseln, kalken, kleiden, küssen, tünchen* тощо. Основним ресурсом їх творення є іменники – позначення речовин та матеріалів. У трансформі орнативних конверсивів з’являється дієслівний вираз «*mit etw. (D.) versehen*», наприклад: *kalken* → *mit Kalk versehen* [194, с. 28 - 123].

е) інструментальні дієслова: *baggern, bürsten, flöten, gondeln, hämmern, rudern, schiffen, schippen* тощо, котрі можна вважати різновидом фактивних дієслів. Однак чисельність подібних дериватів та активність моделі у творенні нових слів дають підстави для виділення їх в окрему групу. Вони з’являються в результаті транспозиції іменників – найменувань механізмів, інструментів, устаткувань у дієслово. При трансформації в співвідношенні за значенням словосполучення в трансформі з’являється вираз «*mit (D.), durch (Akk.), per (Akk.) etw. tun, machen*», порівняйте: *hämmern* → *mit dem Hammer etw. tun, machen* [194, с. 28 - 123].

є) привативні дієслова, що виражають усунення, вилучення предмета чи об’єкта, позначеного твірною основою, порівняйте: *häuten, kernern, pellen, schälen, schuppen* тощо. Вони утворюють порівняно замкнутий малопродуктивний ряд і трансформуються в словосполучення з дієслівним виразом «*etw. von (D.) entfernen*»: *schuppen* → *die Schuppen entfernen* [194, с. 28 - 123].

ж) локативні дієслова: *hausen, landen, schultern, speichern, wassern, weiden, zelten* тощо з твірною основою – іменником, що означає місцеперебування людей або місцезнаходження предметів. Їм можуть бути поставлені у відповідність словосполучення з дієслівними конструкціями «*sich in, an, auf (D.) befinden*», «*in, an, auf (D.) tragen*», «*in, an, auf (D.) setzen, stellen, nehmen, führen*», наприклад: *wassern* → *aufs Wasser niedergehen*; *zelten* → *im Zelt über Nacht bleiben usw* [194, с. 28 - 123].

з) дієслова зі значенням виготовлення, утворення або виділення того, що позначено твірною основою: *bluten, dampfen, eitern, fasern, fohlen, kalben, knospen, laichen*. Спільною формальною ознакою подібних дієслів є наявність у трансформі дієслівного виразу «*etw. bilden, erzeugen*», порівняйте: *knospen* → *Knospen bilden, treiben* [194, с. 28 - 123].

Характерною ознакою конверсійної моделі $N \rightarrow V$ є «експрезивізація», впливу

якої зазнають всі названі вище семантичні угруповання, за винятком дієслів з орнативним та інхоативним значенням. Саме цією обставиною викликана тенденція до лексикалізації, переосмислення семантики таких конверсивів. У результаті, як правило, у їхній семантичній структурі співіснують метафоричне та власне словотвірне значення, порівняйте: *sumpfen*: 1) *sumpfig werden*; 2) *die Nacht durchzechen*; *krebsen*: 1) *Krebse fangen*; 2) *sich abmühen, mühsam kriechen* (G. Wahrig). Повна або часткова лексикалізація з утратою словотвірного значення – порівняно не часте явище: *himmeln* – *schwärmerisch blicken*; *aasen* – *verschwenderisch umgehen* (mit Geld, Sachen). Новотвори, що виникають у процесі мовлення, здебільшого, вливаються до одного з семантичних угруповань, порівняйте: *barzeln* (2), *scherbeln* (4), *hitschen* (9), тому важко погодитись з висновком, що тенденція до експресивності набагато перевершує тенденцію до регулярності в словотворенні безафіксних відіменникових дієслів.

Попри численні семантичні угруповання відіменникових дієслів-конверсивів, основним їхнім цільовим призначенням, *raison d'être*, залишається вербалізація імені. Семантичне розшарування похідних слів – наслідок принципових відмінностей у лексичному значенні твірних іменників, входження їх до різноманітних семантичних розрядів. Продуктивність конверсійної моделі $N \rightarrow V$ підтверджується значною кількістю новотворів, особливо, від складних іменників, порівняйте: *abendbrot*, *beaten*, *fußballern*, *drahten*, *hebeln*, *krämern*, *kranen*, *kunstmalen*, *mahlzeiten*, *maikäfer*, *malern pantoffeln*, *sicheln*, *skaten*, *theatern*, *zoomen*, *donnerwettern* usw.

5. Модель $A \rightarrow V$. Творення відприкметникових безафіксних дієслів обмежене тим, що воно не поширюється на ад'єктивовані дієприкметники I і II, які складають значну частину всіх прикметників. Винятком можна вважати лише так звані «похідні композити», «декомпозити» чи «парасинтетичні слова» [187, с. 222], що творяться за конверсією від складних чи складнопохідних дієприкметників II: *aus Not gelandet* ← *notgelandet* ← *notlanden*; *unter Zwang gesiedelt* ← *zwangsgesiedelt* ← *zwangssiedeln*.

Ще одним істотним обмежувальним чинником є нездатність похідних

прикметників до переходу в розряд дієслів через конверсію. Та все ж творення безафіксних відприкметникових дієслів має досить регулярний характер, а значення конверсиву залежить від того, під який лексико-граматичний розряд підводиться прикметник: у разі транспозиції в розряд перехідних дієслів реалізується фактитивне значення: *bessern, krümmen, nähern, schwächen, schwärzen, stärken, trocknen*; у разі входженні до розряду неперехідних дієслів – інхоативне значення: *-faulen, -grünen, -heilen, -lahmen, -nässen, -reifen* тощо. Диференційною ознакою цих двох типів конверсивів є поява в трансформі відповідно дієслів *machen* (фактитивне значення) та *werden* (інхоативне значення). Віддієприкметникові дієслова-конверсиви практично не поповнюються новотворами, проте зберігають продуктивність, бо широко залучаються до словотвірних процесів шляхом префіксації, напівпрефіксації чи словоскладання: *hereinblauen, herumverbessern, hineinbreiten, hineinfälschen, hineinflaunen, hinüberwelken, mitreifen, umlauen, vorfeuchten, weitergrünen usw.*

Отже, традиційні уявлення про конверсію як «морфолого-синтаксичний» спосіб словотворення, «взаємоперехід частин мови» чи «функціональну транспозицію» потребує деяких уточнень. Справді, основною номінативною функцією конверсії в сучасній німецькій мові є функція перекатегоризації на рівні частин мови, а тому цілком слушним є висновок про те, що «ономасіологічна специфіка безафіксального словотворення полягає в тому, що воно відображає бачення, сприйняття, розуміння десигната в новому ракурсі, у новій категоріальній проекції» [147, с. 63]. Однак не менш важливою можна вважати і функцію субкатегоризації в межах тої частини мови, до якої потрапляє відповідний конверсив. Вона здійснюється відповідно до наявних лексико-семантичних розрядів або номінативних можливостей осмислення значення конверсиву, що визначаються категорійною семантикою частин мови, що взаємодіють. Зміна синтаксичної функції конверсиву, його синтаксичне «перепрофілювання», є вторинною, похідною від вказаної вище функцією, хоча й зумовлює істотні зміни в синтаксичній побудові мовного вислову, а тому, насамперед, привертає до себе увагу дослідника. Особливої ваги функція синтаксичної транспозиції, зміни діапазону синтаксичного

функціонування номінативної одиниці набуває в процесах мовлення, оформлення тема-рематичної структури тексту, його семантико-синтаксичного урізноманітнення.

Констатуючи великі можливості творення безафікських похідних слів, бо конверсія поширюється не лише на кореневі лексеми, а й на слова з морфологічною структурою будь-якого ступеня складності, а також на словосполучення, слід додати до цього ще й необмежені можливості взаємодії конверсії з усіма іншими способами словотворення, щоб уявити собі значущість та поширеність цього способу словотворення в сучасній німецькій мові.

1.2 Аббревіація, її місце у системі дериваційних способів номінації та специфічні властивості

Аббревіація належить до числа продуктивних способів словотворення сучасної німецької мови [20, с. 3; 155, с. 142].

Результатом скорочення є різнопланові одиниці, що не завжди вписуються в рамки класичних дефініцій, які знаходимо у фаховій літературі. У лінгвістичних працях аббревіація зазвичай подається окремо, або як види скорочень. Зокрема, серед складених слів можна виявити компоненти, які є скороченнями довших лексем, наприклад: *der Ölweig* ← *der Ölbaumweig*. Трапляються також приклади, в яких процес скорочення відбувається не в першій, а другій частині складеного слова, наприклад: *der Briefsteller* ← *der Briefschriststeller*, *der Vietnamfilm* ← *der Vietnamspielfilm*.

Кількість аббревіатур постійно зростає у зв'язку з різким збільшенням потоку інформації, розширенням впливу засобів масової комунікації, розвитком науки і техніки, торгівлі, реклами, активізацією адміністративної і політичної діяльності, необхідністю заміни описових номінацій, термінотворення. Досить уважно подивитись довкола, щоб переконатись, наскільки глибоко увійшла аббревіація в повсякденне життя кожного з нас. Але донедавна мало місце певне недооцінювання цього способу словотворення і, як наслідок, недостатня увага до його вивчення. Ще й зараз аббревіації, здебільшого, відводиться другорядна роль. Такий стан справ

поліпшують спеціальні дослідження [20; 36, с. 167-169], у яких не лише здійснено детальну структурно-семантичну класифікацію складноскорочених слів, а й показано істотні розходження між ними, встановлено функціональну самотність цього типу похідних лексичних одиниць.

Визначна роль у розвитку абрєвіації належить словоскладанню, бо поява великої кількості абрєвіатур – це своєрідна реакція на композиційне ускладнення словоскладання. Зростаюча конкретизація значення термінологічної лексики спричинює своєрідний «комполитний вибух», різке зростання кількості складних багатоконпонентних термінів. Цій тенденції, яку важко поєднати з істотними неодмінними якостями терміна – лаконічністю та точністю, – протистоїть, урівноважуючи її, така компактна форма лексемного «скорочення» як абрєвіація. Тому і в мові вчених чи фахівців, і в окремих терміносистемах [89, с. 78-87; 133], і й у текстах масової комунікації все чіткішою є тенденція до розвитку абрєвіатурної лексики на ґрунті «відносно узуальних» або узуальних комполитів та словосполучень – назв міжнародних чи національних організацій, закладів, офіційних установ, країн, партій, політичних, військових, економічних союзів тощо: *DIN = Deutsche Industrie-Norm*, *ASP = Arbeitsgemeinschaft Sozialdemokratischer Frauen*, *VFBP = Volksfront für die Befreiung Palästinas*. Проте складноскорочені слова виникають і в результаті усічення лексем, порівняйте: *Professional = der Profi*, *der Totalisator = der Toto*, *der Autobus = der Bus*, *die Trambahn = die Bahn*. Більшість абрєвіатур все ж є скороченнями ініціального типу на базі словосполучень та складних слів або ж усіченими лексемами, решта ж типів / ініціально усічені, скорочено похідні, складноусічені, частково-скорочені слова, контрактири та скорочені слова з суфіксоподібним кінцевим компонентом [93, с. 6] уживаються переважно в окремих терміносистемах і не мають загальномовного побутування.

Поширеними є слова з першими складовими – «*homo-*», «*psycho-*», «*kosmo-*», «*bio-*», «*euro-*», тощо. «*Bio-*», «*euro-*» самотійно в мові не вживаються, їх прийнято вважати скороченнями слів, оскільки вони є морфемами. Тут знову ж таки виникає запитання, чи слід називати згадані вище утворення скороченнями, бо якщо це так, то для них повинна існувати відповідна базова лексема. Не вважаючи такі утворення

скороченнями, слід встановити їх словотвірний статус.

Наведені вище утворення можна віднести до двох різних видів – до групи скорочень, перша частина яких скорочується до перших складів, або ж у групу, де перша складова є усіченням на «о». Такими скороченнями є наприклад: *Biorhythmus* ← *biologischer Rhythmus*, *Abo* ← *Abonement*, *Homo* ← *Homosexueller*, *Euro* ← *Europa*.

Щодо зазначених прикладів ми дотримуємося думки, що їх можна віднести до двох груп, а саме:

1. Складні слова з апокопою (тип скорочення, коли внаслідок словотворчих процесів залишається перша частина базового елемента), наприклад: *Abo* ← *Abonement*, *Homo* ← *Homosexueller*, *Euro* ← *Europa*. У цих випадках зберігається перша частина слова, яка несе основне семантичне навантаження.

2. Композити, до складу яких входять прикметники. Зокрема, із суфіксом «-logisch», як наприклад: *das Ökosystem* ← *ökologisches System*, *die Psychoanalyse* ← *psychologische Analyse*.

Прикладом складеного скорочення є *Linol-* ← *Linoleum* у словах *der Linolschnitt*, *der Linoldruck*. У праці В. Фляйшера та І. Барц [173] знаходимо приклад *Turbo* ← *die Turbine*, який є скороченим варіантом «*Turb*» + закінчення «о», «*Turbo*» вживається у значенні «швидко», «дуже швидко». Насьогодні значення слова розвинулись настільки, що в одному випадку зустрічаємо замість повного слова «турбіна», а в іншому значенні «швидко»: таким чином можна говорити про полісемію зазначених одиниць. На межі обох значень перебуває *der «Turbodiesel»*, яке, залежно від технічного застосування і від знання реципієнта, може вживатись у значенні *частини*, що знаходиться всередині турбіни та в значенні – *швидко*. У випадку, коли «*Turbo*» вживається в значенні *Turbine*, його можна розцінювати як морфемний варіант, утворений в результаті процесу скорочення. Таким чином ми відносимо утворення *Euro-*, *Linol-*, *Turbo-* до групи скорочених морфем зі специфічними ознаками словоскладання. Інші приклади – *inter-*, *tele-* вживаються без змін у складених словах. Існують також приклади, коли зв'язані елементи є другою складовою у відповідних словах, наприклад: – *das Motel*, *das Bootel*.

Проблемними випадками класифікації скорочених слів в межах словотвору є явище контамінації, контракції, змішані типи словоскладання. Йдеться про утворення, які формуються зі складених слів і в яких можуть випадати навіть цілі слова вихідної лексеми, наприклад: *das Meisterstückwerk* ← *das Meisterstück* + *das Stückwerk*, *der Ehrgeiz* ← *der Ehrgeiz* + *der Geizhalls*, *der Besserwessi* ← *der Besserwisser* + *der «Wessi»*. Крім того, існують приклади, в яких випускаються частини морфем, наприклад: *das Schwabylon* ← *das Schwabing* + *das Babylon* (назва готельного комплексу у Швабінгу). Таким чином часто утворюються іронічні або смішні слова. Зазначеним випадкам, важко знайти місце в словотворі чи серед скорочень, чи серед особливих випадків словоскладання. У працях, присвячених виключно скороченням, вони не розглядаються, а в працях, що розглядають словотвір загалом, вони займають неоднозначну позицію. В. Фляйшер у жодному разі не відносить їх до скорочень [172. с. 128]. У праці В. Генцена [187] можна знайти суперечливі твердження, як, наприклад, таке, що до групи часткових скорочень належать приклади, у яких випадає середня частина відповідної базової лексеми. К. Гансен дотримується думки, що, зокрема, англійський приклад *smog* ← *smoke* + *fog* можна віднести до особливих випадків словоскладання [186, с. 132-134]. Погоджуючись із думкою Р. Барч [150], Г. Фатера [233], В. Вірегге [234] та інших мовознавців, називаємо такий вид скорочень амальгамою і розглядаємо їх як окреме явище в межах словотвору, наприклад: *Kurlaub* ← *Kurort* + *Urlaub*, *Eurovision* ← *europäisch* + *Television*.

Продуктивність абрєвіації зумовлено, передовсім, відсутністю будь-яких формальних обмежень на участь у словоскладанні абрєвіатур. Можливості утворення на базі цього лексичного пласта суфіксальних, префіксальних або напівпрефіксальних слів значно менші, проте їх існування не викликає сумнівів, порівняйте: *FCKW-frei*, *die Ex-DDR*, *die DDR-ologie*, *USA-weit* тощо.

Цікавим явищем є складене слово, друга складова якого «скорочена на суфікс», наприклад, *der Mähdrescher* ← ***die Mähdreschmaschine***. Г. Вельманн зараховує утворення такого типу до скорочень [239, с. 393], наприклад: *der Laster* ← ***der Lastwagen***, *Vollernter* ← ***Vollerntemaschine***, і пояснює це явище таким чином, що

другий складник базової лексеми замінений суфіксом. В. Фляйшер розглядає також такі приклади, і вважає суфікс « *-er* » скороченням другого елемента базової лексеми [174, с. 116]. Ми дотримуємось думки, що наведені вище приклади не є скороченнями, а похідними, утвореними за допомогою суфіксації.

Досить цікавим у межах словотворення залишається ще одне явище. На думку П. Поленца [218, с. 169-180], Й. Ербена [168], Г. Вельманна [239] випадки, на зразок *die Schau* ← *schauen*, *der Ausdruck* ← *die Ausdrückung* є особливим скороченням – це спосіб утворення нових слів шляхом «скорочення» твірної основи (усічення морфем), таким чином часто утворюються іменники від дієслів та прикметників. Саме при утворенні іменників від прикметників відкидається суфікс і може відбуватись зміна голосної в основі, наприклад: *die Sanftmut* ← *sanftmütig*.

Скорочення можуть виступати новими словотвірними основами, і таким чином вони також беруть участь у процесах словотворення, з них утворюються похідні слова суфіксальним способом, за допомогою суфіксів *-er*, *-ler*, наприклад: *BGRer*, *FDJler*.

В особливу групу слід виокремити композити з першим компонентом-літерою, ще є своєрідним малюнком, піктограмою, яка ілюструє форму чи конфігурацію поняття, вираженого опорним словом, наприклад: *U-förmig*, *O-beinig*, *V-Zeichen* тощо. Їх можна назвати «складними словами з компонентом-піктограмою» [29, с. 19-24].

Основними функціональними ознаками складноскорочених слів та усічених лексем є часова обмеженість їх побутування в мові, порівняно з рештою лексем, та вживаність у певних терміносистемах, на певній території, а інколи й лише в мові певних груп людей, об'єднаних з професійних чи інших міркувань. Номінативна сутність аббревіації у всіх випадках полягає в зміні форми означення номіната шляхом її усічення чи скорочення з метою розширення функціонального діапазону цієї форми, економії місця, зусиль та мовних засобів. Тому значення аббревіатури співвідноситься з референтом не безпосередньо, а лише через значення відповідної повної форми. Однак і тут спостерігається тенденція до «ізоляції» семантики окремих аббревіатур порівняно зі своїм повнооформленим еквівалентом. Цьому

сприяють значні звукові розходження між ними, певна самостійність абрєвіатури стосовно роду, числа та відміни, що спричинюються або до стилістичної диференціації, або до витіснення семантичного прототипу його скороченим чи усіченим варіантом. Не варто все ж переоцінювати розмах і значення таких процесів, що виникають під «тиском» лексико-семантичної системи мови і спрямовані на усунення дублетних форм.

Абрєвіатури активно залучаються до процесів словотворення і є невід'ємним елементом словотвірної системи сучасної німецької мови.

1.3 Найпродуктивніші суфіксальні моделі сучасної німецької мови: словотвірні значення та номінативна специфіка

Саме суфіксація уможлиблює семантичну диференціацію словникового складу німецької мови згідно з магістральними напрямками творчого пошуку мовного мислення, забезпечує розвиток класифікаційних принципів мови. Вона ґрунтується на таких властивостях сприйняття та піззавально-класифікаційної діяльності людини, як селективний пошук та ціннісна спрямованість. Номінативна сутність суфіксації полягає в семантичній субкатегоризації елементів об'єктивної дійсності, що супроводжується, переважно, категорійною транспозицією суфіксального слова.

Дві моделі – віддієслівних іменників з суфіксом *-ung* та відприкметникових/віддієприкметникових іменників з суфіксом *-heit/ -keit* – з погляду власне словотвірного значення, позбавленого лексичних нашарувань, що з'являються під тиском лексико-семантичної системи при вживанні у різноманітному лексичному оточенні, реалізують лише функцію категоріальної транспозиції з однієї частини мови в іншу. Їх можна було б назвати моделями «суфіксальної конверсії». Саме тут пролягає зона взаємопроникнення та перетинання двох суміжних способів словотвору. Вкрай абстрактне значення суфіксів *-ung*, *-heit/-keit*, яке майже дорівнює категорійному значенню іменника, сполучуваність суфікса *-ung* з будь-яким перехідним дієсловом [192], а суфіксів *-heit /-keit* з основою будь-якого дієприкметника II зумовлюють надзвичайно високу продуктивність цих моделей, котра перевищує потреби лексемотворення [59] та спричинює появу великої

кількості новотворів. І хоча лексикографічна фіксація «суфіксальних конверсивів» є значно ретельнішою і детальнішою, порівняно з власне конверсивами, вона все ж не в змозі повністю охопити всі подібні словотвірні інновації, порівняйте: *die Ausbilanziertheit, die Bemühtheit, die Einspielung, die Führbarkeit, die Lackierfähigkeit, die Langfristigkeit, die Nachbearbeitung, die Planbarkeit, die Roboterisierung, die Saturiertheit* тощо.

Взаємодіючи за своїми вторинними функціями, конверсія та суфіксація відрізняються одна від одної за основними функціями. Для першого способу словотворення – це категорійна транспозиція, для другого – семантична субкатегоризація фундаментальних когнітивних мовних категорій предметності (субстанціональності), ознаковості та процесуальності. Відповідно класифікація суфіксальних моделей, що активно діють у сучасній німецькій мові, здійснюється в розрізі чотирьох основних частин мови – іменника, прикметника, дієслова, прислівника.

1.3.1 Суфіксація у сфері іменника

1. *-ung*: $V \rightarrow N$. Високопродуктивна іменна суфіксальна модель сучасної німецької мови, за якою практично від основи будь-якого перехідного дієслова може бути утворене похідне слово з суфіксом *-ung*. Семантичні обмеження, хоча й незначні, поширюються на вузькі групи дієслів з неповною парадигмою формотворення, зокрема на дієслова явищ природи та метеорологічних явищ (*Witterungsverben*), дієслова, що позначають фізичний, біологічний, психологічний, емоційний стан, або дієслова чуттєвого сприйняття (*Zustandeverben*), дієслова з констатуючою статичною семантикою (*Geschehenisverben*), куди належать і так звані «псевдоперехідні» дієслова типу: *fassen, enthalten, bekommen, erhalten, kriegen, aufnehmen* тощо. [158, с. 76]. Решта обмежень – наслідок наявності іншого похідного слова, близького за семантикою: **Beginnung – Beginn; *Dankung – Dank; *Heiratung – Heirat; *Verbietung – Verbot* «всього 122 слова за даними дослідження К.І. Маслової [70, с. 10]. Обмеження накладаються й на дієслова з фамільярним забарвленням, на більшість дієслів руху та дієслів, що позначають технічні процеси

[43]. З двох тисяч простих дієслів, за підрахунками Р. Курта [192, с. 310-312], що зафіксовані в словнику Дудена, п'ята частина утворює похідні слова з суфіксом *-ung* однак ці дані не варто переоцінювати, зважаючи на те, що головна сфера активності моделі *-ung: V→N* – власне похідні дієслова, що засвідчується також і морфологічною структурою новотворів, 99% з яких мають твірною основою саме похідне дієслово.

2. *-er: V→N*. Надзвичайно продуктивна модель з численними типами семантичної субкатегоризації. Загальне словотвірне значення – «характеристика агенса за процесуальними функціями» [23, с. 260]. Поняття агенса реалізується у двох основних варіантах: істота/неістота, котрій відповідають похідні слова зі значенням «характеристика особи за процесуальними функціями» та «найменування інструмента». З погляду синтагматики така класифікація неприйнятна, бо спростовується наявністю двох різних семантичних (глибинних) відмінків: агенса та інструмента [170]. Однак з погляду словотвірного моделювання семантична спорідненість значень діяча та інструмента і генетичний родовід – останнього значення від першого підтверджується спільним набором словотвірних моделей [78, с. 70-82; 77, с. 66]. У семантиці багатьох девербативів значення агенса та інструмента можуть суміщатись: *der Anbauberater, der Kupfermischer, der Winkelschleifer*, і тоді їх «розводить» лише контекст, бо поза його межами однозначне вирішення на користь того чи того варіанта неможливе. Твірною основою таких дериватів може бути дієслово будь-якої морфологічної структури або й дієслівне словосполучення: *der Anwender, der Emporkletterer, der Glüher, der Talenteförderer, der Korb-wieder-ganz-Macher* тощо.

Агентивні функції приписуються в словотвірних процесах тваринам, а внаслідок антропонімізації, й рослинам або предметам, порівняйте: *der Blütenbestäuber* (про бджолу), *der Windbestäuber* (про рослину), *der Devisenbringer* (про каву), *der Publikumsrenner* (про спектакль, що користується популярністю) тощо.

Продуктивність моделі *-er: V→N*, як і всякої іншої словотвірної моделі, обмежується, передусім, семантичними та прагматичними чинниками. У цікавому

дослідженні саме такої спрямованості Л.Ф. Пономарьової здійснена класифікація подібних обмежень. Зокрема, досить точно вказано на основну семантичну ознаку, що блокує участь дієслів у дериваційних процесах за моделлю: *-er: V→N*. Це – відсутність у семантичній структурі твірного дієслова семи «особа» (статальні дієслова внутрішнього або зовнішнього стану, чуттєвого сприйняття, емоцій, всі безособові дієслова з формальним підметом *es*). Інші обмеження пов'язані або з унікальністю суб'єкта при певних дієсловах наприклад *scheinen (Sonne)*, або характером дії, що відбувається поза волею суб'єкта наприклад, *beben, fallen, sterben, zittern* тощо [100]. Проте деякі обмеження, названі в цьому дослідженні, спростовуються мовною дійсністю, зокрема висновок про неможливість утворення похідних слів з суфіксом *-er* від дієслів *blühen, duften, leuchten, nisten* у зв'язку з унікальністю їх суб'єктів (*Blume, Mond, Sterne, Vogel*). З одного боку, констатація унікальності суб'єкта при вказаних вище дієсловах не зовсім правильна у зв'язку з наявністю численних різновидів птахів, квітів тощо, з другого боку, вона просто не відповідає дійсності, бо дієслово *leuchten*, наприклад, пов'язується не лише з природними, а й зі штучними джерелами світла. Тому в сучасній німецькій мові знаходимо похідні слова *der Frühjahrsblüher, der Leuchter, der Wassernister* [100, с. 10]. У спеціальній літературі часто вказується на відсутність слів з суфіксом *-er* від складних дієслів у зв'язку з тим, що сучасна німецька мова в таких випадках віддає перевагу субстантивованим дієприкметникам, порівняйте: **der Heranwinker – der Heranwinkende; *der Beiseitesteher – der Beiseitestehende* тощо [172, с. 128]. Однак активізація словотвірної моделі *-er: V→N* проходить якраз у напрямку утворення дериватів, що характеризують особу-діяча за швидкоплинними, ситуативними ознаками, порівняйте: *der Bildsinnerklärer, der Fortentwickler, der Geierabschießer, der Händeringer, der Händespreizer, der Hervorbringer, der Kleinbeigeber, der Nachdichter, der Überquerer, der Untersucher* тощо.

3. *-er/ -ler: N→N*. Словотвірна модель, що активно використовується і в номінативній, і в мовленнєвій діяльності. Загальне словотвірне значення – «характеристика агенса за сферою його діяльності». Суфікс *-er* при творенні похідних слів за цією моделлю найчастіше поєднується з основами субстантивних

комполитів, порівняйте: *der Gebäudewirtschaftler, der Meilenläufer, der Möbeltransporter, der Pflanzenbauer, der Pioniereisenbahner* тощо.

Окремого розгляду заслуговують відсубстантивні похідні назви з твірною основою – географічним поняттям. Вони позначають осіб за місцем їх проживання або продукти людської діяльності за місцем їх виготовлення. У межах класу географічних понять словотворення за моделлю $-er: N \rightarrow N$ не обмежене будь-якими чинниками. Численні морфонологічні зміни, що спостерігаються при цьому, детально описані в спеціальній літературі [78; 154, с. 327].

4. $-heit/-keit/-igkeit: A(P II) \rightarrow N$. Значення моделі – «опредметнена ознака, властивість або якість». Диференціація цього значення пролягає через протиставлення: ознака, що характеризує живу істоту/предмет $/+Hum /-Hum/$, порівняйте: *die Hartgesottenheit, die Spendenfreudigkeit – die Ausbilanziertheit, die Exportfähigkeit*. Можливості утворення назв якостей, властивостей чи ознак (nomina qualitatis) від основ похідних іменників (за винятком суфікса *-isch*) та дієприкметників II досить широкі, що й проявляється в значній кількості новотворів. Продуктивність моделі значно зростає у зв'язку з залученням до словотвірного процесу основ прикметників з напівсуфіксами *-fähig, -fest, -freudig, -frei* та найуживаніших суфіксальних прикметників, порівняйте: *die Abgabefreudigkeit, die Eindringlichkeit, die Ersetzbarkeit, die Klopffestigkeit, die Sinnbildhaftigkeit, die Trittfestigkeit, die Verschleißfreiheit* тощо.

5. $-er/-erei/-elei: N \rightarrow N$; $-er/-erei/-elei: V \rightarrow N$. Обидві моделі здійснюють семантичну субкатегоризацію іменника за такими розрядами:

а) найменування місця: *die Kantorei, die Spritzerei, die Reederei*;

б) тип поведінки, пов'язаний, переважно, з негативною оцінкою (характерологічне значення): *die Dieberei, die Eifersüchtelei, die Fremdwörterei, die Herumsitzerei, die Rängelei, die Wuchtereie* тощо.

У кількісному вираженні явно переважають словотвірні інновації з характерологічним значенням, утворення котрих можливе від більшості дієслів, які означають різні види діяльності людини, її вчинки. Активізації моделі сприяє відсутність спеціального словотвірного зразка, що забезпечував би стилістичну,

емоційно-оцінну характеристику осіб-діячів за їхніми учинками та типом поведінки. Схоже, ці функції бере на себе модель *-ei /-erei/-elei: V→N*, бо третина утворених за нею похідних слів (35,5%), за даними розвідки Р.З. Мурясова, набуває емоційно-оцінної конотації саме в процесі словотворення [79, с. 41].

6. *-tum: N→N*. Залежно від семантики твірної основи виділяється два основних словотвірних значення. Якщо мотивуюча основа – назва особи з негативним стилістичним забарвленням, то похідне слово набуває значення «тип поведінки з негативною її оцінкою», порівняйте: *das Abenteuerertum, das Konjunkturrittertum, das Piratentum, das Schönfärbertum, Sektierertum* тощо. Якщо мотивуюча основа є назвою особи без негативних конотацій, то похідне слово виражає збірне значення: *das Musikantentum, das Kämpfertum, das Schriftstellertum, das Soldatentum*, або характеризує тип поведінки діючої особи: *das Bekenntertum, das Glaubensbesitzertum*. У деяких випадках ці обидва значення в семантичній структурі деривата «розрізняє» лише контекст: *Slawophilen-und Westlertum, das Wikingertum, das Zunftheologentum*. Слід зауважити, що «тип поведінки» – широке поняття, що включає спосіб існування, мислення, типові риси, матеріальні та духовні цінності, притаманні не одній особі, а групі людей, позначених твірною основою. Зрозуміло, що творення нових похідних слів відбувається, переважно, на основі семантичного класу осіб. Продуктивність моделі засвідчують не лише окремі дослідники [99; 195, с. 178], а й численні новотвори: *das Kriechertum, das Patriziertum, das Politikastertum, das Torytum* тощо.

У сучасній німецькій мові можна спостерігати тенденцію до творення похідних іменників з суфіксом *-tum* від прикметників з напівсуфіксом *-reich*, порівняйте: *das Inhaltsreichtum, das Listenreichtum, das Nuancenreichtum, das Seenreichtum* тощо. При цьому словотвірна модель не розвиває якихось особливих словотвірних значень, а виконує суто транспонувальну функцію, уможливлючи перехід напівсуфіксальних прикметників в іменник та наближаючись за своїми семантико-функціональними ознаками до моделі «суфіксальної конверсії»: *-heit /-keit /-igkeit: A(P II) → N*.

7. *-chen: N→N; -lein: N→N*. Обидві моделі передають зменшувально-пестливі

значення, що супроводжуються різними емоційно-експресивними відтінками, порівняйте: *das Bäuerlein, das Bürschlein, das Liebchen, das Plänchen, das Untätchen, das Luderchen, das Witzchen* тощо. Їх поява зумовлена, здебільшого, суб'єктивними комунікативно-прагматичними чинниками, а не об'єктивними потребами номінації нових явищ, предметів, процесів, властивостей чи ознак. Оскільки кількість мовленнєвих ситуацій невичерпна, можна прогнозувати необмежені можливості ситуативно зумовленого творення подібних похідних слів.

8. *-in: N→N*. Зростаюча продуктивність моделі пояснюється «фемінізацією» лексичного складу сучасної німецької мови [201] з метою усунення «лінгвістичної дискримінації» жінок, яка проявляється у відсутності багатьох жіночих назв професій та посадових найменувань. Активізація руху проти залишків неповного рівноправ'я жінок у ФРН сприяє підвищенню «соціологічної значимості» моделі і спричинює появу численних новотворів на сторінках газет та журналів, надто в оголошеннях та повідомленнях про можливості працевлаштування. Так, лише в одному номері газети *Die Zeit* (№ 2 від 31 липня 2008 року) фігурують такі «позасловникові» похідні слова *die Abteilungsleiterin, Bewerberin, Diakonin, Heimpädagogin, Heimleiterin, Junior-Marktforscherin, Landesschulrätin, Lernsystem-Analytikerin, Lexikographin, Oberschulrätin, Volljuristin, Wirtschaftsassistentin* тощо, всього – 45 лексичних одиниць.

За функціональними і семантичними характеристиками модель *-in: N→N* впритул наближається до «класичних» моделей формотворення прикметника, а наявність бінарних опозицій типу *der Bewerber/ die Bewerberin; der Marktforscher/ die Marktforscherin*, що пронизують увесь лексико-граматичний розряд іменників-назв істот і виражають граматичне значення жіночого роду, свідчить про максимальну «граматикоподібність» словотвірного форманта *-in*. Це найбільш помітний і системно значимий спосіб вираження граматичного значення частини мови словотвірними засобами. Напівсуфіксальним словам такого ж типу з компонентом – *mann* можуть бути поставлені у відповідність напівсуфіксальні деривати жіночого роду з компонентом – *frau*.

1.3.2 Суфіксація у сфері прикметника

1. *-bar*: $V \rightarrow A$. Найпродуктивніша модель віддієслівникового словотворення прикметників [145]. У сучасній німецькій мові суфікс *-bar* здатний поєднуватись з основою будь-якого перехідного дієслова, що вживається в пасиві. Про це свідчать не тільки результати спеціальних досліджень [146; 177], а й кількість новотворів, що не піддається поясненню з суто номінативними потребами. Загальне словотвірне значення моделі «здатність чи спроможність бути об'єктом дії» з більш тонкою диференціацією, в окремих випадках, модального значення за шкалою можливість/бажаність/необхідність виконання дії. Формування словотвірного значення моделі *-bar*: $V \rightarrow A$ здійснюється, головним чином, на основі кардинальних для дієслова граматичних значень стану і модальності. Тому словотвірні значення віддієслівних прикметників є лише поєднанням у семантичній структурі похідного слова категоріальних ознак твірної основи з категорійним значенням прикметника. Завдяки наявності такої моделі стає можливою особлива «номінативна проєкція» на предмети, явища навколишнього світу як об'єкти активної перетворювальної діяльності людини.

2. *-ig*: $N \rightarrow A$. Суфікс *-ig* традиційно вважається одним з найпродуктивніших засобів утворення похідних прикметників [228]. Однак підставою для такого висновку є, здебільшого, лише лексикографічна фіксація таких дериватів. За цим показником вони справді не мають собі рівних серед похідних прикметників. Однак новотвори за цією моделлю досить нечисленні, що можна пояснити, насамперед, двома головними причинами:

1) нездатністю форманта *-ig* поєднуватися з іменниками на *-heit/-keit/-igkeit*, *-schaft*, *-tum*, *-ung*, тобто, майже з усіма найпоширенішими похідними субстантивними словами;

2) зростаючою продуктивністю напівсуфіксації у словотворенні прикметника, що на перших порах покликана була забезпечити творення прикметників від похідних іменників, а пізніше, внаслідок більш чітко вираженої внутрішньослівної семантики, почала поширюватись і на кореневі іменники, витісняючи в цій функції суфікс *-ig*, порівняйте: *erkerreich*, *hallenähnlich*, *kobaltreich*, *metaphernreich*, *musenreich*, *musenfreudig*, *reisefreudig*, *seenreich* тощо. Подекуди в мові співіснують

обидва варіанти, про що свідчать і лексикографічні тлумачення значення слів, порівняйте: *knöcherig* – *knochenartig*; *knotig* – *knotenartig*; *muschelig* – *muschelförmig*; *steinreich* – *steinig* тощо.

Коли іменні основи поєднуються з формантом *-ig*, виникають похідні слова з такими значеннями:

а) орнативність (наділення ознакою): *einbeinig*, *gewinnwütig*, *loorblätterig*, *scharfkrallig*, *strupsig*, *warmfüßig*, *würzkörnig*, *wutbrüchig* тощо.

б) компаративність (порівняння за зовнішньою чи внутрішньою схожістю): *purzelbäumig*, *rippig*, *sauermilchig*, *zwerlig* тощо.

Варіантом моделі є лексеми з елементом *-haltig*, що опосередковано співвідносяться зі словосполученнями на базі дієслова *enthalten*: *salpeterhaltig* – *Salpeter enthalten*. Їх слід зарахувати до похідних слів з суфіксом *-ig* та твірною основою – словосполученням. Цей різновид моделі активно «працює» на процеси конструювання, розбудови висловів, реалізуючи словотвірне значення орнативності: *gipshaltig*, *nickelhaltig*, *symbolhaltig*, *virushaltig* тощо.

3. *-lich*: $N \rightarrow A$. Більшість дослідників дотримується думки, що це одна з найпродуктивніших моделей творення прикметників [205, с. 80]. Однак і тут констатація продуктивності – швидше данина минулому, аніж відображення дійсного стану справ у сучасній німецькій мові. Велика кількість похідних слів з суфіксом *-lich* у словниках унаслідок ретельної їх лексикографічної фіксації не знаходить, здавалося б, логічного продовження у відповідній чисельності новотворів.

Основне словотвірне значення моделі – загальне співвіднесення прикметника з поняттям, вираженим твірним іменником, порівняйте: *motivlich*, *nachrichtendienstlich*, *vogelkundlich*, *weltmeisterlich*, *zweiglich* тощо; компаративність: *feindlich*, *menschlich*, *mütterlich* та орнативність: *ängstlich*, *glücklich*, *widersprüchlich* тощо.

Невелика кількість новотворів пояснюється тими ж причинами, що й у випадку з суфіксом *-ig*, до яких слід додати ще й сильну тенденцію прикметників на *-lich* до лексикалізації і, як наслідок, багатозначність та відсутність чіткого

«семантичного профілю», що значно утруднює їх творення в мовленнєвих процесах.

4. *-isch /-erisch*: $N \rightarrow A$. Продуктивність моделі [165; 221] підтверджується значною кількістю новотворів. Їхнє основне словотвірне значення – «загальна співвіднесеність з поняттям, позначеним твірним іменником», залежно від семантики мотивуючого імені, реалізується в таких варіантах:

а) порівняльна характеристика особи (мотивуюча основа – назва особи або тварини): *äffisch, bäuerisch, dichterisch, hündisch, schelmisch, schurkisch* тощо;

б) орнативність (мотивуюча основа – абстрактний іменник, що означає, переважно правило, емоційний чи психічний стан): *argwöhnisch, launisch, neidisch, spöttisch, tückisch* тощо.

Особливо висока продуктивність притаманна словотвірному елементу *-isch* при поєднанні з географічними назвами [215]. В таких випадках реалізується значення локативності: *orientalisch, polnisch, schweizerisch, württembergisch, westfällisch, zypriotisch usw.*

Усе більшого поширення набувають вторинні прикметники з суфіксом *-isch, -erisch* від власних назв: *hamletisch, rousseauisch*. Творення похідних прикметників від географічних чи власних назв не обмежене якимись семантичними, структурними чи прагматичними чинниками й зумовлюється лише комунікативними та номінативними потребами.

Серед новотворів за моделлю *-isch/-erisch*: $N \rightarrow A$ найчастіше трапляються похідні прикметники від складних іменників зі значенням загальної співвіднесеності з мотивуючим поняттям чи порівняльної характеристики особи, наприклад: *bühnenbildnerisch, fernseh-dramatisch, formgestalterisch, fußballerisch, narzistisch, privateigentümerisch, speichelleckerisch usw.*

5. *-isch/-erisch*: $V \rightarrow A$. Модель традиційно зараховується до непродуктивних [40], однак чітка семантична спеціалізація (вираження характерологічного значення) та активність у творенні нових слів суперечать цій думці, порівняйте: *beschauerisch, besitzergreiferisch, schulterklopperisch, selbstschützerisch* тощо. Тому ця модель є органічною частиною об'єкта дослідження.

6. *-sam*: $V \rightarrow A$. Суфіксальна модель з обмеженою продуктивністю внаслідок

поширення в тому ж значенні віддієслівних прикметників з суфіксом *-bar*. Однак між обома моделями поступово викристалізовується семантична диференціація, котра має поки що вигляд швидше тенденції, аніж закономірності: похідні слова з суфіксом *-bar* означають здатність бути об'єктом дії, словотвірні конструкції з формантом *-sam* виражають, здебільшого, характеристику особи за діями, що здійснюються нею, або здатністю цієї особи – бути об'єктом чи суб'єктом дії: *fügsam: gehorsam, anpassungsfähig; anschmiegsam: sich gerne anschmiegend, zärtlich; enthaltsam: bestimmte Dinge nicht tuend, abstinent, sehr bescheiden*. Саме такі значення реалізує більшість новотворів: *bedrohksam, belehrsam, betrübsam, forschsam, liebsam, qualksam, störsam, sträubsam, vertragsam usw.*

7. *-haft: N→A*. Наявності цієї моделі сучасна німецька мова завдячує появі численних новотворів з порівняльним (компаративним) значенням: *amöbenhaft, berserkerhaft, echohaft, girlandenhaft, revoluzzerhaft, silhouttenhaft, torerohaft, witwenhaft*, або орнативним значенням: *gemüthhaft, fleckenhaft, handlungshaft, handlungsträgerhaft usw.*

8. *-d* вербальна словосполука $\rightarrow A$. Найпродуктивніша словотвірна модель оформлення синтаксичних словосполук типу $V \rightarrow O \text{ Akk.}$ у суфіксальний прикметник: *devisenbringend, geschmacksmindernd, hilfebringend, kunstgefährdend, obdachbietend, realismusfördernd, verhandlungsführend, verlustsenkend* тощо. Зовнішня валентність базових дієслів у складі словосполучень визначає діапазон варіювання першого компонента і кількість похідних слів з ним, порівняйте: *entwicklungs-, erze-, fortschritts-, kohlen-, öl-, realismus-, persönlichkeitsfördernd* тощо. Загальне словотвірне значення моделі – «ад'єктивована складна (комплексна) дія». І за необмеженими можливостями творення нових слів, і за семантичною характеристикою вона значно ближча до конверсійних, аніж до суфіксальних моделей і є, власне, дериваційним способом конверсії дієслівних словосполук у прикметник.

9. *-mäßig: N→A*. Модель відіменного словотворення прикметників, функціонування якої фактично не обмежене якимись структурно-семантичними чинниками [71; 225]. Головна передумова виникнення нового похідного слова –

номінативна чи комунікативна необхідність його появи. Широке, максимально абстраговане словотвірне значення: «загальна співвіднесеність з поняттям, вираженим твірною основою», що «накладається» на семантику будь-якого іменника, та відсутність усяких формальних обмежень на сполучення суфікса *-mäßig* основами іменників зумовлюють появу численних новотворів, порівняйте: *bevölkerungsmäßig*, *gartenmäßig*, *jazzmäßig*, *satzmäßig*, *stellungsmäßig*, *willensmäßig* тощо.

При поєднанні суфікса з іменниками-назвами осіб реалізується компаративне значення: *malermäßig*, *modellmäßig*, *schriftstellermäßig*.

10. *-förmig*: N→A. Похідні слова на *-förmig* співвідносяться і з композитом: *eierkastenförmig* – *Eierkastenform*, і зі словосполученням: *etagenförmig* – *in der Form einer Etage*. Однак припущення, що при утворенні нових лексем щоразу має місце деривація на синтаксичній основі, навряд чи є слушним, адже ніде більше в словотворенні німецької мови не спостерігається участь у дериваційних процесах іменних словосполучень. Важко погодитись і з іншим категоричним висновком про «композитний родовід» лексем на *-förmig*, оскільки багатьом новотворам не може бути поставлене у відповідність складне слово: *lanzettenförmig*, *kürbisförmig*, *stromlinienförmig*. Зростаюча кількість нових слів на *-förmig* засвідчує формування в мовній свідомості стереотипу, аналогічного стереотипам «класичних» суфіксальних моделей. Завдяки цьому, поєднання форманта *-förmig* з базовою основою відбувається без посередництва синтаксичних словосполук чи композитів.

Похідні слова з суфіксом *-förmig* означають порівняння за зовнішньою схожістю (формою): *gurkenförmig*, *kleblattförmig*, *taschenbuchförmig*, *virusförmig* usw.

11. *-los*: N→A. Поєднуючись з назвами істот, предметними та абстрактними іменами, суфікс *-los* передає значення відсутності того, що позначено твірною основою. Модель є стилістично нейтральною, і відсутність базового поняття не пов'язана з позитивною чи негативною оцінкою.

Продуктивність моделі обмежена лише комунікативно-прагматичними чинниками, а тому новотвори виникають у текстах усіх функціональних стилів,

чисельність їх постійно зростає, а точна лексикографічна фіксація таких лексичних одиниць неможлива, оскільки словники не в змозі «вмістити» в себе все розмаїття подібних ситуативно-мовленнєвих словотвірних іновацій.

12. *-artig*: $N \rightarrow A$. Усі деривати на *-artig* виражають абстрактне порівняльне значення. Підставою для порівняння є, здебільшого, форма, загальний вигляд, зміст або субстанціональна характеристика базового поняття, порівняйте: *kabarettartig*, *kammerspielartig*, *karpfenmaulartig*, *membranartig*, *nappaartig*, *überfallartig* тощо.

1.3.3 Суфіксація у сфері дієслова

Суфіксальній деривації не належить чільна роль у словотворі дієслова, однак вона все ж пов'язана з регулярним вираженням деяких семантичних субкатегорій, котрим притаманна системна значущість [135]. Можливості семантичної субкатегоризації дієслова за допомогою суфіксації використовуються в мовленнєвих процесах, хоча й не так активно, як у прикметників або іменників:

1. *-el(n)*: $V \rightarrow V$. Дієслова на *-el(n)* набувають значення багатократної дії зі зменшувальним відтінком: *kränkeln*, *drängeln*, *hüsteln*, *lächeln*, *säuseln*. Ітеративно-демініутивне значення постійно відтворюється новими похідними словами, що особливо часто з'являються в художній літературі: *brummeln*, *hexeln*, *pfiffeln*, *rechteln*, *ruckeln*, *spückeln usw.*

2. *-ier(en)/-isier(en)/-ifizier(en)*: $N/A \rightarrow V$. Найпродуктивніша модель суфіксального словотворення дієслів від основ запозичених прикметників чи іменників. «Морфемізацію» суфікса *-ier* – засвідчують випадки його сполучення з основами власне німецьких дієслів: *fräulisieren*, *gastieren*, *klosterbruderisieren*. Похідні слова з суфіксами *-ier-*, *-isier*, *-ifizier*, в залежності від семантики твірної основи набувають таких трьох значень:

а) характерологічного (твірна основа – назва особи або власна назва): *authorisieren*, *goethisieren*, *intrigieren*, *patronisieren*, *philosophieren*, *rivalisieren* тощо;

б) орнативного: *asphaltieren*, *avancieren*, *betonieren*, *chlorieren*, *parfümieren*, *prämiieren*, *privilegieren* тощо;

в) фактитивного (для варіантів *-isier* *-ifizier* – воно є єдиним можливим):

mystifizieren, nationalisieren, schematisieren, simplifizieren тощо. Новотвори з формантами *-ier(en) /-isier(en) /-ifizier(en)* виникають переважно в науковій літературі, мові засобів масової комунікації, де особливо часто вживаються запозичені слова та інтернаціоналізми, порівняйте: *amateurisieren, digitalisieren, lessingianisieren, literarisieren, institutionalisieren, ritualisieren, shakeaspirisieren, statistisieren, textualisieren usw.*

1.3.4 Суфіксація у сфері прислівника

Продуктивним суфіксом прислівникового словотворення в сучасній німецькій мові можна вважати лише *-weise*. Форманти *-s, -lings, -wärts, -maßen, -halber, -lei, -weg*, що закріплені за деривацією у сфері прислівника, набагато поступаються йому за кількістю новотворів і пов'язані з вираженням вузьких спеціальних значень, унаслідок чого їхня сполучуваність обмежена незначним колом твірних основ. Модель *-weise: N/A/P I, P II → Adv.* не підлягає дії якихось структурно-семантичних обмежень й активно використовується з метою транспозиції в клас прислівника основи будь-якої частини мови будь-якої морфологічної структури, порівняйте: *bemerkenswerterweise, brauchweise, dekadenweise, fairerweise, fortsetzungsweise, grammweise, sündigerweise, phasenweise, unerlaubterweise, verblüffenderweise* тощо. Відсутність конверсійної моделі прислівникового словотворення компенсується функціонуванням цього надзвичайно продуктивного способу конструювання суфіксальних прислівників. Тому модель: *-weise: N/A/P I, P II → Adv.* цілком можна кваліфікувати як таку, що утворює перехідну зону між конверсією та суфіксацією, суміщаючи ознаки цих способів словотворення.

Отже, дві провідні номінативні функції суфіксації – семантична субкатегоризація та перекатегоризація основних частин мови – або суміщаються і взаємодоповнюють одна одну, або представлені поодиноці в наявних словотвірних моделях. Деякі суфіксальні моделі, реалізуючи лише функцію перекатегоризації в «чистому» вигляді впритул наближаються за своєю функціональною сутністю до конверсійних моделей. Це насамперед похідні іменники з суфіксами *-ung, -heit/-keit/-ig -keit*, прислівники з суфіксом *-weise*, прикметники з суфіксом *-d*. Продуктивність

суфікса *-ung* засвідчено даними «Зворотнього словника німецької мови» Е. Матера. Зі 138 000 німецьких слів у ньому налічується біля 10 000 іменників на *-ung* та 3000 іменників на *-heit -keit*, а І. Горнбоген на 12 сторінках газети «*Neues Deutschland*» віднаходить 1060 похідних слів на *-ung*.

Інші суфіксальні моделі, крім функції перекатегоризації, реалізують ще й функцію трансформації лексико-граматичних значень однієї частини мови відповідно до категорійної семантики тої частини мови, під яку підводиться похідне слово. Зокрема, віддієслівні прикметники з суфіксом *-bar* видозмінюють, головним чином, кардинальні для дієслова значення стану та модальності, пристосовуючи їх до категоріальної специфіки прикметника. Словотвірне значення віддієслівних іменників на *-ung* віддзеркалює аспектуальну градацію дієслівної семантики й відтворює її у вигляді «реалізованої дії» (*verwirklichte Handlung*) на відміну від субстантивованих інфінітивів, що реалізують значення «процесу як такого» [224, с. 517].

Тому цілком правомірними є не лише констатація тісної функціональної спорідненості конверсії та суфіксації і наявності широкої перехідної зони між ними, а й висновок про те, що суфіксація не тільки доповнює, розвиває, диференціює значення, що виражені в мові формотворчими засобами, а й видозмінює форму подачі морфологічних категорій, уможливлуючи їх перехід з поверхневого рівня на рівень глибинної (латентної) репрезентації [137] – як у випадку з віддієслівними прикметниками чи іменниками, або ж сприяє об'єктивації глибинних значень на рівні поверхневих структур (актуалізація розрізнення істота/неістота в семантиці похідних слів, експліцитне вираження значення жіночого роду тощо).

Отже, і конверсія, і суфіксація обмежуються не лише перегрупуванням категорійних сем тієї чи іншої частини мови, зміною їх ієрархії у семантичній структурі слова, а й більш тонкими та менш помітними трансформаціями лексико-граматичних значень цих частин мови відповідно до їх нової категорійної сутності.

1.4 Префіксація як номінативний прийом і як утілення в мові результатів пізнавальної діяльності людини

Номінативна сутність префіксації в сучасній німецькій мові полягає в модифікації або специфікації переважно дієслівного значення за ознаками фазності та міри (інтенсивності). Однак ця основна функція супроводжується транзитивацією дієслівної семантики і, як наслідок, спрощенням структурної синтаксичної схеми побудови речень з такими дієсловами. В іменному словотворенні роль префіксації зводиться до вираження категорії заперечення або емоційно-експресивних значень посилення, інтенсифікації семантики базового слова з позитивною чи негативною оцінкою.

У зв'язку з «граматичним» статусом суфікса *-en* похідні слова типу *bebildern*, *bestuhlen*, *erschweren*, *verbegrifflichen*, *verbehutsamen* вважаються префіксальними лексемами, що виникають унаслідок реалізації системних словотвірних можливостей з орієнтацією на певну префіксальну модель навіть за відсутності відповідної твірної основи. По-перше, такі випадки не поодинокі і трапляються при суфіксації і напівсуфіксації, порівняйте: *nachnutzungsfähig* за відсутності **Nachnutzung*; *die Erschütterungsfreiheit* за відсутності **erschütterungsfrei*; *nacherlebbar* за відсутності **nacherleben* тощо, по-друге, вони становлять незначний відсоток від загальної кількості дериватів, й більшості яких може бути поставлена у відповідність твірна основа: *befrachten*, *erfoltern*, *erblinden*, *erkeimen*, *entfiltern*, *verkellern*, *verlangweilen*, *zerwirtschaften*, *zerblitzen* тощо, по-третє, вони майже нічим не відрізняються від «класичних» префіксальних дієслів. Такі словотвірні одиниці найлогічніше пояснити дією феномену черезступеневого словотвору, або словотворення з пропущеною ланкою словотвірного процесу, коли творення вторинних назв відбувається з орієнтацією не на конкретну твірну лексичну одиницю, а на всю модель загалом, і яскраво засвідчує розходження між мовною системою та нормою, є, власне, наслідком цього розходження. На думку Е. Ханпіри, поява дериватів без існуючої в мові норми, зафіксованої словниками твірної основи – «результат міцно вкарбованого в мовну свідомість структурно-семантичного каркасу» [136, с. 270]. Наділяння таких словотвірних конструкцій статусом префіксально-суфіксального слова [86; 194, с. 60], більше того, приписування префіксу транспонувальної функції [111, с. 4; 167, с. 17] позбавлені

достатніх підстав.

Традиційно в складі багатьох префіксальних та напівпрефіксальних дієслів виділяють словотвірні значення орнативності, інхоативності, фактитивності тощо [125, с. 144-145; 243, с. 48]. Однак усі вони є результатом попереднього дериваційного процесу – конверсії і лише відтворюються в семантичній структурі префіксального слова, а не з'являються в результаті префіксації. Тому їх реалізація в значенні префіксальних слів не є семантичною функцією префіксального способу словотворення. Це ж стосується й напівпрефіксальних утворень.

1.4.1 Моделі дієслівної префіксації

1. *be-*: $V \rightarrow V$. Це основна модель транзитивації неперехідних дієслів [97; 109; 219] з додатковою функцією посилення дієслівного значення, порівняйте: *beflüstern*, *bepischpern*, *bepromenieren*, *bespeicheln*, *betadeln*, *betaufen*, *bepusten*, *bewirbeln*, *bezupfen* тощо. При поєднанні префікса з основами десубстантивних чи деад'єктивних дієслів-конверсивів реалізується те ж значення: *befrachten*, *beglasen*, *bemitleiden*, *beneiden*, *bereifen*, *beunflaten usw.*

2. *ver-*: $V \rightarrow V$. Похідні дієслова з префіксом *ver-* зафіксовані в єдиному словотвірному значенні результативності: *verchromen*, *verdünnen*, *verglasen*, *verheilen*, *verjagen*, *verkoken*, *vermischen*, *verschmatzen*, *verzappeln*, що в окремих випадках може супроводжуватись негативною оцінкою, порівняйте: *verbiegen*, *verlernen*, *verschütten* тощо.

3. *er-*: $V \rightarrow V$. Ця модель забезпечує, насамперед, можливість модифікації дієслівної семантики за фазністю. Похідні слова з префіксом *er-* означають або початок дії: *erdröhnen*, *erklingen*, *erschallen* (за даними дисертаційного дослідження В.В. Климова – всього 13 дієслів) [38, с. 27], або її результат: *erjagen*, *erreichen*, *erwachsen* тощо. Нечисельні новотвори реалізують другий різновид словотвірного значення: *erbetteln*, *erfoltern*, *erpfeifen*, *erschreien*, *ersegeln* тощо.

4. *ent-*: $V \rightarrow V$. Частина похідних слів передає значення початку дії здебільшого при сполученні префікса *ent-* з дієсловами «горіння» [38, с.27], решта – значення привативності (вилучення, позбавлення, усунення), що з'являється, переважно, при

поєднанні префікса з відіменним дієсловом-конверсивом: *entfesseln*, *entölen*, *entrosten*, або заперечення того, що виражене твірною основою: *entsichern*, *entspannen*. Усі різновиди словотвірного значення, крім першого, відтворюються в семантичній структурі новотворів, причому домінантним є заперечне значення привативності, порівняйте: *entaktualisieren*, *entarabisieren*, *entdramatisieren*, *entklammern*, *entklauben*, *entkonservieren*, *entpressen*, *entrutschen* тощо.

5. *zer-*: $V \rightarrow V$. Системне словотвірне значення моделі – «результативність з негативними наслідками (часто – зруйнуванням об'єкта)» порівняйте: *zerbomben*, *zerpfälten*, *zerpfeifen*, *zerpulvern*, *zerrädeln*, *zerscharren*, *zerschaufeln*, *zersplittern*, *zerstanzen*, *zerstäuben* usw.

1.4.2 Типи префіксальних іменників

Єдиним продуктивним зразком префіксального словотвору іменника в сучасній німецькій мові є модель: *un-*: $N \rightarrow N$. Вона виражає заперечувальне значення, що часто супроводжується негативною оцінкою. У разі поєднання з основами-назвами кількісних понять виникає значення посилювальності. Новотвори набувають обох значень, порівняйте: *die Unhygiene*, *die Unlogik*, *die Unschwarm*, *die Unsoldaten*, *die Unsünde*, *das Unverhältnis*, *die Unverschwärmtheit*, *die Unverschwiegenheit* тощо, за явної переваги першого значення.

Деяка продуктивність властива й словотвірній моделі *ur-*: $N \rightarrow N$ зі значенням «передування у часі, первісність». Поодинокі новотвори набувають саме цього значення, порівняйте: *der Ureinfall*, *das Urgenie*, *das Urmanuskript*, *die Urnacht*, *der Urton*, *die Urvorkommnisse* usw.

Унаслідок «морфематизації» запозичених елементів останнім часом активізується словотворення за допомогою префіксів: *a-/an-/ab-*, *anti-*, *auto-*, *infra-*, *co-/ko-*, *makro-*, *maxi-*, *mini-*, *mikro-*, *pseudo-*, *re-*, *sub-*, *super-*, *ultra-*. Частина таких префіксів видозмінює значення опорного поняття за ознакою «розмір»: *makro-*, *maxi-*, *mikro-*, *mini-*, а інші передають підсилювальне чи заперечне значення: *a-/ab-/an-*, *super-*, *ultra-*. Решті притаманні більш вузькі спеціальні значення «аутентичності, авторства»; – *auto-*, «співучасті»: – *co-/ko-*, протидії – *anti-*,

«поновлення, повторення дії – *re-*, «частини або підрозділу цілого» – *sub-* порівняйте: *asystematisch, der Cotrainer, der Koautor, der Kodirektor, die Redemokratisierung, die Remotivierung, die Superbohrung, das Supertor, die Superweite, die Superzeit, die Subklasse, das Submodell, die Subkomponente* тощо.

1.4.3 Префіксація в словотворі прикметників

Деривація прикметників шляхом префіксації здійснюється, насамперед, за єдиною продуктивною моделлю: *un-* $A \rightarrow A$ із заперечним значенням. Негативна оцінка, що вважається функцією словотвірної моделі [25], з'являється в семантиці похідного слова, якщо твірна основа називає нейтральну чи позитивну ознаку, порівняйте: *unerzählbar, unerziehbar, unmalerisch, unsingbar*. Якщо твірна основа є назвою негативної ознаки, то префіксальний прикметник поєднує заперечення цієї ознаки з позитивною оцінкою, порівняйте: *unkleinbürgerlich, unkratzig, unverfälschbar*. Проте найчастіше словотвірне значення словотвірної конструкції взагалі позбавлене будь-яких стилістичних нашарувань, порівняйте: *unbesonnt, unfangbar, unfeindlich, unspektakulär* тощо.

Обмежена продуктивність моделі пояснюється блокуванням мовною системою поєднання префікса *un-* з напівсуфіксальними прикметниками, що все частіше творяться і вживаються в сучасній німецькій мові. Очевидно, префікс *un-* може заперечувати лише цілісне поняття, а в напівсуфіксальних прикметниках ще відчутні «відголоски» семантики автономної лексеми в значенні відповідного напівсуфікса, ще не зовсім втрачені генетичні зв'язки з нею. Доречі, найближче до суфікса за цим показником знаходяться елементи *-artig*: *-ungleichartig; -frei: unfallfrei; -fertig: unbußfertig*. Аналогічними причинами зумовлена відсутність складних слів будь-якої семантики з префіксом *un-*. Ці ж закономірності поширюються і на творення іменників.

Серед запозичених префіксальних елементів у словотворенні прикметників регулярно використовуються форманти *super-* та *post-*, що реалізують відповідно значення посилення семантики базового слова: *supertief, superdünn, superflach, superhart, superlang, superrein, superreich, supertief* тощо, або значення слідування у

часі, порівняйте: *postnuklear, postatomar usw.*

Отже, номінативна функція префіксації полягає, передовсім, у модифікації дієслівної семантики з метою її транзитивації чи перфективації. Завдяки цьому префіксальне дієслово набуває нових синтаксичних властивостей, значно зростає діапазон його синтаксичного функціонування та усувається «неповнота» граматичної парадигми. Транзитивація, що, здебільшого, супроводжується перфективацією, уможливує переведення до класу перехідних, синтаксично цінних дієслів, усіх відіменникових та відприкметникових конверсивів. Недаремно саме такі деривати складають значний прошарок дієслівної лексики сучасної німецької мови: 2150 префіксальних утворень, утворених на базі 782 конверсивів [111, с. 4]. Серед них найвищу ймовірність сполучуваності з конверсивами проявляють префікси *be-* (345 дієслів), *ent-* (174) та *ver-* (320). Цікаво, що найчастіше поєднуються з відповідними префіксами конверсиви, утворені від кореневих або похідних (понад 98%) та власне німецьких (понад 90%) іменників та прикметників [111, с. 7-8]. Перфективація значення префіксальних дієслів, якоюсь мірою, компенсує відсутність граматичної категорії виду і забезпечує об'єктивацію протиставлення дієслівної семантики за ознакою «завершеність/ незавершеність дії» на лексемному рівні.

Префіксація іменників та прикметників пов'язана з видозміненням семантики твірних основ у напрямку її «антонімізації», що часто супроводжується експресивізацією, або градації за шкалою інтенсивності. Особливо продуктивною залишається модель «поляризації» семантики іменника чи прикметника, що має своїм результатом номінацію нової якості чи нового об'єкта, явища, предмета, протилежного своєму «антиподу», позначеному твірною основою.

1.5 Префіксально-суфіксальні похідні слова та їхній вклад у словотвірну номінацію

1. *Ge-...-e/ø: V→N*. Системне словотвірне значення моделі: – «тип поведінки чи діяльності людини, що оцінюється негативно». Похідні слова за цією моделлю утворюються від дієслів з семантичною ознакою + *Hm*, або ж від дієслів інших

семантичних груп, котрі внаслідок переосмислення (антропонімізації) значення набувають здатності до поєднання з особою в позиції суб'єкта, порівняйте: *das Gebalfer, das Geblabber, das Gebringe, das Geburr, das Gedenke, das Geflurr, das Geglucks usw.*

2. *Ge-...-e/ø N→N*. Ця модель служить номінації категорії сукупної множинності, а саме, сукупності предметів чи явищ природного походження [98, с. 15]: *das Geflämm, das Gemöbel, das Gerippe, das Geröll, das Gestein* тощо.

3. *aus-/be-/um-/über-/ver-/zer-: -t: N→A*. Похідні слова, що творяться взаємодією названих префіксів та напівпрефіксів і суфікса *-t*, виражають значення орнативності, порівняйте: *besonnt, beborstet, ausgestirnt, überhelmt, ummauert, verkellert, zerfältelt usw.*

Номінативна сутність префіксально-суфіксального способу полягає в семантичній субкатегоризації базових понять, що супроводжується, як правило, їх транспозицією в іншу частину мови. Відсутність у суфіксів *-e* та *-t* системних словотвірних значень, які можна було б пов'язати зі значеннями наведених вище префіксально-суфіксальних моделей, їхня структурна невиразність дають підстави для припущення, що роль цих словотвірних елементів зводиться, в основному, до перекатегоризації твірної основи. Вираження субкатегорійних значень бере на себе префікс завдяки семантичним властивостям, які кореспондують з цією новою, невластивою йому в інших випадках функцією. Так, перфективаційне значення граматичного префікса *ge-* сприяє субстанціональному переосмисленню дії, яким і вичерпується, на думку багатьох лексикографів, семантика похідних слів, що творяться за моделлю: *Ge-...-e/ø: V→N*, порівняйте: *das Gebell – anhaltendes Bellen; das Geflitze – anhaltendes Flitzen*. Префікси *be-*, *ver-*, *zer-* та напівпрефікси *aus-*, *um-*, *über-* асоціюються з семантикою орнативності завдяки регулярному поєднанню з орнативними відіменниковими дієсловами-конверсивами, що й штовхає деяких дослідників до приписування значення орнативності цим префіксам або напівпрефіксам [125, с. 144-145; 191]. «Відголоски» орнативної семантики «оживають» при поєднанні цих префіксів з іменними основами, які «відкриті» саме для такого осмислення.

1.6 Методологія дослідження об'єкта

Головним змістом першого розділу є дослідження структурно-семантичних характеристик виявлених новотворів та фіксація отриманих статистичних даних, що дозволяють зробити висновки про емпіричну продуктивність існуючих словотвірних моделей та показати актуальні тенденції у розвитку словотвірної системи сучасної німецької мови.

З цією метою методом суцільної вибірки із текстів художньої, публіцистичної, науково-технічної, наукової літератури та поезії відбиралися похідні слова за всіма найбільш поширеними і продуктивними моделями сучасної німецької мови, що могли претендувати на статус новотворів. Після цього здійснювалася перевірка отриманого списку таких похідних слів на основі дев'яти фундаментальних і найширших за обсягом фіксації словників сучасної німецької мови, наведених у додатках до дисертації. Ті похідні одиниці, які не були включені до жодного із словників, кваліфікувалися нами як новотвори, фіксувалися за їхньою належністю до відповідних словотвірних моделей та способів словотворення у вигляді списків у алфавітному порядку і класилися в основу всього подальшого аналізу. Загалом загальна кількість виявлених таким способом новотворів сягнула 10 тисяч словотвірних одиниць різних способів словотворення та різної категоріальної приналежності.

Наступним кроком став структурно-семантичний аналіз виявленого масиву фактичного матеріалу з використанням таких лінгвістичних методів, як членування за безпосередніми складниками, структурно-семантичне моделювання лексичних одиниць, трансформаційний, субституційний і компонентний аналіз.

Метод поділу слів на безпосередні складники (*immediate constituents*) полягає у членуванні кожного самостійного відтинку мовлення (*utterance*) на дві частини. Членування завершується, коли виявлені одиниці виявляються монолітними. Цей метод особливо продуктивний для інвентаризації існуючих словотворчих морфем та для чіткого структурування морфологічної побудови похідного слова.

В основу структурно-семантичного моделювання покладено методику, розроблену М.Д. Степановою у її фундаментальних працях „Методы синхронного анализа лексики” та «Теоретические основы словообразования в немецком языке» (у співавторстві з В. Фляйшером). Цей метод широко застосовувався для виявлення продуктивних словотвірних моделей на основі системних семантичних рядів за чіткими формальними ознаками. Він ґрунтується на положенні про нерозривний зв'язок між семантикою і структурою мовних одиниць усіх рівнів і забезпечує об'єктивність та надійність отриманих результатів.

Згідно з теорією трансформації, всі похідні утворення (складні слова, деривати) ми розглядаємо як результати трансформацій, покладених в їхню основу базових структур або предикацій. Розгортання словотвірних одиниць у парафрази інколи пов'язане з чималими труднощами, оскільки деякі словотвірні одиниці – деривати чи композити – демонструють тенденцію до лексикалізації чи ідіоматизації. Втім, ця проблема не була надто гострою, оскільки в основу цього дослідження покладено системні похідні одиниці без лексичних нашарувань та новотвори. Під трансформацією ми розуміємо словотвірний парафраз, який виражає семантико-синтаксичні зв'язки похідних слів і твірних основ. Похідні слова, що виникають у процесі словотворення, інтерпретуємо ми у словотвірному значенні за допомогою парафразу у формі переважно означального підрядного речення. Цей метод особливо інтенсивно застосовувався для аналізу семантичної структури складних слів, а також для розгортання і експлікації семантичної структури афіксальних та напівафіксальних дериватів.

Сутність і призначення методу компонентного аналізу полягає в тому, що у сукупності досліджуваних мовних одиниць виділяються ті ознаки, за допомогою яких одні одиниці відрізняються між собою, а інші, навпаки, об'єднуються в групи або сукупності. Іншими словами, описання мовних фактів здійснюється на основі набору ознак, що належать до їхнього змісту. Цей метод, що зародився у фонології, з часом набув неабиякого поширення як у лексикології, так і у словотворі. Він виявився особливо продуктивним для семантичного моделювання і семантичної класифікації всього масиву досліджуваних нами похідних слів.

Особливе значення в аналізі словоскладання та новоутворених складних слів надавалось концепції «глибинних відмінків». Її застосування дає можливість продемонструвати ізосемантизм словотвірних і синтаксичних процесів на глибинному рівні породження мовних висловів. В дослідженні доведено ідентичність глибинних пропозиціональних структур, що лежать в основі творення синтаксичних і словотвірних конструкцій. Застосування теорії глибинних (семантичних) відмінків дало змогу сягнути витоків словотвірних процесів, констатувати їхній універсализм та спільність основоположних конститутивних ознак на матеріалі різних мов, поставити питання про необхідність пошуку словотвірних правил, що визначають перспективні напрямки розвитку словотвірної системи.

Субституційний метод або метод заміщення використовувався для порівняльного аналізу аналогічних за своєю словотвірною структурою похідних слів з метою виявлення контрастних елементів, що відрізняють ці похідні слова і формують їхню специфіку. Цей метод застосовувався лише для порівняння одноструктурних словотвірних одиниць, тобто афіксів з афіксами, префіксів з префіксами, детермінативних складних слів певного семантичного типу з детермінативними композитами цього ж семантичного типу і т.д.

Суттєвим елементом методології дослідження об'єкта стало також теоретичне обґрунтування неоднорідності «позасловникових» словотвірних конструкцій з точки зору їхньої словотвірної семантики (оказіональні, метафоричні та системно зумовлені новотвори, авторські слова), а також залучення до словотвірного аналізу зафіксованих словниками похідних слів, за умови відсутності в їхньому значенні лексичних чи стилістичних нашарувань, які затемнюють їхню словотвірну семантику і зумовлюють процеси метафоризації, метонімізації і насамперед лексикалізації. Широко використовувалися також методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, кількісного аналізу отриманих лінгвістичних даних, семантичного перефразування похідного слова в синонімічний вислів, лінгвістичного експерименту. Комплексне застосування названих вище методів з урахуванням специфіки досліджуваних нами похідних слів дало можливість поставити отримані

результати на надійну методологічну основу і забезпечити їхню доказовість та переконливість.

Висновки до першого розділу

Підсумовуючи результати «попереднього членування» фактичного матеріалу, можна зробити такі висновки:

1. Встановлено, що номінативна сутність розглянутих способів словотворення полягає в здійсненні ними таких основних номінативних функцій:

а) для конверсії: перекатегоризація на рівні частин мови;

б) для аббревіації: зміна форми означення номіната шляхом її усічення чи скорочення з метою розширення функціонального діапазону цієї форми, економії місця, зусиль та мовних засобів.

в) для суфіксації та суфіксально-префіксального способу словотворення: семантична субкатегоризація;

2. Розкрито вплив категоріальної специфіки тієї частини мови, під яку підводиться семантика базової лексеми на формування значення похідного слова та на його подальше функціонування в лексико-семантичній системі німецької мови. Зокрема, похідні іменники виявляють найсильнішу тенденцію до лексикалізації, досить поширене це явище і серед похідних прикметників, зате значно рідше воно трапляється у дієслів. Доведено, що властивість мовного мислення сприймати іменники як носіїв саме предметних значень «задає» напрямки їх лексикалізації, зумовлює таке «референтне наповнення» семантики похідного іменника, яке сприяє формуванню повної парадигми, набуванню дериватом усіх граматичних категорій цієї частини мови. Переосмислення значення похідних прикметників проходить у руслі переходу їх до розряду «якісних» слів, що усуває «дефектність» їх парадигми та забезпечує «доступ» до єдиної, суто ад'єктивної категорії ступенів порівняння, притаманної лише ядерному пластові ад'єктивної лексики. Більшість дериваційних процесів у дієслівному словотворенні спрямована на розширення категорійних

властивостей та функціональних можливостей дієслова (транзитивація або перфективація дієслівної семантики). Показано, що дієслово, як найважливіша в граматичному плані частина мови, «центральна величина речення», зберігає свою «самототожність» у всіх різновидах дериваційних перетворень. «Автономність» дієслівної семантики в більшості словотвірних конструкцій проявляється на синтаксичному рівні в здатності складного чи напівпрефіксального дієслова до роздвоєння, «розщеплення» на дві відносно самостійні частини та утворення так званої «рамкової конструкції».

3. Показано, що процеси конверсії та словоскладання є настільки широкими за своїм обсягом, що зумовлюють практично необмежені можливості лексемотворення. Зроблено висновок про те, що застосування поняття «продуктивність» до конверсійних та композитних моделей недоцільне, і найперспективнішим підходом до їхнього вивчення слід уважати виявлення тих мінімальних обмежень, що накладаються на утворення конверсивів та композитів, з метою створення в перспективі «граматики композитотворення» та «граматики формально невиражених категорійних взаємопереходів лексем». Розв'язання цього завдання може стати темою окремого наукового дослідження.

4. Виявлено найпродуктивніші моделі лексемотворення для кожної з основних частин мови за кількістю зафіксованих новотворів. Для іменника – це модель $-er: V \rightarrow N$; для прикметника – $-bar: V \rightarrow A$; для дієслова – моделі композитотворення з відокремлюваними прислівниковими комплексами: $her +$ напівпрефікс, $hin +$ напівпрефікс. Кожна основна частина мови має й свій типовий спосіб словотворення: для іменника – це, насамперед, суфіксація та детермінативне словоскладання, для прикметника дедалі більшого значення набуває напівсуфіксація, для дієслова напівпрефіксація та злиття з відокремлюваними складними чи простими адвербіальними частками у складі єдиної лексеми.

РОЗДІЛ 2

НОМІНАТИВНІ ТА СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАПІВАФІКСАЦІЇ ТА СЛОВОСКЛАДАННЯ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

2.1 Напівафіксація: основні моделі, тенденції розвитку та вклад у розширення номінативних можливостей словотвору

Виділення напівафіксації як окремого способу словотвору не є загальновизнаним. Однак поширеність цього явища в словотвірній системі сучасної німецької мови, значна кількість напівафіксальних новотворів, результати численних досліджень [13; 235] та чіткі критерії визначення статусу напівафіксальних елементів і, нарешті, поширення цього способу словотворення в інших мовах [202, с. 290-292] є достатніми аргументами на користь саме такого підходу. Напівафіксація, формуючи «перехідну зону» між словоскладанням та афіксацією, поєднує ознаки двох «класичних» способів словотворення і віддзеркалює тенденцію переходу повнозначних слів з абстрактним або досить широким, неспеціалізованим значенням в афікс.

У словотворенні іменників та прикметників активно використовуються як напівпрефікси, так і напівсуфікси. Номінативна сутність напівпрефіксації при цьому полягає в експресивному посиленні семантики твірної основи, порівняйте: *abgrund-*, *affen-*, *bären-*, *baum-*, *bier-*, *bitter-*, *blitz-*, *blut-*, *bomben-* тощо, усього – 46 напівпрефіксів. Напівсуфіксальні елементи здійснюють емоційно-експресивну характеристику особи з диференціацією за статтю, порівняйте: *-affe*, *-bild*, *-bruder*, *-bulle*, *-bursche*, *-dame*, *-frau*, *-fräulein*, *-freund*, *-fritze*, *-hans* тощо, усього – 44 напівсуфікси. Решта напівсуфіксів іменника реалізують збірні значення: *-gut*, *-kram*, *-volk*, *-werk*, *-wesen*, *-zeug*, позначають місцезнаходження: *-amt*, *-hof*, *-stätte*, або ж виражають вужчі значення, що не «вписуються» в систему суфіксальних семантичних субкатегорій, зберігаючи відчутний семантичний зв'язок з автономною лексичною одиницею: *-lust*, *-mittel*, *-schirm*, *-sinn*, *-stoff*, *-stück* тощо.

Дія напівпрефіксальних моделей обмежена певними стильовими сферами (розмовна мова, художня література), а напівсуфіксальні моделі не набули значного поширення в словотворенні іменника. Однак поява не лише новотворів, а й нових напівафіксальних елементів: *-truhe: die Konzertruhe, die Musiktruhe, die Tiefkühltruhe* для іменника, *bast-, edel-, hart-, horn-, quadrat-, staub-* для прикметника [84, с. 9] не дає підстав для недооцінювання системної значущості і номінативних можливостей цих способів деривації іменника та прикметника.

Значно поширена в сучасній німецькій мові напівсуфіксація прикметників, що засвідчено не тільки великими за обсягом рядами слів з відповідними напівсуфіксами: *-voll – 187, -reich – 162, -fähig – 140, -frei – 135* тощо. [67, с. 14-15], а й відкритістю цих рядів для поповнення новотворами [249] та появою нових словотворчих елементів, що відповідають усім критеріям напівсуфікса, але не зафіксовані в «Словнику словотвірних елементів німецької мови», порівняйте: *-freundlich: abbildungsfreundlich, ablesefreundlich, servicefreundlich; -freudig: diskutierfreudig, einsatzfreudig, musenfreudig; -trächtig: erinnerungsträchtig, musikträchtig* [1].

Словотворення напівсуфіксальних прикметників відбувається в руслі тих семантичних субкатегорій, що характерні для суфіксальних моделей, з привнесенням додаткових семантичних ознак, зумовлених значенням напівсуфікса. Так, наприклад, прикметники з напівсуфіксами *-arm, -haltig, -reich, -trächtig, -voll* набувають значення орнативності, але позначають або різний ступінь інтенсивності вияву цієї ознаки (*-arm, -reich, -voll, -trächtig*), або розкривають орнативність як невід'ємну, внутрішню, а не зовнішню щодо об'єкта ознаку (*-haltig*). Деривати з компонентами *-freudig, -freundlich, -wert, -würdig* виражають значення активної, спрямованої від суб'єкта ознаки (*-freudig, -freundlich*), або пасивної, спрямованої на суб'єкт ознаки (*-wert, -würdig*), але, крім цього, здійснюють ще й інтенсифікацію чи позитивну оцінку семантики похідного слова.

Основними ознаками напівсуфіксального статусу морфеми в дослідженні вважаються, по-перше, включення через неї похідного слова до однієї з наявних у словотвірній системі семантичних субкатегорій, по-друге, наявність семантичного

спрощення, що «віддаляє» семантику напівафікса від значення корелятивної самостійної лексеми, а в деяких випадках навіть унеможлиблює трансформацію похідного слова в словосполучення зі збереженням його компонентів, порівняйте: *eisunfreundlich: *unfreundlich gegenüber dem Eis; laichfreudig: freudig in Bezug auf das Laichen*. Саме за вказаними вище ознаками встановлюється напівафіксальний статус компонентів *-arm, -eigen, -fähig, -fertig, -fest, -frei, -gemäß, -freudig, -freundlich, -gerecht, -getreu, -kräftig, -leer, -reif, -reich, -stark, -trächtig, -süchtig, -sicher, -nah, -voll, -wert, -würdig usw.*

Особливе місце посідає напівпрефіксація в словотворенні дієслова. Як правило, поєднання дієслів з непохідними прийменниками прислівникового походження (*ab, an, aus, auf, entgegen, entlang, gegen, ein, mit, über, um, zu* тощо) зараховують до напівпрефіксальних словотвірних одиниць, а дієслівні конструкції з прислівниково-займенниковими комплексами, котрі складаються з *da-, hier-* (у позиції першого компонента), *hin-, her-* (в обох позиціях), «взаємного» займенника *-einander*, прислівника *-wärts* (позиції другого компонента) у комбінації з названими препозитивними елементами-напівпрефіксами – до похідних слів з другим частотним компонентом. Взагалі, статус відокремлених дієслівних препозитивних часток є одним з найбільш дискусійних питань німецького словотвору. Про це свідчить хоча б розмаїття термінів та підходів до їх дефініції. Такі словотвірні елементи називають «відокремленими префіксами» [28, с. 225-226], «нестійкими складними словами» [151, с. 641-772; 155, с. 198], «напівскладними словами або зрощеннями» [83, с. 25], «придієслівними прислівниками» [63, с. 116-122], «стійкими словосполуками» [203, с. 328]. Чіткі критерії розмежування афікса, напівафікса, частотного компонента та елемента композита, сформульовані М.Д. Степановою, дають можливість внести ясність у це запутане питання. Препозитивні елементи з помітними семантичними змінами порівняно з автономною однокореневою лексичною одиницею, за наявності решти характерних ознак, позначають терміном напівпрефікс. Інші відокремлювані частки іменують другими частотними компонентами дієслівних композитів з більше чи менше вираженою тенденцією до переходу в напівпрефікс.

Як свідчить аналіз фактичного матеріалу, основною номінативною функцією напівпрефіксів у словотворенні дієслів є характеристика розгортання дії за просторовими та часовими параметрами.

1. *ab-*. У складі дієслів з компонентом *ab-* викристалізовується три основних словотвірних значення:

а) напрямок дії від об'єкта/суб'єкта: *abfahren, abfliegen, abziehen*;

б) результативність: *abbacken, ableiden, abbrennen, abnutzen*;

в) привативність: *abbetteln, abgucken, ablocken, abschreiben*;

Усі вони представлені в новотворах: *abbaggern abhalten, aborgeln, abprüfen, j-m abmieten, abschotten, abschlendern*.

2. *an-*. Цей прийменниково-прислівниковий компонент пов'язаний з вираженням у складі дієслівної конструкції таких основних значень:

а) наближення, рух у напрямку до об'єкта/суб'єкта, контакт: *anbinden, anfahren, anfliegen, ankuppeln, anleimen*;

б) початок процесу: *anbraten, andrehen, anknipsen, anspielen*. Новотвори «повторюють» обидва типи значень, порівняйте: *angähnen, anhopsen, ankränkeln, anpräsentieren, anschlittern, sich anschweigen, ansurren, antrudeln, anzoddeln usw.*

3. *auf-*. Похідні дієслова з елементом *auf-* мають такі значення:

а) спрямованість дії вгору або згори на поверхню предмета: *aufrichten, aufsprießen, aufsteigen, aufwachsen*;

б) початок дії: *aufdröhnen, aufflammen, aufkreischen, aufleuchten*;

в) результат процесу або дії: *aufessen, aufgeben, aufgehen, aufsagen*.

Новотвори зафіксовані в усіх значеннях, порівняйте: *aufbelichten, aufhalden, aufmanipulieren, aufwuchern*.

4. *aus-*. Поєднуючись з дієслівними основами, напівпрефікс *aus-* виражає такі значення:

а) напрямок руху «зсередини назовні»: *ausbrechen, aushändigen, aussteigen, austragen*;

б) результативність: *ausbrennen, ausfrieren, ausrauben, austilgen*, порівняйте аналогічні значення новотворів: *ausdifferenzieren, ausgenießen, auskohlen, auslenken*,

ausmusizieren, ausreizen, ausromantisieren, ausschwappen, aussitzen usw.

5. *ein-*. Дієслова зі словотворчим елементом *ein-* групуються за такими значеннями:

а) локалізація дії в напрямку «всередину»: *eindringen, einfahren, einfliegen, einstellen*;

б) результативність: *einäschern, einfrieren, einordnen, einpauken, einschlafen, einschlummern, einwiegen*, що регулярно втілюються в семантичній структурі новотворів, порівняйте: *sich incremen, sich einärgern, inklimpern, sich inkugeln, sich einspießen, einsteuern, intrampeln, einzuckeln usw.*

6. *durch-*. Дієслова з формантом *durch-* потрапляють до двох основних семантичних груп:

а) локалізація дії в напрямку «всередину і назовні»: *durchfahren, durchlaufen, durchschwimmen*;

б) результативність: *durchforschen, durchkämmen, durchleben, durchspielen, durchtrocknen*.

Ці ж значення притаманні й новотворам: *durchempfinden, durchheitern, durchläutern, durchpanzern, durchwabern, durchwaten, durchwesen usw.*

7. *über-*. Препозитивний елемент *über-* характеризує дію за такими основними ознаками:

а) поширення дії на всю поверхню об'єкта: *übergießen, überschütten, überstreuen*;

б) локалізація дії в напрямку «над поверхнею об'єкта»: *überfliegen, übersteigen, übersetzen*;

в) надмірна інтенсивність дії: *übereilen, überheizen, überreizen* з варіантом значення «краще, ніж будь-хто»: *überlisten, überschreien, übertrumpfen*. Семантична структура новотворів повністю відображає існуюче семантичне «розшарування» моделі, порівняйте: *überschleifen, sich überzwängen, sich überbrüllen, überdröhnen, überpudern usw.*

8. *nach-*. Напівпрефіксальні дієслова з компонентом *nach-* об'єднані спільним словотвірним значенням «рух у часі або просторі»: *nachbelichten, nachdunkeln,*

nachfädeln, nachnominieren, nachprügeln, nachstiefeln, nachwaschen, nachzitieren, nachzüchten usw.

9. *um-*. Цей формат здійснює «рубрикацію» дієслівної дії за такими ознаками:

а) локалізація дії навколо об'єкта: *umgehen, umfahren, umlegen, umreiten*;

б) результативність, що має своїм наслідком зміну форми, положення чи стану об'єкта, порівняйте: *umbenennen, umbilden, umpflügen, umschmelzen*.

10. *unter-*. При поєднанні з напівпрефіксом *unter-* дієслова отримують значення «локалізація дії в напрямку донизу»: *untergehen, unterkellern, unterpflügen, untertunneln usw.*

11. *vor-*. Компонент *vor-* характеризує семантику дієслова за ознакою «передування в часі»: *vorfeiern, vorgranulieren, vorfeuchten, vorkippen*, або «локалізація дії в напрямку руху вперед»: *vorschreiten, vortrippeln, vorzockeln usw.*

12. *zu-*. Напівпрефікс *zu-* привносить у семантику твірного дієслова значення «локалізація дії в напрямку до об'єкта»: *zuplauzen, zusausen*, або результативності: *zukitten, zumauern, zustricken*.

Номінативна сутність напівафіксації максимально близька до номінативних функцій суфіксальних слів. Цей висновок підтверджується не лише субкатегоризаційною спрямованістю обох дериваційних способів, але й наявністю спільних семантичних «рубрик», до котрих потрапляють відповідні словотвірні конструкції: орнативність (*-arm, -haft, -haltig, -ig, -reich, -voll*), компаративність (*-ähnlich, -artig, -förmig, -haft, -isch, -lich*), активний/пасивний характер вияву ознаки (*-bar -fähig, -freudig, -freundlich, -ig, -lich, -sam, -wert, würdig*), місцезнаходження (*-ei/-erei/-elei, -hof -lokal, -stätte, -stube*), збірність (*-ei/-erei/-elei, -schaft, -tum, -volk, -werk, -zeug*).

Те ж стосується й напівпрефіксації іменників та прикметників, що має своїм результатом інтенсифікацію та експресивізацію базової семантики, як і у випадку з «класичними» префіксами *erz-, super-, über-, ultra-, ur-* тощо. Досить часто номінативна функція дієслівних напівпрефіксів полягає лише в перфективації значення твірної основи, тобто аналогічна одній з основних номінативних функцій дієслівних префіксів.

Однак, попри всі аналогії і зближення, є й істотні розбіжності. Якщо семантика суфіксального слова – це своєрідний «сплав» значень твірної основи та афікса, то напівсуфіксальне слово – це, швидше, «амальгама» взаємодіючих значень, завдяки чому кожна зі складових частин напівсуфіксального слова зберігає свою відносну самостійність. Напівпрефікси відрізняються від «класичних» префіксів здатністю до просторово-темпоральної характеристикації дієслівної дії, котру вони успадкували від співвідносних прислівників прийменникового походження. Отже, проміжний статус напівафіксальних морфем зумовлює й «комплексність» їхніх номінативних ознак, що частиною своїх властивостей зближуються з афіксацією, а рештою зі складним словом.

2.2 Словоскладання як головний тип номінативної діяльності на лексемному рівні: закономірності композитотворення та типи складних слів

Словоскладанню належить особливе місце в словотворенні сучасної німецької мови. Це найдавніший спосіб словотворення, на основі якого склалась і продовжує розвиватись афіксація. Продуктивність словоскладання дає підстави для висновку, що складні слова в німецькій мові є такими лексичними одиницями, які не лише відтворюються, а й досить часто створюються щоразу заново [167, с. 17; 182, с. 48]. Ще понад сторіччя тому Л. Тоблер висловив теж думку про те, що складне слово – це не лише «готовий продукт» (*ein fertig angenommenes Produkt*), а й «безпосередня особиста діяльність мовця» (*eine wirkliche Selbsttätigkeit des Sprechenden*) [231, с. 52]. Композитотворення стало звичайним для німецької мови явищем, а композити, що не засвідчені словниками, не викликають відчуття новизни, якщо це не входить у наміри автора.

Особливий статус словоскладання зумовлений і діапазоном семантико-функціонального варіювання його одиниць. Шкала переходів тут, як ніде більше, різноманітна й складна: від повної лексикалізації складного слова, перетворення його в канонічну лексичну одиницю, через поступове послаблення ступеня лексикалізації, і до виникнення авторських композитів безпосередньо в процесах мовлення, які або відтворюють семантичні відношення словосполучень, або

формується на їх основі; від неабияких за розміром рядів слів з ідентичним першим або другим компонентом, через семантичне «перепрофілювання» спільного компонента, і до перетворення його в напівафікс, а потім – і в афікс. Словоскладання однією частиною своїх специфічних властивостей якнайактивніше формує лексичний репертуар сучасної німецької мови, іншою ж, не менш істотною частиною, намітно «вростає» в процесі синтагмотворення, у синтаксис загалом.

Номінативна сутність композитотворення полягає в конкретизації об'єкта, ознаки, процесу, явища за типом притаманних їм зв'язків. Завдяки об'єктивації у формі складного слова типових відношень досягається об'ємна, сферична проекція номіната в мовну свідомість не як незмінної, застиглої величини, а як динамічної, невичерпної у своїх конкретних проявах сутності. Саме словоскладання уможлиблює індивідуалізацію референта шляхом експлікації його зв'язків чи відношень не лише на синтаксичному, а й на лексемному рівні.

Всі типи складних слів, що утворені на базі опорного поняття, є його своєрідною реляційною асоціативною моделлю, вкарбованою в мовну свідомість. Формальна невираженість типу зв'язку зумовлює те, що композит, незалежно від ступеня структурної складності, завжди утворюється лише з двох семантично і комунікативно цілісних компонентів: *die Lohnkosten/übernahme, die Zwölfventil/technik*. Там, де існують можливості подвійного членування, автори текстів все частіше використовують уточнювальний або пояснювальний дефіс, порівняйте: *das Krebsforschungs-Zentrum, die Kreditbewertungs-Gesellschaft*. Цей спосіб уживання дефіса докорінно відрізняється від так званого «з'єднувального дефіса» (*Durchkopplungsbindestrich*) [172, с. 128], що забезпечує залучення до процесів словоскладання абревіатур, словосполучень чи навіть речень: *das 2-Liter-16-Ventil-Triebwerk, der EG-Beitritt, die Eine-Hand-wäscht-die-andere-Korruption*, або «контрастного чи виділювального дефіса», який частково «знімає» комунікативну та семантичну підпорядкованість одного компонента означального складного слова іншому: *die Geräte-Spenden, der Jungen-Enthusiasmus, der Polizei-Einsatz*, чи сигналізує, що у функції першого компонента вжито власне ім'я: *der Bayer-Fall, die Bayer-Kritiker, die Tim-Laurence-Kritiker* тощо.

Не менш важливою номінативною функцією словоскладання є типізація зв'язків та відношень, що існують у навколишній дійсності [92, с. 41]. Однотипні, закономірні зв'язки і відношення, що проявляють себе в стосунках між найрізноманітнішими одиничними предметами, явищами, процесами, складають основу логіко-семантичних типів чи моделей словоскладання, а відтак, «задають» перспективні напрямки його розбудови та розвитку. Індивідуалізація чи конкретизація понять як змінних, рухомих, надзвичайно різноманітних у своїх одиничних проявах сутностей дає можливість, до певної міри, усунути відносність їх фіксації у формі статичних, інваріантних «згустків семантики».

Враховуючи те, що частинам мови притаманна номінативна специфіка, яка визначає можливість розгортання як граматичних, так і дериваційних категорій, словоскладання іменника, дієслова та прикметника характеризується своїми особливостями й заслуговує окремого аналізу.

2.2.1 Типи дієслівного словоскладання та їхня номінативна специфіка

Кількість складних прислівникових, прислівниково-займенникових або прислівниково-прийменникових комплексів, простих прислівників, прийменників та займенників, здатних об'єднуватись спільно з дієсловом у ціліснооформлену конструкцію, настільки значна [63], що доводиться обмежитися лише загальними зауваженнями, котрі не претендують і не можуть претендувати на повне висвітлення цього питання.

До універсальних властивостей мови належить наявність у ній лексичних та/або морфологічних засобів вираження просторових відношень [110, с. 377]. Просторово-часові відношення як фундаментальні категорії навколишньої дійсності «пронизують найголовніші складові частини будь-якої мови світу на її лексичному та граматичному рівні» [72, с. 17]. Статична чи динамічна просторова локалізація притаманна передусім дієслову і здійснюється найрізноманітнішими засобами просторової орієнтації, що значно відрізняються між собою в різних мовах [113]. Німецькій мові властиве ретельне окреслювання траєкторії руху чи дії за допомогою

розгалуженої системи відмінків та прийменників [7]. Однак не менший інтерес викликає й система словотворчих засобів просторової орієнтації, що склалась у композитотворенні німецького дієслова. Уточнення, індивідуалізація, конкретизація дієслівної семантики за просторово-часовими координатами забезпечується численними напівпрефіксами та надзвичайно розгалуженою і розмаїтою системою простих прислівників, займенників, прийменників або прислівниково-займенникових чи прислівниково-прийменникових комплексів у позиції першого компонента складного дієслова. Узагальнивши висновки певних теоретичних розвідок [91, с. 293; 217], дані лексикографічних джерел [245], систему локативних значень дієслова, що регулярно втілюються в словотвірній системі сучасної німецької мови, можна в дещо спрощеному вигляді зобразити так:

I. Локалізація дії стосовно навколишнього середовища

а) векторна локалізація дії за її напрямком, траєкторією руху: куди? у якому напрямку?

- 1) до (*zu-*, *bei-*, *an-*) – вбік /геть/ від (*ab-*, *weg-*, *fort-*);
- 2) вгору (*auf-*, *hoch-*, *empor-*) – вниз (*ab-*, *nieder-*, *unter-*);
- 3) в, всередину (*ein-*) – із, назовні (*aus-*);
- 4) вперед (*vor-*, *voran-*, *vorwärts-*) – назад (*zurück-*, *hinter-*);
- 5) через, наскрізь (*durch-*) – навколо, мимо, по поверхні (*um-*, *bei-*, *vorbei-*, *vor-*, *über-*, *entlang-*);
- 6) від...до, через, над (*über-*) – під (*unter-*)
- 7) слідом за (*nach*) – попереду (*vor-*, *voraus-*, *voran-*);

Приклади: 1) *anwandern*, *beitreten*, *zukommen* – *abwandern*, *forttreten*, *wegkommen*; 2) *aufgehen*, *emporschießen*, *hochsteigen* – *untergehen*, *niederschließen*, *absteigen*; 3). *einfließen* – *ausfließen*; 4). *vorgehen*, *sich voranbewegen*, *vorwärtstaumeln* – *zurückpaddeln*, *hintergehen*; 5). *durchfahren* – *umfahren*,

vorbeifahren, vorüberfahren, entlangfahren, beifolgen; 6). *überqueren – untertunneln*; 7). *nachfolgen – vortrippeln*.

б) просторова локалізація дії за місцем її розгортання: де?	{	1). зверху, на поверхні (<i>auf-</i>) – внизу, під (<i>unter-</i>); 2). спереду (<i>vor-</i>) – позаду (<i>hinter-</i> , <i>zurück-</i>); 3). всередині (<i>ein-</i>) – зовні (<i>aus-</i>); 4). поруч, біля, в стороні від (<i>bei-, an-</i>); 5). навколо (<i>um-</i>); 6). навпроти (<i>gegenüber-</i>);

Приклади: 1). *aufliegen, hochliegen – unterliegen*; 2). *vorstehen, hinterstehen – zurückbleiben*; 3). *einliegen – ausliegen*; 4). *beisitzen, anhaften – absitzen, fortbleiben, wegbleiben*; 5). *umbehalten*; 6). *gegenüberliegen*.

II. Локалізація дії відносно суб'єкта висловлення мовця

а) у напрямку від мовця: *hin* та поєднання *hin* з усіма зазначеними вище напівпрефіксами, за винятком *nach, um, vor; bei, hinter*;

б) у напрямку до мовця: *her* та поєднання *her* з усіма зазначеними вище напівпрефіксами, за винятком *durch, hinter*.

Приклади: *herhetzen, herhuschen, hintrampeln, hinpreschen, herabkullern, heranhüpfen, herauftauchen, herauskutschieren, herbeigaukeln, hereinstelzen, herniedergleiten, herüberschweifen, herumkreisen, sich herunterseilen, hervorprellen, herzurennen, hinabhüpfen, hinanschreiten, hinaufkrabbeln, hinausrinnen, hindurchlenken, hineingleiten usw.*

Подвійність семантики прийменників сучасної німецької мови, їх здатність поєднувати в собі значення місцезнаходження і напрямку руху проявляються і в дієслівному словотворенні. Одні й ті ж напівпрефікси або перші компоненти композитів, за винятком *gegenüber-, durch-, entgegen-, vorbei-, vorüber-*, залежно від семантики твірного дієслова, набувають або напрямкових (векторних) (1а), або просторових (1б) значень. Однак у другому варіанті словотвірні одиниці

малопоширені, оскільки становлять від 1 до 5% складних чи напівпрефіксальних дієслів локативної семантики, зафіксованих у словниках, а відповідні моделі – малопродуктивні. Це можна пояснити тим, що значення 1б реалізується лише в разі сполучення відповідних словотвірних елементів зі статальними дієсловами, що означають положення об'єкта в просторі (*hängen, bleiben, liegen, sitzen, stehen*) й утворюють замкнуту семантичну групу. Місце розгортання дії, в основному, позначається системою прийменників та відмінків у поєднанні з іменами, тобто аналітичним способом. Напевне, цей різновид локативних значень пов'язується, насамперед, не з семантикою дієслова, а з зовнішніми стосовно неї орієнтирами – об'єктами, в оточенні яких відбувається дія.

Зовсім інше становище склалось в оформленні векторних значень. Окрім прийменниково-відмінкової системи, тут виникла досить складна й розгалужена система словотвірних засобів, – що спеціалізуються на вираженні напрямку дії без виходу за межі дієслівної лексеми, тобто синтетичним способом. Якщо система відмінків та прийменників обов'язково співвідносить позначення напрямку дії з об'єктами, на фоні яких вона відбувається, то напівпрефікси або відокремлювані компоненти виражають те ж значення безвідносно до об'єкта й уможливають комплексну векторну чи просторову локалізацію дії, порівняйте: *Ich ging an zwei Frauen vorüber. Ich lief zwischen den hohen Giebeln gotischer Häuser durch.*

Векторні значення дієслова в сучасній німецькій мові представлені двома основними класами. Їх розмежування залежить від «точки відліку»: в одному випадку – це навколишня дійсність (1а), в іншому – автор висловлення (мовець) (11 а,б). Перший клас значень виражається багатозначними і синсемантичними напівпрефіксами чи однозначними і автосемантичними відокремлюваними компонентами типу *empor-, fort-, hoch-*. Для другого класу значень сформувалась система спеціальних словотвірних засобів: група складних прислівникових комплексів з першим компонентом *her* або *hin*. Саме ці словотвірчі елементи є найпродуктивнішими у дієслівному композитотворенні як з точки зору лексикографічної фіксації, так і за кількістю новотворів.

Винятком з цього правила є складні дієслова з першим компонентом *herum-*.

Просторове значення *herum-* в сучасній німецькій мові все частіше переосмислюється і трансформується в значення негативної оцінки дії. Цей процес зумовлений відсутністю у дієслівному словотворенні продуктивного способу вираження експресивних значень. Моделі з суфіксом *-el(n)*, префіксом *miß-* чи першим компонентом *fehl-* – маловживані і не задовольняють номінативних потреб експресивізації дієслівної семантики. Модель з префіксом *ver-* пов'язана, насамперед, з вираженням значення результативності. Тому частка *herum-* стала найпродуктивнішим засобом оформлення оцінного компонента дієслівної семантики, про що свідчить широке розповсюдження новотворів зі значенням негативної оцінки: *herumbuddeln, herumblödeln, herumknabbern, herumknurren, herumputzen, herumrasseln, herumüben usw.*

Окремого розгляду потребують випадки поєднання локативних компонентів з дієсловами, семантика яких позбавлена навіть натяку на рух, порівняйте: *sich herabbemühen, herabwinken, heranrufen, heraufhelfen, herausbitten, sich herunterwagen, hervorlocken, hinauskomplimentieren, herbeilocken, herbeiwünschen, hereinbitten, sich hinaufträumen* тощо. Всі вони мають одну спільну ознаку – вживання лише з об'єктом-особою, здатним до самостійного руху. Непозначеність, формальна невираженість руху компенсується, отже, двічі: семантикою першого компонента складного дієслова та семантикою об'єкта цього дієслова, що переконливо демонструють і лексикографічні тлумачення подібних дієслів, більшість з яких, однак, не входить до словників сучасної німецької мови, порівняйте: *hereinhelfen – j-m helfen hereinzukommen, sich heraufbemühen – sich bemühen, heraufzukommen, heranbitten – j-n bitten heranzukommen* тощо. Значення наведених вище вербальних конструкцій за своєю структурою полікомпонентне, бо складається з кількох семантичних пластів: індивідуальне лексичне значення + рух + локалізація напрямку цього руху стосовно зовнішнього середовища + локалізація руху стосовно суб'єкта мовлення. На ідею руху нашаровується значення подвійної його векторної характеристики та специфічне індивідуальне значення дії, якою супроводжується рух. Трансформація значення таких дієслів у співвідношенні за змістом словосполучення призводить до обов'язкової появи в трансформі лексеми руху.

Тому можна констатувати наявність у сучасній німецькій мові похідних дієслів з «пропущеною» семантичною ланкою – семемою руху, тобто існування латентних значень не лише в граматиці або лексиці [138, с. 12-25; 160], а й у словотворі. Таке ж явище спостерігається і в разі сполучення простих автосемантичних адвербіальних елементів *fort-*, *weg-*, *zurück-* з дієсловами, значення яких чуже ідеї руху. Семантика складних адвербіальних комплексів з *her-*, *hin-* «програмує», імплікує ідею руху, наділяє нею значення всієї словотвірної конструкції.

Лише в окремих випадках семантика дієслова «перемагає» семантику складного адвербіального комплексу з *her* чи *hin*, «поглинає» її своїм значенням. Це стосується, насамперед, компонента *herum-*, який за своїм функціонально-семантичним статусом наближається до напівпрефіксів і здебільшого пов'язаний з передачею оцінювально-експресивного значення. Тенденцію до переходу в напівпрефікс демонструють компоненти *herab-*, *heraus-*, *herunter-*. Однак у семантиці похідних слів з відокремлюваними частками *herab-*, *heraus-*, *herunter-* все ж домінують просторово-векторні значення, а тому вони значно ближчі до складного, аніж до напівпрефіксального деривата. Їхня своєрідність полягає в тому, що *herab-* дуже часто «девальвує» значення дієслова, виражає негативний результат дії, «сповзання» вниз по ціннісній шкалі, *herunter-* знижує семантичний статус дієслова до позначки «погана/неякісна дія», *heraus-* надає складному дієслову відтінок результативності, завершення дії. Саме тут пролягає «зона переходу» від компонента складного слова до напівпрефікса.

Складні прислівникові комплекси з *her* або *hin* у постпозиції, як засіб дієслівного композитотворення, спостерігаються не часто. Продуктивним словотвірним елементом можна зважати тільки один адвербіальний компонент *umher-* з шести: *einher-*, *nachher-*, *hinterher-*, *umher-*, *vorher-*, *vorhin-*. Це засвідчено значною кількістю новотворів: *umherbalancieren*, *umherklettern*, *umherpantoffeln*, *umherpreschen* тощо. Головна причина їх появи – необхідність більш чіткого позначення просторової орієнтації дії за ознакою «навколо об'єкта» у зв'язку з посиленням лексикалізації значення складних дієслів з компонентом *herum-*.

До найпродуктивніших у сучасній німецькій мові перших частотних ком-

понентів, що беруть участь у творенні складних дієслів, крім названих вище комплексів з *her* або *hin*, належать також прості або складні прислівники та адвербіально-займенникові утворення:

1. *davon-*, *fort-*, *weg-* у значенні «локалізація дії в напрямку «геть від»»: *davontrippeln*, *davonfegen*, *fortkullern*, *fortwirbeln*, *fortzwingen*, *wegheiraten*, *sich wegärgern*, *sich wegamüsieren*. Складний прислівник *hinweg-*, що об'єднує два синонімічних елементи і є, до певної міри, тавтологічним, посилює значення віддалення, руху в напрямку геть від просторового орієнтира або суб'єкта мовлення, порівняйте: *hinwegdonnern*, *hinwegrinnen*, *hinwegsausen*, *hinwegsteigen* з відтінком подолання можливих перешкод, що проявляється в керуванні подібних дієслів: *sich über etw. hinwegwagen*.

2. *mit-* передає значення співучасті в реалізації дії: *mitberaten*, *mitfassen*, *mitfiebern*, *mitflachsen*, *mitglänzen*, *mithoffen*, *mitrollen usw.*

3. *zusammen-* означає участь у виконанні дії мінімум двох осіб: *zusammenbasteln*, *zusammenbesprechen*, або посилює значення результату дії: *zusammenschneidern*, *zusammenverdienen*, *zusammenkartätschen* тощо.

4. *nieder-* локалізує дію або рух у напрямку «вниз», порівняйте: *niederschweben*, *niederreden*, *niederzwingen*, *niederzischen*. Складний прислівник *hernieder*, за даними словників, є застарілим, хоча й використовується в мові художньої літератури з метою надати викладу урочистого піднесеного тону *herniederfließen*, *herniedergleiten*, *herniederkrähen usw.*

5. *zurück-* забезпечує локалізацію дії в напрямку «повернення назад до вихідної точки»: *zurückhumpeln*, *zurückhuschen*, *zurückpaddeln* тощо.

6. Складні адвербіальні комплекси з другим компонентом *einander*, поєднуючись з дієсловами, уможливають просторову (векторну) орієнтацію двох або більше суміжних чи взаємодіючих об'єктів, порівняйте: *sich einanderlagern*, *aufeinanderzugehen*, *auseinanderschleudern*, *auseinanderrupfen*, *übereinanderstapeln*, *aneinanderheften*, *durcheinanderwimmeln*, *gegeneinander-schlagen*, *ineinanderklammern*, *ineinanderknäulen*, *nacheinanderrutschen*.

7. Складні прислівники *vorbei-*, *voran-*, *voraus-*, *vorüber-*, *vorwärts-* також

реалізують комплексну просторову локалізацію дієслівної семантики: *vorbei-*, *vorüber-* – означають відсутність контакту, рух мимо об'єкта, *voraus-* – передування в часі або просторовому розміщенні, *voran-*, *vorwärts-* – розгортання дії в напрямку «вперед», що підтверджується семантикою новотворів, порівняйте: *vorbeiparadieren*, *vorüberschlurren*, *vorübertrillern*, *vorausshopsen*, *voraustraben*, *vorauswandern*, *sich voranbewegen*, *sich voranwälzen*, *sich vorwärtsmähen* usw.

8. *entgegen-* у комбінації з дієсловами виражає значення «рух у напрямку до суб'єкта мовлення або просторового орієнтира»: *entgegenfliegen*, *entgegenfluten*, *entgegenlechten*, *entgegenschweben* тощо.

9. *entlang-* конкретизує дію за ознакою «рух уздовж об'єкта значної просторової протяжності», порівняйте: *entlanggleiten*, *entlanghetzen*, *entlangradeln*, *entlangschießen*, *entlangschweben*, *entlangstampfen* usw.

10. Складні адвербіальні комплекси з першим компонентом *da* поєднують у семантиці дієслова значення напрямку руху і вказівності: *danebenfliegen*, *daherpoltern*, *dahinsickern*, *darüberstreuen* тощо.

11. Компоненти *empor-*, *aufwärts-*, *hoch-* локалізують дію або рух у напрямку «вгору»: *aufwärtsquellen*, *aufwärtsschnellen*, *empordrücken*, *sich emporraffen*, *emporspritzen*, *sich hochhangeln*, *hochstolpern* тощо.

12. Прислівники *hin* та *her* співвідносять дію з позицією суб'єкта мовлення. Поєднуючись з дієсловами, семантика, котрих не піддається векторній локалізації, реалізують значення негативної оцінки: *hinfrühstückten*, що посилюється в разі сполучення з прислівником *da*: *dahinkümmern*, *dahinvegetieren*, *daherbeten*, *daherphilosophieren* тощо.

13. *los-* виражає значення початку дії: *losessen*, *losfegen*, *loskeckern*, *losketteln*, *losplappern*, *losprügeln*, *losspektakeln* тощо.

14. *wieder* - дає можливість оформити у вигляді вербального композита значення повтору дії: *wiederaufnehmen*, *wiedereinrichten*, *wiedereinsetzen*, *wiedereinstimmen*, *wiederbesprechen* тощо.

15. *weiter-* указує на продовження дії (після перерви, у зв'язку зі зміною суб'єкта або попри якісь перешкоди): *weiterblühen*, *weiterdichten*, *weitergeleiten*,

weiterproben, weiterschippen, weiterwüten тощо.

16. *fehl-* пов'язане з передачею значення: «відхилення від норми» або «негативний результат», порівняйте: *fehlerziehen, sich fehlverhalten, fehleinschätzen, fehleinstimmen* тощо.

У разі сполучення з дієсловами найуживаніші прикметники, що виражають типові, загальновідомі ознаки, властивості, якості: *gar, groß, gut, fein, fest, fern, frei, hart, heiß, kalt, klein, klar, leer, neu, groß, satt, tot, voll, wahr, warm* якісно конкретизують дію відповідно до свого лексичного змісту, а відповідні похідні слова об'єднуються спільним значенням «перехід у стан або каузація стану, позначеного відповідним прикметником», порівняйте: *garziehen, großziehen, gutheiß, feinwalzen, festbinden, festschnüren, sich fernhalten, sich freischreiben, hartschmieden, sich heißreden, kaltlassen, kleinhäckseln, klarkriegen, leergrasen, neuschmücken* тощо.

Коли дієслова поєднуються з основами іменників, виникає складний семантичний комплекс: «дія + об'єкт/місце/інструмент/обставини дії», злиття дієслівних основ зумовлює появу копулятивних дієслівних композитів, що симультанно виражають дві різні дії, які збігаються в часі і супроводжують одна одну. Можливість конструювання складних дієслів з ясною внутрішньою формою, що суміщають у собі і образність, і «прозорість» семантичної структури, часто використовується в мові художньої літератури та публіцистики, що засвідчується новотворами типу: *heimbuckeln, heimschleichen, handmengen, kunstmalen, teilrekonstruieren, skispringen, hauptwaschen, proberutschen, probesitzen, lobsagen* тощо.

Отже, словоскладання дієслова зумовлене особливостями його семантики, котра може бути локалізована за такими ознаками: «особливості протікання дії/руху в просторі або часі, характер дії, спосіб її реалізації та результат, фізичні властивості об'єкта, інтенсивність дії та стосунок до об'єкта чи суб'єкта». Двома кардинальними координатами, що визначають розгортання дії або процесу, є простір і час. Тому в словоскладанні дієслова найширше представлені моделі, що здійснюють просторово-часову характеристику дії, процесу, руху, а основними засобами

комполитотворення стають саме ті номінативні одиниці, котрим властиві локальні та темпоральні значення: прислівники і прислівникові комплекси. Особливістю німецької мови є, по-перше, фактично широкі можливості конструювання складних дієслів з локативною семантикою, по-друге, наявність спеціалізованих словотвірних засобів вираження «суб'єктної орієнтації» [37, с. 169; 193, с. 159] дії, по-третє, можливість характеристики дії чи руху у двох проекційних площинах (траєкторія руху стосовно суб'єкта та стосовно навколишніх зовнішніх орієнтирів), по-четверте, виникнення дієслів з латентним компонентом значення «рух» та їхня надзвичайна продуктивність [37, с. 173], і нарешті, утворення дієслівних композитів для позначення одночасного руху двох чи більше об'єктів, у складі яких інколи виділяють окремі семантичні групи:

- а) дієслова зустрічного руху (*entgegen-*);
- б) дієслова взаємного зближення чи віддалення (*zusammen-, auseinander-*);
- в) дієслова паралельного або спільного руху (*her-*) [37, с. 171].

Утім, ця класифікація може бути продовжена і доповнена.

Щодо вираження інших ознак дії у формі похідного слова, то вони, напевне, не сприймаються невід'ємними, істотними, глибинними модифікаторами дієслівної семантики, а тому частіше реалізуються у вигляді словосполучення, а не словотвірної одиниці (об'єкт, інструмент, місце, характер, спосіб реалізації дії). Виражається результат дії, з яким тісно пов'язане значення інтенсивності, здійснюється, в основному, системою префіксів та напівпрефіксів. Експресивно-оцінні значення не є прерогативою якогось певного способу дієслівного словотворення і реалізуються префіксами *miß-*, *ver-*, *zer-*, суфіксом *.-el(n)*, першими частотними компонентами (*herum-*, *herab-*, *fehl-*) складних слів.

2.2.2 Субстантивні складні слова в сучасній німецькій мові: їх номінативний потенціал, а також тенденції розвитку

На велику продуктивність субстантивного словоскладання вказував ще Я. Грім у передмові до «Словника німецької мови». Однак при цьому він наголошував на системному характері утворення складних слів, що виникають у «незліченній

кількості» [184]. Цю ж тенденцію розвитку засвідчено деякими статистичними даними останнього часу: із 2694 найменувань-назв деталей у металообробній промисловості 2400 – складні слова, з них 2397 – детермінативні композити, а 84,7% складаються з двох компонент [176, с. 66; 216]. Основними причинами виникнення величезної кількості складних слів є невичерпність процесу пізнання навколишньої дійсності [18], постійне вдосконалення пізнавально-класифікаційної діяльності людини, яка перетворює кількісну безперервність реального світу в якісні категорії мовної системи, прагнення до якомога адекватнішої номінації, що максимально відображала б індивідуальну специфіку об'єкта. Для сучасної німецької мови характерна тенденція до творення термінів з прозорим «внутрішньослівним синтаксисом», до конструювання лексем, здатних відтворити не лише істотні, а й ситуативні, одномоментні ознаки, зв'язки, відношення означуваних фрагментів дійсності. У німецькій мові існує два способи співвіднесення понять в акті словоскладання: підрядний та сурядний. Відповідно розмежовується означальне (детермінативне) та сурядне (копулятивне) словоскладання.

Домінування означального словоскладання виявляється як у розмаїтті типів семантичних зв'язків, що реалізуються ним, так і в значно більшій кількості детермінативних складних слів.

Щоб визначити основні структурно-семантичні моделі детермінативного композитотворення, абсолютна більшість дослідників вдається до трансформацій складного слова у співвідносні за змістом словосполучення та наступного аналізу виявлених трансформів у термінах теорії глибинної семантики [14; 198]. Кількість трансформів, як і кількість глибинних відмінків, неоднакові в різних роботах з цього питання [198], що пояснюється як недосконалістю і незавершеністю самої теорії глибинних відмінків, так і різними підходами та концепціями самих мовознавців.

В основу наведеної нижче класифікації субстантивних детермінативних композитів покладено твердження про те, що цей тип складних слів виражає, насамперед, найрізноманітніші зв'язки та відношення об'єктивної дійсності. За допомогою трансформаційного аналізу, правильність котрого перевірялась методом анкетування інформантів, результатами досліджень [169, с. 34-45; 206, с. 208] та

лексикографічними тлумаченнями складних слів, виділено такі типи зв'язків, що імпліцитно моделюються детермінативними складними іменниками з морфологічною структурою:

- 1) локальні: *Berghütte, Gartenhäuschen, Dachboden, Kellertreppe*;
- 2) часові: *Geburtstagsgeschenk, Novembertag, Nachtarbeit*;
- 3) цільові: *Autobahn, Kindergarten, Lüftungsanlage, Reisebüro*;
- 4) причинні: *Altersschwäche, Schmerzensschrei, Wutausbruch*;
- 5) порівняльні: *Buttlergesicht, Habichtnase, Löwenmut, Samtaugen*;
- 6) посесивні: *Betriebsgaststätte, Familienauto, Lehrerstimme*;
- 7) складу за речовиною: *Betonwand, Gummireifen, Gemüsesalat*;
- 8) партитивні («частина-ціле»): *Fensterbrett, Fingerkuppe*;
- 9) суб'єктні: *Frauenstreit, Volksabstimmung, Windhauch*;
- 10) об'єктні: *Atomforscher, Münzfälscher, Obstverkäufer*;
- 11) медіативні або інструментальні: *Handarbeit, Puppenspiel*;
- 12) протективні: *Feuerdienst, Regenschirm, Staubmantel*;
- 13) орнативні: *Kleiderschrank, Schwefelregen, Zitronentee*;
- 14) індивідуалізуючі: *Apfelbaum, Lindenallee, Haustier*;
- 15) загальноспіввідносні: *Entschädigungsforderung, Fernsehspiel*;

Іншим важливим типом семантичної класифікації субстантивних композитів є запропоноване В.С. Вашуніним розмежування роздільнонаправлених, типізованих, кумулятивних та ідіоматичних композитів [14]. Саме роздільнонаправлені та кумулятивні композити і є об'єктом цього дослідження, саме вони докорінно різняться своїми основними номінативними функціями: перший тип складних іменників виконує, насамперед, функцію варіювання лексичних і синтаксичних одиниць тексту для одномоментних, ситуативно зумовлених потреб спілкування; другий тип складних лексем реалізує блок референтно-номінативних функцій, тому що служить або номінації складних комплексних понять: *der Dämmerungsschalter – ein Schalter, der nur beim Einbruch der Dämmerung funktioniert, Wunschresultat ein Resultat, das man sich wünscht* порівняйте також: *das Retortenbaby, beitragsverdächtig* тощо, або ж підсумовує зображену до цього ситуацію, стає «знаком ситуації», її

семантичним «знаменником», наприклад: «*Wenn Rumposch abends lange aus war, schüttelt die Schneeweiß gleich morgens den Kopf. Ich hab schließlich, verflucht, meine Ämter, sagt Rumposch. Seine Ämter bringen es mit sich, daß die Schulzen immer häufiger schüttelkopfen muß*» (E.Strittmatter. *Der Laden*, с. 137)

Звичайно, між зазначеними вище типами складних слів не існує чітких меж, але саме по собі їх розмежування дає можливість збагнути номінативну специфіку та два основних мотиви утворення некодифікованих субстантивних композитів сучасної німецької мови: номінацію та універбацію, з одного боку, і синтаксичне урізноманітнення, усунення формальної монотонності вислову, з другого боку. Тому кумулятивні композити більш ретельно фіксуються словниками, котрі, однак, не встигають за процесами безупинного творення таких лексичних одиниць.

Окрім імпліцитної фіксації типів об'єктивно існуючих зв'язків і відношень у формі похідного слова словоскладання виконує ще одну важливу номінативну функцію, котра полягає в індивідуалізації реалій, що часто досягається вираженням гінонімо-гіперонімічних (родо-видових) відношень. Саме цій функції сучасна німецька мова завдячує виникненню складних слів з аналогічним першим або другим компонентом. Таким чином реалізується можливість «різноманітних перспектив» споглядання об'єкта [90, с. 171]. У різних ситуаціях одні й ті ж референти можуть збуджувати різні асоціації. Необхідність розрізнення предметів не як сформованих фраз і назавжди сутностей, а як динамічних, взаємопов'язаних елементів цілого у всьому розмаїтті їх конкретних проявів, поруч з поширеністю та принциповою можливістю творення складних слів за усталеними схемами, породжують ряди композитів з ідентичними «серійними» компонентами. Такі композитні ряди відтворюють, по суті, типи логіко-семантичних зв'язків, що регулярно кодуються у формі складного слова, порівняйте: *das Gästebuch* (цільове призначення); *das Bilderbuch* (орнативність); *das Abenteuerbuch* (загальна співвіднесеність понять); *das Schiffsbuch* (локативність); *das Lederbuch* (склад за речовиною); *das Autorenbuch* (посесивність) тощо. Тому, очевидно, недоцільно виділяти подібні композити як окремих об'єкт дослідження зі специфічними властивостями порівняно із «звичайним» складним словом. Вони розташовані на

перехресті між афіксацією та композитотворенням і можуть з часом стати «будівельним матеріалом» для переходу компонента складного слова в напівафікс.

Разом з тим не викликає сумнівів методична та практична цінність їхнього окремого аналізу як специфічного і поширеного словотвірного явища сучасної німецької мови.

Окрім найважливіших номінативних функцій, субстантивні детермінативні композити виконують важливі системні функції: «статичної або динамічної регламентації лексико-семантичної структури полісемічних та омонімічних слів» [14, с. 125-129], регулярного відтворення у формі складного слова потенційно існуючих валентних можливостей опорної лексеми. Вони беруть участь у систематизації семантичної парадигматики та структури семантичних полів, а також здійснюють функцію компресії на морфологічному, синтаксичному, лексико-синтаксичному і лексико-семантичному рівнях, функцію мовної та мовленнєвої економії [14, с. 18]. Вживання деяких складних слів для вираження морфологічних категорій роду: *-mann*, *-frau*, множини: *Fleischstücke*, *Fleischarten*, *Glasarten*, *Stahlsorten* тощо свідчать про глибокий зв'язок не лише між словоскладанням і синтаксисом, а й між словоскладанням та морфологією [200, с. 19; 159]. Загалом же, композитотворення є тією ланкою словотворення, яка наочно демонструє системність мови, як «результату безперервної системної діяльності», «безперервного творення системи» [42; 236].

Принципове теоретичне значення має розмежування складних слів з другим або першим «серійним» компонентом та похідних суфіксальних слів з твірною основою – композитом чи синтаксичною словосполучкою, порівняйте: *der Krebsheiler* → *Krebs heilen*; *der Türöffner* → *die Tür öffnen*; *der Bauhäusler* → *das Bauhaus*; *die Augenwischerei* → *Augen wischen*; *die Zurschaustellung* → *Zur Schau stellen* тощо. Такі словотвірні конструкції виконують зовсім іншу номінативну функцію, включаючи опорне комплексне поняття у відповідну семантичну субкатегорію, що сформувалась у дериваційній системі мови.

Детермінативні іменні композити морфологічної структури $A \rightarrow N$ частіше зазнають лексикалізації значення і менш продуктивні порівняно з попереднім

типом. Загальне значення моделі – «якісна характеристика опорного поняття»: *die Altstadt, das Fettfleisch, das Kleinkind, das Neuviertel, die Elementarregeln, die Rohkost, das Wildtier, die Schönschrift* тощо. Для вираження найтиповіших якісних ознак реалій (розмір, колір, форма, вага, зовнішня подібність тощо) вживаються «серії» складних слів з однаковим першим компонентом [60]: *die Grünalgen, die Grünaugen, der Grünfink, die Grünfläche, der Grünflachs, der Grünhanf, das Grünkorn* тощо. Проте при поєднанні прикметників з основами іменників у складі композита часто реалізуються різні (ЛСВ) їхньої семантичної структури, порівняйте: *die Grünalgen, die Grünaugen, der Grünfink* (колір); *das Grünholz, der Grünflachs, der Grünhanf* (ступінь дозрівання, досягання); *das Grünhorn, der Grünschnabel* (переносне значення). Можливість характеристики чи індивідуалізації значення реалії за одним з притаманних їй численних якісно-кількісних параметрів є об'єктивною передумовою виникнення подібних складних слів.

Компоненти третьої головної моделі іменного композитотворення $V \rightarrow N$, переважно, реалізують такі різновиди значень:

а) відношення цільового або функціонального призначення опорного поняття: *die Gießform, der Schießplatz, das Schneidmesser, die Stichwaffe, die Stecknadel, das Turngerät*;

б) результативний стан опорного поняття: *die Bratgans, das Dürrobst, das Pöckelfleisch, die Schlagsahne, die Schrumpfniere, die Steppdecke*;

в) сутність опорного поняття, що виявляється в характерній для нього дії: *die Hängelampe, die Kletterrose, der Rollwagen, das Säugetier, der Sprühregen, die Stehleiter*;

г) причинно-наслідковий зв'язок: опорне поняття – наслідок, уточнювальне, характеризуюче слово – причина: *der Auffahrunfall, der Bremsseffekt, die Heizgase, der Schleißschaden, der Schreibfehler*;

г) загальна співвіднесеність двох понять: *die Bohrkapazität, der Gefrierpunkt, die Kaufmöglichkeit, der Lerneifer, die Lesekunst*.

Процеси субстантивного словоскладання, попри свою надзвичайну продуктивність, все ж підлягають дії певних обмежень психологічного,

референціально-денотативного, фонетичного, граматичного, морфонологічного, логіко-синтаксичного, семантичного, лексико-семантичного, семантико-синтаксичного, стилістичного, комунікативного характеру. Загалом, це питання заслуговує особливо пильної уваги, бо вичерпний перелік таких обмежень дасть можливість у кінцевому підсумку розробити «граматику німецького композитотворення».

2.3 Складний прикметник як один з номінативних типів лексемотворення сучасної німецької мови

Повне висвітлення закономірностей ад'єктивного словоскладання неможливе як унаслідок маловивченості цього питання, так і у зв'язку з обмеженим обсягом дисертаційної роботи. Але з'ясування помітних тенденцій та провідних моделей на матеріалі новотворів не лише реальне, а й необхідне і для повноти аналізу накопиченого фактичного матеріалу, і з огляду на поширеність складних та напівфіксальних прикметників у сучасній німецькій мові [2, с. 3-11].

Найпомітнішою в словоскладанні прикметника є тенденція до утворення неабияких за розміром рядів з другим «серійним» компонентом – прикметником чи діеприкметником II досить абстрактної семантики. Такими «серійними» компонентами можна вважати *-ähnlich, -bezogen, -eigen, -empfänglich, -empfindlich, -bereit, -bedürftig, -frisch, -müde, -willig, -wichtig* тощо, порівняйте: *-empfänglich, auffrischungsbedürftig, geltungsbedürftig, mitteilungsbedürftig, rettungsbedürftig, schuhsohlenbedürftig* тощо. Їх об'єднує одна істотна ознака: всі вони є відносними за своєю семантикою [147, с. 63], тобто характеризуються синтаксичною валентністю [227], а тому виникнення подібних композитних рядів є «матеріалізацією» валентних властивостей відповідних прикметників. Складні слова з релятивним чи прономінальним значенням опорного компонента моделюють валентні зв'язки прикметника, що існують у синтаксисі.

Складні слова з морфологічною структурою $A + A(P I, P II)$ позбавлені ознак «проміжного статусу» і виражають різні ступені модифікації, уточнення, конкретизації опорної ознаки, властивості чи якості, порівняйте: *grobkörnig,*

feingemahlen, leichtkrank, liedhaft-musikalisch, objektiv-wissenschaftlich, zartgrün тощо. Моделі $N + A$ ($P II$); $V + A$ ($P II$) диференціюють ознаки за їхніми зв'язками з об'єктом чи дією. У німецькій мові найчастіше моделюються такі основні типи зв'язків ознак з предметами чи процесами:

1) орнативні: *haßerfüllt, vernunftbegabt*;

2) протективні: *erdbebensicher, windgeschützt*;

3) причинні: *frostklar, schlaftrunken, schreckensstarr, sonnenbraun, taugrau*;

4) функціональні або цільові: *fronttauglich, publikationsreif, lernfähig*;

5) складу за речовиною: *lehmgeformt, silberbeschlagen, weidegeflochten*;

6) порівняльні: *bärenstark, fadendünn, rehscheu*;

7) загальної співвіднесеності, коли перший компонент позначає або сферу виявлення ознаки: *arbeitsplatzorientiert, diensteifrig, treffsicher, zukunftsbezogen*, або сферу її поширення: *kniehoch, knöcheltief*.

Особливі випадки словоскладання та їхні номінативні властивості

До окремого різновиду належать складні слова, утворені способом міжслівного накладання або контамінації: *die Tomatoffel* (*Tomate + Kartoffel*), *die Plastikatur* (*Plastik + Karikatur*), *die Kosmorama* (*Kosmos + Panorama*), композити, першим компонентом яких є або елементарне сурядне словосполучення: *die Export-Import-Verpflichtungen*, *der Hals-Nase-Ohren-Arzt*, *die Herz-Nieren-Operation*, або розгорнута синтагма: *das Anein-ander-vorbei-Denken-Reden-Leben*, а інколи ціле речення: *die Back-dein-Brot-selbst-Bewegung*, *ein «Laß-mich-doch-mal-in-Ruhe-Blick*. Новотвори такого типу все частіше вживаються в мові белетристики та публіцистики. Тавтологічні складні слова типу *die Designgestaltung*, *das Seitenprofil* з'являються внаслідок прагнення розкрити значення запозиченого слова його власне німецьким лексичним еквівалентом [174, с. 116].

Основні причини появи контамінованих слів потрібно шукати не в номінативних потребах спілкування, а в прагненні до незвичного, неканонізованого позначення реалії з метою її експресивної характеристики і досягнення, насамперед, стилістичного ефекту. Основною номінативною функцією контамінованих слів є не позначення нових реалій, а їх експресивно-стилістична характеристика за

допомогою поєднання індивідуальних смислів двох співзвучних слів, в основі якого лежать індивідуальні асоціативні зв'язки [81, с. 10-11].

Складні слова з першим компонентом-словосполученням або реченням демонструють широкі можливості характеристики чи індивідуалізації значення опорного слова. Зловживання такими словотвірними конструкціями спричинило б інформативну перенавантаженість речення, тому ці конструкції не набули особливого поширення, однак регулярно вживаються в мові художньої літератури та публіцистики, інколи «виростаючи» з попереднього контексту, але найчастіше не потребують особливих контекстуальних уточнень, бо ґрунтуються на загальновідомих, соціально типізованих висловах, що часто мають форму гасел, принципів настанов, напівідіоматизованих синтаксичних конструкцій, порівняйте: *die Ruhe-vor-dem-Sturm-Periode* (*Theater der Zeit*, 1, 2009); *die Feuer-und-Flammen-Kollegen, die Eine-Hand-wäscht-die-andere-Korruption* (*Spiegel*, №. 10, 2009)

Поза всіма класифікаціями залишаються складні слова з другим компонентом *-sein* або *-werden*: *das Angespantsein, das Davongekommensein, das Entdecktwerden, das Herumgereichtwerden* тощо. За своїми функціонально-семантичними характеристиками та номінативною функцією вони цілком відрізняються від описаних вище типів субстантивних композитів. Номінативна сутність таких утворень полягає в транспозиції складеного іменного присудка в клас імені, тобто номіналізації комплексного дієслівного змісту без будь-яких семантичних модифікацій. За функціонально-семантичною спрямованістю такий процес споріднений з конверсією, за формальною побудовою «кінцевого продукту» він співвідноситься з «серійним» словоскладанням. У зв'язку з неабиякою поширеністю новотворів з другим компонентом *-sein* або *-werden* та синтактикоподібною структурно-семантичною організацією першого компонента можна зробити висновок про формування у сучасній німецькій мові моделі номіналізації цілісних предикативних структур за участі двох способів словотвору – словоскладання (за структурною побудовою) та конверсії (за функціонально-семантичними ознаками): *das Auf-sich-selbst-Angewiesensein, das Ungefragt-in-die-Welt-gesetzt-Sein*.

Отже, детермінативне словоскладання трьох основних частин мови,

незважаючи на розмаїття структурно-морфологічних типів, несхожість їх «поверхових» значень, невичерпність суб'єктивних асоціативних зв'язків, котрі можуть лягти в основу композитотворення, є номінативним процесом, що уможлиблює індивідуалізацію, конкретизацію, диференціацію значення опорного поняття шляхом фіксації притаманних йому зв'язків. Така номінативна спрямованість властива і дієслівним (характеризація базового поняття, передусім, за просторово-часовими координатами або шкалою інтенсивності, за кількістю об'єктів – «учасників» дії, їх формою, місцем, інструментом, обставинами або способом виконання дії, її оцінно-якісними параметрами), і субстантивним (індивідуалізація, диференціація значення опорного поняття за рахунок актуалізації найрізноманітніших типів логіко-семантичних зв'язків, що входять до асоціативного поля цього опорного поняття, його фрейму [43; 143], і реалізуються при вживанні в складі синтагми або ж при утворенні складного слова), і ад'єктивним складним словам (конкретизація опорного слова через експлікацію зв'язків вираженої ним якості, ознаки чи властивості з об'єктами, процесами чи діями, або ж родо-видова диференціація ознаки). Поняттєвою базою детермінативного словоскладання і своєрідною «програмою» його розгортання є знання об'єкта, ознаки, дії не як абсолютної, застиглої, сформованої сутності, а як змінної, функціональної, динамічної і невичерпної у своїх індивідуальних проявах реалії. Цей висновок підтверджується тезою сучасної психолінгвістики про те, що пам'ять про об'єкт – це насамперед уміння вплітати його в певну структуру діяльності, тобто пам'ять функціональна чи операціональна, пам'ять схем дій з об'єктом [143]. Кожна одиниця лексикону може бути охарактеризована за своїм входженням у мереживо зв'язків – за формою, змістом, структурою чи функцією, про що свідчать і дані психолінгвістичних експериментів [27, с. 224].

У словотворенні сучасної німецької мови досить наочно простежується тенденція до розширення мотиваційної бази словотвірних процесів шляхом залучення до них композитів та синтаксичних структур, а, в окремих випадках, і цілісних предикативних конструкцій. Обмеженість лексичного пласта кореневих слів зумовлює поступове вичерпання словотвірних можливостей тих моделей, що

тривалий час діють у системі мови. У зв'язку з цим спостерігається переорієнтація таких моделей на нові структурні й кількісно фактично необмежені лексичні пласти – двокомпонентні складні слова та елементарні бінарні словосполучення. Це явище стосується всіх способів іменного словотворення: конверсії: *die Zylinderhutabnahme, kuhhandeln, das Sichverantwortlichfühlen, der Außerhausverkauf, ein stummes Gott-seidem-armen-Sünder-gnädig*; суфіксації: *der Metallblasinstrumentenmacher, vorsatzstückhaft, die Icherfülltheit*; напівпрефіксації: *die Nachkriegsgeschichte, der Vorhinweis*; напівсуфіксації: *drehzahlfreudig, rückkehrfähig, schadstoffreich*; словоскладання: *ergeizblaß, die Schwiegermutterfurcht, wattebällchenklein, ein Laßmich-doch-mal-in-Ruhe-Blick*. Виняток становлять префіксальний та префіксально-суфіксальний способи словотворення у зв'язку з їхньою номінативною специфікою – модифікацією опорної семантики як цілісного, нерозчленованого поняття. На загальному тлі особливо вирізняється все частіше «вплітання» в найрізноманітніші словотвірні процеси напівпрефіксальних слів, активне їх використання у функції твірної основи, порівняйте: *denkwürdigerweise, das Galeriefähige, die Geistreichigkeit, die Heranziehung, das Nachgedunkelte, der Oberlehrerton, die Verallgemeinerungswürdigkeit, das Vornehmheitsbewußtsein, die Vorstellerei, die Wohlgelungenheit*.

У віддієслівному словотворі сучасної німецької мови розширення мотиваційної бази дериваційних процесів забезпечується ще й можливістю актуалізації «зовнішньої» валентності опорного дієслова у його «внутрішній» валентності. Основою для розгортання процесів композитотворення стає сукупність усіх лексем, що можуть уживатись у позиції певного «глибинного» відмінка при твірному дієслові і які втілюються у вигляді актантів цього дієслова на поверхневому рівні, найактивніше і найчастіше у словотворенні використовується «об'єктив»: *die Familien-, Haus-, Grundstücks-, Kranken-, Personen-, Lebensversicherung*, але до дериваційних процесів залучаються й «протектив»: *Autounfalls-, Feuer-, Krankheitsversicherung*; й «інструмент»: *die Heizofen, Luft-, Solar-, Sonnen-, Windtrocknung*; і «локатив»: *die Großbetriebs-, Auslandslieferung*, і «фактитив» *Geräte-, Getränke-, Lehrbuch-, Uhren-, Teppich-, Zündholzhersteller* тощо.

Єдине обмеження полягає в тому, що одна композитна форма може втілювати лише один семантичний відмінок базового дієслова або віддієслівного утворення, що не виключає можливість моделювання інших семантичних відмінків того ж дієслова в інших композитних формах, порівняйте: *die Exportlieferungen* (мета), *die Arzneimittellieferungen* (об'єктив), *die Hochschullieferungen* (датовий або агент), *die Monatslieferungen* (час) *die USA-Lieferungen* (локатив) тощо. Загалом же можна констатувати активізацію словотвірних процесів шляхом відтворення актантного оточення твірного дієслова віддієслівними іменниками чи дієприкметниками, що вживаються в позиції опорного компонента композита. Цей спосіб лексемотворення настільки продуктивний, що далеко не всі його «лексемні продукти» можуть бути зафіксовані словниками, а досить часто спостерігається й «черезступеневе» утворення подібних композитів за відсутності відповідного агентивного похідного іменника, що вжитий у позиції другого компонента складної лексичної одиниці, порівняйте: **der Holer, ale Brot-, Essen-, Kaffeeholer; *der Erstatter, ale der Berichterstatter* тощо.

Глибинний зв'язок словотворення з процесами морфологічної деривації та синтагмотворення полягає не лише у доповненні, диференціації, розвитку морфологічних та синтаксичних значень роду: *-in, -mann, -frau*; числа: *-arten, -sorten*, агенса: модель *-er V→N*, пацієнса: *-ling: V→N*, значень усіх «глибинних» відмінків у формі складного слова, а й у збереженні валентних зв'язків опорного (твірного) слова та можливостях їх використання для розгортання подальших словотвірних процесів, розширення наявних словотвірних моделей, ускладнення та збагачення їхніх функцій. Твірна лексична одиниця «входить» у похідне слово не тільки своїм індивідуальним лексичним наповненням, не лише категорійними ознаками відповідної частини мови та деякими видозміненими лексико-граматичними чи субкатегорійними значеннями, а й сукупністю своїх валентних (для валентноздатних лексичних одиниць) або вільних асоціативних зв'язків (для авалентних лексичних одиниць).

Багатство номінативних можливостей словотворення в сучасній німецькій мові впливає не тільки з наявності майже необмежених за своєю продуктивністю

способів словотворення, надзвичайно активних моделей, що за регулярністю творення похідних слів наближаються до функціонального статусу морфологічних категорій (*-bar: V→A; -heit/-keit/-igkeit; A/P I, P II →N*) не лише розгортанням «асоціативного» чи валентного поля твірної лексичної одиниці, а й поєднанням, взаємодією різних способів словотвору для конструювання нових лексичних одиниць. Номінативна сутність словотвірних процесів полягає в перетворенні, трансформації семантики твірної мовної одиниці з метою проекції в нову категорійну площину, включення в логіко-понятійний клас, модифікації за кількісно-якісними, суб'єктивно-об'єктивними параметрами, типізації асоціативного чи валентного потенціалу для індивідуалізації, уточнення опорного поняття.

Аналіз словотвірної семантики новотворів та нелексикалізованих похідних слів свідчить про семантичний ізоморфізм між різними типами похідних одиниць та засобів словотворення. У зв'язку з цим з'являється можливість синтезувати різноманітні класифікації дериваційних лексем, опираючись на їх «глибинну семантику», на фундаментальні семантичні закономірності конструювання похідних слів, що вказують магістральні напрямки мовного «освоєння» навколишнього світу на лексемному рівні.

Найтиповішими формами відношень між предметами зовнішнього світу є сумісне існування, слідування та схожість [110, с. 377; 106, с. 431]. Першій з цих форм відповідають просторові, другій – часові зв'язки. Стосовно зв'язків за схожістю, подібністю, то, на думку І.М. Сеченова, увесь прогрес теоретичних знань людини про зовнішню природу досягнутий, по суті, за рахунок зіставлення, порівняння предметів та явищ. Саме ці форми зв'язку й лягають в основу композитотворення трьох основних частин мови – перші дві органічно «вписуються» в категорійну семантику дієслова, третя – суголосна семантиці прикметника та іменника. Тому дієслівне композитотворення проходить переважно в руслі просторово-часової локалізації дієслівної семантики, а серед некодифікованих іменних складних слів так багато композитів з компаративним значенням, порівняйте: *berghoch, papierdürr, die Schweineborstwimpern, die*

Streichholzschachtelautos тощо. Особливо слід відзначити родо-видову класифікацію поняття, яка здійснюється рядами складних іменних слів з другим чи першим «серійним» компонентом і в результаті якої семантика опорної лексеми сприймається як «поняттєве поле». Сукупність усіх лексем, що можуть бути вжиті в комбінації з константним елементом, щоразу висвітлюють один із фрагментів цього поля. Не дивно, що саме цей тип композитів якнайактивніше вживається в науковій та технічній літературі, де існує підвищений попит на позначення частин цілого, диференціацію, уточнення понять. Цією обставиною зумовлене зростання кількості субстантивних складних слів у мові науково-технічної літератури за останні роки [107, с. 53-59; 96, с. 5]. Типові зв'язки, що поширюються на значну кількість реалій, стоять біля витоків композитних рядів з першим «серійним» компонентом, а самі ці ряди унаочнюють типи логіко-семантичних відношень, що фіксуються на лексемному рівні, порівняйте:

за матеріалом (речовиною): *der Wollanzug, das Wollkleid, das Wollsamt, der Wollstoff, das Wolltuch, die Wollwaren* тощо;

за належністю: *das Bauernfeld, das Bauerngut, das Bauernhaus, der Bauernhof, das Bauernland, die Bauernstube* тощо;

за місцем: *die Betriebsabteilung, der Betriebsarzt, das Betriebsbüro, der Betriebsingenieur, das Betriebsklima, der Betriebsschutz, der Betriebsunfall* тощо.

за причиною: *schreckensblaß, schreckensbleich, schreckensstarr, das Schreckensgesicht, die Schreckensschrei, die Schreckensstimmung*;

за цільовим призначенням: *das Schreibgerät, das Schreibpapier, das Schreibpult, der Schreibstift, der Schreibtisch, die Schreibwaren* тощо.

Існування рядів з першим та другим «серійним» компонентом, можливість логіко-семантичної класифікації більшості складних слів однозначно свідчать про те, що є ще одна істотна номінативна функція композитотворення – типізувальна. Вона полягає не тільки в соціальній, а й в індивідуальній типізації уявлень про предмет пізнання. Індивідуальна типізація – джерело виникнення нових складних слів. Логіко-семантичний зв'язок між компонентами таких слів має, як правило, характер загальної співвіднесеності, проте сутність номінативного процесу, що

полягає в характеристикації, уточненні, диференціації опорного поняття, зберігається й тут.

Композити, що постійно вживаються в мовленні окремих колективів людей, набувають якостей «мітки» конкретного одиничного предмета [91, с. 293], можуть, своєю чергою, зазнавати уточнення, диференціації, яка найчастіше досягається додаванням чи нарощуванням атрибутивних компонентів, їх кількість залежить від кількості розрізнявальних ознак, що вичленовуються в поняттєвій структурі номіната, наприклад: *die Dosiereinrichtung/die Milchdosiereinrichtung/ die Kalkmilchdosiereinrichtung; die Schleifmaschine/die Wälzschleifmaschine/die Radwälzschleifmaschine/ die Stirnradwälzschleifmaschine*. У результаті виникають багатоконпонентні композити, обмеження довжини котрих пов'язане лише з можливостями слухового та зорового сприймання [76, с. 18-21; 49, с. 247-248]: *der Braunkohlehohtemperaturkoks, die Kreuzschiebetischfräsmaschine, das Mehrlagenleiterplattenvormaterial* тощо. Водночас уживання дво- або трикомпонентного складного слова у функції другого чи першого компонента сприяє лексикалізації його значення, «затуханню» реляційної і випуклішій актуалізації референтної семантики, синтезованому, а не розчленованому її сприйманню, порівняйте: *die Bauhausakademie, die Bauhauskunst, das Bauhausrevier, die Bauhaustechnik, das Bauhaustempo* тощо; *das Golfkriegskommando, der Golfkriegssieger, die Golfkriegssituation, der Golfkriegssoldat*. Не дивно, що саме «відносно узуальні композити» найактивніше залучаються до процесів творення багатоконпонентних складних слів.

Особливо численні багатоконпонентні композити в мові науково-технічної літератури, де основним стимулом їх творення є прагнення до точного позначення різноманітних деталей та частин складних механізмів і пристроїв, а також прогресуюча аналітико-пізнавальна діяльність мислення, що спричинюється до виділення великої кількості різновидів, класифікації та систематизації за все новими й новими ознаками. Цій тенденції найповніше відповідає за своєю номінативною сутністю саме словоскладання.

Важливі номінативні функції у сфері словоскладання виконує дефіс. Він

«стягує» словосполучення, а інколи й цілі речення, у перший компонент складного слова, забезпечуючи водночас достатньо чітке членування таких утворень (з'єднувальний дефіс), позначає безпосередні складники смислової структури композита і забезпечує її однозначне декодування (пояснювальний або уточнювальний дефіс), виділяє один з компонентів складного слова з метою встановлення «семантичної рівноваги» між безпосередніми складниками композита (контрастний або виділювальний дефіс), залучає до процесів композитотворення власні назви, підкреслюючи номінативну специфіку першого компонента («ономастичний» дефіс), порівняйте: *der 4000-Euro-Job, der Sechs-Vochen-Urlaub, das Nur-Germanistik-Studium, die Ach-was-geht-mich-das-an-Geste; die Gastarbeiter-Tätigkeit, die Vorstadt-Hausfrauen, die Schiffbau-Vorschungsanstalt; die Motor-sport-Leser, die Erd-Atmosphäre; die FBI-Akten, die TV-Darbietung* тощо. Часто дефіс поєднує похідні слова або дво-, трикомпонентні складні слова в єдиному словесному комплексі: *der Anruf-Beantworter-Telefon, der Schreibtisch-Befreier, der Mehrfach-Vorlagen-Einzug, die Sauerstoff-Lichtbogentrenner-Baureihe* тощо. Але дедалі більшого поширення набуває останнім часом уживання дефіса у двокомпонентних складних словах, яке можна пояснити лише прагненням полегшити візуальне сприйняття відповідної лексичної одиниці та підкреслити самоцінність кожного компонента композита, не змінюючи його номінативної особливості, порівняйте: *der Professoren-Titel, die Verwaltungs-Anordnung, die Sprach-Wiederbelebung, die Unternehmens-Ethik, die Öl-Stadt, die Bild-Kunst*. Часто подібний дефіс з'являється для виділення в складі композита запозиченого елемента: *die Computer-Systeme, die Design-Qualität, das Zifferblatt-Design, das Software-Unternehmen*.

Висновки до другого розділу

Підсумовуючи результати «попереднього членування» фактичного матеріалу, можна зробити такі висновки:

1. Встановлено, що номінативна сутність роглянутих способів словотворення полягає в здійсненні ними таких основних номінативних функцій:

а) для напісуфіксації: модифікація семантики опорного поняття зі збереженням її «самототожності»;

б) для словоскладання: індивідуалізація, диференціація, характеристика основного змісту та типізація асоціативних зв'язків опорного слова.

в) для напівпрефіксації у сфері дієслівного словотворення - характеристика розгортання дії за просторовими та часовими параметрами.

2. З'ясовано, що способи та засоби словотворення, як традиційні «класифікаційні рубрики» дериваційної системи, не здатні «вмістити в себе» усе розмаїття конкретних словотвірних одиниць, особливо тих, що поєднують якості та ознаки різних класифікаційних підсистем, уособлюючи польовий характер будови мови. Зроблено висновок про те, що окремого розгляду та адекватної лексикографічної фіксації потребують словотвірні елементи або конструкції з ознаками «загостреної проміжності»: семантично ускладнені конверсиви, суфіксальні слова, функціонально аналогічні конверсивам, моделі номіналізації та універбації логіко-семантичних предикативних структур, напівафіксальні похідні слова та «серійні» композити, що виникають за усталеними правилами і можуть створюватись безпосередньо в процесах породження мовних висловлювань. Саме в зонах взаємодії, взаємопереходів та взаємонакладання різних способів словотворення спостерігаються найактивніші процеси конструювання «мовленнєвих слів», що творяться суб'єктами мовлення *ad hoc* (саме для цього випадку, «тут і тепер»).

3. Доведено, що між способами словотворення та зазначеними вище фундаментальними номінативними функціями не існує співвідношення 1:1. Кожний спосіб словотворення має свою функціональну «домінанту», спеціалізуючись, головним чином, на здійсненні однієї з наведених вище логіко-семантичних операцій означення на лексемному рівні.

4. Виявлено фундаментальну відмінність між афіксальними та напівафіксальними словами в сучасній німецькій мові з точки зору реалізації ними номінативних функцій: якщо семантика суфіксального слова – це своєрідний «сплав» значень твірної основи та афікса, то напівсуфіксальне слово – це, швидше,

«амальгама» взаємодіючих значень, завдяки чому кожна зі складових частин напівсуфіксального слова зберігає свою відносну самостійність. Напівпрефікси відрізняються від «класичних» префіксів здатністю до просторово-темпоральної характеристики дієслівної дії, котру вони успадкували від співвідносних прислівників прийменникового походження. Таким чином,, проміжний статус напівсуфіксальних морфем зумовлює й «проміжність» їхніх номінативних ознак, що частиною своїх властивостей зближуються з афіксацією, а рештою зі складним словом.

5. Розкрито систему словотворчих засобів просторової орієнтації, що склалась у композитотворенні німецького дієслова. Уточнення, індивідуалізація, конкретизація дієслівної семантики за просторово-часовими координатами забезпечується в сучасній німецькій мові численними напівпрефіксами та надзвичайно розгалуженою і різноманітною системою простих прислівників, займенників, прийменників або прислівниково-займенникових чи прислівниково-прийменникових комплексів у позиції першого компонента складного дієслова.

6. Встановлено два фундаментальних типи словотвірної орієнтації дієслівної дії у просторі: а) локалізацію дії стосовно навколишнього середовища; б) локалізацію дії відносно суб'єкта висловлення мовця.

7. Зроблено висновок про те, що словоскладання дієслова зумовлене особливостями його семантики, котра може бути локалізована за такими ознаками: «особливості протікання дії/руху в просторі або часі, характер дії, спосіб її реалізації та результат, фізичні властивості об'єкта, інтенсивність дії та стосунок до об'єкта чи суб'єкта». Двома кардинальними координатами, що визначають розгортання дії або процесу, є простір і час. Тому в словоскладанні дієслова найширше представлені моделі, що здійснюють просторово-часову характеристику дії, процесу, руху, а основними засобами композитотворення стають саме ті номінативні одиниці, котрим властиві локальні та темпоральні значення: прислівники і прислівникові комплекси.

8. Доказано домінування у словоскладанні іменника та прикметника детермінативного типу словоскладання і на основі теорії глибинних відмінків,

методу трансформації та опитування інформантів, а також шляхом аналізу існуючої наукової літератури з цього питання виявлено 15 універсальних типів глибинних логічних семантичних зв'язків, що імпліцитно моделюються детермінативними складними іменниками, та 7 універсальних для німецької мови типів глибинних логічних семантичних зв'язків, що відтворюються детермінативними складними прикметниками.

9. Розкрито основні причини виникнення великої кількості складних слів: невичерпний процес пізнання навколишньої дійсності, вдосконалення пізнавально-класифікаційної діяльності людини, яка перетворює кількісну безперервність реального світу в якісні категорії мовної системи, прагнення до якомога адекватнішої номінації, що максимально відображала б індивідуальну специфіку об'єкта.

РОЗДІЛ 3

СЕМАНТИЧНІ КАТЕГОРІЇ СЛОВОТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

3.1 Класифікація похідних слів сучасної німецької мови на основі семантичних категорій

Дослідження словотвірної системи сучасної німецької мови на єдиному семантичному підґрунті стало можливим після запровадження до практики мовного аналізу поняття «семантична ніша» та усвідомлення факту асиметрії форми і змісту на рівні словотвірної моделі. Наступним кроком у цьому напрямку став висновок про доцільність об'єднання однотипних «семантичних ніш» у «словникові блоки» [188; 238]. Термін «словниковий блок» і методика «словникових блоків» успішно застосовуються для вирішення практичних завдань словотвірного аналізу й дотепер [4; 145, с. 100-104], причому головним наслідком їх послідовного застосування можна вважати визнання принципової можливості виділення неабияких семантичних угруповань похідних слів різної морфологічної структури, позначених терміном «семантична модель» [123, с. 3-9; 122].

Подальший розвиток словотвору, орієнтованого на семантику похідних одиниць, ознаменований появою різних способів аналізу, котрі й лягли в основу відповідної теоретичної концепції. Найчастіше практикується детальний опис семантичних різновидів структурно-семантичних моделей у межах однієї частини мови або одного способу словотворення [3; 32]. Це підхід спрямований на вивчення однієї або кількох однотипних «клітин» словотвірного ладу.

Інший шлях полягає в співвіднесенні похідного слова з семантичними угрупованнями або типами семантичних відношень, що існують у системі лексики [200]. Це – «лексикоцентричний» підхід.

Щораз більшої популярності набуває ономасіологічний аналіз семантики словотвірних одиниць за їх зв'язком не зі світом слів, а зі світом речей [99, с. 13-23].

Усвідомлення того факту, що в основі словотворення лежать ті ж семантичні категорії досить високого рівня абстракції, що й у синтаксисі, привело до виникнення концепції, орієнтованої на семантику синтаксису [139; 159]. В її основу покладено поняття «глибинних відмінків», семантичних функцій [129], семантичних актантів [16; 102, с. 241-242] чи семантичних ролей [5, с. 130]. На думку О.С. Кубрякової, «немає жодної категорії із числа тих, що описуються в рамках відмінкової граматики, яка б не мала своєї аналогії в ономаціологічних категоріях, що виражаються за допомогою словотворчих засобів». [51, с. 154]. Однак слід зауважити, що кількість семантичних відмінків, ролей чи функцій коливається від 7 до 50 [109], а саму цю теорію, поки що, не можна вважати до кінця сформованою й повністю досконалою. Окрім цього, у словотворі існує багато значень, що ніяк не «вписуються» в «глибинновідмінкову» модель, з чим погоджується й сама О.С. Кубрякова [50, с. 48-52]. Тому підхід, який ґрунтується на зіставленні семантичних процесів формування смислової структури похідних одиниць з синтаксичними процесами розгортання мовленнєвого висловлювання, і який виявився досить плідним при вивченні складних слів [14; 181], не може вважатись достатнім для створення семантичної теорії словотворення на єдиних загальних засадах.

Нарешті, з'являються дослідження, присвячені висвітленню взаємодії різноструктурних похідних слів у вираженні семантичних категорій, що віддзеркалюють основні принципи категоризації та концептуалізації навколишнього світу. Наявність таких категорій констатують різні лінгвісти на матеріалі різних мов [61; 73, с. 14-15; 36] і, попри термінологічний різнобій, усі вчені одностайні в твердженні про їхній універсальний характер і семантичну природу. Існування таких категорій підтверджує думку про те, що мова «не дозволяє нічого повідомити інакше, ніж у термінах роду чи категорії. Якщо б будь-яке сприйняття виявилось не включеним у систему категорій, то воно було б приречене залишатись недоступною перлиною, похованою в безмовності індивідуального досвіду» [12, с. 16]. У практиці словотвірного аналізу перевага надається термінові «семантична модель». Однак по суті, виявлені семантичні моделі орнативності, збірності, підсилювальності,

зменшувальності [123; 145], які перекривають класифікацію за частинами мови й охоплюють вторинні найменування різної словотвірної структури і різних словотвірних способів, конституюються власне відповідними семантичними категоріями. У цьому напрямку зроблено лише перші, хоча й дуже важливі кроки. Розв'язання завдання, що полягає в семантичному моделюванні всієї системи словотворення, можливе лише за орієнтації семантичного аналізу на реальні дериваційні процеси, котрі постійно «самовідтворюються» в нових похідних словах. Слід залишити осторонь надто дрібні класифікації, у яких беруться до уваги індивідуальні чи дрібногрупові лексичні значення твірних основ, «розчистити» численні «завали», оминати скупчення лексикалізованих словотвірних одиниць, які втратили зв'язок з регулярними процесами деривації. Основним об'єктом словотвірного аналізу, орієнтованого на семантику, мають стати функціонально значимі, дієві закономірності словотворення, що найбільш рельєфно «являють себе» у нових похідних словах. Це можливо тільки при опорі на функціонально-семантичний критерій, що уможливорює об'єднання систем і підсистем, які охоплюють структурно різнотипні, але функціонально однотипні елементи [9, с. 3-15]. Такий підхід дасть змогу віднайти в складі словотвірної системи способи логіко-поняттєвого членування та освоєння навколишнього світу, що реалізуються різноманітною словотворчою «технікою». Семантична спорідненість різноструктурних словотвірних одиниць є своєрідним «відблиском», «слідом» єдиного класифікаційного прийому, притаманного мовному мисленню, на основі якого розгортаються логіко-когнітивні процеси вербалізації навколишньої дійсності. Умовно теорію, що ґрунтується на викладених вище теоретичних засадах, можна було б назвати системно-інтегровальною концепцією на функціональній основі.

З метою більшої зрозумілості та точності описання основних закономірностей семантичного синтезу похідних слів варто розмежувати широко вживані терміни «словниковий семантичний блок», «семантична модель», «семантична категорія».

Семантичним блоком можна назвати сукупність вторинних найменувань різної словотвірної структури, об'єднану інтегративною семантичною ознакою, близькою за ступенем узагальнення до абстрактних категорій мовного мислення.

Під семантичною моделлю слід розуміти сукупність способів фіксації закономірних, комунікативно і гносеологічно значущих зв'язків, відношень, властивостей і сутностей, що ґрунтуються на спільних семантичних ознаках і «відлиті» у форму похідної лексичної одиниці.

Термін «семантична категорія» доцільно застосовувати для позначення інтегративної семантичної ознаки, що регулярно повторюється в складі різноструктурних словотвірних одиниць.

Семантична класифікація похідних слів виконана з урахуванням результатів численних дисертацій (тільки за останні 20 років їх кількість перевищила 100), окремих досліджень, монографій та фундаментальних праць. Корпус новотворів, що підлягають вивченню та аналізу, накопичено протягом багаторічного добору фактичного матеріалу з газет, журналів, художньої, наукової та науково-технічної і науково-популярної літератури двох останніх десятиріч з наступною перевіркою його лексикографічної фіксації найавторитетнішими тлумачними та двомовними словниками сучасної німецької мови. Незмінним завжди залишався один важливий принцип: новотвори повинні, з одного боку, віддзеркалювати всі найбільш продуктивні та активні процеси в словотворенні основних частин мови, з другого боку, досить переконливо ілюструвати висловлювані положення та висновки.

Терміни «похідне слово», «дериват», «словотвірна одиниця (конструкція)» вживаються для позначення всіх типів вторинних, тобто зумовлених іншим знаком чи сукупністю знаків номінативних одиниць зі статусом слова: суфіксальних, префіксальних, префіксально-суфіксальних слів, конверсивів, абревіатур та композитів.

У назві роботи вжито термін «сучасна німецька мова». Він здебільшого асоціюється з суто синхронним підходом до аналізу досліджуваних явищ на певному часовому відтинку функціонування мови. Прагнення цілком нівелювати момент розвитку, змін у лінгвістичних розвідках подібного типу спонукає їхніх авторів до висування вимог щодо ревізії наявної наукової термінології, у якій є хоча б натяк на поступальний рух, еволюцію. Таку позицію можна вважати виправданою тільки за певних умов, при вирішенні цілком конкретних завдань, за яких можливо

абстрагуватись від деяких, навіть істотних ознак об'єкта дослідження. У даному ж випадку основна увага зосереджується на динамічних процесах, що активно діють у сучасній німецькій мові, точніше, на «передньому рубежі» розвитку словникового складу, де відбувається творення нових слів відповідно до різноманітних швидкоплинних комунікативних, суспільних чи індивідуальних потреб. Тому термін «сучасна німецька мова» означає сучасну німецьку мову в усьому багатстві її розвитку та видозмін у визначений проміжок часу (50 років).

Синтез системних значень словотвірних моделей, виявлених у першому розділі роботи, дав можливість виділити такі семантичні категорії в словотворенні сучасної німецької мови.

1. Категорія орнативності. Суть її полягає у констатації наявності предмета (ознаки) або в наділенні предметом чи ознакою. До семантичного блоку похідних слів з орнативною семантикою належать дієслова з суфіксами *-ig(ea)*: *kräftigen*; *-ier(en)*: *asphaltieren*; *-isier(en)*: *harmonisieren*; прикметники з суфіксами *-haft*, *-ig*, *-isch*, *-lich*, *-ös*, *-sam*: *herzhaft*, *porig*, *melodisch*, *leidenschaftlich*, *muskulös*, *ehrsam*, *sittsam*, *merkmalhaft*; напівсуфіксальні прикметники з другим «серійним» компонентом: *-arm*, *-reich*, *-voll*: *fischarm*, *nikotinreich*, *sehnsuchtsvoll*; префіксально-суфіксальні прикметники: *ausgestirnt*, *bealgt*, *geblümt*, *zerfurcht*; складні іменники: *Heuwagen*, *Kleiderschrank*, *Sternennacht*; субстантивні композити, що виникають на основі синтаксичних словосполук: *Einschienebahn*, *Fünfstzimmerwohnung*. Значення орнативності може бути градуйоване за інтенсивністю свого виявлення: *lastervoll*, *verantwortungsvoll*, *ruhmreich* (високий ступінь), *gedankenarm*, *ideenarm* (низький ступінь).

Дрібніші класифікації категорії орнативності малопродуктивні, оскільки пов'язані, здебільшого, з приписуванням значення орнативності похідним словам, які реалізують інші типи семантичних відношень [111], порівняйте: *überkrusten*, *unterfüttern* (значення локативності), *anblaken* (значення «контакту»), *durchlüften* (значення результативності), *überreifen*, *übersäuern* (значення перевищення норми) тощо. З цієї ж причини неможливо включити до семантичного блоку орнативності похідні слова типу: *Bekreuzigung*, *Ehrensamkeit*, *Leidenschaftlichkeit*, *Vergrößerung*

тощо. У них значення орнативності є не семантичною функцією словотвірної моделі, а результатом відтворення словотвірного значення мотивуючої основи.

2. Категорія привативності [123, с. 8], тобто позбавлення, вилучення або відсутності в об'єкта номінації якихось предметів чи складових частин. Ця категорія виражається похідними прикметниками з напівсуфіксами *-frei*, *-leer*, *-los*: *schilffrei*, *brauchfrei*, *wasserleer*, *ausdruckslos* тощо; відіменниковими дієсловами-конверсивами: *häuten*, *pellen*, *schälen*; дієсловами з префіксом *ent-*: *entfetten*, *entölen* (при поєднанні з відіменними дієсловами «орнативної» семантики).

Категорії «орнативність», «привативність» утворюють опозицію, члени якої протиставлені за ознакою: $\pm$ наявність предмета в об'єкта номінації; $\pm$ наділення предметом чи ознакою.

3. Категорія аугментативності (підсилювальності). Важливо розрізнити два типи підсилювальних значень:

а/ об'єктивно (онтологічно) зумовлена аугментативність, що впливає з фізичної сутності речей;

б/ суб'єктивно (емоційно-експресивно) зумовлена аугментативність, котра впливає з особливостей чуттєво-споглядального сприймання речей.

Деякі похідні слова можуть позначати обидва типи підсилювальних значень (утворення з префіксами *extra-*, *hyper-*, *ultra-*, *ur-*, *super-*, напівпрефіксами *hoch-*, *spitzen-*), решта – спеціалізується на вираженні або першого (деривати з напівпрефіксами *groß-*, *größt-*, *grund-*, *haupt-*, *makro-*, *nächst-*, *schönst-*, першими частотними компонентами *maximal-*, *schwerpunkt-*) або другого різновиду підсилювальності (похідні слова з префіксом *erz-*, напівпрефіксами *abgrund-*, *affen-*, *bären-*, *baum-*, *bier-*, *bitter-*, *blitz-*, *blut-*, *gold-* тощо) – всього 46 напівпрефіксів, за даними «Словника словотворчих елементів німецької мови», детермінативні та копулятивні складні прикметники: *mutterseelenallein*, *pechkohlrabenschwarz*, *tollkühn*, *winzigklein*. Категорія аугментативності поширена, насамперед, серед предметних або ад'єктивних імен. У сфері дієслівної семантики вона проявляється в інтенсифікації дієслівної дії. Однак і це значення в «чистому» вигляді трапляється порівняно рідко – при утворенні суфіксальних дієслів від дієслівних основ за

непродуктивними або малопродуктивними моделями: *nicken* від *neigen*, *bücken* від *biegen*; *schnitzen* від *schneiden*; *schluchzen*, *knicksen*, *flattern*, *flimmern* [158, с. 76]. Підсилення дії може проявлятися у формі транзитивації значення дієслова, що властиве моделі дієслівного словотвору з префіксом *be-*: *bedrängen*, *beklopfen*, *bespielen*, або префіксальному чи напівпрефіксальному утворенні дієслів від дієслів, порівняйте: *abkochen*, *abwaschen*, *abscheuern*, *entweichen*, *umändern* тощо.

4. Категорія демінутивності (зменшувальності). Спостерігається в словотворенні німецької мови теж у двох основних різновидах:

- а) онтологічно мотивована демінутивність;
- б) емоційно-експресивно зумовлена демінутивність.

Основні словотворчі засоби вираження значення демінутивності у першому його варіанті – префікси *mikro-*, *mini-*, перші частотні компоненти в словоскладанні іменників, прикметників, дієслів: *dünn-*, *fein-*, *feinst-*, *klein-*, *kleinst-*, *kurz-*, *minimal-*, *miniatur-*, *minder-*, *mindest-*: *dünnblau*, *feinstreuen*, *feingemahlen*, *Kleinauto*, *kleinstbearbeitet*, *Minimumstoff*, *Mindestmaß*, суфікс *-lich*: *ältlich*, *gröblich*, *reinlich*, *schwächlich*, *schwärzlich*. Категорію «суб'єктивної» демінутивності передають, головним чином, суфікси іменника *-chen*, *-el*, *-elchen*, *-ette*, *-i*, *-lein*, *-sel* (в діалектах *-rl*, *-ken*) та дієслова *lispeln*, *säuseln*, *rascheln*.

Категорії аугментативності/демінутивності утворюють опозицію за диференційною ознакою $\pm$ інтенсифікація процесу, ознаки; $\pm$ збільшення/зменшення розмірів об'єкта номінації.

5 Категорія збірності, яка пов'язана з позначенням сукупної множини предметів або осіб і поширюється, насамперед, на словотворення іменника, тому що органічно «виростає» з граматичної категорії числа. За даними дослідження Л.В. Полякової [99, с. 8-9], що об'єднує 1325 похідних слів, що виникають за такими основними моделями: *Ge-...-ø*; *Ge-...-e* – 422 деривати; *-schaft*: $N \rightarrow N$ – 168; *-tum*: $N \rightarrow N$ – 200; *-werk*: $S/A/V \rightarrow N$ – 280; *-zeug*: $S/A/V \rightarrow N$ – 257 лексем. Значення збірності притаманне також похідним іменникам з напівсуфіксами *-gut*, *-kram*, *-kreis*, *-volk*, *-weit*, *-wesen* або суфіксами *-aille*, *-ar*, *-de*, *-(i)at* *-icht*, *-ie*, *-ik* [4]. Префіксально-суфіксальні моделі здійснюють найменування сукупності предметів природного

походження, моделі з напівсуфіксами позначають сукупність предметів штучного походження, суфіксальні моделі – сукупну множину осіб [99, с. 16].

Особливим різновидом категорії збірності в семантиці всіх частин мови є значення сумісності або множинності. Основні словотворчі засоби вираження цього значення – моделі словотворення всіх частин мови з напівпрефіксом *mit-*: *der Mitfavorit, der Mitschmerz, mitsummen*; першим частотним компонентом *zusammen-*: *Zusammentreffen, zusammenverdienen*, похідні іменники з префіксом *co-/ko-*: *der Koautor, Coregisseur*, напівпрефіксом *bei-*: *der Beifahrer, Beifilm, die Beilast, beipacken* та дієслова з прислівниково-займенниковим компонентом *-einander*: *aneinander-, aufeinander-, auseinander-, hintereinander-, ineinander-, miteinander-, nacheinander-*.

6. Категорія антропонімічності [33, с. 658-661; 34, с. 275-283]. Вона формується сукупністю словотвірних моделей, основне словотвірне значення котрих вичерпується називанням особи. Це, переважно, усі типи відіменних похідних слів з такими суфіксами та напівсуфіксами: *-ar, -agoge, -al/-ial/ual, -ant/-ent, -and, -ar/-är, -arch/ -iarch, -ard, -ast-, -at, -aster, -ber, -ger, -bild, -bold, -bruder, -bulle, -bursche, -dame, -end, -er/-ler/-ner, -in/-istin/-lerin/-nerin, -esse/-essin, -et, -eur, -ateur, -euse -eut, -fex, -frau, -fräulein, -freund, -fritze, -geist, -graph, -hals, -hans, -hase, -held, -hengst, -ian/-jan, -ianer, -ice, -ide, -ier, -iere, -ik/-ike/-iker, -ikus, -ine, -ist, -iter, -knecht, -kopf, -kraft, -krat, -lappen, -liese, -ling, -log/-loge, -mädchen, -mädel -magd, -mamsell, -mane, -mann, -maul, -meier, -meister, -mensch, -michel, -narr, -naut, -nom, -ochse, -ode/-öde, -on, -or/-tor/-ator, -ot, -path –person, -peter, -rich/-erich, -sack, -schwester, -seele -ser, -soph, -suse, -urg, -us/-ius, -trine, -tier, -vogel, -heinrich, -weib*, а також відприкметникові та віддієприкметникові конверсиви з артиклями *der (die) Deutsche, Langhaarige, Schwarze, Streitende, Sinnierende, Vorgesetzte, Verunglückte, Gewarnte* тощо. Відсутність «антропонімічної» моделі конверсії дієслова у розряд іменника компенсується наявністю високопродуктивної афіксальної моделі *-er*: $V \rightarrow N$; *-ler*: $V \rightarrow N$. Значення антропонімічності в структурі віддієслівних суфіксальних дериватів трансформується у значення агентивності внаслідок синтезу семантики різних категорійних одиниць – дієслова та іменника. Похідні девербативи з агентивним значенням належать до категорії процесової характеристики предметів

або осіб, однак значною частиною своїх якостей вони наміцно «вростають» і в категорію антропонімічності.

Як і в багатьох інших випадках, усі словотворчі засоби вираження категорії антропонімічності можна розмежувати на стилістично забарвлені та стилістично нейтральні. До першої групи належать напівсуфіксальні моделі, за винятком напівсуфіксів *-frau*, *-fräulein*, *-mädchen*, *-meister*, *-mensch*, *-mann*, *-kraft*, *-schwester*, до другої – суфіксальні деривати, за винятком суфіксів *-ian/ -jan*, *-aster*, *-bold*, *-berger*, *-ser*. Констатуючи наявність антропонімічних словотвірних моделей з характерологічним значенням, варто зауважити, що за чисельністю вони не поступаються стилістично нейтральним моделям, оскільки дають можливість поєднати в акті словотвірної номінації функцію найменування предмета з функцією його характеристики.

Не менш важливою особливістю категорії антропонімічності є її орієнтація тільки на клас іменника, що зумовлене якнайтіснішим зв'язком категорії антропонімічності з фундаментальним семантичним розшаруванням усіх іменників на клас істот та неістот. Семантика дієслова або прикметника, орієнтована лише на поняття істоти, вимагає його появи у чітко визначеній позиції при вживанні в складі мовного висловлювання.

Наявність семантичної категорії антропонімічності є вагомим підтвердженням того факту, що словотвірні процеси можуть проходити не тільки в руслі граматичних категорій, а й згідно з лексико-граматичними розрядами чи субкатегоріями [138] відповідних частин мови.

7. Категорія заперечення-контрарності [85; 128, с. 7-8; 145], що ґрунтується на можливості «двополюсної» презентації ознаки, процесу, об'єкта і є виявом дії закону єдності протилежностей у мові, зокрема словотворенні. «Бінарна» сутність понять розкривається шляхом об'єктивації мовними засобами «негативного» полюса, антипода, що до семантики опорного поняття. Негативні значення у словотворенні іменника та прикметника передають переважно префікс *un-*, перший частотний компонент *nicht-* та запозичені префікси *a-*, *an-*, *de-/des-*: *anormal*, *die Asymmetrie*, *demaskieren*. Як і в попередніх випадках, заперечення може

супроводжуватись емоційно-експресивними відтінками значення або ж бути стилістично нейтральним: *Unwesen, Untat/unweit, nonstop*. Особлива роль у вираженні категорії заперечення/контрарності належить префіксу *un-*. Залежно від семантики твірної основи він може реалізувати, крім суто «полярного», протилежного опорному поняттю значення: *unschädlich, Untiefe, unzureichend* ще значення аугментативності/підсилювальності, порівняйте: *die Unsumme, das Ungeld, unvergleichlich, unvordenklich, unzählig*; експресивно-оцінне: *die Unkunst, der Unmensch, unchristlich, ungehobelt*; модальне: *unsicher unumgänglich, unverzeihbar*.

У разі поєднання з твірними основами, що позначають негативне поняття, виникає найменування «позитивного» полюса двоєдиної пари понять, порівняйте: *Unschuld, ungekünstelt, inoffensiv* тощо. Загалом же, можна констатувати, що категорія заперечення/контрарності в словотворі часто-густо дає можливість виразити логіко-поняттєву «симетрію» референта в єдності його протилежностей, не просто є запереченням свого протичлена, а творить нову його «якість».

У словотворенні дієслова значення заперечення/контрарності реалізується при поєднанні префіксів *ab-*, *ent-* з дієслівними основами: *entklaramern, entschnallen, abbestellen, abbinden, abketteln* тощо.

8. Категорія локативності (просторово-спрямувальної орієнтації). Ця категорія представлена в словотворенні іменника та прикметника суфіксами *-at, -e, -ei/ -erei, -er, -isch, -arium/-erium/-orium*, напівсуфіксами *-amt, -heim, -hof, -lokal, -statt* та другими частотними компонентами *-drom, -haus, -platz, -stelle, -stätte, -nah, -weit*, у детермінативному словоскладанні іменника: *Giebelzimmer, Kopfschuß*, а також у похідних іменниках з напівпрефіксами *ab- auf-, aus-, durch-, ein-, hinter-, nach-, über-, um-, unter-, vor-, zu-, zwischen-*: *Abschaum, Einsaat, Durchreise, Hintertür, Nachhut, Unterarm, Voralpen* тощо. Найуживанішим словотвірним засобом вираження категорії локативності у сфері іменника та прикметника залишаються топонімічні словотвірні моделі [78].

Локалізація дієслівної семантики здійснюється через характеристику розгортання дії відносно об'єктів, що є або безпосередніми її «учасниками» (актантами), або «втягнуті» в її «силове поле».

Залежно від семантики твірного дієслова форманти просторово-спрямувальної орієнтації можуть лише фіксувати просторове «розташування» дії стосовно її зовнішніх «орієнтирів» (*abstehen, beibleiben, davorliegen, nachsitzen*) або ж виражають напрямки переміщень чи руху об'єктів (*abnehmen, beilegen, davorlegen, nachkommen*). Перша група дериватів малочисельна як у зв'язку з невеликою кількістю дієслів статичного положення предметів у просторі, так і з огляду на основну категорійну сутність дієслова: оформлення та презентацію плинності понять у часі, «часової» складової предметів матеріального світу, що не існують жодним іншим чином, як лише в просторі та часі. Тому категорія локативності у вербальній семантиці, здебільшого трансформується в спрямувальні або векторні значення, що виражаються однією з найрозгалуженіших систем словотворчих засобів, до якої входить близько 104 локальних займенниково-прислівникових, прийменниково-прислівникових та прислівникових компонентів [91; с. 293]. Основні різновиди об'єктноорієнтованих спрямувальних значень дієслова, що реалізуються словотвірними засобами, зображені на сх. 1-4:

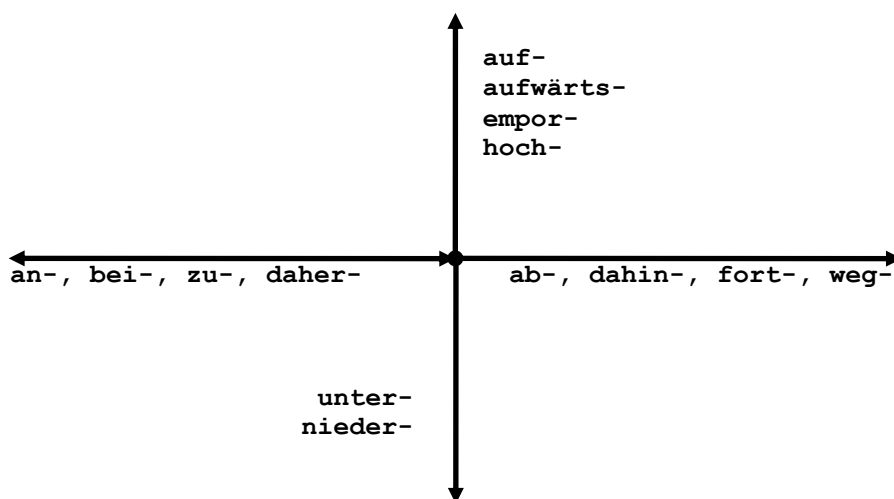

Схема 1. Основні словотворчі засоби спрямувальної орієнтації дії стосовно об'єкта будь-якої фізичної форми

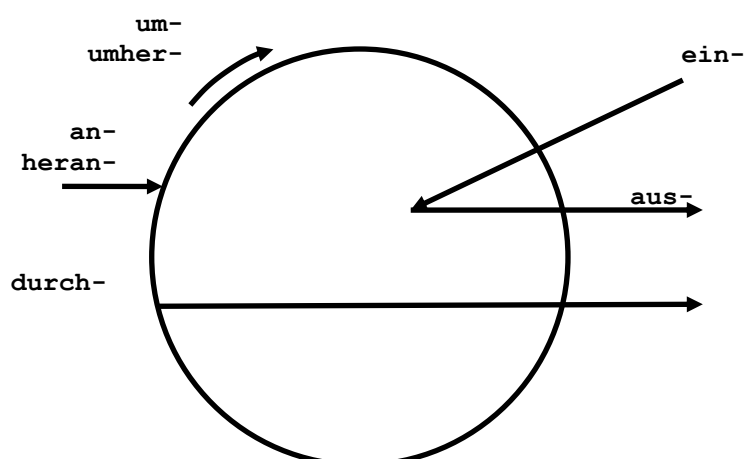

Схема 2. Основні словотворчі засоби спрямувальної орієнтації дії стосовно об'єкта сферичної або об'ємної форми

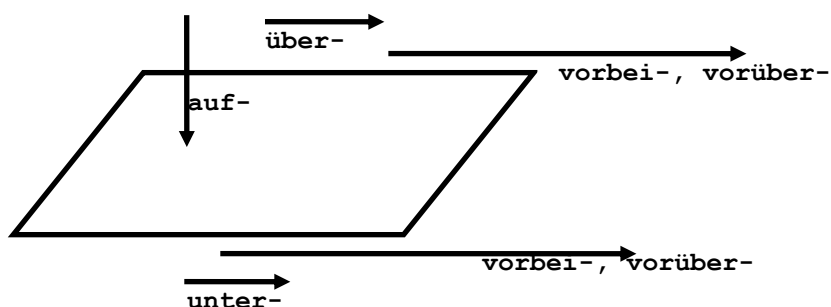
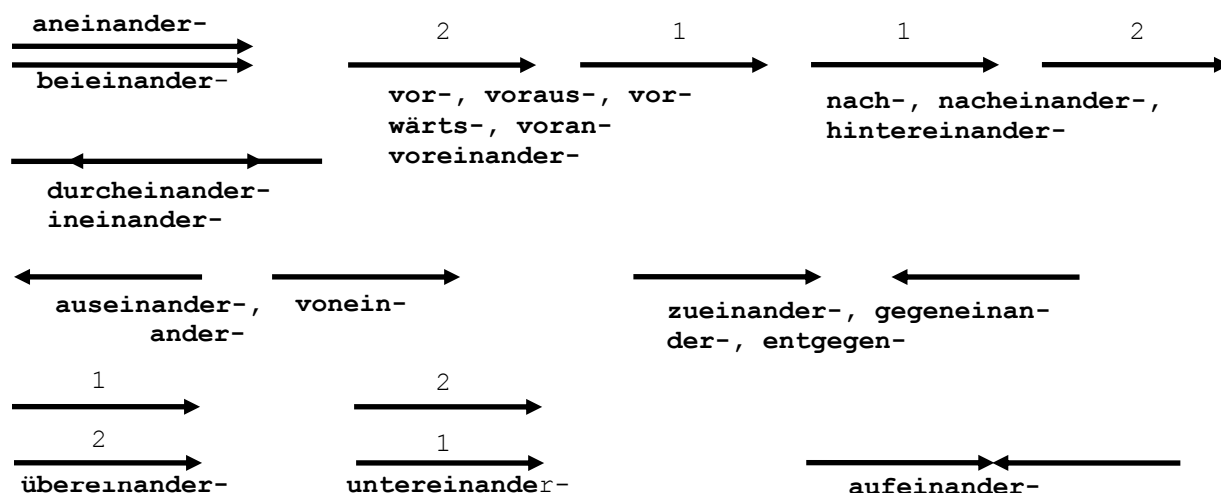

Схема 3. Основні словотворчі засоби спрямувальної орієнтації дії стосовно об'єкта площинної форми

Схема 4. Основні словотворчі засоби спрямувальної орієнтації двох або більше об'єктів стосовно один одного

Отже, сучасна німецька мова має у своєму розпорядженні словотворчі засоби просторово-спрямувальної орієнтації руху або дії з універсальною сполучуваністю на об'єкти будь-яких фізичних якостей (сх. 1), та словотворчі засоби сферичної (сх. 2), площинної (сх. 3) і взаємної (сх. 4) просторової орієнтації. На цю опорну схему «накладається» система суб'єктноорієнтованих просторово-спрямувальних значень, які співвідносять розгортання руху з позицією суб'єкта мовлення у просторі і представлені двома різновидами: «у напрямку до суб'єкта» (*her-*) та «у напрямку від суб'єкта» (*hin-*).

Поєднуючись зі словотворчими засобами об'єктної орієнтації, а також компонентами *her* та *hin*, прислівник *da* надає відповідним словотвірним конструкціям вказівно-уточнювального значення, створює ефект присутності під час розгортання дії, робить її наочнішою і ближчою для сприймання та осмислення.

Значення локативності виражається також деякими відіменниковими дієсловами-конверсивами: *campen, lagern, schultern, speichern, zelten* тощо.

9. Категорія темпоральності (часової співвіднесеності). На словотвірному рівні вона спостерігається у двох основних різновидах:

- а) власне часове значення;
- б) таксисне значення.

Термін «таксис», уведений у практику лінгвістичних досліджень Р. Якобсоном, Ю.С. Масловим, Л.В. Бондарко, вживається в інтерпретації представників функціональної граматики [10; 40; 69, с. 42].

Перший різновид категорії темпоральності виражається похідними прикметниками з суфіксами *-ig, -lich*: *vierstündig, monatlich, jährlich*, іменниками з префіксом *-ur*: *das Urland, der Urklang, das Urmanuskript*, детермінативними субстантивними композитами типу *der Abendhimmel, die Morgenstunde*. Чільна роль належить цьому способу розбудови або уточнення основної семантики у словотворенні дієслова, ономазіологічна сутність якого якнайтісніше пов'язана з часовою характеристикою. Категорія темпоральності трансформується в значенні

дієслова в категорію фазності, тобто градації дії за певними часовими відрізками її розгортання, що втілюється в таких словотвірних значеннях дієслова:

а) настання дії (моделі з префіксами *er-*, *ent-*, напівпрефіксами *an-*, *auf-*, прислівниковим компонентом *los-*);

б) курсивності, тобто перманентного, розгортання дії, що триває, чи процесу (дієслова з прислівниковими компонентами *fort-*, *hin-*, *dahin-*, *daher-*, *weiter-*, віддієслівні похідні слова з префіксом *be-*, напівпрефіксом *an-*);

в) ітеративності/повторюваності дії (дієслова з суфіксами *-el(n)*, *-er(n)*, префіксом *re-*, прислівниковим компонентом *wieder-*);

г) результативності (дієслова з префіксами *ent-*, *er-*, *ver-*, *zer-*, напівпрефіксами *ab-*, *auf-*, *aus-*, *durch-*, *ein-*, *um-*, *zu-*, прислівниково-займенниковими комплексами *herab-*, *heraus-*, *herunter-*, складні дієслова з першим компонентом-прикметником, у яких значення результативності супроводжується значенням якісної характеристики дії: *blankbohnern*, *freischaufeln*, *totschweigen*. Дієслова з префіксами *ver-*, *zer-* передають значення негативного результату дії.

У дієслів-конверсивів, що утворилися від найменувань часових понять, темпоральне значення твірного іменника трансформується в значення початку, настання певного часового відтинку або явища природи, порівняйте: *herbsten*, *weihnachten*, *lenzen*, *regnen*, *wetterleuchten* тощо.

Категорія темпоральності притаманна і деяким віддієслівним дериватам. Так, похідні віддієслівні іменники з суфіксом *-ei/-elei/-erei* набувають значення ітеративності: *die Rasoniererei* → *ständiges Rasonieren*; *die Schimpferei* → *fortwährendes Schimpfen*. Те ж стосується й віддієслівних префіксально-суфіксальних іменників, що виникають за моделлю *Ge-...-ø*; *Ge...-e*: *das Gedenke*, *das Gepfiffel*, *das Geburr*.

Віддієслівні іменники-конверсиви з усіченою дієслівною фіналлю отримують значення результативності або одномоментності, що полегшує їх подальшу семантичну еволюцію в предметні назви, субстантивовані інфінітиви реалізують значення курсивності або континуальної дії, не обмеженої в часі.

Таксисні значення передаються дієслівними лексемами з напівпрефіксами

nach- та прислівниковими компонентами *nachher-*, *voraus-*, *vorher-*, а також *vor-*, похідними іменниками та прикметниками з напівпрефіксами *nach-*, *vor-*: *die Vorfreude*, *das Nachgefühl*, *das Nachgefecht*.

10. Категорія відповідності/невідповідності нормі, яка позначається похідними прикметниками з префіксами *ent-*, *miß-*, *pseudo-*, напівпрефіксами *über-*, *unter-*, *wohl-*, напівсуфіксами *-gemäß*, *-gerecht*, *-getreu*, другим частотним компонентом *würdig*, а також іменниками з префіксами *dis-*, *irr-*, *miß-*, напівпрефіксами *über-*, *unter-*, *anbei-*, *after-*, *fehl-*, першими частотними компонентами *normal-*, *quer-*. У словотворенні дієслова відповідність /невідповідність нормі сигналізують похідні слова з префіксами *irre-*, *miß-*, напівпрефіксами *über-*, *unter-*, першими частотними компонентами *falsch-*, *fehl-*, *gut-*, *quer-*, *richtig-*, *schlecht-*, *schief-*, *wohl-*.

11. Категорія компаративності (порівняльної характеристики). Ця категорія представлена в конверсії при відіменниковому словотворенні дієслів: *äffen*, *bibern*, *hamstern*, *lurchen*, а також у похідних прикметниках з суфіксами *-haft*, *-ig*, *-isch*: *duckmäuserhaft*, *bockig*, *äffisch*; напівсуфіксами *-artig*, *-ähnlich*: *breiartig*, *samenkapselähnlich*; другими частотними компонентами *-gleich*, *-groß*, *-klein*: *lianengleich*, у детермінативному словоскладанні іменників та прикметників: *knochenhart*, *bienenfleißig*, *Spatzenstimme*, *Veilchenaugen*; у дієсловах із суфіксами *-el(n)*, *-ier(en)*, *-isier(en)*: *französeln*, *sächseln*, *goethisieren*. Різновидом категорії компаративності можна вважати словотвірне значення відіменникових дериватів з суфіксами *-ei/-erei/-elei*, що проявляється й у лексикографічному тлумаченні їхньої семантики, порівняйте: *die Flegerei* → *flegelhaftes Benehmen*; *die Rüpelei* → *rüpelhaftes Benehmen*; *die Duckmäusererei* → *die Art, das Verhalten eines Duckmäusers*.

12. Категорія процесової характеристики предметів або осіб – одна з провідних семантичних «рубрик» віддієслівного словотворення. На словотвірному рівні вона втілюється у двох різновидах:

- а) характеристиці предметів чи осіб за їхньою здатністю до виконання дії;
- б) характеристиці предметів або осіб за здатністю бути об'єктом дії. Перший різновид значення процесної характеристики виражається віддієслівними

прикметниками з суфіксом *-d* (на основі словосполучень), *-haft*, *-ig*, *-isch*, *-lich*, *-sam*, *-selig*: *flügelschlagend*, *plapperhaft*, *bissig*, *angeberisch*, *förderlich*, *folgsam*, *redselig*; напівсуфіксами *-fähig*, *-freudig*: *kombinationsfähig*, *gebefreudig*; конверсійною моделлю ад'єктивації дієприкметників I: *abstoßend*, *verletzend*; моделлю детермінативного словоскладання іменників та прикметників з першим компонентом дієсловом: *die Hängematte*, *die Stehlampe*, *redegewandt*, *schreibkundig*.

Процесову характеристику предметів або осіб за їхньою здатністю бути об'єктом дії позначають віддієслівні прикметники з суфіксами *-bar*, *-ig*, *-lich*, *-sam*: *biegbar*, *zulässig*, *faßlich*, *einprägsam*, запозиченим суфіксом *-abel/-ibel*: *disputabel*, *korrigibel*, відіменникові та віддієслівні словотвірні конструкції з напівсуфіксами *-wert*, *-würdig*, *-freundlich*: *überdenkenswert*, *gestaltungswürdig*, *reparaturfreundlich*; *другими* частотними компонентами *-fest*, *-hart*, *-sicher*: *rutschfest*, *rauchhart*, *gleitsicher*.

Значення процесної характеристики в семантиці похідних прикметників часто супроводжується оцінними конотаціями – позитивними (деривати з суфіксами *-bar*, *-sam*, напівсуфіксами *-freundlich*, *-wert*, *-würdig*) або негативними (вторинні найменування з суфіксами *-haft*, *-isch*).

Особливим різновидом категорії процесової характеристики предметів або осіб є значення агенса та пацієнса, на вираженні котрих спеціалізуються деякі словотвірчі форманти. «Ядро» засобів реалізації значення агентивності формується моделями віддієслівного словотворення з суфіксами *-er/-ler*, *-macher*, *-ant*, *-ent*, *-eur*, *-ist*, *-or/-ator*: *der Denker*, *der Gewinnler*, *der Redner*, *der Rätselmacher*, *der Gratulant*, *der Deponent*, *der Destillateur*, *der Komponist*, *der Rationalisator*, *der Solist*; субстантивованими прикметниками та дієприкметниками, що включаються до лексико-граматичного розряду осіб: *der (die) Hinaufschauende*, *der (die) Glückselige*, *der (die) Unbeugsame*. Властивостями агенса можуть наділятися і предмети, внаслідок чого виникає значення інструмента, засобу здійснення дії: *das Defroster*, *das Dilator*, *das Depressant*, *der Leuchter*, *das Phonograph*. Власне інструментальні значення в сучасній німецькій мові виражають похідні прикметники з суфіксами *-e*, *-el*: *der Hebel*, *die Stiege*; відіменні дієслова-конверсиви: *kranen*, *schiffahren*, *sicheln*,

складні слова: *maschineschreiben, radfahren, die Handwäsche, die Gasheizung* тощо. Багато суфіксальних та напівсуфіксальних моделей регулярно поєднують значення агентивності з негативними конотаціями: *-ler, -berger, -bold, -bruder, -bulle, -ian/-jan, -rich, -hans, -suse, -trine* тощо. У семантиці таких дериватів переплітається агентивне та характерологічне значення.

Пацієнс, тобто предмет чи особа, що підлягають дії, виражається моделлю словотворення іменників з суфіксом *-ling*: *der Prüfling, der Zögling* та субстантивованими дієприкметниками II, що підводяться під лексико-граматичний розряд осіб: *der Erstgeborene, die Abgesandte, die Angeklagte*.

Процесну характеристику осіб здійснюють також відіменні дієслова-конверсиви, що утворюються від назв живих істот з нейтральним стилістичним значенням, порівняйте: тощо.

13. Категорія транзитивності (об'єктної орієнтації чи об'єктної спрямованості дії) *klempnern, schmieden, tischlern* [240], сферою поширення котрої є всі типи дієслівного словотворення та словоскладання *formgeben, lobsagen*; суфіксація *intensifizieren, glorifizieren, systematisieren*; префіксація: *behöhnen, bezupfen, sich behakenkreuzigen*, конверсія: *schachten, stapeln, freveln, kegeln, reimen, fischen, unterrichten, bündeln, häckseln* тощо. Транзитивна функція притаманна майже всім префіксам, напівпрефіксам та першим частотним компонентам дієслова [97], однак ця функція є лише супутньою, підпорядкованою основному системному значенню словотворчої моделі і, до деякої міри, похідною від нього. У зв'язку з цим, Х. Брінкман цілком слушно вважає префікс *be-*єдиним регулярним словотворчим засобом транзитивації дієслів [158, с. 76].

Найчастіше категорія транзитивності формує семантичну структуру складних іменників з другим компонентом – віддієслівним іменем на *-ung* або *-er* порівняйте: *die Aufgaben-, Einband-, Glasfenster-, Modell-, Park-, Spielzeug-, Themen-, Tischgestaltung; der Geräte-, Lehrbuch-, Uhren-, Wäsche-, Zündholzhersteller*.

Своєрідним різновидом категорії транзитивності є позначення у формі похідного слова не лише об'єкта дії, а й її результату: предмета, явища, процесу або стану, що є наслідком цієї дії. Таке значення властиве відіменним дієсловам-

конверсивам типу *fasern, knospen, krümeln, modern, rosten*, відприкметниковим дієсловам-конверсивам: *bessern, heilen, lähmen, nässen, breiten, stärken*.

14. Категорія протективності (протидії). До цього семантичного блоку належать моделі словотворення з префіксами *anti-, wider-*: *die Antibürgerlichkeit, antiniezscheanisch, der Widerzorn, widervernünftig*, напівпрефіксом *gegen-*: *der Gegenartikel, gegenläufig, gehalten*, а також детермінативні складні іменники й прикметники: *das Fiebermittel, der Korrosionsschutz, bombensicher, hitzegeschützt, kältebeständig, krisenfest, winddicht* та складні дієслова з прислівниково-прийменниковими компонентами *dagegen-, zuwider-*: *dagegenstimmen, zuwiderlaufen*.

15. Категорія посесивності, що або віддзеркалює наявний в об'єктивній дійсності тип відношень «частина – ціле», або фіксує належність об'єкта особі на правах власності. До системи словотвірних засобів вираження категорії посесивності належать моделі словотворення прикметників з суфіксом *-lich*: *zweiglich, vogelkundlich*, напівсуфіксом *-eigen*: *archiveigen, institutseigen*, а також детермінативні складні іменники: *der Autoreifen, der Blumenstrauß, der Fensterrahmen, das Institutsgebäude, der Kragenrand, die Lehrerstimme, das Polizeiauto, die Soldatenuniform, der Türgriff* тощо.

16. Категорія фінальності (цільового або функціонального призначення), що широко представлена в детермінативному словоскладанні всіх частин мови: *die Bewässerungsanlage, der Preßhammer, der Schneidmesser, die Teigspritze, dienstverpflichtet, gesundheitsförderlich, wehrtauglich, probesitzen, strafversetzen*.

17. Категорія причинності, діапазон функціонування котрої обмежується лише детермінативним словоскладанням іменників та прикметників, порівняйте: *die Hochwasserkatastrophe, das Tränengas, der Weinkrampf, frostklar, regennaß, schreckensbleich*.

18. Категорія характеристики артефактів чи природних об'єктів за їхнім речовинним складом, що умовно позначена терміном «категорія походження за субстанцією». На її основі розгортаються процеси словотворення прикметників з суфіксами *-en, -ern*: *metallen, gläsern* та детермінативного словоскладання іменників і дієприкметників II: *der Bretterzaun, der Lehmkloß, der Pappschachtel, der Sandstein*,

holzgeschnitzt, kupfergeschmieden.

19. Категорія загальної співвіднесеності [71]. Вона має місце в тих випадках, коли семантичне призначення похідного слова вичерпується або лише сурядним зв'язком об'єктів, ознак, дій, або ж співвіднесенням двох чи більше понять без конкретизації типу відношень, що існує між ними. Це значення властиве всім сурядним складним словам: *fließdrücken, hohl lächeln, der Fliegerkosmonaut*, значній частині детермінативних складних слів: *das Handelsabkommen, die Sicherheitsmaßnahmen, dienstefrig, kunstverständlich, lernbegierig, beschreibensmöglich*, а також прикметникам з суфіксами *-al, -ell, -isch, -iv, -lich*: *bronchial, experimentell, beruflich, logisch, innovativ, abschiedlich, cheftlich*; напівсуфіксом *-mäßig*: *gartenmäßig, bevölkerungsmäßig, visionsmäßig*; другими частотними компонентами *-bezogen, -orientiert*: *architekturbezogen, projekt-, aktions-, heutebezogen, prozeß-, erzeugnisorientiert*.

Отже, все розмаїття часткових значень словотвірних моделей у сучасній німецькій мові можна охопити порівняно невеликою кількістю семантичних категорій, які мають аналоги у вигляді семантичних ролей, глибинних чи семантичних відмінків у семантиці синтаксису. Це є ще одним доказом того, що основні логіко-поняттєві категорії простежуються в усіх рівнях мовної будови, зумовлюючи глибинні механізми її семантичної структуризації.

3.2 Характеристика і особливості семантичних категорій у словотворенні сучасної німецької мови

Виділені семантичні категорії є різнорідними за своєю концептуальною значущістю. Якщо відштовхуватись від розуміння їх як універсальних поняттєвих (когнітивних) сутностей, що фіксують єдність матеріального світу і єдині принципи його концептуалізації та вербалізації, то семантичну категоризацію словотвірної системи можна спростити за рахунок групування семантичних категорій в опозиційні пари: кількість (збірність, аугментативність, демінутивність) – якість (відповідність/невідповідність нормі, процесова характеристика предметів або осіб, субстанціональний речовинний склад); темпоральність – локальність; статика

(орнативність, посесивність) – динаміка (транзитивність, привативність, протективність, фінальність, причинність). Самостійний функціональний статус мають семантичні категорії заперечення/контрарності, компаративності та загальної співвіднесеності, причому остання семантична категорія може зазнавати різного ступеня деталізації, залежно від цільових настанов та підходів дослідників. Біля витоків семантичних категорій знаходимо, отже, універсальні філософські категорії кількості/якості, руху/спокою, простору/часу, а розгортання дериваційних процесів, що втілюють ці категорії в мовну матерію, на словотвірному рівні відбувається з опорою на головні різновиди поняттєвно-пізнавальних (когнітивних) операцій диз'юнкції (привативність), кон'юнкції (посесивність/орнативність), порівняння, зіставлення (компаративність), негачії (заперечення/контрарність), класифікації чи деталізації (відповідність/невідповідність нормі, характеристика за субстанціональним складом, процесна характеристика) дескрипції (фінальність, проективність, причинність). Одні категорії ґрунтуються на зовнішніх ознаках матеріальних явищ: формі, розмірах, субстанції, наявності/відсутності, просторових чи часових координатах, інші – на функціональних: цільовому призначенні, протективності чи транзитивності. Проте, слідування основним способам розумового пізнання світу, орієнтація на універсальні типові зовнішні чи функціональні ознаки денотата, не заперечують формування власне словотвірних ономасіологічних категорій, які вписуючись в ту чи іншу семантичну категорію вищого ступеня узагальнення, модифікують, видозмінюють її відповідно до лексико-граматичних особливостей вихідного матеріалу. По-перше, кожна семантична категорія втілюється в одній з трьох основних форм членування, дискретизації семантичного цілого на лексемному рівні – процесуальності, предметності чи ознаковості; по-друге, специфіка словотвірних семантичних категорій якраз і полягає в тому, що крім прямих аналогій з відповідними граматичними категоріями (число – збірність; темпоральність/таксис – час/аспектуальність, процесна характеристика – стан та модальність) або з семантичними ролями в межах відмінкової рамки предиката (агентив, адресат, локаль, темпораль, компаратив, об'єктив, інструменталь тощо), існують власне

словотвірні модифікації вихідної семантики, котрі не вкладаються ані в схеми відмінкової граматики, ані в систему наявних граматичних категорій. Це, зокрема, значення загальної співвіднесеності, відповідності/невідповідності нормі, субстанціональної характеристики, привативності, орнативності. Слід ураховувати й те, що кожна з виявлених семантичних категорій модифікується не лише відповідно до значення тієї чи іншої частини мови, а й налаштовується на ономасіологічну специфіку певного способу словотворення. Однак усі ці впливи та трансформації не в змозі зруйнувати той єдиний семантичний інваріант, той стрижень, навколо якого групуються словотвірні значення різних частин мови та різних способів деривації у всьому розмаїтті їх різновидів та модифікацій.

Вирішальний вплив на якість словотвірної семантики справляє значення тої частини мови, під яку підводиться похідне слово. Кожній частині мови властива орієнтація на ті семантичні категорії, котрі максимально узгоджуються з її ономасіологічною сутністю. Так, категорії антропонімічності, агенса, пацієнса, збірності або цілком, або переважно виражаються похідними іменниками. Дієслівна деривація має своїм основним змістом передачу найрізноманітніших різновидів напрямкової (векторної) характеристики дії чи руху, а словотворчі елементи, що поєднуються з дієсловами, імплікують основні фізичні характеристики середовища руху або дії (точка, площина, об'єм/сфера). Прикметники домінують у сфері позначення процесної характеристики предметів/осіб, відповідності/невідповідності нормам, що об'єктивно існують чи суб'єктивно постульовані характеристики речовини за субстанціональним (речовинним) складом.

Неоднорідність семантичних дериваційних категорій проявляється, передусім, у їхній неоднаковій онтологічній сутності: частина категорій орієнтована на мовну об'єктивацію фізичних властивостей предметів, об'єктів, явищ, таких перцептивних ознак як форма, контур, розмір, просторово-часові параметри, статика/динаміка, інші – мають функціональну або операційну природу, віддзеркалюють наявні зв'язки, відношення між матеріальними сутностями відповідно до законів логіки пізнання навколишньої дійсності. Перша група категорій (орнативність, привативність, антропонімічність, збірність, локативність, темпоральність тощо)

виражається, переважно, за допомогою суфіксів, префіксів та напівсуфіксів або напівпрефіксів, які, завдяки своєму максимально абстрагованому значенню, функціонують як своєрідні конкретизатори відповідних фізичних параметрів або перцептивних ознак, як класифікатори наявного лексичного матеріалу за цими параметрами.

Друга група категорій (посесивність, протективність, фінальність, причинність) виражається майже виключно складними словами. Функціональна, операціональна природа таких категорій вимагає, здебільшого, експліцитного вираження бодай двох величин, що вступають у зв'язок, у той час як тип зв'язку може кодуватись у формі складного слова, а про його характер можна судити, опираючись на знання природної логіки речей чи семантичний фон контексту.

Особливе місце посідає категорія компаративності. За твердженням І.М. Сеченова, увесь прогрес теоретичних знань людини про зовнішню природу досягнутий, власне, шляхом порівняння, зіставлення предметів та явищ за подібністю [110, с. 377]. Саме цим можна пояснити як поширеність категорії компаративності в сучасній німецькій мові, так і розмаїття формальних засобів її вираження, серед яких – і конверсія, і суфіксація, і напівсуфіксація, і композитотворення.

3.3 Перекатегоризація лексики як одна з найважливіших номінативних функцій словотворення сучасної німецької мови

Дослідження закономірностей семантичної організації німецького словотворення не може вважатись завершеним без аналізу процесів перекатегоризації лексики, взаємопереходу частин мови. Саме словотвір є, очевидно, основним засобом здійснення цієї важливої номінативної функції [120, с. 208]. Важко уявити таку мову, у якій перехід з однієї частини мови в іншу здійснювався б щоразу шляхом створення нової лексичної одиниці. Відображаючи навколишній світ, мовна свідомість співвідносить фрагмент дійсності, що підлягає номінації, з однією з фундаментальних ономазіологічних категорій шляхом включення його до класу предметів, процесів або ознак. Будь-яка лексична одиниця

сучасної німецької мови не існує поза цією іманентною для мовної свідомості індивіда системою категорій дискретизації матеріального світу. Оскільки словотвір оперує наявним «лексичним матеріалом», він оперує ним лише як представником певної частини мови. Без можливості суміщення категорійних значень частин мови в семантичній структурі похідного слова словотвір утратив би більшу частину свого номінативного та комунікативного потенціалу. Словотвірні одиниці, поєднуючи категорійні значення, демонструють і відносність, й універсальність категорій предметності, процесуальності, ознаковості, які поглинають все розмаїття явищ навколишньої дійсності, доступних людським відчуттям.

У сучасній німецькій мові представлені всі типи перекатегоризації слів: субстантивізація, вербалізація, ад'єктивізація та адвербіалізація, котрі забезпечують взаємообмін та максимальну синтаксичну гнучкість чотирьох основних частин мови. Вони здійснюються двома основними способами: конверсією та суфіксацією.

Конверсія обслуговує, насамперед, словотвір трьох повнозначних частин мови: іменника, дієслова та прикметника, надаючи можливість іменної, дієслівної чи якісної (ознакової) презентації елементів зовнішнього світу, що підлягають номінації. Перекатегоризація при конверсії часто супроводжується семантичною диференціацією конверсивів, котра виникає як своєрідний «відгомін» лексико-граматичної диференціації вихідного категорійного значення або як відображення фундаментальних лексико-граматичних градацій, притаманних тому типу категорійної семантики, під який підводиться похідне слово. Так, при опредметненні дії в німецькій мові регулярно спостерігається «розподібнення» семантики конверсивів за ознакою «опредметнений акт дії» – «опредметнений процес», що віддзеркалює аспектуальну специфіку дієслівної семантики. Назви опредметнених актів дії виявляють тенденцію до переходу в розряд предметних імен.

Опредметнення ознаки супроводжується диференціацією значень похідних слів на два типи: «абстрактна опредметнена ознака» – «найменування особи за ознакою», що зумовлюється протиставленням у семантиці іменника класу предметних та абстрактних назв класові осіб [126; с. 139-145]: *das Gute* – *der (die) Gute*; *das Standhafte* – *der (die) Standhafte* тощо.

Вербалізація імені спричинює розшарування семантики похідних слів на конверсиви з компаративним, характерологічним, інгресивним, орнативним, інструментальним, привативним, інхоативним, об'єктноспрямованим, ефективним та локативним значенням. Багатозначність конверсивів зумовлюється складною семантичною диференціацією твірних іменників.

Вербалізація ознаки має своїм наслідком «розщеплення» загальнокатегорійного значення дієслова на два основні типи: фактитивний (каузація результативного стану) та інхоативний (перехід у результативним стан).

Категоріальна транспозиція дієслова в розряд прикметника здійснюється шляхом ад'єктивації безособових форм дієслова: дієприкметника I та дієприкметника II. Загальнокатегорійне значення відповідного прикметника-конверсива набуває двох основних різновидів: «ад'єктивована дія чи процес» (твірна основа – дієприкметник I); «ад'єктивований результативний стан» (твірна основа – дієприкметник II).

Ад'єктивація імені та дієслова без проміжних форм за допомогою конверсії спостерігається в порівняно рідких випадках [171, с. 37-38]. Функцію категорійної транспозиції до лексико-граматичного розряду прикметника виконують численні суфікси та напівсуфікси *-bar*, *-haft*, *-ig*, *-isch*, *-lich*, *-sam*, *-fähig*, *-frei*, *-los*, *-freundlich* тощо, котрі поєднуються переважно саме з дієсловами та іменниками. Тому однією з основних номінативних функцій суфіксації у сфері прикметника можна вважати перекатегоризацію дієслівних та іменних основ. Те ж можна стверджувати і стосовно моделі іменників з суфіксами *-ung*, *-heit/-keit/-igkeit*. Перехід дієслів, прикметників чи дієприкметників II за цими моделями до класу імен в момент виникнення похідного слова не супроводжується якимось семантичними трансформаціями чи розшаруванням загальнокатегоріальної семантики. Номінативна сутність моделі з суфіксом *-ung* полягає в опредметненні дії, репрезентації її як окремої цілісної сутності, субстанціонального «згустку» семантики. Моделі з суфіксом *-heit/-keit/-igkeit* виконують функцію опредметнення ознаки, оформлення її у вигляді субстанції.

Запропонована класифікаційна схема словотвірної семантики сучасної

німецької мови безумовно потребує подальшого вдосконалення і може бути доповнена або уточнена більш детальними дослідженнями. Відкритим для дискусії залишається, зокрема, питання про можливість та доцільність виділення в «семантичному континуумі» словотвірної системи сучасної німецької мови категорії «предметності» [123, с. 3-9]. На нашу думку, семантична категорія предметності, хоча і формується на базі похідних слів, усе ж не має словотвірного генезису і зумовлюється суто лексикологічними процесами «вростання» словотвірних одиниць у лексикон сучасної німецької мови, є наслідком їх лексикалізації. Не випадково до неї належать лише похідні слова з лексикалізованим словотвірним значенням типу *die Bildung, die Gefängnis, die Kleidung, das Mitbringsel, die Packung, die Rinne, die Strickerei, die Fahrt, die Tracht, der Zug, die Trage* тощо. Однак при лексикоцентричному підході до проблем словотворення виділення подібної категорії цілком виправдане, хоча розширене її трактування може привести до об'єднання всіх «предметних» слів і протиставлення їх словам з абстрактним значенням, тобто до проникнення в область власне лексико-граматичної семантики.

3.4 Граматика словотворення німецького дієслова як засіб активного оволодіння словотворчими закономірностями сучасної німецької мови

Регулярність, модельованість процесів словотворення дозволяють припустити, що в сучасній німецькій мові існує система правил, «алгоритм деривації» лексичних одиниць. Сукупність цих правил, що визначають основні шляхи творення нових похідних слів, можна умовно позначити терміном «граматика словотворення».

Психолінгвістичні дослідження останніх років свідчать про те, що оволодіння словотворенням на ранніх стадіях мовного онтогенезу відбувається як процес засвоєння і розвитку узуальних семантичних словотворчих правил, що становлять специфічний субкомпонент мовної здібності. [144]. На думку багатьох лінгвістів, мовна свідомість носіїв мови характеризується здатністю до творчого синтезу нових похідних слів у процесі мовлення. [108] Вона спирається на закономірності побудови нових слів з наявного лексичного матеріалу, що існують в кожній мові, і на здатності людського мислення до аналізу, узагальнення й виведення цих

закономірностей у практиці мовної діяльності. Тільки цією обставиною можна пояснити випадки дитячого словотворення у віці, коли автор нової словотворчої одиниці ще не знає, що таке суфікс, корінь, основа слова, словотворча модель. [141, с. 39-41; 142, с. 32-52] Стає очевидним, що адекватне оволодіння словотворенням іноземної мови неможливе без висвітлення граматики словотворення й подальшої розробки її «впровадження» у свідомість того, хто навчається, за допомогою системи методично обґрунтованих прийомів та вправ.

Розв'язання цього завдання, на нашу думку, можливе в разі дотримання таких основних умов:

а) визнання визначальної ролі семантики поряд з необхідністю урахування формальної структури словотворчих одиниць;

б) використання структурно-семантичного матеріалу в ролі «первинного» етапу членування фактичного матеріалу;

в) концентрація уваги на понятті семантичного дериваційного правила;

г) орієнтація на нелексикалізовані похідні слова.

Під семантичним дериваційним правилом треба розуміти тип перетворення семантики твірних лексичних одиниць за допомогою різноманітних словотворчих засобів, який усталився у словотвірній системі, здійснюється різними словотвірними засобами і зафіксований у семантиці похідних слів. Умовність терміна «правило» в цьому контексті зумовлена тим, що йдеться не про жорстку регламентацію чи сувору закономірність, а, скоріше, про словотворчі регулярності, що охоплюють різні за кількістю масиви лексичних одиниць. Формулювання подібного правила включає вказівку на семантичний клас твірних одиниць деривації, тип словотворчого значення похідних слів, що виникають, і сукупність словотворчих моделей, що реалізують певний тип дериваційного процесу.

Обсяг дослідження дозволяє зосередитись на описі «граматики словотворення» лише однієї з частин мови. Перевагу надано дієслову як через особливу синтактико-комунікативну значимість цієї частини мови, так і через недостатню дослідженість та специфіку дієслівного словотворення порівняно з іменним [91]. Коротко суть основних відмітних властивостей дієслівного

словотворення можна сформулювати так:

1. У дієслівному словотворенні переважає префіксація, а в іменному – суфіксація і напівсуфіксація.

2. У словотворенні дієслова представлені, в основному, частини мови, що відіграють залежну роль в іменному словоскладанні (займенники, прислівники, займенникові прислівники, прийменники), а частини мови, що найбільш активно використовуються в словоскладанні іменників і прикметників (іменники, дієслова, прикметники), рідко залучаються до процесу дієслівного словоскладання.

3. Зі способів переведення іменника чи прикметника в дієслово домінує конверсія. Інші способи дієслівного словотворення розгортаються на основі конвертованих, корневих чи похідних дієслів. Винятком є порівняно нечисленні префіксальні, префіксально-суфіксальні і напівпрефіксальні дієслова, що формуються безпосередньо від основ іменників чи прикметників: *auffrischen*, *beschönigen*, *betören*, *einbürgern*, *erblinden*, *verbehutsamen*. Вони виникають на основі уже поширених в системі німецького словотворення префіксальних чи напівпрефіксальних моделей з твірною основою – відіменним чи відприкметниковим дієсловом *aufklären*, *aussamen*, *belöffeln*, *eröffnen*, *verlangweilen*, *zerweichen*. В іменному словотворенні широко використовуються основи всіх повнозначних частин мови.

4. У зв'язку з переважанням префіксації, напівпрефіксації і словоскладання в дієслівному словотворенні, переважно, трапляється накладання, «нанизування» значень елементів дериваційного процесу, що взаємодіють, зі збереженням їхньої семантичної «собітотожності», тоді як в іменному – переважає поєднання, синтез семантики компонентів похідного слова, що має своїм наслідком лексикалізацію його значення.

Процеси перекатегоризації імен в дієслово в сучасній німецькій мові супроводжуються багатоспособовим семантичним розшаруванням відіменних і відприкметникових дієслів, що виникають. Якщо перекатегоризація в клас іменника чи прикметника відбувається за єдиним семантичним правилом, що має характер граматичної закономірності (субстантивація інфінітива, ад'єктивація других

дієприкметників та іменників) [30; 174], то перекатегоризація в дієслово відбувається за кількома семантичними дериваційними правилами, знання яких необхідне для правильного розуміння значення відіменного чи відприкметникового дієслова. Тому виявлення семантичних правил дієслівного словотворення варто починати з аналізу процесів конверсії імен у дієслово. Ці процеси розгортаються за такими основними семантичними правилами:

I. Якщо твірна основа – іменник

1. Стилiстично нейтральна назва особи чи імені діяча → характеристика особи за родом діяльності: *dichtern (sich als Dichter betätigen, Dichter von Beruf sein), kellnern, gärtnern, schlossern*

2. Експресивно-емоційне чи топонімічне позначення особи, власне ім'я, назва тварини → порівняльна характеристики особи за типом її дії: *wieseln (sich wie ein Wiesel bewegen), flegeln, barzeln, berlinern, girlen, hechten, strolchen.*

3. Явище природи, часове поняття → процес, який пов'язаний з цим явищем природи або здійснюється в період часу, позначеного висхідним іменником: *gewittern, herbsten, nachten, nebeln, lenzen, tauen, weihnachten.*

4. Частина цілого предмета чи форма його існування → процес подрібнення предмета на частини; дія подрібнення предмета на частини: *bröseln (in Bröseln zergliedern, sich in Bröseln teilen), brocken, körnen, krümeln, scherbeln, schroten, gelieren, klumpen.*

5. Інструмент, пристрій, знаряддя, механізм, засіб → дія, що відбувається з їхньою допомогою: *angeln (mit der Angel fischen), baggern, gondeln, hobeln, ketten, kleistern, löffeln.*

6. Місце зберігання предметів, перебування осіб, просторові поняття, предмети, що здатні бути просторовими орієнтирами дії, «приймати» дію → дія, що розгортається у вказаній точці простору: *betten (auf ein Bett bringen), bahren, buckeln, bunkern, kellern, lagern, schultern, sich suhlen, tischen.*

7. Продукти хімічних, фізичних чи фізіологічних процесів → процеси, які зумовили виникнення цих продуктів: *dunsten (Dunst verbreiten), knospen, schäumen, eitern, ferkeln, fohlen, dampfen.*

8. Покриття предмета → видалення покриття: *häuten* (*Haut abziehen, abnehmen*), *pellen, rahmen, schuppen*.

9. Речовини, матеріали, предмети, продукти соціальної взаємодії, що здатні бути об'єктами передачі → постачання такими речовинами, матеріалами, предметами чи продуктами: *chromen* (*mit Chrom versehen*), *fliesen, gürteln, kacheln, krönen, kleiden*.

10. Продукти людської діяльності → дії щодо виготовлення цих продуктів: *bündeln* (*Bündel machen*), *filmen, freveln, lärmen, leitartikeln, lochen, schreien, texten, wehklagen*.

11. Психічні, емоційні, фізичні стани особи → прояви такого стану: *eifern* (*Eifer zeigen, an den Tag legen*), *glauben, geizen, grämen, langweilen, jammern, jubeln, schaudern, trotzen, träumen, wünschen, zweifeln*.

II. Якщо твірна основа – прикметник

12. Стан, властивість неживого об'єкта чи особи → перебування в стані чи наявність властивості, що позначається твірною основою: *kranken* (*krank sein*), *ähneln, gleichen, genügen, kargen, schlappen, wachen*.

13. Стан, властивість неживого об'єкта чи особи → перехід в даний стан чи властивість: *dunkeln* (*dunkel werden*), *faulen, grünen, sich krümmen, sich runden, sich trüben, sich wirren*.

14. Стан, властивість неживого об'єкта чи особи → каузація цього стану, властивості: *krümmen* (*krumm machen, werden lassen*), *kürzen, mindern, nähern, spitzen, töten, wärmen* тощо, всього 66 кореневих дієслів, за даними І. Вельмана [239]

15. Стан, властивість неживого об'єкта чи особи → дія, рух, процес, що характеризується наявністю цього стану, властивості: *schnellen* (*sich schnell bewegen*), *schleppen, schrillen, starren, tollern*.

Здатністю переходити до лексико-граматичного класу дієслова володіють, переважно, непохідні імена, що позначають конкретні предмети чи осіб. Позбавлені такої здатності всі віддієслівні іменники з суфіксами *-ling, -ung, -nis, -ei/-elei/-erei*, відприкметникові і відприслівникові іменники з суфіксами *-heit/-keit*, відприкметникові і віддієслівні іменники, що виникли внаслідок конверсії, а також

відіменні похідні іменники з суфіксами *-ling*, *-tum*, *-chen*, *-lein*, *-ei/-elei/-erei*. Такими, що діють у сучасній німецькій мові найбільш активно, як на думку багатьох дослідників [125], так і за кількістю новоутворень, варто визнати семантичні дериваційні правила 2, 5, 9, 11.

Префіксальні, напівпрефіксальні і складні дієслова сучасної німецької мови виникають за такими дериваційними правилами:

1. Неперехідна дія, процес, стан → об'єктна спрямованість дії, процесу, стану (*be-*: V–V): *bedoktern*, *bequarren*, *behöhnen*, *betanzen*, *betüpfeln*, *bezupfen*.

Транзитивація, як супутнє явище, спостерігається при утворенні більшості префіксальних і напівпрефіксальних дієслів, однак лише в похідних словах з префіксом *be-* вона становить сутність дериваційного процесу. Ця обставина, очевидно, дала підставу Х. Брінкману назвати модель *be-*: V–V єдиною регулярною словотворчою моделлю транзитивації неперехідних дієслів сучасної німецької мови [158, с. 76]. Значення об'єктної спрямованості дії реалізують також напівпрефікси *an-*, *über-*, поєднуючись з дієсловами, семантика яких несумісна зі спрямовувальним значенням. Для напівпрефікса *-an* це, передусім, дієслова комунікації та інших видів взаємодії в соціальному середовищі: *anbetteln*, *anmurren*, *anrufen*, *anschmauzen*, *anstarren*, для напівпрефікса *über-* – дієслова дій людини, спрямованих на поверхню предмета: *überschütten*, *überspritzen*, *übersprühen*.

2. Перехідна дія → інтенсифікація дії (*be-*: V–V): *beackern*, *hacken*, *behobeln*, *belehren*, *bepflügen*, *bereinigen*.

3. Дія → протилежна дія (*ent-*: V–V): *bergen*(*verbergen*,*verhüllen*) –*entbergen* (*offenbaren*, *enthüllen*), *flecken* (*mit Flecken bedecken*) – *entflecken* (*Flecken entfernen*) *entbinden*, *entklammern*, *entsäuren*, *entwirren* порівняйте також *entgrünen*, *entklammern*, *entsäuren*, *entwirren*. Крім дієслів, що позначають події, процеси чи стани, із сфери впливу цього семантичного дериваційного правила «випадають» дієслова руху чи переміщення предметів у просторі, що вступають у поєднання з префіксом *ent-* при реалізації іншого семантичного правила. Найбільш активне утворення похідних дієслів за типом: дія → протилежна дія відбувається на основі відіменних орнативних дієслів, а також дієслів зі значенням зв'язку, поєднання.

4. Дія, процес, стан → результат дії, процесу чи стану. Це семантичне правило має три основних рідновиди:

а) негативний результат (*ver-: V-V*): *lernen* (вчитися) – *verlernen* (розучитися); *verplaudern* (розбазікати), *verrechnen* (прорахуватися), *versitzen* (просидіти);

б) результат, пов'язаний з розчленуванням об'єкта на частини (*zer-: V-V*): *zerarbeiten* (роздробити в процесі роботи), *zerkochen* (розварити), *zermülmeln* (розтерти в порошок), *zerrupfen* (розпатрати, разірвати).

в) результат, що веде до оволодіння об'єктом (*er-: V-V*): *erfechten* (*durch Fechten erringen, erkämpfen*), *ergattern*, *erlisten*. Реалізація цього правила спостерігається також при поєднанні часток *ab-*, *auf-*, *aus-*, *durch-*, *ein-*, *um-*, *zu-*, *zusammen-* з основами дієслів, у яких відсутнє значення руху або переміщення у просторі: *ablüften* (провітрити), *ausbessern* (виправляти); *ausflicken* (залатати), *aushandeln* (виторгувати), *durchprügeln* (відлубцювати), *durchspielen* (програти від початку до кінця), *durchwachen* (не зімкнути очей від початку до кінця), *einstudieren* (розучити), *einäschern* (спопелити), *umfärben* (перекрасити), *umschmelzen* (переплавити), *zukitten* (замазати), *zupflocken* (закріпити кілочками), *zustopfen* (заштопати), *zusammenhexen*, *zusammenzaubern* (начаклувати), *zusammenlügen* (набрехати), *zusammenträumen* (нафантазувати). При цьому лише моделі *ab-: V→V*, *aus-: V-V* можна віднести до числа продуктивних засобів перетворення семантики твірного дієслова за типом: дія, процес, стан → результат дії, процесу, стану.

5. Дія, процес, стан → негативна оцінка дії, процесу, стану (*miß-: V-V*; *fehl-: V-V*; *herum-: V-V*). Малопродуктивність перших двох моделей зумовила переосмислення, перепрофілювання частки *herum-*, що мала спершу просторово-спрямовувальне значення. Приєднуючись до основ дієслів з негативним емоційно-експресивним значенням, компонент *herum-* реалізує винятково значення негативної оцінки дії, котре починає поширюватись і на поєднання цієї частки з основами стилістично нейтральних дієслів: *herumsitzen*, *herumstehen*, *herumstreichen*, *herumtreiben*. Замінником частки *herum-* у функції просторово-спрямовувальної модифікації дієслівної дії стає компонент *umher-*, продуктивність якого значно

зростає.

6. Дія, процес, стан → початок дії, процесу, стану (*los-: V-V; ent-: V-V; er-: V-V; auf-: V-V*). Префікс *ent-* надає значення початку дії вузькій групі дієслів «горіння» (*entzünden, entfachen*), префікс *er-*, за даними спеціального дослідження [38], – 13 дієсловам, більшість з яких позначають акустично чи оптично сприймані явища (*erdröhnen, erhalten, erglänzen, erglühen*), напівпрефікс *auf-* – дієсловам акустично чи оптично сприйманих процесів/дій (*aufblinken, aufglänzen, aufheulen, aufschluchzen*). Практично необмеженою продуктивністю володіє модель *los-: V-V*. Прислівниковий компонент *los-* поєднується з основами дієслів психічних чи емоційних станів суб'єкта, природних явищ, рухів, дій, утворюючи відкритий продуктивний ряд похідних слів: *losflitzen, losheulen, losschnattern, losschneilern, losschneien*.

7. Дія, процес, стан → занадто високий ступінь дії, процесу, стану (*über-: V-V*): *überbemühen, überheizen, übersäuern, überwärmen*. При поєднанні з дієсловами, що позначають різні види діяльності осіб, похідне слово набуває значення «краще, ніж інший»: *überspurten, übertrumpfen*.

8. Дія, процес, стан → занадто низький ступінь дії, процесу, стану (*unter-: V-V*): *unterbelichten, unterbewerten, unterfüllen, unterernähren, unterreizen*.

9. Дія, процес, стан → передування в часі іншої дії, процесу, стану (*vor-: V-V; voraus-: V-V; vorher-: V-V*): *vorkochen, vorwärmen, vorzitieren; vorausdenken, vorausbesprechen, vorherbestimmen, vorherstreiten*.

10. Дія, процес, стан → слідування в часі за іншою дією, процесом, станом (*nach-: V-V*): *nachbelichten, nachfüllen, nachlachen, nachlauschen, nachstimmen*.

11. Дія → поєднання, збір, зв'язок розрізнених об'єктів (*zusammen- V-V*): *zusammenberufen, zusammenbringen, zusammenklauben, zusammenkoppeln, zusammenkuppeln, zusammenschaukeln*.

12. Дія, процес, стан → продовження дії, процесу, стану (*weiter-: V-V*): *weiterdozieren, weiterfrieren*.

13. Види діяльності осіб, емоційні, психічні стани чи прояви станів особи → спільна діяльність чи спільне перебування у відповідному стані (*zusammen-: V-V*;

mit-: V-V): *zusammenfiebern, zusammenjubeln, zusammenschreien; miterleben, mitfühlen, mitpiepen, mitprotestieren, mitquäken.*

14. Рух, дія, що мають на меті зміну місцезнаходження об'єктів чи пов'язані з оптичним сприйняттям об'єкта → просторово-спрямовувальна локалізація відповідної дії чи руху:

а) у напрямку «вгору» (*auf-*, *aufwärts-*, *empor-*, *hoch-*: V-V): *aufblicken, aufwärtssteigen, emporkriechen, hochklettern;*

б) у напрямку «вниз» (*nieder-*: V-V; *unter-*: V-V): *niederbücken, niederkauern, unterkellern, unterstampfen;*

в) у напрямку «до просторового орієнтира» (*an-*, *entge-*, *gen-*, *her-*, *zu-*: V-V): *anschlittern, anschleichen, entgegenquellen, entgegenrollen, herdonnern, herhuschen, zutrampeln, zuwackeln;*

г) у напрямку «геть від просторового орієнтира» (*ab-*, *ent-*, *fort-*, *hin-*, *weg-*: V-V): *abscheren, abwandern, entschlüpfen, entweichen, fortkullern, hinpreschen, wegschleichen;*

ґ) у напрямку «назад до просторового орієнтира» (*zurück-*: V-V): *zurückpoltern, zurückscharwenzeln, zurückstolpern;*

д) у напрямку «всередину (об'ємного) простору» (*ein-*: V-V): *eindonnern, einflitzen, einlitern;*

е) у напрямку «за рамки (об'ємного) простору» (*aus-*: V-V): *ausquetschen, ausschnellen, auszerren;*

є) у напрямку «через (об'ємний) простір» (*durch-*: V-V): *durchhopsen, durchsausen, durchschleichen;*

ж) у напрямку «над поверхнею об'єкта, не торкаючись її» (*über-*: V-V): *überfliegen, übersegeln, überstreichen ;*

з) у напрямку «вздовж поверхні об'єкта, не торкаючись її» (*entlang-* V-V): *entlanggleiten, entlangradeln, entlangschießen, entlangschweben;*

и) у напрямку «на поверхню предмета» (*auf-*: V-V): *aufhämmern, auframmen, aufschmettern, aufschlagen, auftreffen;*

і) у напрямку «перед просторовим орієнтиром, безпосередньо біля нього» (*vor-*

: V-V): *voreilen, vorprellen, vorpurzeln, vortrappen, vortaumeln, vorwackeln, vorwatscheln*;

і) у напрямку «навколо просторового орієнтира» (*um-*: V-V; *umher-*: V-V): *umhuschen, umtrampeln, umherschlüpfen*;

й) у напрямку «услід за об'єктом» (*nach-*: V-V): *nachäugen, nachhetzen, nachkleckern, nachradeln, nachsauen*;

к) у напрямку «повз просторовий орієнтир» (*vorbei-*: V-V; *vorüber-*: V-V): *vorbeigrapschen, vorübersauen*;

15. Рух, дія → комплексна просторово-спрямувальна локалізація дії, руху відносно середовища і відносно мовця, автора, героя розповіді, суб'єкта висловлення. Ця семантична дериваційна «програма» реалізується за допомогою поєднання компонентів *her-* чи *hin-* з названими в правилі 14 напівпрефіксальними дієсловами. Складні дієслова, що виникають, «повторюють» спрямувальні значення напівпрефіксальних дієслів, диференціюючи їх додатково за ознакою «напрямок руху до автора/суб'єкта висловлення» (*her-*), «напрямок руху від автора/суб'єкта висловлення» (*hin-*): *herabrinnen, hinabsegeln, heranstöckeln, hinaufkrabbeln, heraufsteilen, herauspurzeln, hinausstürmen, hereinhüpfen, hineinwuchern, hindurchkriechen, herniederprasseln, herumhopsen, herüberzockeln, hinüberstarren, herunterrupfen, hinunterpoltern, hervorprellen, herzueilen*.

16. Рух, дія → комплексна локалізація напрямку двох чи більше об'єктів відносно один одного. Це дериваційне семантичне правило реалізується при поєднанні прийменників з другим компонентом – «взаємним» займенником *einander* і основ дієслів: *aneinanderschlagen, aufeinanderprellen, auseinanderschwirren, durcheinanderrennen, gegeneinanderrammen, hintereinanderwandern, nacheinanderpreschen, voreinanderstreben, voreinandergleiten, übereinanderstellen, untereinanderstapeln*.

17. Рух, дія → вказівно-спрямувальна характеристика дії, руху. Указівно-спрямувальне значення виражається в семантиці похідного дієслова поєднанням вказівного прислівника *da* з прийменниками чи іншими прислівниками: *daraufschmieren, dahinsickern, dazuschieben, darüberstreuen, davonhüpfen*. Частки *auf*,

über, von, hin, zu зберігають властиві їм спрямувальні значення.

18. Дія, процес, рух → досягнення (внаслідок дії) стану, позначеного першим компонентом складного дієслова: *blaßquetschen, leerschlürfen, totschnapsen, vollschlauchen, warmkneten, wachschütteln*. Це семантичне дериваційне правило лежить в основі формування складних дієслів з першим компонентом – прикметником.

19. Дія, процес, рух → дія, процес, рух з експліцитно включеним у номінацію об'єктом, місцем, інструментом чи метою дії: *achselzucken, kopfschütteln, probesingen, skispringen*. Ця дериваційна «програма» реалізується моделлю дієслівного словоскладання з першим компонентом – іменником.

20. Дія → багаторазове повторення дії, що супроводжується її послабленням (*el(n): V-V*) чи посиленням (*-er(n): V-V*): *hüsteln, hexeln, rechteln, blinkern, hoppeln, schüttern*.

Унаслідок виділення семантичних правил дієслівного словотворення стає можливим створення системи вправ, що ґрунтуються на творчому експерименті тих, хто навчається. Адже кожне семантичне правило є, по суті, «алгоритмом» породження однотипних похідних слів, більшість з яких може бути не зафіксована в словниках сучасної німецької мови, але виникає (і неодноразово) у процесі мовлення. Цей факт підтверджується багатьма позасловниковими напівпрефіксальними і складними дієсловами. Картотека подібних новоутворень, складена під час багаторічної діяльності щодо збору фактичного матеріалу, становить близько 2500 лексичних одиниць.

Продемонструвати можливість застосування лінгвістичного експерименту (в цьому випадку) можна на досить простому прикладі. У словотвірній системі сучасної німецької мови налічується понад 90 просторово-спрямувальних прислівників, здатних об'єднуватись з дієсловом у суцільнооформлену конструкцію [63]. Якщо розташувати подібні прислівники у вертикальному ряду і паралельно йому вибудувати вертикальний ряд кореневих дієслів руху, фактично безперешкодно поєднуваних з цими прислівниками, то теоретично можлива кількість похідних чи складних дієслів зі спрямувально-просторовим значенням

дорівнюватиме кількості можливих комбінацій елементів, що утворюють відповідні ряди:

1. <i>an-</i>	1. <i>fliegen</i>
2. <i>aneinander-</i>	2. <i>bummeln</i>
3. <i>aus-</i>	3. <i>eilen</i>
4. <i>auseinander-</i>	4. <i>flitzen (rennen, sausen)</i>
5. <i>daher-</i>	5. <i>hangeln</i>
6. <i>dahin-</i>	6. <i>marschieren</i>
7. <i>davon-</i>	7. <i>preschen (wird rennen, jagen)</i>
8. <i>durch-</i>	8. <i>schlängeln (sich wie eine Schlange bewegen)</i>
9. <i>durcheinander-</i>	9. <i>schreiten</i>
10. <i>ein-</i>	10. <i>springen</i>
11. <i>einher-</i>	11. <i>tappen (unbeholffen, unsicher gehen)</i>
12. <i>entlang-</i>	12. <i>taumeln (schwankend, stolpernd gehen)</i>
13. <i>fort-</i>	13. <i>trippeln (mit kleinen Schritten laufen)</i>
14. <i>her-</i>	14. <i>watscheln (mit schleppenden Füßen gehen)</i>
15. <i>herab-</i>	15. <i>ziehen (wandern, marschieren)</i>
16. <i>heran-</i>	16. <i>zockeln (sich langsam und träge fortbewegen)</i>
17. <i>heraus-</i>	17. <i>zuckeln (= zockeln)</i>
18....	18....

Кількість можливих новоутворень у цьому випадку дорівнює 289 лексичним одиницям, оскільки кожен елемент правого ряду може поєднуватися з елементами лівого ряду для уточнення спрямувально-просторової орієнтації дії, позначуваної відповідними кореневим дієсловом: *antappen, aneinandertappen, austappen, auseinandertappen, dahertappen, dahintappen, davontappen, durchtappen, ducheinandertappen, eintappen, einhertappen, entlangtappen, fortappen, hertappen, herabtappen, herantappen...* Саме тому варто погодитися з С. Жепічем, який вважає, що від кількох тисяч кореневих слів можна утворити сотні тисяч похідних одиниць [242]. Усвідомлення цього факту, поряд з оволодінням закономірностями масового конструювання другорядних лексичних одиниць залежно від потреб мовного

спілкування, можна вважати важливим етапом у процесі роботи над іншомовною лексикою.

Висновки до третього розділу

Загалом виявлений набір дериваційних семантичних категорій, що не претендує на абсолютну довершеність і вичерпну повноту, все ж дає можливість досить чітко простежити цікаві закономірності і зробити певні висновки.

1. В результаті проведеного аналізу новотворів за їхньою кількістю та їхньою уживаністю доведено, що найбільш інтенсивні процеси словотворення проходять у руслі семантичної категорії процесної характеристики об'єктів чи осіб, локативності (просторово-спрямувальної орієнтації), посесивності, компаративності та загальної співвіднесеності. Встановлено що це зумовлено як закономірностями внутрішньої побудови мови, так і особливостями структури денотата та загальних принципів його чуттєво-логічного пізнання. Так, чільна роль семантичної категорії процесної характеристики предметів або осіб пояснюється тенденцією до формального спрощення синтаксичної структури за допомогою семантичної компресії, номіналізації предикацій. Показано, що не менш вагомим чинником тут є й зростання активної, перетворювальної ролі людини в процесі пізнання та освоєння дійсності, з одного боку, та усвідомлення діалектики розвитку матеріального світу, з'ясування динамічної природи речей, прагнення представити їх у розвитку, становленні, переходах від одного якісного стану до іншого. Доведено, що домінування категорії локативності має своїми витокami, насамперед, прагнення до пропорційного поділу «сфер впливу» у вираженні просторово-спрямувальних значень між іменником та дієсловом: якщо іменник послуговується, головним чином, прийменниками, то дієслово – словотворчими препозитивними елементами. Показано, що такий поділ «сфер впливу» у словотворенні сучасної німецької мови дає змогу максимально чітко й ретельно окреслити просторову траєкторію руху будь-якого матеріального об'єкта, не перевантажуючи формальної структури

речення й рівномірно «завантажуючи» його основні конструктивні блоки. Виявлено, що інтенсифікація категорії загальної співвіднесеності зумовлена невичерпністю як самих типів зв'язків чи відношень, що існують об'єктивно, так і індивідуальних асоціацій, що діють під впливом найрізноманітніших та важко передбачуваних чинників. З'ясовано, що категорія загальної співвіднесеності є своєрідним резервом словотвору для вираження тих зв'язків, відношень чи асоціацій, які не вкладаються в загальноприйнятій схеми та зразки, однак легко читаються завдяки смислового фоніві оточення або природній логіці стану речей. Часто реконструкція цих відношень потребує відтворення додаткових смислових компонентів, не виражених у формальній структурі похідного слова. Обґрунтовано тезу про те, що категорія посесивності в широкому розумінні цього слова віддзеркалює найбільш типові відношення належності предметів до єдиного цілого і служить усуненню синтаксичної монотонності висловлення, запобіганню появи довгих генетивних ланцюжків у німецькому реченні. Доведено, що тут спостерігається не конкуренція між словотвірною конструкцією та синтаксичним словосполученням, а, швидше, їх кооперування при вираженні одного й того ж змісту. Підтверджено висновок про те, що складні слова на базі генетивних словосполук були й залишаються одним із найдавніших і найпоширеніших типів композитотворення в німецькій мові.

2. Продемонстровано принцип польової структурації окремих словотвірних категорій. У складі кожної з них виділено «ядро», «домінант», «стрижневі словотвірні засоби», від яких за принципом концентричних кіл відходять периферійні, допоміжні складові ділянки, причому частина словотвірних елементів поєднує в собі ознаки суміжних семантичних категорій. Зокрема, доведено, що домінантними для категорії процесної характеристики предметів та осіб є словотвірні моделі $-bar: V \rightarrow A$; $-er: V \rightarrow N$; $A/P I/P II \rightarrow N$; для категорії орнативності $-ig: N \rightarrow A$; $-haft: N \rightarrow A$; $-reich: N \rightarrow A$; $-voll: N \rightarrow A$; $-arm: N \rightarrow A$; для категорії привативності: $-frei: N \rightarrow A$; $-los: N \rightarrow A$; $-ent: V \rightarrow V$ для категорії підсилення (аугментативності): підсилювальні напівпрефікси, яких нараховується понад 46; для категорії демінутивності: $-chen: N \rightarrow N$; $-lein: N \rightarrow N$; збірності: $Ge-...-e/\emptyset: N \rightarrow N$ та моделі з напівсуфіксами $-gut$, $-werk$, $-wesen$, $-zeug$; заперечення: $un-: N \rightarrow N$; $A \rightarrow A$;

антропонімічності: *-er*: $N \rightarrow N$; $A \rightarrow N$; локативності: моделі дієслівного словотворення з відокремлюваними напівпрефіксами або другими частотними компонентами адвербіального походження; темпоральності: *vor-*, *nach-*: $V \rightarrow V$; $N \rightarrow A$; $A \rightarrow A$; відповідності/ невідповідності нормі: *-gemäß*, *-gerecht*, *-getreu*, *-widrig*: $N \rightarrow A$; компаративності: *-ähnlich*, *-artig*: $N \rightarrow A$; *-haft*: $N \rightarrow A$; *-isch*: $N \rightarrow A$; транзитивності *be-*: $V \rightarrow V$; загальної співвіднесеності: *-mäßig*: $N \rightarrow A$ та відповідні моделі детермінативного словоскладання: характеристики предметів за їхнім речовинним складом: *-en/-ern*: $N \rightarrow A$. Обгрунтовано тезу про те, що брак експліцитних засобів вираження семантичних дериваційних категорій протективності, фінальності, причинності зовсім не означає відсутності в них центру, або ядра, котрим є відповідні типи складних слів, що реалізують саме ці значення. Доведено, що менша поширеність та вираженість лише одним способом словотворення є наслідком як функціонального, операціонального характеру ономасіологічної сутності цих категорій, так і тією обставиною, що вони виражаються, в основному, в семантиці синтаксису, втілюються у вигляді «аргументів», «семантичних ролей» чи «семантичних відмінків» глибинної синтаксичної структури і лише периферією сягають словотвірної ділянки мовної системи.

3. Виявлено три основні групи дериваційних семантичних категорій:

а) власне словотвірної спрямованості (орнативність/привативність, відповідність/невідповідність нормі, характеристика артефактів чи об'єктів природного походження за їхнім речовинним (субстанціональним) складом);

б) лексико-граматичної спрямованості (антропонімічність, збірність, темпоральність, процесна характеристика предметів чи осіб, транзитивність);

в) синтаксичної спрямованості (посесивність, протективність, фінальність, причинність та загальна співвіднесеність). Показано, що категорії першої групи не мають аналогів ані в лексико-граматичній, ані в синтаксичній семантиці і можуть, очевидно, видозмінюватись від однієї мовної системи до іншої, тоді як решта категорій формується в руслі лексико-граматичних чи категорійних розрядів частин мови, притаманних їм граматичних категорій або ж моделюють глибинні семантичні зв'язки предикативних структур.

4. Доведено, що емоційно-оцінний компонент, як органічна складова частина пізнання і відображення навколишнього світу, пронизує й структуруацію семантичних словникових блоків. Показано, що у складі багатьох з них існує одна чи кілька словотвірних моделей, яким властиве не лише денотативно-поняттєве, а й конотативне, стилістично забарвлене семантичне «наповнення». Виявлено, що для семантичного блоку орнативності – це моделі *-reich, -voll, -arm: N→A*. Встановлено, що словотвірна категорія привативності має свої «стилістично марковані» зразки: *-leer, -frei: N →A*, а можливість стилістично забарвленої презентації семантичної категорії збірності реалізується моделлю *Ge-...-e/ø: N→N*. З'ясовано, що найширше суб'єктивно-оцінний компонент семантики похідних слів представлений у словникових семантичних блоках аугментативності, демінутивності та антропонімічності. Доведено, що стилістична диференціація спостерігається й при вираженні семантичних категорій заперечення/контрарності (*in-: N→N*), темпоральності (*-ei/-erei/-elei: V→N; Ge-...-e/ø: V→N; dahin-, daher-: V→V; ver-, zer-: V→N*); відповідності/невідповідності нормі (*miß-, wohl-, quer-, pseudo-: A→A; miß-, wohl-, puseudo-, after-, fehl-: N→N; irre-, miß-, fehl-, quer-, schief-, wohl-: V→V*); компаративності (конверсійна модель переходу іменників у дієслово; *-haft, -isch: N→A; -el(n): N→V; -ei/(e)rei/-(e)lei: V→N*); процесної характеристики предметів або осіб (*-freudig, -freundlich, -wert, -würdig: N→A; -bar, -haft, -isch, -sam: V→A; -Ier, -ian/-jan: V→N*).

5. Встановлено, що словотвірні категорії локативності, походження за речовинним складом, транзитивності, протективності, посесивності, фінальності, причинності та загальної співвіднесеності позбавлені таких словотворчих засобів, які б спеціалізувались на конструюванні стилістично забарвлених дериватів. Показано, що реалізація суб'єктивно-оцінного компонента семантики в цих випадках уможлиблюється або переосмисленням значення похідного слова (найчастіше – метафоризацією), порівняйте: *goldenes Herz, samtene Stimme*, або сполученням формантів зі стилістично забарвленими основами, порівняйте: *sich durchbeißen, herabkullern, herunterstelzen, davonzockeln*, або поєднанням, здавалося б, семантично несумісних компонентів у складі вторинного найменування, порівняйте:

bauernweibsdick, brillenscheu, elektrokerzensüchtig, der Ersatzsohn, die Gegen-Eifersucht, gewinnwütig, die Fahrradgeigerei, die Klavierzähne, das Lerngeschirr, der Mandolinehüter, das Professorentöchterlein, prügelfest, probeschmatzen. Доведено, що можливість стилістичних модифікацій будь-якої семантичної дериваційної категорії реалізується трьома способами: або спеціальними словотвірними моделями, або таким поєднанням складових частин дериваційного процесу, що породжує стилістичний ефект, або залученням до конструювання похідних слів стилістично забарвленої лексики.

6. Виявлено, що семантика похідних слів програмується й лексико-граматичними характеристиками твірної основи. Зокрема, розкрито відчутний вплив на процеси семантичного синтезу нових лексичних одиниць розшарування іменників на абстрактні/конкретні, обчислювані/необчислювані, позначення осіб/предметів; дієслів – на перехідні/неперехідні, антропонімічні/неантропонімічні, доконаного/недоконаного виду; прикметників – на здатні/нездатні до градування ознаки. Доведено, що при поєднанні суфіксів з найменуваннями осіб виникають, як правило, дієслова та прикметники з характерологічним значенням, які співвідносять поведінку особи з поведінкою існуючих соціально-психологічних груп людей. Встановлено, що суфіксальні прикметники, які творяться від основ антропонімічних дієслів, набувають значення схильності до виконання відповідної дії, а формування значень віддієслівних прикметників відбувається в руслі кардинальних для дієслова граматичних категорій стану та модальності.

7. Зроблено висновок про те, що процеси творення похідних слів у німецькій мові розгортаються в руслі основних категорій мовного мислення з неабиякою відображувально-узагальнювальною здатністю. Доведено, що виявлені семантичні категорії слід розуміти як «словотвірні» лише настільки, наскільки вони втілюються в закономірностях конструювання вторинних найменувань, бо насправді вони пронизують усе риштування багатоярусної системи мови, а взаємодія різноманітних мовних засобів, зокрема й словотворчих, у реалізації цих категорій проявляється лише на перехресті лексичної, словотвірної та синтаксичної семантики. Встановлено, що найважливіші категорії мовного мислення, складні та всі інші типи

похідних слів є ефективним ономасіологічним засобом відображення навколишньої дійсності.

8. Обґрунтовано поняття граматики словотворення, що відкриває широкі можливості для складення систем вправ, призначених для використання на ЕОМ, оскільки семантичні дериваційні правила, введені в машинну пам'ять, створюють можливість ефективного машинного контролю за правильністю виконання відповідних завдань з лінгвістичного експериментування з запропонованим лексичним і словотворчим матеріалом.

9. Встановлено і обґрунтовано, що головна методична цінність навчання лексики на основі широкого залучення даних граматики словотворення полягає не в можливості мовного експериментування, мистецтві словесної творчості заради мистецтва, а в напрацюванні умінь і навичок правильної інтерпретації значення багатьох позасловникових новоутворень як невід'ємного феномена повсякденного реального спілкування.

РОЗДІЛ 4

СЛОВОТВОРЕННЯ В КОМУНІКАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. До питання про побудову функціональної моделі словотвору

У попередньому викладі неодноразово вказувалося на необхідність багатоаспектного аналізу системи словотворення, комплексного підходу до словотворчих явищ і процесів. Поліфункціональність та багатоаспектність словотворення вимагають саме такого підходу, бо лише за цієї умови можна досягнути такого наукового відображення цієї мовної підсистеми, яке відображає її у всій повноті проявів, не лише як арсенал наявних засобів номінації, здатний розвиватися і поповнюватися завдяки існуванню словотворчих правил і моделей, норм сполучення між словотворчими компонентами, а й як процес творення нових мовних одиниць у процесі мовлення, як засіб організації мовленнєвих структур, тематичного і рематичного членування тексту, забезпечення зв'язності і когезії текстових відрізків і цілісних текстів. За такого підходу словотворча система розглядається не лише у її статиці, а й у динаміці творчих комунікативних процесів, що розгортаються у нас на очах, не лише в нормативному, а й в оказіональному аспекті, як засіб індивідуальної мовленнєвої творчості, образності, метафоричності, мовного новаторства. Все це є актуальним завданням теорії словотвору сучасної німецької мови, але залишається ще маловивченим, або ж вивченим лише епізодично, у зв'язку із аналізом окремих словотворчих моделей чи засобів словотворення. Повне висвітлення цієї проблематики в рамках одного дослідження виходить за рамки окремо взятої дисертації, однак ми робимо спробу окреслити деякі важливі напрямки такого багатоаспектного підходу, причому не обмежуємося при цьому ані якоюсь словотворчою моделлю, ані конкретним способом словотворення, ані словотворенням у межах окремо взятої частини мови. До аналізу залучаються всі способи та моделі словотворення безвідносно до їхньої належності до тої чи іншої частини мови. Це забезпечує широку фактичну і фактологічну базу і

відкриває широкі можливості для виявлення творчого потенціалу словотворчої системи сучасної німецької мови в цілому.

Основоположні теоретичні поняття трактуються згідно з загальноприйнятими та уточненими дефініціями, які побутують у сучасній лінгвістичній теорії. Зокрема, функція мови/мовлення, окремого фрагмента мовної системи чи лінгвістичної одиниці визначається як цільова призначеність, зумовленість чи спрямованість цих єдностей або елементів, спричинена потребами номінації та комунікації [57; 132]. Номінація розглядається як процес позначування, найменування предметів та явищ навколишньої дійсності мовними засобами [43]. Комунікація трактується як складний процес, що виростає із взаємодії таких чинників:

- 1) суб'єкт – мовець або автор письмового тексту;
- 2) об'єкт – реципієнт або адресат;
- 3) мовленнєва діяльність;
- 4) мета, комунікативний намір (інтенція) автора вислову;
- 5) комунікативна компетенція суб'єкта та об'єкта спілкування;
- 6) продукт – текст [66; 101].

Мовленнєва діяльність полягає в усвідомленні мотиву, плануванні конкретних цілей та їх можливих реалізацій, визначенні конкретних завдань та шляхів їх розв'язання, в осмисленні та розробці програми конкретних дій, виконанні цих дій з урахуванням програми та в контролі за результатами їх виконання [65]. Текст вважається продуктом реалізації комунікативної компетенції за допомогою механізмів мовленнєвої діяльності. За такого розуміння вивчення текстів можна вважати вивченням мови в дії [143]. У дослідженні використовується найбільш розгорнуте визначення тексту, що містять сім конститутивних його ознак:

- 1) ситуативність;
- 2) інтенціональність;
- 3) відповідність намірам адресата;
- 4) інформативність, вплив на інтерес реципієнта;
- 5) когезію (зв'язність);
- 6) когерентність (цілісність, послідовність змісту тексту за рахунок певної

ієрархії смислових елементів, пов'язаних реляціями);

7) інтертекстуальність [153].

Принципове значення має положення про три нерозривно взаємопов'язані сторони функціонування мовного знака – синтактику, семантику та прагматику [74]. Увесь подальший виклад ґрунтується на визнанні «польової організації» словотвірної системи. Згідно з цим принципом класи та підкласи мовних одиниць, категорій, елементів, різні класифікаційні схеми розглядаються не як чітко розмежовані величини з різкими випуклими обрисами, а як по-особливому структуровані сукупності з яскраво вираженим ядром і поступовими зонами переходу до периферії, зі взаємонакладанням та взаємоперетинанням сусідніх різнопольових периферійних сегментів [190]. Цією обставиною зумовлене й існування численних проміжних явищ, котрі суперечать наявним класифікаціям і викликають пошквалені дискусії та термінологічні розходження. Тому всі класифікаційні схеми повинні враховувати наявність зон взаємодії, перетинання класів, підкласів, одиниць зі зменшенням домінантних для кожного класу ознак у міру просування від центру до периферії [231, с. 52].

У сучасній лінгвістичній теорії існує два основні погляди на словотвірний лад, на його сутність і цільове призначення:

а) словотвір як складноструктурована стала система засобів, способів та моделей, словотвірний каркас конкретної мови;

б) словотвір як система в дії, динамічна форма організації та структурації лексичного складу мови, що безперервно розвивається й удосконалюється. Однак право на існування має ще один, не менш важливий погляд: словотворення у номінативних та комунікативних процесах, його роль і місце в здійсненні номінативно-класифікаційної та комунікативної діяльності людини. Вона пов'язана з текстоцентричним, комунікативно-прагматичним підходом. Синтез усіх поглядів при чільній ролі останнього з них – одна з найістотніших особливостей цього дослідження.

Відповідно до сказаного вище в третьому розділі дисертації піднімаються три актуальних проблеми вивчення словотворчих явищ і моделей в комунікативному

аспекті, у мовленнєвих процесах їхнього вживання, з урахуванням стильових характеристик тексту, комунікативних авторських інтенцій, прагматичних чинників та закономірностей побудови і розгортання текстів і мовленнєвих актів. Ще раз наголосимо, що це дослідження лише вказує на перспективні шляхи, окреслює горизонти можливих подальших напрямків аналізу, що потребують подальшої деталізації і серйозного наукового висвітлення.

Зауважимо, що дослідження виконано на матеріалі письмових текстів, а не процесів усного мовлення. Ми виходимо з того, що тексти є матеріалізацією мовленнєвих процесів, в них здійснюються номінативні, когнітивні та комунікативні операції, котрі є неодмінною передумовою успішного спілкування. Кожний текст (за винятком стандартних інструкцій з експлуатацій, настанов, рецептів та інших стандартизованих форм мовлення) несе на собі авторський відбиток, позначений індивідуальністю стилю, є продуктом впливу різноманітних ситуативних, прагматичних та інших комунікативно релевантних чинників. Проте розглядаючи письмовий текст, доводиться мати справу із «готовим продуктом» у відриві від конкретних умов та ситуації його творення, тому деякі аспекти неминуче залишаються поза увагою. Та все ж і такий підхід дає можливість виявити специфічні і багатоманітні текстотворчі функції словотворчих одиниць, починаючи від зв'язності тексту, і аж до надання йому образності, метафоричності, неповторного звучання за рахунок творчого використання наявних словотвірних можливостей і їхньої адаптації до авторських потреб.

Можна згадати ще чимало інших можливих напрямків дослідження крізь призму процесів текстотворення, зокрема, аналіз словотворення з точки зору прагматики мовленнєвих процесів, учасників спілкування, характеристик адресата, авторських інтенцій тощо. Але всі ці завдання виходять за рамки однієї окремо взятої дисертації і можуть стати предметом спеціальних окремих досліджень.

Поняття функції міцно увійшло в теорію лінгвістичних досліджень і застосовується не тільки при вивченні мови як знакової системи особливого типу чи як реальної комунікативної діяльності, а й при аналізі одиниць різноманітних мовних рівнів. У першому випадку під функцією розуміють позалінгвально й

психологічно зумовлене призначення системи мови для виконання різноманітних завдань, що конструює мову й визначає її сутність, чи цільову спрямованість [132; 149], цільову зумовленість мовних явищ [156]. У другому випадку поняття «функція» пов'язується з ролями відповідних класів слів, словосполучень у складі одиниць більш високого рівня під час відтворення в мовленні. Обидва значення терміна «функція» знаходяться у відношеннях ієрархічних зв'язків: функції лінгвістичних одиниць зумовлені функціями мови як знакової системи й продукту мовленнєвої діяльності [139], проте вони не тільки «повторюють», «дублюють» мовні функції, але й реалізують власні, специфічні функції, що підлягають аналізу й систематизації в рамках функціонального підходу до аналізу мовних засобів.

Такий підхід найбільш повно й послідовно здійснений у морфології і синтаксисі [11; 80], у зв'язку з чим у мовознавстві прийнято говорити про «граматичні» й «синтаксичні» функції. Існують спроби функціонального опису лексичних одиниць [103, с. 85; 134]. Водночас у словотворі, що виокремився в самостійну лінгвістичну дисципліну, поняття «функція» залучається до аналізу словотворчих одиниць лише епізодично й у зв'язку з розв'язанням інших завдань. Між тим у словотворі усталилася думка про своєрідність, якісну відмінність одиниць і категорій цієї ділянки мовної системи від одиниць і категорій суміжних мовних рівнів [50, с. 48-52; 120]. У зв'язку з цим можна припустити, що є й особливі функції словотворчих одиниць, що впливають зі специфічних якостей системи словотворення. Виявлення, систематизація і характеристика цих функцій належить до актуальних завдань словотвору.

На підставі твердження, що «мова – це система засобів вираження, що слугує певній меті» [132, с. 69], поняття «функція мови/мовлення», «функція ділянки мовної системи», «функція лінгвістичної одиниці» визначаються як цільове призначення, зумовленість і спрямованість мови/ мовлення, мовної підсистеми, лінгвістичної одиниці, продиктовані потребами комунікації. Таке визначення дає можливість здійснити функціональний аналіз мовної системи, рівнів і лінгвістичних одиниць, що її утворюють, урахувавши той факт, що мова не існує поза людиною, поза мовним колективом [19].

Застосування викладених вище положень до аналізу словотворення приводить до типології функцій системи словотворення і її будівельних одиниць за допомогою виявлення двох опозицій, члени яких протиставлені за такими ознаками:

- 1) загальномовний/ автономний характер виділених функцій;
- 2) відношення їх до системи мови/ мовленнєвої діяльності.

Відповідно до цього можна виділити загальномовні/автономні, системні/мовленнєві функції системи словотворення та елементів, що її утворюють. Функціональні опозиції в системі словотворення не мають характеру жорсткого протиставлення: автономні функції можуть впливати із загальномовних, мовленнєві функції є похідними від системних. Обидві опозиції являють собою множини, що перетинаються. Ці функції взаємопов'язані і взаємодіють у рамках висловлювання/ тексту, оскільки всі вони інтегруються саме у висловлюванні/тексті.

Загальномовні функції словотворчих одиниць в системі мови і в мовленні

У лінгвістичній теорії існує багато класифікаційних функцій мови як системи [140; 179] і мови як актів говоріння, сприймання і розуміння, пов'язаних з певною культурою, соціолінгвістичною ситуацією, з урахуванням усіх чинників, що неодмінно наявні в кожній словесній комунікації [65]. Незалежно від підходів і позицій лінгвістів усю багатоманітність виділюваних функцій мови/мовлення можна звести до семи найважливіших видів:

- 1) комунікативна;
- 2) номінативна (денотативна, репрезентативна);
- 3) когнітивна (гносеологічна, пізнавальна);
- 4) сигніфікативна (концептуальна);
- 5) емоційно-експресивна (емотивна);
- 6) прагматична (переконувальна, функція впливу, директивна);
- 7) естетична функція [87; 130].

Важливо підкреслити, що всі ці функції, за винятком когнітивної і сигніфікативної, являють собою в мовленнєвій діяльності особливі прояви комунікативної функції [95], їх ієрархія, залежно від умов комунікації, може змінюватися, що виражається в переважанні тієї чи іншої функції в конкретній

мовленнєвій структурі.

Названі вище функції реалізуються різноманітними ділянками мовної системи, а тим самим й окремими лінгвальними одиницями у їх складі, нерівномірно. Так, на фонологічному рівні деякі з цих функцій або відсутні (когнітивна, сигніфікативна, номінативна, прагматична), або мають специфічний характер (комунікативна, емоційно-експресивна, естетична). Водночас елементи фонологічного рівня характеризуються й автономними функціями (смісло-розрізнявальна, делімітативна, демаркаційна, перцептивна та ін.).

Під час реалізації системи словотворення в мовленні відбувається зсув в ієрархії її загальномовних функцій: на передній план висувається комунікативна функція. У зв'язку з цим відбувається перетворення похідного слова-найменування в похідне слово – компонент висловлювання. Включення похідного слова в мовленнєвий акт [13; 175] зумовлює реалізацію двох загальномовних функцій, відсутніх у системі словотворення – прагматичної та естетичної.

Автономні функції словотворчих одиниць у системі мови і в мовленні

Названі автономні функції належать до різних конструктивних одиниць словотворення. Так, класифікувальна, модифікувальна й транспонувальна функції пов'язані переважно певними типами афіксів й афіксальних словотворчих моделей, відсильна (асоціативна) функція – з похідними основами у складі похідного чи повнозначними основами у складі складного слова. Однак усі ці функції реалізуються лише в разі поєднання словотворчих елементів у похідне слово.

Автономні системні функції словотворення й одиниць, що його утворюють, достатньо описані, тому немає потреби докладно зупинятися на їхній характеристиці. Зазначимо лише, що під класифікувальною функцією розуміється лексико-семантична субкатегоризація номінативних одиниць у рамках частин мови, що існують у тій чи тій мові. Модифікувальна функція пов'язана лише з видозміною лексичного значення слова у складі відповідної частини мови. Транспонувальна функція полягає в переведенні слова з одного лексико-синтаксичного класу до іншого, що супроводжується інколи зсувом лексичного значення (лексична деривація), а частіше тільки зміною (діапазону) його синтаксичного функціонування

(синтаксична деривація) [62, с. 61, 63].

На більш докладний розгляд заслуговують дві автономні системні функції, тісно пов'язані з особливостями структури і семантики похідних слів. Відсильна (асоціативна) функція полягає в здатності словотворчих одиниць передавати своє значення за допомогою вказівки на інше найменування, що існує в мові. Характер відсилання до твірного слова об'єктивується словотвірною структурою похідного слова, що фіксує тип асоціативного зв'язку між твірною і похідною одиницею. Завдяки цій функції відбувається усвідомлення й декодування похідних слів як вторинних мовних найменувань особливого типу, що ґрунтується на реальній психофізіологічній основі сприйняття й розуміння цього типу мовних знаків. Диференціувальна функція полягає в уточненні значення лексичних одиниць за допомогою специфікації чи диференціації й пов'язана переважно зі словоскладанням певного типу і префіксацією. Функція структурного і смислового членування й організації словникового складу ґрунтується на здатності похідного слова до розчленованого представлення названого поняття й виявляється в наявності структурно-семантичних і асоціативних зв'язків між словотворчими одиницями всередині системи словотворення, між похідними й кореневими словами в лексичній системі мови. Функція абстрактизації словникового складу реалізується в системі мови через посередництво певних словотворчих моделей, за якими виникають найменування абстрактних понять.

Частина автономних системних функцій виявляється і в мовленні/мовленнєвих висловлюваннях, однак здебільшого має лише другорядне значення (номінативна, відсильна) і підпорядкована найважливішим мовленнєвим функціям, мотивована комунікативним наміром автора висловлювання.

Досліджуючи мовленнєві/ текстові функції словотворчих одиниць, у центр уваги висувають категорії, пов'язані з цільовою установкою, композицією аналізованого типу висловлювання, стратегією використання мови для досягнення комунікативного наміру того, хто говорить/ автора.

Відходячи від труднощів і не розв'язаних поки остаточно питань теорії функціональних стилів [88], зазначимо, що в нинішній час можна вважати

загальноприйнятим положення про наявність наукового і публіцистичного стилів, про своєрідність художнього мовлення, що зумовлює потребу його стилістичного аналізу незалежно від того, чи визнається воно як окремий стиль чи ні. Оскільки науковий і художній тексти найбільш чітко протиставлені один одному за ознакою «раціональне-емоційне», «логіка-експресія», а тексти публіцистичного стилю синтезують у собі два основні композиційно-стилістичні типи викладу змісту: інформаційно-логічний і белетризований, експресивний [88, с. 78], саме вони слугували матеріалом для виявлення й ілюстрування мовленнєвих автономних функцій словотворчих одиниць.

Функція семантичної і синтаксичної компресії характеризує переважно словотворення на синтаксичній основі, унаслідок якого виникає похідне слово, що означає в перетвореному й трансформованому вигляді «не окремий фрагмент дійсності, а ситуацію, що стоїть за ним, подію, розчленовану дію, поняття, ознаку [51, с. 154]». Унаслідок цього процесу виявляється можливим «вживати цілі речення як прикметники чи іменники і вводити їх у цій новій ролі в інші речення» [8, с. 256]. Ця функція зустрічається в усіх типах аналізованих текстів.

Порівняйте – науковий стиль: «*Alle diese Gründe laufen letztlich auf einem zusammen: der Verwertbarkeit von und dem Verwertbarkeitsinteresse an Linguistik*» (*Muttersprache*, 2004, № 3); публіцистичний стиль: «*Selbstverständlich hat politischer Conference... Verantwortungsbewußtsein zur Voraussetzung, ein Sich-mit-verantwortlich-Fühlen für das, was in unserem Lande geschieht*» (*Neues Deutschland*, 29/30. Dezember, 2009); художнє мовлення: «*Festteilnehmer... erhielten ein gestempeltes Pappkärtchen, es berechtigte zur Entgegennahme einer Bockwurst*» (*E. Strittmatter. Der Wundertäter (II)*, in: *Deutsch als Fremdsprache. Literarisches Sonderheft*, 2005).

Трансформація підкреслених у тексті похідних слів спричинила б значне ускладнення синтаксичної структури і збільшення обсягу висловлювання.

Функція синтаксичного чи семантичного варіювання однаково вживана у всіх трьох типах текстів.

Порівняйте – науковий стиль: «*...die Erzeugungsregeln für englische*

Kompositionstypen aus Satzbegriffsstrukturen zeigen das synchronische Funktionieren dieses «Teilprogramms» (H. E. Brekle. *Generative Satzsemantik und transformationelle Syntax im System der englischen Nominalkomposition*. München, 2007); публіцистичний стиль: «*Versuche in Waldgebieten zeigten, dass das Wild vor dem **Betreten** der Fahrbahn (durch das Signal) gewarnt wird*» (*Der Morgen*, №. 109, 2001); художнє мовлення: «*...es herrschte eine Art Einverständnis, an solche Fragen nicht zu rühren, und das eben ist das Tabu, das Einverständnis im **Rührnichtdaran**, eine Art Intimsphäre der Gesellschaft*» (F. Fühmann. *22 Tage oder Die Hälfte des Lebens*, in: *Deutsch als Fremdsprache. Literarisches Sonderheft*, 2005).

Трансформація виділених словотворчих одиниць у конструкції зі словами співвідносними з ними за коренями, призвела б, у першому випадку, до нагромадження генетивів, у другому – до накопичення предикатів, у третьому – до синтаксичної монотонності. Часто трапляються також випадки, у яких похідні слова реалізують функцію семантичного варіювання, що має на меті ввести, пояснити значення деривата за допомогою синтаксичних засобів (словосполучення, речення), дати розчленоване уявлення про його семантику для наступного вживання в ролі репрезентанта розгорнутого змісту.

Порівняйте – науковий стиль: «*Solche sachverhaltsbezeichnungen (neutral in bezug auf die Opposition Aktiv/Passiv) sind z. B. Bezeichnungen von **nichthandlungshaften**, d. h. keinen Handelnden aufweisenden Vorgängen*» (R. Harweg. *Zur Definition von Aktiv und Passiv*, in: *Linguistics*, 97, 1, 2003); публіцистичний стиль: «*Rote Rüben sind **Ganztagspflanzen**, d. h. sie blühen und fruchten nur dann, wenn sie täglich eine etwa 13-stündige Belichtungszeit haben*» (*Berliner Zeitung*, 2006, №. 121); художнє мовлення: «*Es war unter der Hand so etwas wie **eine Zwergnovelle** oder Novelette entstanden*» (E. Strittmatter. *Der Wundertäter*. (II), in: *Deutsch als Fremdsprache. Literarisches Sonderheft*, 2005). Однак у подібних випадках похідні слова і відповідні їм синтаксичні конструкції не можуть розглядатися в ролі рівноправних семантичних варіантів, оскільки вони не тотожні за смисловою структурою, функціями і місцем, яке вони посідають у системі мови [127, с. 240-242].

Функція абстрактизації стилю викладу найінтенсивніше проявляється в мові науки і техніки, проте все ширше проникає і в інші сфери мовленнєвої діяльності.

Порівняйте – науковий стиль: «*Unser kleines Experiment hat uns zweierlei zum Bewußtsein gebracht: einerseits eine verwirrende Fülle von **Bildungs- und Beziehungsmöglichkeiten**, einerseits doch auch die **Präsenz und Wirksamkeit** bestimmter **Ordnungskräfte**, bestimmter **Kristallisationstendenzen**» (R. Hotzenköcherle. *Gegenwartsprobleme im deutschen Adjektivsystem*, in: *Neuphilologische Mitteilungen*, 2007, Helsinki, LXIX, 1); публіцистичний стиль: «...eine Entrückung in Sphären des **Zeitlos-Geistigen und Allgemein-Menschlichen** handelt uns jenen **Kulinarismus** ein, den zu bekämpfen wir angetreten waren» (*Theater der Zeit*, 2006, 1); художнє мовлення: «*Es gibt Städte, die haben...etwas **Verschlafenes und Einschläferndes** an sich*» (R. Christ. *Reisebilder. Ansichtskarten aus der BRD. Berlin und Weimar*, 2003). Ця функція часто пов'язується з тенденцією сучасної німецької мови до номінального стилю [17].*

Функція смислового виділення понять спостерігається у всіх трьох аналізованих різновидах текстів. Сміслове виділення основних понять тексту й акцентування уваги адресата на цих поняттях досягається або за допомогою словотворчого контрасту або методом словотворчої диференціації, розчленування загального поняттєвого змісту або за допомогою «оживлення», актуалізації внутрішньої форми похідного слова з затемненою мотивованістю.

Порівняйте – науковий стиль: «*Es ist also pure Willkür, **das** aus der Determination **Ableitbare** zum Kern des Inhalts, zur «**Systembedeutung**» zu deklarieren und **das** daraus nicht **Herleitbare**... als bloßen «**Zusatz**» zu betrachten*» (H.M. Gauger. *Durchsichtige Wörter. Zur Theorie der Wortbildung. Heidelberg*, 1991) (сміслове виділення понять досягається за рахунок контрасту: «*Das Ableitbare – das nicht Herleitbare*» – і за рахунок диференціації, розчленування цих понять, поданого також у протиставленні: «*Kern des Inhalts, «Systembedeutung» – «Zusatz»*»); «*Das Bewußtsein kann nie etwas anderes sein als **das bewußte Sein*** (K. Marx) (сміслове виділення в цьому випадку – наслідок оживлення, актуалізації внутрішньої форми похідного слова «*das Bewußtsein*»); публіцистичний стиль: «*Volkstümlichkeit*» ist als

*historische Kategorie zu verstehen und in dem von Brecht dargelegten Zusammenhang von **Verständlichsein** und **Verständlichwerden**» (Deutsch als Fremdsprache. Literarisches Sonderheft 2006) (виділення за допомогою контрасту); художнє мовлення: «*Seit diesem Tag geht ihnen (Johna und Rudi) nicht gut. Seit diesem Tag... ist das Spiel gestört. Ihr beides schönes, wahrhaftes, großes **Zusammenspiel**... **Dieses Findenspiel** der richtigen Zutrefflichkeiten gegen das Zwielficht. **Dieses Steigspiel** gegen die träge Erdschwere des bloßen Natürlichen. **Dieses Stehspiel** gegen die Gewöhnlichkeiten der Überforderung. **Dieses Bleibspiel** gegen das Vergängliche. **Dieses Frage- und Springpunktspiel** unserer Aufgaben. **Dieses Spiel**, das sowieso ständing im Gange ist, ob wir dazu lustig sind oder nicht» (M.-W. Schulz. Triptychon mit sieben Brücken. Halle (Saale), 2004).**

У цьому випадку смислове виділення поняття «*Spiel*» досягається розчленуванням його значення за допомогою утворення низки складних слів з другим компонентом «*Spiel*» за моделлю означального словоскладання.

Конструктивна чи сполучна функція словотворчих одиниць у тексті визначається особливостями семантики похідних слів, які в перетвореному і трансформованому вигляді можуть слугувати позначенню того ж, що зазвичай позначається цілим висловлюванням, і в цьому сенсі виступають заміниками певних ситуацій, подій. Завдяки цьому похідні слова виявляються здатними до сполучення смислових відрізків тексту, співвіднесення їх між собою і реалізують функції, близькі до анафоричних і катафоричних функцій вказівних слів і займенників.

Порівняйте – науковий стиль: «*Das Nebeneinander von -bar und -lich-Formen ist basisabhängig. **Nicht sehr viele Adjektive mit Basen aus einfachen Verben haben -bar und -lich gleichermaßen, sehr viel mehr mit Basen aus präfigierten Verben und bei mit -un negierten Adjektiven sind -bar und -lich fastgleich häufig***» (B. Naumann. Wortbildung in der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen, 1992) (складний прикметник «*basisabhängig*» вбирає в себе значення всього наступного змістового відрізка тексту і при подальшому вживанні в тексті повне розуміння його значення можливе лише за умови врахування тієї обставини, що за похідним словом

«basisabhängig» стоїть ціле висловлювання); публіцистичний стиль: «*Albert Wendts Figuren sind Kunstfiguren, nach den Gesetzen der Kunst gemacht, nicht in einem pragmatischen Sinn «aus dem Leben gegriffen». Keine platten Abbilder der Wirklichkeit, sondern Konzentrate der Wirklichkeit, ins Wesentliche gehoben»* (Theater der Zeit, 2005, 1); художнє мовлення: «*Aber Gustav führte etwas anderes in Stanislaus Werkstatt: Unerhörtes war auf dem Vorwerk geschehen: man hatte Altvater Adam seine sieben Hühner aus dem morschen Stall gestohlen. Der Volkspolizist hatte gesucht, aber nur Federn, Federn und keine Hühner gefunden. Über dreieinhalb Hühner hätte niemand ein Wort verloren, aber nur Federn, Federn und keine Hühner gefunden. Über dreieinhalb Hühner hätte niemand ein Wort verloren, aber sieben Hühner – das ist unsolidarisch. Der Diebstahl muß in die Zeitung?.. Die Hühnernovelette erschien»* (E. Strittmatter. *Der Wundertäter (II)*, in: *Deutsch als Fremdsprache. Literarisches Sonderheft*, 2005).

Підсумовуючи, відзначимо умовність розмежування й окремого розгляду функцій словотворчих одиниць з метою їх класифікації. У процесі мовленнєвої діяльності, так само як і в системі мови, всі вони виступають у складній єдності. У зв'язку з цим великий інтерес становить питання про взаємодію і взаємозумовленість названих вище функцій у різних типах висловлювань/текстів у різних словотворчих способах і моделях.

Послідовна реалізація функціонального підходу до аналізу словотворення у його відношенні до мови і мовлення дозволить відповісти не тільки на питання про принципи побудови, структурної і семантичної організації, про найважливіші конструктивні елементи цієї ділянки мовної системи, але й про його призначення для розв'язання складних і багатоманітних завдань у комунікації, його місце у пізнавальній, мовленнєво-мисленнєвій, емоційній і комунікативній діяльності людини.

4.2 Актуальне членування смислової структури складного слова

Найістотнішими властивостями словотворення сучасної німецької мови є його синтаксичний характер і висока продуктивність [92; 128]. Ці властивості висувають

словоскладання в ряд одного з найбільш цікавих об'єктів комунікативно орієнтованої теорії словотворення, що ставить на меті вивчення особливостей реалізації словотворчої системи в мовній діяльності. По-перше, завдяки великій кількості складних слів, конструйованих безпосередньо в актах комунікації, існує можливість їх вивчення в живій мовній дійсності, по-друге, на матеріалі словотворення найбільш чітко простежуються глибокі генетичні зв'язки між різнорівневими уявленнями, що взаємодіють у мові.

Останнім часом все більше дослідників приходять до висновку про ізоморфізм синтаксичних і словотворчих процесів [108]. Наводяться і експериментальні дані на підтвердження цього положення [178, с. 2]. І хоча ідея «синтаксичної родовідної» словотворчих одиниць не може вважатися поки остаточно доведеною [126], не залишає сумнівів цінність і корисність зіставлення з експериментальною метою синтаксичних і словотворчих структур. Таке співвідношення допомагає усвідомити той факт, що історичний мотивований знак здебільшого полягає в згорнутій формі вираження судження про іменованій предмет, явище, процес [48], семантичну операцію згортання, одна з форм його вираження в мовній діяльності. Цей факт підтверджується будовою референтної (денотативної) («особлива ознака – предмет»), логіко-семантичної («функція – аргумент»), комунікативної («тема; дане-рема; повідомлення про дане») структури значення більшості складних слів.

Теоретичною передумовою цього дослідження є припущення про те, що закономірності динамічного синтезу складних слів сучасної німецької мови і закономірності декодування їх значень співвідносяться з загальними закономірностями побудови й усвідомлення комунікативного акту за схемою «тема – рема», «дане – нове про дане». На користь цього припущення свідчать такі мовні факти:

1) безсумнівний генетичний зв'язок словоскладання й синтаксису, доведений низкою історичних досліджень на матеріалі германських мов [19; 199];

2) засвоєння й усвідомлення смислової структури складного слова іноземної мови за допомогою членування його на дві складові: «опорне слово» (*Grundwort*) і «означальне слово» (*Bestimmungswort*) – явище, добре відоме кожному викладачеві

іноземної мови, що здавна враховується в методиках її викладання і знайшло своє відображення практично в усіх довідниках і посібниках з граматики і словотвору;

3) дані психолінгвістичних експериментів, що ставлять перед випробуваним завдання метамовного тлумачення значення похідних слів [131]. Розгляд процесів словотворення як одного з видів комунікативної номінації, що підпорядковується загальним законам розгортання мовного висловлювання, дозволяє виконати аналіз смислової структури складного слова за допомогою її актуального членування, методика якого розроблена й успішно застосовується у функціональному синтаксисі [68; 163].

Об'єктом дослідження, що ґрунтується на описаному вище підході, є субстантивні складні слова сучасної німецької мови, що відрізняються від усіх інших типів композитів своєю винятковою поширеністю і продуктивністю [213], а також особливостями структурно-семантичної будови. Співвідносячи цей тип складних слів з корелятивними синтаксичними структурами, виявляють, що в них зберігається і тематичний, і рематичний компонент комплексного логіко-семантичного змісту, порівняйте: *die Formwertung* ← *die Wertung bezieht sich auf die Form*; *das Erholungsheim* ← *das Heim ist für die Erholung bestimmt*; *der Fleischerladen* ← *der Laden gehört dem Fleischer* тощо. При цьому місце тематичного і рематичного компонентів у структурі більшості іменних композитів сучасної німецької мови однозначно визначене: початкова позиція закріплена за рематичним, кінцева – за тематичним компонентом. Наявність у подібних складних словах двох основних необхідних елементів вербальної комунікації [65; 94] передбачає можливість розгортання їх смислової структури аналогічно до закономірностей розгортання смислової структури будь-якого комунікативного акту: за рахунок зміни тематичного чи рематичного компонента з одного боку, й за рахунок нарощування цих компонентів з іншого боку, порівняйте:

а) *der Arbeitstisch, der Schreibtisch, der Konferenztisch, der Teetisch* тощо (варіювання рематичного компонента);

б) *der Theaterabend, der Theaterfreund, der Theaterplan, das Theaterstück* тощо (варіювання тематичного компонента);

в) *das Kollektiv, das Forscherkollektiv, das Jugendforscherkollektiv, das Betriebsjugendfoscherkollektiv* (нарощування тематичного компонента);

г) *der Schreiber, der Artikelschreiber, der Gedenkartikelschreiber* (нарощування рематичного компонента).

Якщо два перші способи, що лежать в основі двокомпонентних складних слів, практично не обмежені внутрішньомовними чинниками, то два останні характеризуються одним істотним обмеженням: тематичний і рематичний компоненти субстантивного композита складаються не більше, ніж з трьох основ, вони представлені переважно двоскладовими словами. Це явище варто пояснити, передусім, двома основними причинами. По-перше, через формальну невираженість характеру зв'язку між позначеними сутностями субстантивне складне слово може поєднувати в собі не більш ніж один тематичний і рематичний компонент. Збільшення їх кількості спричинило б труднощі в сприйнятті і декодуванні імпліцитних смислових зв'язків, призвело б до «інформаційного перевантаження» смислової структури композита, загальмувало б процес мовного сприйняття, що характеризується на лексичному рівні автоматизмом породження і відтворення («зчитування») лексичних значень. [21] По-друге, і тематичний, і рематичний компоненти складного слова в ролі будівельних інструментів комплексного змісту повинні володіти цілісним значенням, сприйматись як єдине нерозчленоване поняття про ознаку чи предмет, інакше вони «розпадуться» на шматочки змісту, вичленивши у своїй семантичній структурі тематичний і рематичний компоненти. Обидві ці особливості тісно пов'язані і взаємозалежні. Наслідком їх існування є той факт, що складні субстантивні слова сучасної німецької мови, які складаються з чотирьох слів, членуються, як правило, пропорційно: дві основи в складі тематичного, і дві основи в складі рематичного компонента, порівняйте: *die Schifffahrts//aktiengesellschaft; der Sportplatz//zwischenfall; der Hechtflug//kopfball* тощо. Тому межею розгортання іменних композитів, окрім рідкісних винятків, є чотирикомпонентна структура, оскільки наявність у них двох тема-рематичних ліній комунікативно неприйнятна через імпліцитність (невираженість) смислових зв'язків між даним (предметом повідомлення) і повідомлюваним. Уживання багатоосновних

складних слів-іменників, названих у германістиці термінами «*Wortungetüme*», «*Wortschlangen*», обмежене не тільки стилістичними [175], а, передусім, комунікативними чинниками.

Включення до складу іменного композита лексичних одиниць, що складаються з двох повнозначних основ, сприяє їх «уростанню» в лексичну систему мови, формуванню в них єдиного суцільного значення як результату синтезу, «сплаву» лексичної семантики складових частин. Це відбивається і в лексикографічній практиці: у словниках сучасної німецької мови фіксуються, як правило, двокомпонентні складні слова [244; 245; 249].

Отже, смислова структура складного слова з погляду її актуального членування завжди двочленна: одному тематичному компоненту може бути протиставлений лише один рематичний компонент, а розміри їх обмежені, в основному, двослівними основами. За потреби багатократної характеристики тематичного компонента композита у висловлюванні може з'являтися, а може ні низка складних слів з другим частотним компонентом [125], завдяки чому досягається ефект «повертання граней» одного і того ж поняття, реалізується багатовимірна характеристика опорного поняття, порівняйте: «*Komischerweise empfinde ich (Autor) schon gegenüber jedem, der aktiv lebendig lebt, Achtung. Darunter verstehe ich alle zählbaren Freudigkeiten: Genussfreudigkeit, Denk-und Arbeitsfreudigkeit, Traumfreudigkeit...» (Weimarer Beiträge, 7/99).*

Варіювання тематичного і рематичного компонентів складного слова може спостерігатися як у двокомпонентному, так і в три-, чотирикомпонентному складному слові, порівняйте: *das Jugendforscherkollektiv*, *das Lehrlingsforscherkollektiv*, *das Studentenforscherkollektiv*, *das Arbeiterforscherkollektiv* тощо; *die Textilarbeiterdemonstration*, *die Textilarbeitergewerkschaft*, *der Textilarbeiterzirkel*, *das Textilarbeiterfest*, *die Dampferschiffahrtgesellschaft* тощо. Закономірності розгортання смислової структури іменних складних слів активно реалізуються в процесах комунікації, порівняйте:

«*Erst von hier aus öffnet sich uns auch der Blick auf den ganzen Inhalt des Begriffes «Geschichtsbewusstsein»... Meiner Meinung nach besteht er aus drei oder vier wichtigen*

Elementen: Es ist Verantwortungsbewusstsein, Problembewusstsein, Handlungsbewusstsein und zweifellos auch Zukunftsbewusstsein» (NDL, 6/08) (варіювання рематичного компонента складного слова).

«Glücklicherweise negiert das originäre Talent diese spielerische oder angeberische...Phase der Welt-Aneignung durch Welt-Überfremdung ziemlich bald...Begriffene Erfahrung dringt nun darauf, alle Möglichkeiten der sinnlichen wie der ideellen Welt-Schau, Welt-Information, Welt-Erkenntnis im Eiltempo zu durchlaufen...» (NDL, 8/08) (варіювання тематичного компонента складного слова).

«Die Veröffentlichung neuer aufgeklärter Sequenzen in Fachzeitschriften bereitet Schwierigkeiten... Immer häufiger erfolgt deshalb der Austausch solcher Information über Magnetbänder. Es wird zur Regel, aufgeklärte Sequenzen per Magnetband an grosse Datenbanken zu schicken.

Ein neuer Zweig der molekularen Biotechnologie bildet sich heraus. In dieser «Datenbank-Technologie» spielen die Computertechnik und die Anwendung mathematischer Methoden eine zentrale Rolle. Für die BRD führt das Zentralinstitut für Molekularbiologie...die neuesten Versionen der Sequenz- und Strukturdatenbanken.

Nach genauem Studium der Datenbankinformation... ist es bereits gelungen. ein Gen an einer bestimmten Stelle... gezielt zu verändern...

Diese entscheidenden Fortschritte in der Gen- und Proteintechnologie sind ein Anfang. Fest steht, dass es sich hierbei um eine Schlüsseltechnologie der nahen Zukunft handelt, in der die Arbeit mit den Gen- und Proteindatenbanken eine bedeutende Rolle spielt» (Neues Deutschland, 5./6. Januar, 2005).

У наведеному вище уривку з тексту можна спостерігати варіювання рематичного компонента в ряду складних слів: *die Biotechnologie*, *die Datenbanktechnologie*, *die Gen- und Proteintechnologie*, *die Schlüsseltechnologie*, нарощування рематичного компонента в парах: *die Datenbank – die Datenbankinformation*, *die Datenbank – die Datenbank-Technologie*, нарощування тематичного компонента: *die Datenbank – die Gen- und Proteindatenbanken*, *die Datenbank – die Sequenz- und Strukturdatenbanken*.

Тричленності логіко-семантичної структури субстантивних складних слів

протиставляється двочленність їхньої формальної структури і, як наслідок, невираженість характеру зв'язку між безпосередніми складниками. Такі складні слова слугують не стільки називанню зв'язку, скільки збудженню уявлення про його існування [48, с. 64]. Факт наявності зв'язку в субстантивних композитах передається простим складанням імен, його специфікація реалізується при опорі на лінгвальний (мовні здібності), логічний (асоціативний характер мислення), екстралінгвальний (знання об'єктивного світу, «природної логіки речей») досвід. Цей спосіб оформлення комплексного логіко-семантичного змісту має аналоги в історії розвитку німецької мови, у якій на більш ранніх етапах її існування в синтаксичних структурах спостерігалось просте зіставлення імен без позначення конкретного зв'язку між ними [189]. Однак тут одразу видно «повторення» мовного розвитку на більш високому рівні. Зіставлення імен у синтагмі в давньоверхньонімецькій мові було зумовлене відсутністю диференціації між іменем і прикметником, а також несформованістю класу релятивних слів [23]. У сучасній німецькій мові в субстантивних композитах реалізується особливий модельований спосіб оформлення думки в мовленнєвій діяльності, що дозволяє видалення предиката, спеціалізованого мовного знака, що здійснює зв'язок між темою і ремою висловлювання, для трансформації його в похідне слово. Тому становлення класу складних слів-іменників, що супроводжується посиленням аналітичних тенденцій у граматичному ладі німецької мови, являє собою своєрідний прояв діалектичного закону розвитку пізнання «по спіралі» в мові.

Якщо погодитися з твердженням про те, що однією з основоположних властивостей словотвірного значення є встановлення зв'язку між двома величинами в складному мовленнєво-мисленнєвому акті називання [48, с. 64], то основна семантична відмінність між афіксальними або позбавленими формальних показників деривації словами і композитами варто вглядіти в характері вираження і відображення цього імпліцитного зв'язку. Перші – фіксують стійкі, закономірні, повторювані відношення і зв'язки, другі – відображають порядок зі стійкими й одиничні, що не мають характеру закономірного зв'язку. Цією особливістю здебільшого пояснюється значне поширення так званих «оказіональних складних

слів», що виражають індивідуальні, ситуативні, перехідні зв'язки між іменованими об'єктами матеріального світу, кількість яких практично необмежена. З нею, очевидно, варто співвіднести і властивість низки складних слів виступати з різними значеннями, виражати однією і тією ж морфологічною структурою різні типи зв'язку, порівняйте: *der Papierkragen* ← *der Kragen ist aus Papier*; *der Papierkrieg* ← *der Krieg ist wegen Papier*; *der Papierkorb* ← *der Korb ist aus Papier*; *das Kinderbuch* ← *das Buch ist für die Kinder*; *das Abenteuerbuch* ← *das Buch ist über Abenteuer*; *das Bilderbuch* ← *das Buch ist mit den Bildern ausgestattet* та ін.

Реалізація у формальній структурі субстантивних композитів теми і реми, легкість декодування зв'язків, що встановлюються безпосередніми складниками, а також можливість варіювання всіх трьох компонентів корелятивної логіко-семантичної конструкції при трансформації її в складне слово сприяє більшій продуктивності іменних композитів порівняно з усіма іншими типами складних слів. Ця закономірність зумовлюється й низкою специфічних властивостей іменника, а саме:

а) незліченною багатоманітністю предметів, явищ, процесів об'єктивної дійсності, що відображаються у свідомості людини у вигляді субстантивних слів, що підтверджується і фактами значного переважання в лексиконах природних мов предметних імен;

б) результатами психолінгвістичних асоціативних експериментів, що доводять, по-перше, переважно парадигматичні, а не синтагматичні асоціації в мовній свідомості мовця на іменники [210], по-друге, більш високу легкість запам'ятовування сполучень «іменник – іменник» [220], по-третє, тенденцію іменників до поєднання саме з іменниками [164].

На підтвердження цього положення наведемо низку мовленнєвих фрагментів, у яких динамічний синтез логіко-комунікативних тема-рематичних структур відтворюється, об'єктивується засобами мови. Це явище отримало в теорії словотвору назву «синхронна реконструкція словотворчого акту» [51, с. 121]. Ми говоримо в таких випадках переважно про мовленнєво-мисленнєву операцію синтезу складного слова, описувану, експліковану автором висловлювання. Подібні

прикладі цікаві тим, що дозволяють проникнути у творчу лабораторію мовної свідомості, що творить на наших очах нове найменування. Основною відмітною рисою таких вторинних мотивованих знаків є їх комунікативно зумовлене моделювання безпосередньо в мовному процесі з опорою на властивість мовного мислення, з одного боку, до згортання всіх тих елементів змісту, які з погляду запам'ятовувальних, асоціативних здібностей носія мови можуть бути відновлені автоматично, напівсвідомо, з іншого боку, до розгортання «сміслової програми», закладеної в однослівному найменуванні, даної в ньому лише в першому наближенні, «напівнатяком», порівняйте:

«Uraufführungen neuer Opern, Balette, Musicals erlebe ich (der Autor) mit nur wenig geringerer Spannung als viele Autoren selbst...Ich zählte in den letzten Jahren über 30 Opern-Uraufführungen von Dessau, Matthus, Werzlau, Hanell... und etwa 10 weiteren Komponisten» (Theater der Zeit, 1/01).

«FDJ-Aktiv veranstaltet Weihnachtsfest für Veteranen. So geschah es auch... Vor Weihnachten kamen sie (FDJ-Mitglieder) mit einem Plakatenentwurf in meine Wohnung... Das war ein Einladungsplakat für unsere Veteranenweihnachtsfeier» (Temperamente, 4/89).

«Der Traum ist ein Schlaf, in dem man wach ist», sagt Elke Erb und übt sich in dieser Traumwachheit, die alle Regeln wegtut». (Weimarer Beiträge, /89).

«Lea betrachtet den Brocken. «Was für Löcher der Stein hat, richtige Kavernen, tiefe, kurze, kleine, grosse, überall Kavernen, ein Kavernengestein» (NDL, 2/01).

У прикладах 1 і 2 складні слова «*Opern-Uraufführungen*» та «*Veteranenweihnachtsfeier*» є результатом трансформації словосполучень *Uraufführungen neuer Opern* і *Weihnachtsfeier für Veteranen* в однослівне найменування. Ці словосполучення виражають найпростіші елементарні судження, будуються у формі складання двох імен, з яких одне є темою судження про предмет, друге – розкриває особливі прикмети, властивості теми. Зв'язок між цими іменами виражається за допомогою морфологічних показників (закінчення родового відмінка) чи допоміжних слів-реляторів (прийменник). Такі словосполучення можуть, у свою чергу, трансформуватися в елементарну логіко-семантичну

структуру з експліцитним вираженням усіх трьох її компонентів: засновку, висновку і зв'язку між ними; предмета мовлення, дописуваної йому ознаки та відношень, у яких вони знаходяться, порівняйте: *Weihnachtsfeier für Veteranen* ← *die Weihnachtsfeier ist für Veteranen veranstaltet*. Можливість подібної трансформації пояснюється тим, що «іменник здавна міг виступати у двох синтаксичних функціях, тобто відігравати роль теми, предмета мовлення, підмета, з одного боку, і роль предиката, що розкриває сутність іншого предмета, з другого» [45, с. 34].

«Пропущене» дієслово в таких словосполученнях без проблем може бути доповнене з контексту, якщо поняттєве ядро судження виражене іменами, порівняйте: *die Geschichte der Kunst* ← *die Geschichte bezieht sich auf die Kunst*; *das Gebäude des Instituts* ← *das Gebäude beherbergt das Institut*; *der Kindergarten des Betriebs* ← *der Kindergarten gehört dem Betrieb*; *der Becher für Asche* ← *der Becher ist für die Asche bestimmt*; *die Feder aus Stahl* ← *die Feder ist aus Stahl* тощо. Складні слова, що виникають з генетичних чи прийменникових словосполучень, співвідносяться через ці словосполучення твірними логіко-комунікативними тема-рема-тичними структурами: *die Festveranstaltung* ← *die Veranstaltung anlässlich des Festes* ← *die Veranstaltung geschieht anlässlich des Festes*.

Дещо інший характер має трансформація висловлювань у складне слово в прикладах 3, 4. Тут спостерігається перетворення елементів твірної логіко-комунікативної структури, безпосередньо, без проміжних ланок, що супроводжується не тільки позбавленням формальних мовних показників зв'язку між темою і ремою, а й значними усіченням рема-тичного компонента. У таких випадках акт словотворення моделюється «при орієнтації на цілком конкретне висловлювання» [51, с. 62]. Обсяг імпліцитної семантичної інформації іменних складних слів, що виникають унаслідок подібної мовленнєво-мисленнєвої операції, значно ширший, він може бути повністю розкритий лише в опорі на мовний контекст, його загальне семантичне тло.

У сучасній німецькій мові спостерігаються й більш складні приклади, коли значення композита проектується на значний за обсягом відрізок тексту, що характеризується змістовою цілісністю. Такі фрагменти тексту називаються

зазвичай надфразними єдностями (НФЄ) є, по суті, «текстом у тексті [26; 117, с. 31]. Так, в оповіданні письменника з ФРН Петера Еделя «Коли на карту поставлено життя», опублікованому в другому номері журналу «*Neue Deutsche Literatur*» за 2001 рік, чітко вичленовується НФЄ, що містить спогади автора про арешт і допит у гестапо. Основними дійовими особами, вихідним пунктом оповіді є два агенти, імена яких невідомі автору, але які запам'яталися йому через виразні характерні ознаки: рухи пальців рук і звучання голосу. Унаслідок суб'єктивних авторських семантичних асоціацій, що впливають із ситуації оповіді, у кінці НФЄ народжуються два складних слова-іменника: «*die Schattenfinger, die Hintergrundsstimme*». Тематичні компоненти цих лексичних одиниць належать до вихідного пункту висловлювання, двом його дійовим особам, представленим унаслідок метонімічного перенесення з частини на ціле словами *die Finger, die Stimme*. Тематичні компоненти відображають найбільш характерні ознаки опорних імен: «тінь» (*der Schatten*) і «задній план» (*der Hintergrund*). Один з агентів гестапо з-за спини арештованого пред'являє йому документ, що містить фактично смертний вирок. Пальці його рук, що з'являються несподівано, на фоні яскраво освітленого вікна, сприймаються героєм розповіді після темної камери й похмурих тюремних коридорів як тінь, містична, жахлива і примарна, як символ смертельної небезпеки. Всі ці асоціації злиті воедино в складне слово *die Schattenfinger*. Голос другого агента, також невидимого, звучить звідкись з глибини приміщення, все, що пов'язане з ним, зафіксовано в лексемі *die Hintergrundsstimme*. Складні слова *die Schattenfinger, die Hintergrundsstimme* співвідносяться з логіко-комунікативною структурою всієї ситуації, що описується НФЄ. Вони «вихоплюють» із цієї ситуації «ключові слова», тему, вихідний пункт розгортання думки і ту найбільш яскраву, пам'ятну ознаку, котра характерна для цієї теми. Завдяки цим властивостям складні слова *die Schattenfinger, die Hintergrundsstimme* стають «лексичною міткою» ситуації, повне декодування їхнього значення пов'язане з актуалізацією в мовній свідомості усіх асоціативних зв'язків НФЄ. Синтезуючи, вбираючи, згортаючи зміст НФЄ до розмірів однослівної назви, вони являють собою авторську модель образу ситуації в максимально стиснутому, компресованому вигляді. Виростаючи з

мікротексту, вони являють собою його семантичну вершину, слова, що, за відомим афоризмом А. Блока, «світяться мов зорі» крізь увесь текст. Як свідчить наведений вище приклад, синтез тематичних і рематичних компонентів ситуації, досить віддалених за своєю семантикою, в однослівне найменування реалізується, спираючись на цілу низку індивідуальних ситуативних семантичних асоціацій, зумовлених авторським баченням, авторським сприйняттям подій, що відбуваються.

Здатність іменних складних слів співвідноситися з достатньо складним розчленованим змістом, що значно переважає розміри елементарних логіко-комунікативних структур, активно використовують носії мови, для того щоб вкласти в загальновідоме складне слово своє індивідуальне авторське прочитання його комплексного змісту, порівняйте: «...*Literatur ist in einem viel weiteren Sinn Lebens-Mittel – Mittel zum Überleben in einer feindlich-imperialistischen Welt und Mittel zum menschlich Leben in der unseren...*» (NDL, 6/01). «*Es zieht durch den Roman ein Grundthema, das man als Selbstverwirklichungsversuch eines Menschen... benennen möchte. Es ist ein Versuch sich trotz äusserer Widerstände mit dieser Welt ins Einvernehmen zu setzen...*» (NDL, 9/07).

З погляду генезису, історії розвитку і становлення мови іменне словоскладання являє собою дуже давнє граматико-синтаксичне явище, оскільки пов'язане з «найдавнішою моделлю словосполучення, відновлюваною в протоіндоевропейській період, що передував диференціації імен на іменники і прикметники» [22, с. 145]. З погляду функціонування сучасної німецької мови – це мовленнєво-мисленнєва операція, що протікає, ґрунтуючись на сформованих навичках, як автоматичних динамічних стереотипах, і реалізує перекодування одиниць синтаксичного рівня в одиниці лексичного рівня. Висновок про те, що «будь-яке складне слово або було в минулому словосполученням, або було побудоване на моделі словосполучення минулого часу» [22, с. 145], може бути прийнятий з одним істотним зауваженням: у сучасній німецькій мові іменне складне слово розвиває в собі здатність співвідноситися не тільки з синтаксичними словосполученнями, а й з цілком конкретними розгорнутими висловлюваннями, а в деяких випадках, і з НФЄ – мовними моделями природних мікроситуацій. Ця

здатність відображає зрослий рівень абстрактного мислення, тенденцію до економії мовних засобів, до збереження в структурі висловлювання тих елементів судження, що є носіями основної інформації, відновлюваної з оперттям на ситуативний чи фразовий контекст, позамовний досвід людини і її мовну компетенцію.

Використовуючи підхід, застосований у нашому дослідженні, субстантивне словоскладання в сучасній німецькій мові можна визначити як мовленнєво-мисленнєвий процес трансформації судження різної смислової глибини в однослівне найменування, що супроводжується повним видаленням зв'язувального слова (предиката), збереженням тема-рематичних компонентів і фіксації їх позиції за таким зразком: «рема – тема», «повідомлюване – відоме (предмет повідомлення)». За такого підходу стає зрозуміло, що сутність словотворення варто вбачати не тільки в поповненні й збагаченні словникового складу мови (скоріше це результат, підсумок словотворчих процесів), не тільки в номінації, називанні вичленовуваних мовною свідомістю «шматочків дійсності», але й у реалізації мовленнєвої діяльності на лексичному рівні.

4.3 Словотворення і текстотворення

Становлення і розвиток словотвору в германістиці проходило в основному під знаком описового, таксономічного підходу до дослідження явищ словотворення. Головним, а часом і єдиним об'єктом цієї лінгвістичної дисципліни визнавалась система словотворчих засобів, способів і моделей, релевантних на синхронному рівні аналізу. Унаслідок такого підходу отримано цінні дані щодо принципів структурно-семантичної організації, основних одиниць словотвору і закономірностей словотвору, здійснено моделювання словотвірних систем. Накопичено значний фактичний матеріал, досягнуто такого рівня опису, який дозволяє перейти до якісно нового етапу словотворчого аналізу – вивчення закономірностей і особливостей використання системи словотворчих засобів і моделей у тексті [6]. На сьогодні об'єктом дослідження стають п р о ц е с и функціонування, реалізації в мовленні виділених і класифікованих одиниць словотвору, що передбачає зіставлення словотворчого аналізу з текстотворчим.

Саме текст відображає процеси добору, поєднання, вживання мовних, зокрема словотворчих, засобів, що склалися в певних історичних і суспільних умовах. Текст є основним мовним елементом комунікації на відміну від інших одиниць мови – слів, речень тощо, тобто елементів системи мови [41].

Мета цього дослідження полягає в тому, щоб показати місце і роль словотворення в реалізації мовної комунікації і особливостей його функціонування в текстах.

Серед багатьох визначень тексту найбільш вдалим для мети даного дослідження є визначення Е. Агріколи, згідно з яким текст – це мовний комплекс, сформований за правилами граматики, що створює змістово закінчену, протяжну, скінченну, інтегровану і впорядковану послідовність речень, які забезпечують лінійне розгортання теми [148, с 13]. По-перше, це визначення дозволяє досліджувати текст у динаміці його створення, проникнути в механізм процесів побудови тексту; по-друге, воно ставить на порядок денний питання про мовні засоби і способи розгортання тексту; по-третє, теза про смисловий опорний пункт тексту підкріплюється даними психолінгвістичних досліджень і експериментів [15; 114], і, нарешті, воно максимально орієнтоване на структуру мовленнєво-розумових (комунікативних) процесів мовного спілкування, має динамічний характер на відміну від статичного розуміння тексту як застиглому продукту мовної діяльності. Видається можливим доповнити це визначення лише одним, на наш погляд, істотним положенням про зв'язність: як би не різнились між собою окремі підходи до вивчення проблем тексту, щодо одного питання в них спостерігається абсолютна єдність поглядів – текст не можна уявити поза зв'язністю [39]. Виходячи з викладеного вище розуміння тексту при аналізі фактичного матеріалу ми розрізняємо три основні функції словотворчих засобів, способів і моделей, що реалізуються в процесах комунікації:

- а) функцію тематичної організації висловлювання/тексту;
- б) функцію забезпечення зв'язності (когезії) мовлення;
- в) стилістико-композиційну функцію (здатність вживатись у ролі стилістичного чи композиційного засобу побудови мовного висловлювання).

Тематичне розгортання тексту полягає в розкритті змісту, деталізації, конкретизації, пояснення понять, що утворюють основний зміст висловлювання [163]. Абстрагований комплексний характер значення словотворчих одиниць, семантико-функціональна кореляція більшості похідних слів з синтаксичними структурами [108; 216] уможливають уживання вторинних (похідних) найменувань у ролі назв «мікротем» мовленнєвого висловлювання. У таких випадках значення «мікротеми» розкривається змістом наступного мовленнєвого відрізка (фрази, логічної єдності, абзацу), а інколи й усього тексту (тоді словотворча одиниця служить позначенням «гіпертеми» [163] тексту). При цьому варто розрізняти два основні різновиди вживання похідних слів у функції позначення мікротем чи гіпертем тексту.

1) Похідне слово міститься в препозиції до наступного відрізка висловлювання, випереджає його зміст, «задає» основний напрямок подальшого викладу. Значення похідного слова слугує вихідним пунктом при подальшому розвитку думки і одночасно є планом (перспективним) викладу, що реалізується в ході побудови, розгортання тексту, порівняйте: «*Mit diesen Gedanken macht sie (Anna) sich auf den Spritzenweg. Den nennt sie so, weil sie jeden Tag ein paar Leute im Dorf mit Injektionen versorgen muß...*»[«*Neue Deutsche Literatur*» надалі – NDL), 2009, 7]. Весь подальший зміст абзацу розкриває, уточнює мікротему, виражену складним словом *der Spritzenweg*. «*Ein Selbständiger steht selbst da. Jeder steht selbst da, wenn er stehen gelernt hat. Aber der Selbständige steht besser, steht sicherer, steht schöner, auffälliger und unerschütterlicher da als ein gewöhnlicher, nicht selbständiger, sondern nur selbstehender Mann*» (NDL, 2008, 9). Похідне слово *der Selbständige*, що виникло внаслідок субстантивзації прислівника *selbständig*, є мікротемою наведеної вище логічної єдності, весь зміст якої спрямований на пояснення, опис значенні поняття *der Selbständige*.

Часто спостерігаються випадки, коли похідне слово вживається для позначення гіпертеми висловлювання (теми всього літературного твору, текстових єдностей вищого порядку: параграфів, розділів, глав). У таких випадках зміст параграфа, розділу, художнього твору так би мовити ілюструє значення похідного

слова, являє собою лінійне розгортання складної змістової структури цього слова, що вичерпно викладає його зміст, тобто значення, що впливає з певної конкретної ситуації, з контексту певного художнього твору. Такими є, наприклад, назви листів, адресованих письменником з НДР Ріхардом Крістом своїй доньці й опублікованих у вигляді новел у журн. *NDL*, 2006, 3: *Regenbrief aus Havanna, Mondbrief aus Havanna, Sonnenbrief aus Havanna, Karnevalsbrief aus Havanna*. Оказіональні складні слова *Regenbrief, Mondbrief, Sonnenbrief, Karnevalsbrief* осмислюються, наповнюються конкретним змістом на фоні всього відповідного тексту, адекватне декодування їх значення можливе лише з опорою на загальне семантичне тло висловлювання. У ролі аналогічних прикладів можна навести назви романів «*Die Vorstadtkindheit*» К.Г. Періхта, «*Klappersteine*» Ю.Борхерта, «*Die Krallenwurzel*» П. Якубайта та ін., віршів «*Inselherbst*» А.Раймана, «*Unschlaf*» Е. Арендта та ін.

2) Похідне слово вживається в постпозиції по відношенню до того фрагменту висловлювання, зміст якого воно вміщує. У таких випадках словотворча одиниця підсумовує, резюмує зміст попереднього мовного відрізка, підводить підсумок викладенню мікротеми. Найчастіше для позначення мікротем, гіпертем текстів чи текстових єдностей уживаються okazіональні похідні слова зі складною смисловою структурою, виразно вираженими смисловими відношеннями елементів усередині слова, з віддаленими значеннями поєднаних компонентів, що зумовлює складність їх однозначного тлумачення, синсемантию подібних лексичних одиниць. Їх виникнення продиктовано здебільшого потребами комунікації: задумом автора, ситуацією спілкування, особливостями адресата, предметом повідомлення, структурою мови. Підкреслимо, однак, що в цьому випадку вибір з низки схожих за значенням виражальних можливостей, наявних усередині мови, відбувається не на рівні готових лексичних одиниць, а на рівні моделей, правил, закономірностей створення цих одиниць, що склалися в мовній свідомості того, хто відправляв інформацію, тобто має не селективний, а операційний характер. Незвичайне, нестандартне за формою позначення мікротеми чи теми всього мовного висловлювання сприяє її виділенню, запам'ятовуванню, загострює на ній увагу

адресата. Тим самим реалізується принцип побудови мовної комунікації, сформульований М. Ріффатером: «оскільки передбачуваність призводить до еліптичного декодування, найважливіші елементи мають бути непередбачуваними». [105, с. 73] Словотворча одиниця в таких випадках перетворюється зі слова-назви в «слово-знак ситуації», завдяки дифузності й абстрактності свого значення вона «вбирає» в себе зміст цілого фрагмента мовного висловлювання (фрази, логічної єдності, абзацу, тексту), виступаючи в ролі смислового ядра цього висловлювання, його теми. Причому найчастіше похідне слово є не просто знаком, лексичним субституттом певної ситуації, а й відображає її в образній формі, викликає в пам'яті адресата висловлювання образ ситуації шляхом позначення її найбільш яскравих, істотних елементів чи ознак. У таких випадках можливе дистантне розташування теми, вираженої похідним словом, і мовленнєвого відрізка, який використовується для її розгортання. Словотворча одиниця поряд з функцією тематичної організації тексту виконує сполучну функцію і слугує мовленнєвим сигналом заміщеної ситуації, порівняйте: «... *Und weitere nie erlöschene Erinnerungszeichen sind das Apfelmus und der Apfelkuchen. Immer stand mittags vor Vaters und nur vor Vaters Platz ein Tellerchen mit Apfelmus und immer mußte abends ein Apfelkuchen für ihn bereitstehen... Diesen Apfelkuchen haben in einer früheren Epoche Gretes hungrige Kinderaugen sehr neidvoll betrachtet und in ihrer Erinnerung lebt Vater als ein harter und egoistischer Mann*»(NDL, 2006, 6). У ході подальшого викладу автор роману неодноразово вживає оказіональні складні слова *meine Apfelerinnerung, die Apfelkuchen-Gefühle*, що співвідносяться з відповідною ситуацією. Тим самим знаходять своє підтвердження висновки А. А. Смирнова про те, що сприйняття і членування тексту реалізується на основі його смислового змісту, текст членується за темами, тематичними шматками, які можна подати у вигляді своєрідної «смислової точки», «смислового пункту» [114, с. 175]. На цій закономірності ґрунтується вживання похідних слів в ролі теми різних фрагментів змісту тексту.

Складніші відношення спостерігаються в тих випадках, коли словотворчі одиниці використовуються для структурно-семантичної організації тексту в цілому. Як приклад можна навести фейлетон, опублікований у журналі «Eulenspiegel» (2001,

50) під назвою «*Ein ganz besonderer Wasser-Fall*», у якому йдеться про проблему будівництва фонтанів у містах ФРН. Ключове поняття цього тексту виражене лексемою *der Brunnen*. Це поняття уточнюється, конкретизується низкою складних означальних слів: *der Springbrunnen, der Tropfbrunnen, der Coudray-Brunnen, der Kurzzeitbrunnen, der Spiel- und Sprungbrunnen, der Mehrzweckbrunnen, der Jungbrunnen, der Mendebrunnen, der Trockenbrunnen, der Trinkbrunnen, der Schockbrunnen, der Gedächtnisbrunnen, der Spritzbrunnen, der Sitzbrunnen*. Наведені складні слова утворюють єдиний семантичний ланцюжок, що об'єднує текст, забезпечує його зв'язність, і водночас постають мікротемами тих смислових груп, логічних єдностей, на які членується весь текст.

Другою найважливішою комунікативною функцією похідних слів є реалізація ними зв'язності змісту висловлювання. Можна виділити два основних типи зв'язності, конструйованої словотворчими засобами. До першого належить зв'язність радіального типу, коли похідні слова зв'язують не частини тексту/вислови, що безпосередньо прилягають один до одного, а смислові єдності у складі цього тексту. У таких випадках, виступаючи тематичним центром логічних єдностей тексту, вони співвідносяться з темою тексту, розкривають, уточнюють, конкретизують її в ході викладу, утворюючи при цьому відносно замкнуті тематичні послідовності. Прикладом зв'язності такого типу може слугувати текст з газети «*Bauer-Echo*» (1991, 30), у якому йдеться про «тестові ігри» (*Testspiele*) для школярів. Весь текст розчленовано на окремі розділи, назву кожного з яких виражено складними словами, що конкретизують гіпертему тексту «*Testspiele*»: *Orientierungstest, Reaktionstest, Tempotest, Sortiertest, Gleichgewichtstest, Morsetest, Konditionstest, Krafttest, Zieltest, Kopplungstest, Muttest*. Зміст розділу тексту являє собою мовне розгортання мікротем, позначених наведеним вище рядом складних слів. Аналогічний тип зв'язності спостерігається, наприклад, в есе І. Ерпенбека щодо проблем художньої творчості. Ключовим поняттям однієї з глав есе є термін «*Wertung*». У процесі аналізу цього поняття автор розчленовує його, виділяє різновиди цього поняття, для яких характерні відомі специфічні властивості, причому результат цього розчленування зображено в тексті у вигляді низки

означальних складних слів з другим компонентом – *wertung: die Eigenwertung, die Selbstwertung, die Formwertung, die Vorlagewertung, die Darstellungwertung*. Кожне з цих складних слів виступає як мікротема відповідної логічної єдності, виклад глави являє собою послідовне розгортання цих понять, що співвідносяться з темою всієї глави.

Набагато частіше словотворчі одиниці вживаються в ролі засобу міжфразового зв'язку, реалізуючи зв'язність л і н і й н о г о типу. У таких випадках частини тексту, що безпосередньо прилягають один до одного, пов'язуються один з одним за допомогою різних словотворчих засобів. Найбільш поширений анафоричний тип лінійного зв'язку, коли словотворчі одиниці частково повторюють зміст попередньої фрази, скеровують увагу адресата до смислу попереднього сегмента висловлювання, порівняйте: «*Zu jeder Kunst gehören zwei: **einer, der sie macht, und einer, der sie braucht. Dieses Gebrauchtwerden und unser Wirkenwollen gehören untrennbar zusammen...***» (Neue Zeit, 2009, № 121); «*Ehrlich sein müsste sie(die Schulkameraradin. – K.B.) sowieso. **Ehrlichsein ist das Wichtigste***» (Temperamente, 1990, 2). Часто спостерігається також катафоричний тип лінійного зв'язку, за якого похідні слова передують викладенню наступного відрізка висловлювання порівняйте: «*Die Jungen (Schnepfenvögel) sind Nestflüchter. **Bereits wenige Stunden nach dem Schöpfen verlassen sie das Nest und wachsen in der Umgebung heran***» (Neue Berliner Illustrierte, 2009, № 21). Відзначимо можливість реалізації дистантного зв'язку між компонентами мовного висловлювання за допомогою словотворчих засобів, який являє собою різновид лінійного зв'язку, оскільки замикається рамками логічної єдності чи абзацу, порівняйте: «*Sie (die Neger.–K. B.) bewegten sich zum Takt der Musik **zwei Schritte nach rechts, zwei nach links, immer abwechselnd**. Dabei kamen sie nur langsam vorwärts. Ihnen folgten vier mit an Stangen hängenden, bestickten Bannern. Wieder dahinter kam ein langer Zug, immer vier junge Männer nebeneinander, die machten außer **ihren Rechts-Links-Schritten heftige Bewegungen mit dem Oberkörper und den Armen...***» (NDL, 2007, 10).

Елементи словотворчої системи мови можуть використовуватися в процесі комунікації в ролі стилістико-композиційних прийомів побудови тексту. Тут також

трапляється передусім уживання оказіональних похідних слів чи таких другорядних сутностей, що усвідомлюються в ролі членованих чи конструйованих лексичних одиниць. При цьому нерідко спостерігається виникнення слів безпосередньо в мовленні як результат актуалізації динамічного стереотипу, що сформувався в мовній свідомості, який склався внаслідок багатьох слів, що пройшли через пам'ять носія, створених за тією чи тією мовною моделлю. Оказіональне слово володіє семантичним ефектом новизни, змушує відчутти внутрішню форму лексичної одиниці, осмислити спосіб її утворення, створює ефект присутності адресата при побудові лексичної одиниці. Створення подібних похідних слів призводить до активізації мовного сприйняття [157; 166]. Діапазон функціонування оказіональних похідних слів надзвичайно широкий, в одних випадках вони слугують винятково виражальним (експресивним) цілям, в інших – створюють складний естетичний образ, сприяють досягненню художнього задуму автора, а також обслуговують настанову на вираження почуттів, настроїв героя чи автора твору, оскільки реалізують «імпресивну функцію». Мовна форма в таких випадках стає об'єктом цілеспрямованого творчого пошуку: цілеспрямованість відбору так само має на увазі спеціальне ставлення до засобів словотворення, зумовлює настанову на мовну форму, на певний спосіб передачі інформації.

Одним з поширених стилістичних прийомів, що його використовують автори художніх і публіцистичних текстів, є «псевдомотивація» внутрішньої форми, поетична етимологія, індивідуальне авторське читання смислової структури словотворчої одиниці. У таких випадках, здебільшого, використовується уявна чи ж згасла в мовній свідомості схожість слів, що зіставляються в тексті за коренем [222, с. 263-267; 232, с. 166]. Порівняйте: «*Nächte, in denen man mit müden Füßen läuft, sind überall die gleichen. Zumal wenn der Himmel **verhangen** ist und aus **diesem Verhängnis** Wasser niederschlägt*» (*Temperamente* 1990, 2). У цьому прикладі автор навмисно актуалізує у свідомості адресата пряме (але таке, що не існує в мовній нормі) значення похідного слова *das Verhängnis* за допомогою вказівки на дієслово *verhängen*, унаслідок чого створюється двозначність, можливість подвійного тлумачення значення лексеми *das Verhängnis*. Можливе також авторське

тлумачення значення того чи того слова, авторське читання його змісту, інколи підкріплене графічними засобами.

Досить часто автори текстів використовують стилістичний прийом посилення звучання мовної внутрішньої форми похідного слова, підкреслення змісту, що в ньому прихований. Цей ефект досягається чи то протиставленням одномодельних похідних слів, частина з яких є істотною мірою лексикалізованими одиницями, а інша частина уявляється у вигляді чітко членованих слів, чи то графічними засобами, порівняйте: «*Hier spricht nicht ein "Besser-Wisser" sondern ein "Mehr-Wisser"...*» (NDL, 2009, 9).

Метафоричне словотворення також реалізується переважно в процесах комунікації. В основу мотивації похідного слова в таких випадках кладуться не логічні взаємовідношення між його складовими частинами, а цілісний авторський образ, порівняйте: «*Das hätte ich nie vermutet... Da sieht man, wie irrig man einen Menschen einschätzt, habe dich immer für einen zu braven Bürger gehalten, Krawattenbürger*» (NDL, 1978, 3); «*Die beiden (Dr. Kalinowski und Dr. Slawinski. – K. B.) sind Vollblutwissenschaftler und Vollblutpraktiker...*» (Freie Welt, 2006, № 7).

Анафоричне словотворення є в тих випадках, коли у відповідність структурно-семантичній моделі, наявній у мові, разом з похідними словами, що стоять поряд у мовному висловлюванні, вживається авторський неологізм (оказіональне похідне слово). Порівняйте: «*Es gilt sie (die Übersetzung.– K.B.) nicht nur vorzutragen, sondern auch vorzuleben...*» (Neues Deutschland, 2008, № 58); «*Aber wenn man will, kann man sich an solch einem Stapel auch lange festhalten, festgucken, festlesen*» (NDL, 2002, 9)

Особливий інтерес становлять випадки каламбурного словотворення, коли словотворчі засоби виконують функцію вираження суто індивідуальної думки, тобто афективного і естетичного змісту, реалізують стилістичний комічний прийом та прийом гротеску.

На підставі аналізу наведених вище прикладів можна зробити такий висновок: okazіональні слова, авторські неологізми, потенційні похідні слова з чітко членованою внутрішньою формою не виникають і не вживаються в тексті внаслідок мовної гри, як проба словотворчих сил індивіда, як мистецтво словесної творчості

заради мистецтва, не є результатом механічної реалізації словотворчих закономірностей, правил, норм. Вони утворюються й функціонують у рамках зв'язного цілого, зумовлені цим цілим. Будучи невід'ємною стильовою рисою, стилістичним елементом тексту, вони несуть у собі відбиток експресивності, незвичності, зупиняють автоматизм сприйняття мовлення і націлені на самовираження чи на особистісне вираження [136, с. 270; 241]. Їх уживання завжди має на меті досягнення часткових комунікативних завдань автора висловлювання в процесі розгортання основної тези, теми тексту. Тим самим підтверджується висновок С. Ульмана про великі стилістичні можливості морфологічної і семантичної мотивації слів [232, с. 166].

На окремий розгляд заслуговує питання про роль і місце словотворчих засобів у композиційному розгортанні тексту.

Підбиваючи підсумок викладеного, відзначимо таке: спільним для усіх трьох виділених комунікативних функцій словотворчих засобів і моделей є те, що вони ґрунтуються на об'єктивних властивостях похідних слів як особливого типу мовних знаків. До числа таких властивостей належать членованість, відтворюваність, реляційний характер значення, семантичні кореляції з мовними одиницями інших рівнів, входження до різних структурно-семантичних рядів протиставлень [«кореневе слово (твірна основа)» – похідне слово; «похідне слово – однокореневі похідні слова», «похідне слово – одномодельні похідні слова»], абстрагувальний, узагальнювальний характер словотворчої семантики, здатність похідних слів до семантичного розгортання.

Висновки до четвертого розділу

В результаті аналізу словотворчих процесів у комунікативному аспекті, здійсненого в четвертому розділі дисертаційного дослідження, отримано такі результати:

1. Здійснено класифікацію функцій словотворчих одиниць на загальномовні/автономні та системні/мовленнєві.

2. Доведено, що словотворення реалізує всі загальномовні функції, проте змінюється їхня ієрархія, модифікується, відповідно до специфіки цієї мовної підсистеми, їхній зміст. Головне місце посідає номінативна функція. З нею нерозривно пов'язані сигніфікативна і когнітивна функції, оскільки називання завжди супроводжує процес пізнання, матеріалізує результати цього процесу.

3. Розкрито специфіку емоційно-експресивної функції, яка реалізується як у системі словотворення, так і в процесі актуалізації цієї системи в мовленнєвій діяльності. Показано, що об'єкт називання словотворчих одиниць з емоційно-експресивною функцією усвідомлюється крізь призму оцінного, чуттєвого чи образного уявлення.

4. Виявлено прагматичну та естетичну функції словотвірних одиниць на мовленнєвому рівні: показано, що прагматична функція пов'язана, здебільшого, з використанням стилістично маркованих словотворчих одиниць у мовленні. При цьому не тільки відбувається реалізація ними семантичних ознак кваліфікативного типу, але й досягається ефект впливу на свідомість і почуття. Доведено, що у реальній комунікативній діяльності емоційно-експресивна і прагматична функції словотворчих одиниць взаємодіють, пріоритет при цьому належить прагматичній функції, яка відображає дві фундаментальні категорії спілкування: комунікативну інтенцію автора висловлювання; орієнтованість кожного комунікативного акту на адресата. Проаналізовано естетичну функцію словотворчих одиниць передовсім у двох типах мовленнєвих висловлювань: у публіцистиці й художньому, особливо поетичному, мовленні. Встановлено, що естетична функція словотворчих одиниць не вичерпується процесами okazionalnoї словотвірної номінації, хоч і усвідомлюється в таких випадках найбільш яскраво й чітко. Виявлено, що включення в авторський текст узуальних словотворчих одиниць слугує реалізації естетичних цілей, конструктивних художніх намірів автора. У таких випадках відбувається трансформація слова-поняття у слово-образ, а узуальне похідне слово стає засобом вираження нових, створених творчою уявою, індивідуальних семантичних асоціацій.

4. Встановлено автономні функції словотворчих одиниць на системному рівні:

класифікувальну (субкатегоризувальну); модифікувальну; транспонувальну; відсильну (асоціативну); диференціювальну (конкретизувальну), а також функцію структурно-семантичного членування й організації словникового складу та абстрактизації (логізації) семантики лексем.

5. Виявлено такі автономні функції словотворчих одиниць на мовленнєвому рівні: функцію семантичної і синтаксичної конденсації (компресії); функцію семантичного і синтаксичного варіювання побудови висловлювання; функцію абстрактизації (логізації) стилю викладу; конструктивну чи сполучну функцію; функцію смислового виділення понять.

6. Здійснено підхід до аналізу складних слів на основі актуального членування їхньої смислової структури. Отримано такі найважливіші результати:

а) Розкрито причини високої продуктивності іменного словоскладання у сучасній німецькій мові. Проаналізовано і охарактеризовано іменні композити, що є винятково фактами мовлення і виникають у рамках мовного цілого у зв'язку з метою, умовами і потребами комунікації. На основі статистичного аналізу та фіксації чисельності подібних новоутворень зроблено висновок про існування в мовній свідомості носіїв сучасної німецької мови мовленнєво-мисленнєвої операції з оформлення комплексного розчленування змісту у вигляді іменного складного слова.

б) на основі співіснування в текстах сучасної німецької мови лексикалізованих складних слів, що семантично ізолювалися від твірних логіко-комунікативних структур, складних слів, похідних від усталених типів словосполучень, і композитів, конструйованих у мовленні, пов'язаних з творчим компонентом мовленнєвої діяльності, встановлено три типи мовленнєво-мисленнєвих операцій, що спостерігаються при вживанні цього типу вторинних мотивованих знаків у мовленнєвих висловлюваннях: відтворення з пам'яті (автоматичне, напівбезсвідоме); утворення за аналогією згідно із засвоєними зразками, динамічними стереотипами, що склалися; комунікативно зумовлений творчий синтез. У першому випадку використання складного слова ґрунтується на знанні лексикону рідної мови, у другому – на наявності в мовній свідомості стійких

стереотипів, моделей, у третьому – на здатності мовленнєвого мислення до творчого засвоєння позамовної дійсності.

в) Висвітлено особливу роль складних слів, що виникають з орієнтацією на цілком конкретне висловлювання і декодування яких пов'язане з домислюванням, прочитанням формально невиражених, «прихованих», таких, що маються на увазі, значень. Доведено, що вони здатні виступати у своєрідній анафоричній і дейктичній функції, відсилати до всього початкового висловлювання і таким чином є своєрідним «коротким резюме» відповідної логіко-комунікативної структури, в котрому зберігаються лише комунікативно потрібні й невід'ємні її елементи. Розкрито творчий характер процесів мовленнєво-мисленнєвої діяльності, на яких ґрунтується утворення таких складних слів.

7. Розкрито процес своєрідного «переоцінювання цінностей» при «виході» словотворчого аналізу в текст. Доведено, що головним об'єктом дослідження в таких випадках стають не лексикалізовані чи канонізовані похідні слова, а потенційні й оказіональні утворення, авторські неологізми чи ж такі словотворчі одиниці, які, хоча й увійшли в мовний ужиток, сприймаються як членовані, конструйовані. Обґрунтовано необхідність розгляду таких похідних слів не як готових, даних у системі мови елементарно відтворюваних «згустків» змісту, а як одиниць, що виникають у процесі конструювання мовного змісту і реалізуються в ході мовленнєвої діяльності для досягнення часткових комунікативних цілей.

8. Доведено, що словотворення у мовній діяльності є одним із різновидів комунікативної номінації, в основі якого лежать динамічні стереотипи словотворення, котрі існують у свідомості носіїв мови і відображають структурно-семантичні моделі творення нових слів, що склались у тій чи тій мовній системі.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Основні результати дослідження полягають в наступному:

1. Обґрунтовано і розкрито багатоаспектність та поліфункціональність словотворення сучасної німецької мови. Виявлено два принципово важливі підходи до його аналізу:

а) вивчення словотворення як системи мовних засобів, способів, правил і моделей, як наявного мовного арсеналу творення номінативних одиниць, як складової частини мовної системи. Хоча це – традиційний метод, а систематика словотворення є найбільш детально вивченим і дослідженим його аспектом, проте й тут виявлено напрямок, котрий заслуговує на особливу увагу, а саме, творення нових словотвірних одиниць, не зафіксованих нормативними словниками, за наявними правилами і моделями, в рамках усталених способів словотворення. Доказано, що okazionale, індивідуальне, авторське словотворення є індикатором творчих можливостей цієї мовної підсистеми, а вивчення новотворів та okazionalizmів дає можливість глибше збагнути суть словотворчих процесів та арсенал існуючих тут можливостей. Обґрунтовано необхідність аналізу словотворення в двох площинах: у площині усталеного, унормованого, узуального, конвенціонального, загальноприйнятого, зафіксованого на словниковому рівні, і в площині okazionalного, нового, незвичного, індивідуального і не зафіксованого в сучасних словниках.

б) вивчення словотворення в процесах текстотворення, аналіз внеску цієї мовної підсистеми в розгортання процесів комунікації, тобто аналіз у системі текстових і мовленнєвих зв'язків та з погляду реалізації особливих функцій у розгортанні комунікативних процесів, смисловій і структурній організації тексту, забезпеченні його зв'язності і смислової цілісності. Встановлено, що застосування цього підходу дозволяє виявити нові функції словотворчих одиниць, по-новому поглянути на словотворення як на складову частину організації процесів комунікації, тобто висвітлити його входження в мовленнєві процеси, його

специфічні місце та роль в них. Розкрито необхідність такого динамічного за своїм характером підходу, зосередженого на процесах функціонування словотворчих одиниць і на його основі описано реалізацію словотвірними одиницями функцій логічного, формального, смислового зв'язку і організації текстів і творчому використанні системних можливостей словотворення у процесах мовлення. Дано визначення функціонально-комунікативному підходу до вивчення словотворення.

2. Обгрунтовано необхідність орієнтації словотвірного аналізу на словотвірні одиниці, не зафіксовані сучасними нормативними словниками німецької мови, тобто на так звані новотвори, okazіоналізми, авторські слова. Доведено, що такий підхід дає можливість зримо простежити основні напрямки і шляхи розвитку сучасної словотвірної системи німецької мови не на усталеній та застиглій сукупності словотворчих лексем, а на живому процесі творення нових номінативних одиниць, що відбувається практично на очах у спостерігача. Отримано також нові важливі дані щодо синхронної продуктивності окремих словотворчих моделей і стосовно найбільш динамічних процесів словотворення та нових тенденцій у розвитку словотворчої системи в цілому. Розроблено словник новотворів, який може стати цінним практичним посібником у вивченні німецької мови, бо демонструє живі тенденції в її розвитку й унаочнює функціонування способів та моделей словотворення на актуальному фактичному матеріалі.

3. Виявлено номінативну специфіку кожного способу словотворення в сучасній німецькій мові. Показано, що шляхом конверсії реалізується безперервна взаємодія, взаємообмін між частинами мови, просторова (статична) та часова (динамічна) фіксація елементів матеріального світу. Доведено, що цей спосіб словотворення характеризується майже необмеженими можливостями творення нових похідних слів і активно використовується у сучасній німецькій мові. Встановлено, що за допомогою афіксації здійснюється семантична диференціація словникового складу сучасної німецької мови згідно з основними напрямками розвитку мовного мислення, забезпечується семантична субкатегоризація елементів об'єктивної дійсності. З'ясовано, що номінативна сутність префіксації полягає в модифікації або специфікації переважно дієслівних лексем за ознаками фазності та

інтенсивності, що супроводжується спрощенням структурної синтаксичної побудови речень з такими дієсловами. Виявлено, що напівафіксація є своєрідною «перехідною зоною» між словоскладанням та афіксацією, особливо активною зоною творення нових слів, семантика яких – це «амальгама» їхніх складових частин. Розкрито номінативну сутність напівсуфіксів, яка полягає в семантичній субкатегоризації за певними семантичними ознаками, та напівпрефіксів, за допомогою яких здійснюється просторово-темпоральна диференціація переважно дієслівних основ. Встановлено, що словоскладання виконує передовсім номінативну функцію конкретизації об'єкта, ознаки, процесу, явища за типом притаманних їм зв'язків, завдяки чому відбувається індивідуалізація референта шляхом експлікації його зв'язків не лише на синтаксичному, а й на лексемному рівні. Продемонстровано, що особливе багатство і розмаїття логічних взаємозв'язків притаманне словоскладанню у сфері дієслова, де завдяки цьому способу словотворення здійснюється комплексна просторова локалізація дієслівного значення, характеристика особливостей протікання дії або руху в просторі та часі, інтенсивності дії, способу її реалізації та результату і т.д. Виявлено п'ятнадцять типів логічних зв'язків у сфері іменного композитотворення, які імпліцитно моделюються детермінативними складними іменниками, та сім типів логічних зв'язків складних прикметників. Розкрито особливу роль багатокomпонентних композитів, котрі активно творяться передовсім у науково-технічній літературі. Дано узагальнене визначення номінативної специфіки словоскладання, яка полягає в індивідуалізації, конкретизації, диференціації значення опорного поняття шляхом фіксації притаманних йому об'єктивних зв'язків.

4. Обгрунтовано підхід до вивчення словотвірної семантики на базі семантичних категорій. Здійснено семантичну класифікацію словотворення сучасної німецької мови безвідносно до частин мови та способів словотворення й отримано дані про магістральні напрямки розвитку лесичної системи сучасної німецької мови в її словотворчому вимірі. Унаслідок проведеного аналізу виявлено загалом дев'ятнадцять семантичних категорій, у межах яких об'єднуються всі словотворчі моделі сучасної німецької мови.

5. Розкрито польову структуру слівотвірних категорій і виділено їхні „стрижневі компоненти”, „домінанту” та периферійні перехідні ділянки, у яких поєднуються ознаки суміжних семантичних категорій.

6. Розроблено і обґрунтовано концепцію «граматики слівотворення» У зв'язку з цією концепцією в науковий обіг введено поняття «семантичного дериваційного правила» як своєрідного алгоритму творення нових лексичних одиниць на базі існуючих слівотвірних закономірностей з використанням творчого потенціалу німецької мови в царині слівотворення. Висвітлено також і прикладний аспект «граматики слівотворення», її можливу роль у вивченні німецької мови шляхом вкорінення у свідомості того, хто навчається, виявлених правил за допомогою системи методично обґрунтованих прийомів та вправ. Доведено, що «граматика слівотворення» найбільш яскраво проявляє себе у сфері творення нових дієслів, що в цілому відповідає характеру німецької мови, його вербальному стилю. На прикладі просторово-спрямувальних прислівників, здатних поєднуватися з дієсловами руху в суцільнооформлену конструкцію, продемонстровано можливості творення нових лексичних одиниць і визначено число можливих новоутворень – 289. Відтак зроблено висновок, що «граматика слівотворення» є надійною основою напрацювання вмінь і навичок правильної інтерпретації значення багатьох похідних слів, відсутніх у нормативних словниках, усвідомлення невичерпних можливостей слівотвору і формування на цьому підґрунті вмінь і навичок комунікативно доцільного використання цих можливостей.

7. В результаті розгляду слівотворення в комунікативному аспекті, тобто з погляду використання всього наявного арсеналу продукування нових номінативних одиниць та реалізації потенційно закладених можливостей, «запрограмованих» на структурному і системному рівні, у процесах комунікації, отримано такі результати:

а) доведено, що важливим завданням сучасної теорії слівотвору є опис його «внеску» в процеси номінації та комунікації на основі єдиного підходу, який увібрав би в себе всю поліаспектність та багатогранність такого вкрай складного мовного феномена, яким є система слівотворення. У дисертації запропоновано функціональний підхід, який охоплює обидва основні рівні функціонування

словотвору: системний/номінативний і мовленнєвий/комунікативний. Виявлено загальномовні/автономні та системні/мовленнєві функції системи словотворення і елементів, що її утворюють. Ці функції взаємопов'язані і взаємодіють у рамках висловлювання/тексту, оскільки всі вони інтегруються саме у висловлюванні/тексті. Здійснено класифікацію автономних функцій словотворчих одиниць на системному рівні і встановлено класифікувальну (субкатегоризувальну); модифікувальну; транспонувальну; відсильну (асоціативну); диференціювальну (конкретизувальну) функцію, а також функцію структурно-семантичного членування й організації словникового складу та функцію абстрактизації (логізації) семантики лексем.

Охарактеризовано автономні функції словотворчих одиниць на мовленнєвому рівні, зокрема, функцію семантичної і синтаксичної конденсації (компресії); функцію семантичного і синтаксичного варіювання побудови висловлювання; функцію абстрактизації (логізації) стилю викладу; конструктивну чи сполучну функцію; функцію смислового виділення понять.

б) у результаті аналізу розгортання словотворчих процесів у текстах виявлено три основні функції словотворчих засобів, способів і моделей, що реалізуються в процесах комунікації:

- 1) функцію тематичної організації висловлювання/тексту;
  - 2) функцію забезпечення зв'язності (когезії) мовлення;
  - 3) стилістико-композиційну функцію (здатність уживатись у ролі стилістичного чи композиційного засобу побудови мовного висловлювання).
- Встановлено два способи реалізації міжфразового і текстового зв'язку – анафоричний і катафоричний. Проаналізовано використання елементів словотворчої системи в процесах комунікації в ролі стилістико-композиційних прийомів побудови тексту. З'ясовано, що одним із найбільш поширених стилістичних прийомів, які використовуються авторами художніх і публіцистичних текстів, є «псевдомотивація» внутрішньої форми, поетична етимологія, індивідуальне авторське читання смислової структури словотворчої одиниці. Окремо розглянуто і досліджено випадки каламбурного словотворення, коли словотворчі засоби виконують функцію вираження суто індивідуальної думки, тобто афективного і

естетичного змісту, реалізують стилістичний комічний прийом та прийом гротеску.

8. Доведено, що словотворення в мовній діяльності варто розглядати як один із різновидів комунікативної номінації, в основі якого лежать динамічні стереотипи словотворення, що існують у свідомості носіїв мови і відображають структурно-семантичні моделі творення нових слів, які склались у тій чи іншій мовній системі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Г. А. Активные словообразовательные процессы в публицистике немецкого языка: на материале прессы ГДР / Галина Александровна Абрамова, Владимир Иванович Швед. – Деп. в ИНИОН АН СССР, 8.06.89 г. № 36272. – 30 с.
2. Адмони В. Г. Основные тенденции развития синтаксического строя в современном немецком языке / В. Г. Адмони // Иностр. яз. в школе. – 1970. – № 5. – С. 3–11.
3. Антропова Н. А. Словообразование в сфере немецкой лексики (на материале имени существительного) / Н. А. Антропова. – М. : Прометей. – 2005. – 352 с.
4. Арутюнова Н. Д. Проблемы морфологии и словообразования (на материале испанского языка) [Электронный ресурс] / Нина Давидовна Арутюнова. – М. : Знак, 2007. – 288 с. – Режим доступа к кн. : http://fictionbook.ru/author/n_d_arutyunova/problemiy_morfologii_i_slovoobrazovaniya/read_online.html?page=2#part_150
5. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка / Шарль Балли, Рубен Будагов ; [пер. с франц. : Е. В. Вентцель, Т. В. Вентцель]. – [2-е изд., стереотип.]. – М. : Эдиториал УРСС, 2001. – 416 с. – (Серия “Лингвистическое наследие XX века”).
6. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник] / Флорій Сергійович Бацевич. – [2-ге вид., доп.]. – К. : Видав. центр “Академія”, 2009. – 376 с.
7. Белозьоров М. В. Англійські лексичні та фразеологічні новотвори у сфері економіки : структурний, семантичний і соціофункціональний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Максим Віталійович Белозьоров ; Запоріжзьк. держ. ун-т. – Запоріжжя, 2002. – 253 с.
8. Бенвенист Э. Синтаксические основы именного сложения / Эмиль Бенвенист // Общая лингвистика. – [4-е изд.] – М. : Эдиториал УРСС, 2010. – 448 с.

9. Бондарко А. В. К системным основаниям концепции “Русской грамматики” / Александр Владимирович Бондарко // Вопросы языкознания. – 1987. – № 4. – С. 3–15.
10. Бондарко А. В. Носитель предикативного признака / Александр Владимирович Бондарко // Вопросы языкознания. – 1991. – № 5. – С. 27–41.
11. Бондарко А. В. Таксис / Александр Владимирович Бондарко // Теория функциональной грамматики : Введение. Аспектуальность. Временная локализованность. – [2-е изд.]. – М. : Эдиториал УРСС, 2003. – 352 с.
12. Брунер Дж. С. Психология познания. За пределами непосредственной информации / Джером Сеймур Брунер ; [пер. с англ. К. И. Бабицкого]. – М. : Прогресс, 1977. – 413 с.
13. Буянов А. П. Субстантивные полусуффиксы в словообразовательной системе современного немецкого языка : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / А.П. Буянов ; Московск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им. Мориса Тореза. – М., 1979. – 26 с.
14. Вашунин В. С. Субстантивные сложные слова в немецком языке / В. С. Вашунин . – М. : Высшая школа, 1990. – 159 с.
15. Выготский Л. С. Мышление и речь [Электронный ресурс] / Лев Семенович Выготский. – [5-е изд., испр.]. – М. : Лабиринт, 1999. – 352 с. – Режим доступа у кн. : <http://www.koob.ru>
16. Гак В. Г. Пределы семантической эволюции слов / Владимир Григорьевич Гак // Русский язык сегодня / отв. ред. Леонид Петрович Крысин. – М. : Азбуковник, 2003. – Вып. 2. – С. 88–97.
17. Глушак Т. С. Номинализация и понятие “именного стиля” в немецком языке / Т. С. Глушак, Д. А. Паремская // Филологические науки. – 1981. – № 2. – С. 65–71.
18. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию : [учебн. пособие] / Вильгельм фон. Гумбольдт ; [пер. с нем. под ред. и с предисл. Г. В. Рамишвили]. – [2-е изд.]. – М. : Прогресс, 2001. – 397 с. – (Серия “Филологи мира”).

19. Гухман М. М. Словообразование посредством превербов / М. М. Гухман // Сравнительная грамматика германских языков. – М. : Изд-во лит. на иностр. яз., 1956. – Т. III. – 394 с.
20. Гяч Н. В. Вопросы лексической аббревиации (на материале русского и немецкого языков) : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Н. В. Гяч. – Л., 1971. – С. 3.
21. Жинкин Н. И. Речь как проводник информации : [монография] / Николай Иванович Жинкин. – М. : Наука, 1982. – 160 с.
22. Жирмунский В. М. О границах слова / Виктор Максимович Жирмунский // Общее и германское языкознание. – 1976. – С. 125–147.
23. Жирмунский В. М. Развитие строя немецкого языка / Виктор Максимович Жирмунский // Общее и германское языкознание. – 1976. – С. 334–385.
24. Жлуктенко Ю. А. Динамика словообразовательной системы и неологизмы / [Ю. А. Жлуктенко, В. П. Березинский, И. И. Борисенко и др.] // Английские неологизмы. – К. : Наукова думка, 1983. – С. 101–113.
25. Завьялова В. М. Антонимические отношения в сфере однокорневых имен прилагательных современного немецкого языка : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / В. Н. Завьялова – М., 1973. – 22 с.
26. Земская Е. А. Активные процессы современного словопроизводства / Елена Андреевна Земская // Русский язык конца XX столетия (1985–1995). – М. : Языки русской культуры, 1996. – С. 90–141.
27. Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование : [учебн. пособие] / Елена Андреевна Земская. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Флинта, 2005. – 323 с.
28. Зиндер Л. Р. Общая фонетика : [учебн. пособие] / Лев Рафаилович Зиндер. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Высшая школа, 1979. – 312 с.
29. Егорова М. А. Единицы типа U-boat, U-turm как предмет текстового комментирования / М. А. Егорова // Лексическая семантика и фразеология. – 1987. – С. 19–24.

30. Ефимова М. А. Номинализация и словопроизводство (на материале немецкого языка) / М. А. Ефимова // Вопросы лингвистики и методики преподавания иностранных языков. – 1980. – Вып. 4. – С. 34–42.
31. Іщенко Н. Г. Синонімія спільнокореневих похідних іменників сучасної німецької мови : автореф. дис. на здобуття наук. степеня доктора філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Ніна Григорівна Іщенко ; Київськ. держ. лінгвіст. ун-т. – К., 2001. – 30 с.
32. Искандарова Г. Р. Когнитивно-функциональные исследования деривационно-семантических категорий существительных в современном немецком языке : [монография] / Гульнара Рифовна Искандарова. – Уфа : РИЦ БашГУ, 2010. – 264 с.
33. Искандарова Г. Р. Агентивные производные в свете концептуальной теории (на материале немецкого языка) / Гульнара Рифовна Искандарова // Вестник Башкирск. ун-та. – 2010. – Т. 15. – № 3. – С. 658–661.
34. Искандарова Г. Р. Деривационно-семантические категории существительных: функционально-семантический подход (на материале современного немецкого языка) [Электронный ресурс] : атореф. дис. на соискание учен. степени д-ра филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Гульнара Рифовна Искандарова ; Башкирск. гос. ун-т. – Уфа, 2011. – Режим доступа к автореф. : http://dibase.ru/article/04042011_iskandarovagr/1
35. Иштуганова Г. Р. Контрастивная лингвистика как контрастивная грамматика / Г. Р. Иштуганова // Система языка в статике и динамике. – Уфа : РИО РУНМЦ МО РБ, 2005. – С. 99–101.
36. Иштуганова Г. Р. К вопросу о языковой норме и отклонениях от нее в современном немецком языке / Г. Р. Иштуганова // Языковые и речевые единицы в разных языках. – Уфа : РИО БашГУ, 2006. – С. 180–186.
37. Клименко Н. Ф. Як народжується слово / Ніна Федорівна Клименко. – К. : Радянська школа, 1991. – 288 с.

38. Клименко Н. Ф. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови : [навч. посібник] / Ніна Федорівна Клименко, Євгенія Анатоліївна Карпіловська. – К. : Ін-т мовозн. ім. О. О. Потебні НАН України, 1998. – 161 с.
39. Клименко Н. Ф. Гібридизація слів як прояв аналогії в словотворенні / Ніна Федорівна Клименко // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. пр. / відп. ред. Олександр Іванович Чередниченко. – К. : Видав. Дім Дмитра Бураго, 2005. – Вип. 16, кн. 1. – С. 179–184.
40. Козинцева Н. А. Временная локализованность действия и ее связи с аспектуальным, модальным и таксисными значениями / Н. А. Козинцева. – Л. : Наука, 1991. – 143 с.
41. Колшанский Г. В. Текст как единица коммуникации / Г. В. Колшанский // Проблемы общего и германского языкознания. – 1978. – С. 25–37.
42. Косериу Э. Синхрония, диахрония и история : проблема языкового мышления / Эухенио Косериу ; [пер. с исп.]. – [3-е изд.]. – М. : Эдиториал УРСС, 2010. – 208 с.
43. Кремзикова С. Ю. Словотвір та дискурс: діяльнісні ситуації у старофранцузькій мові : [монографія] / Світлана Юхимівна Кремзикова. – К. : Видав. дім Дмитра Бураго, 2010. – 512 с.
44. Кубрякова Е. С. Семантика производного слова / Елена Самойловна Кубрякова // Аспекты семантических исследований. – М., 1980. – 154 с.
45. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова / Елена Самойловна Кубрякова. – М. : Наука, 1981. – 64 с.
46. Кубрякова Е. С. Словосложение как процесс номинации и его отличительные формальные признаки и содержательные характеристики // Теоретические основы словосложения и вопросы сложных лексических единиц. – Пятигорск : Изд-во Пятигор. гос. пед. ин-та ин. языков, 1988. – С. 18–19.
47. Кубрякова Е. С. Категории падежной грамматики и их роль в сравнительно-типологическом изучении словообразовательных систем славянских языков / Елена Самойловна Кубрякова // Сопоставительное изучение словообразования славянских языков. – М. : Наука, 1984. – С. 39–46.

48. Кубрякова Е. С. Противопоставление имен и глаголов как важнейшая черта организации и функционирования языковых систем / Елена Самойловна Кубрякова // Теория грамматики : Лексико-грамматические классы и разряды слов. – М. : ИННОН, 1990. – С. 29–56.
49. Кубрякова Е. С. Глаголы действия через их когнитивные характеристики / Елена Самойловна Кубрякова // Логический анализ языка: модели действия : сб. науч. трудов / отв. ред. Н. Д. Арутюнова, Н. К. Рябцева. – М. : Наука, 1992. – С. 84–90.
50. Кубрякова Е. С. Части речи в ономаσιологическом освещении : [монография] / Елена Самойловна Кубрякова. – [2-е изд.] – М. : ЛКИ, 2008. – 120 с.
51. Кубрякова Е. С. Номинативный аспект речевой деятельности : [монография] / Елена Самойловна Кубрякова. – [2-е изд.] – М. : ЛКИ, 2008. – 160 с.
52. Кузнецова Е. Н. Окказиональная субстантивация причастий в современном немецком языке : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук / Е. Н. Кузнецова. – Калинин, 1975. – 15 с.
53. Кульчицкий В. І. Проблеми теорії словотворення німецької мови / Віктор Іванович Кульчицкий // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. – 2009. – Вип. 17. – С. 136–142.
54. Кульчицкий В. І. Найпродуктивніші суфіксальні моделі сучасної німецької мови : словотвірні значення та номінативна специфіка / Віктор Іванович Кульчицкий // Лінгвістичні науки. – 2009. – № 9. – С. 32–40.
55. Кульчицкий В. І. Субстантивні складні слова в сучасній німецькій мові : номінативний потенціал та тенденції розвитку / Віктор Іванович Кульчицкий // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць / відп. ред. Олександр Іванович Чередниченко. – К. : Видав. Дім Дмитра Бураго, 2010. – № 29. – С. 26–31.
56. Кульчицкий В. І. Семантичні категорії в словотворенні сучасної німецької мови / Віктор Іванович Кульчицкий // Проблеми семантики слова, речення та тексту : зб. наук. праць / відп. ред. Ніна Миколаївна Корбозерова. – К. : Видав.

- центр КНЛУ, 2010. – № 25. – С. 202–219.
57. Кульчицький В. І. Особливі випадки словоскладання та їх номінативні властивості (на матеріалі німецької мови) / Віктор Іванович Кульчицький // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць / відп. ред. Олександр Іванович Чередниченко. – К. : Видав. Дім Дмитра Бураго, 2010. – № 32. – С. 354–360.
58. Кульчицький В. І. Напівафіксація : Основні моделі, тенденції розвитку та вклад у розширення номінативних можливостей словотвору сучасної німецької мови / Віктор Іванович Кульчицький // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. – 2010. – № 21. – С. 138–146.
59. Кульчицький В. І. Конверсія : Номінативна сутність та основні моделі (на матеріалі німецької мови) / Віктор Іванович Кульчицький // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць / відп. ред. Олександр Іванович Чередниченко. – К. : Видав. Дім Дмитра Бураго, 2011. – № 33. – С. 329–337.
60. Кульчицький В. І. Словотворення і текстотворення (на матеріалі сучасної німецької мови) / В. І. Кульчицький // Записки з романо-германської філології. – 2011. – Вип. 26. – С. 119–127.
61. Курилович Е. Деривация лексическая и деривация синтаксическая / Е. Курилович // Очерки по лингвистике. – М. : Наука, 1962. – С. 61–63.
62. Левинсон Н. Н. Соединение локального наречия и глагола в немецком языке как словосочетание и как сложное слов : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Н. Н. Левинсон. – Л., 1971. – 26 с.
63. Левицкий А. Э. Функциональные изменения в системе номинативных единиц современного английского языка : дис. ... доктора филол. наук : 10.02.04 / Андрей Эдуардович Левицкий ; Киевск. лингвист. ун-т. – К., 1999. – 396 с.
64. Левицкий Ю. А. Категоризация, модификация и транспозиция / Ю. А. Левицкий // Словообразовательные и семантико-синтаксические процессы в языке. – 1977. – 354 с.
65. Леонтьев А. А. Деятельность. Сознание. Личность / А. А. Леонтьев //

- Избранные психологические произведения. – М. : Педагогика, 1983. – С. 24–35.
66. Львов М. Р. Основы теории речи / М. Р. Львов – М. : Академия, 2002. – 248 с.
67. Макушева К. М. Сложные прилагательные типа S + Adj. в современном немецком языке : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / К. М. Макушева. – Алма-Ата, 1968. – С. 14–15.
68. Матезиус В. О так называемом актуальном членении предложения / В. О. Матезиус // Пражский лингвистический кружок. – М. : Прогресс, 1967. – С. 239–245.
69. Маслов Ю. С. Результатив, перфект и глагольный вид / Юрий Сергеевич Маслов // Типология результативных конструкций. – Л., 1983. – С. 42.
70. Маслова Н. А. Семантика и синтаксис производных имен существительных в современном немецком языке : [монография] / Нина Илексанровна Маслова. – Казань : Изд-во Казанск. ун-та, 1965. – 170 с.
71. Мейлувене Г. А. Основные средства выражения общей соотнесенности в современном немецком языке: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Г. А. Мейлувене. – Л., 1973. – 26 с.
72. Меновщиков Г. А. Выражение категорий пространства и времени в эскимосско-алеутских языках / Г. А. Меновщиков // Вопросы языкознания. – 1966. – № 2. – С. 17.
73. Мещанинов И. И. Понятийные категории / И. И. Мещанинов // Труды Военного ин-та ин. яз. – 1945. – № 1. – С. 14–15.
74. Моррис Ч. У. Основания теории знаков [Электронный ресурс] / Чарльз Уильям Моррис // Семиотика : сб. пер. / под ред. Ю. С. Степанова. – М. : Радуга, 1982. – 358 с. – Режим доступа к ст. : <http://elenakosilova.narod.ru/studia/sinn/morris.htm>
75. Морфологічна будова сучасної української мови / за ред. М. А. Жовтобрюха. – К. : Наукова думка, 1975. – 207 с.

76. Москович В. А. Глубина и длина слов в естественных языках / В. А. Москович // Вопросы языкознания. – 1967. – № 6. – С. 18–21.
77. Мурясов Р. З. Словообразовательная система современного немецкого языка : Структура и семантика : [учебн. пособие] / Рахим Закиевич Мурясов. – Уфа : Изд-во Башкирск. гос. ун-та, 1980. – 82 с.
78. Мурясов Р. З. Топонимы в словообразовательной системе современного немецкого языка / Рахим Закиевич Мурясов // Вопросы языкознания. – 1986. – № 4. – С. 70–82.
79. Мурясов Р. З. Структурно-семантическая и стилистическая характеристика моделей существительных с суффиксом –ei / Рахим Закиевич Мурясов // Проблемы изучения слова: Семантика, структура, форма. – Тверь : Изд-во Тверск. ун-та, 1990. – С. 41.
80. Мухин А. М. Функциональный анализ синтаксических элементов / Анатолий Митрофанович Мухин. – Л. : Наука, 1964. – 292 с.
81. Надькина О. А. Контаминация в свете теории речевой деятельности: на материале немецкого языка : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / О. А. Надькина. – Л., 1991. – С. 10–11.
82. Недялков В. П. Структурные особенности глаголов типа *auskommen*, *herauskommen* / Владимир Петрович Недялков // Вопросы германской филологии : учен. зап. Пятигорск. гос. пед. ин-та. – 1960. – Т. 23. – С. 25.
83. Недялков В. П. Смысловые ряды немецких глаголов с компонентами *aus-*, *heraus-*, *hinaus-* : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Владимир Петрович Недялков. – Л., 1961. – 20 с.
84. Никитина Р. О. Стилистические функции эмоционально-экспрессивных сложных прилагательных (на материале прозы Г. Гейне, Т. Манн Э. Штриттматтера) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Р. О. Никитина. – Л., 1972. – 20 с.
85. Новиков А. Е. Аффиксы современного немецкого языка со значением

- отрицания : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / А. Е. Новиков. – М., 1976. – 22 с.
86. Норанович А. И. Синонимичные отношения словообразовательных моделей немецких глаголов: на материале производных с префиксами be-, ent-, er-, ver- и полупрефиксами ab-, an-, auf-, aus- : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / А. И. Норанович. – Калинин, 1973. – 18 с.
87. Общее языкознание. Формы существования, единицы, история языка / под рук. Б. А. Серебренникова. – М. : Наука, 1970 – С. 38.
88. Одинцов В. В. Стилистика текста / Виктор Васильевич Одинцов. – [4-е изд.]. – М. : ЛКИ, 2007. – 264 с.
89. Омельчук О. С. Эллиптическое терминообразование – один из словообразовательных способов подязыка радиоэлектроники / О. С. Омельчук // Вопросы терминологии и лингвистической статистики. – Воронеж : Изд-во Воронежск. ун-та, 1976. – С. 78–87.
90. Отин Е. С. О новом типе ономастического словаря – коннотативных собственных имен и их производных / Е. С. Отин // Русское слово в мировой культуре. – СПб. : Политехника, 2003. – С. 457–460.
91. Павлов В. М. Субстантивное словосложение в немецком языке : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / В. М. Павлов. – Л., 1973. – 46 с.
92. Падучева Е. В. Динамические модели в семантике лексики / Елена Викторовна Падучева. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 608 с.
93. Полюжин М. М. Диахронно-семантический аспект префиксального словообразования в английском языке : дис. ... доктора филол. наук : 10.02.04 / Михаил Михайлович Полюжин ; РАН ; Ин-тут языкознан. – М. ; Ужгород, 1993. – 416 с.
94. Полюжин М. М. Функциональное словосложение и префиксальные ономасиологические категории в английском языке / М. М. Полюжин, Л. Ф. Омельченко. – Ужгород : Ужгород / Патент, 1997. – 100 с.

95. Полюжин М. М. Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення / Михайло Михайлович Полюжин. – Ужгород : Закарпаття, 1999. – 240 с.
96. Помірко Р. С. Світ відображений у суфіксах (Прагматично-функціональні опозиції гомогенних суфіксів у близькоспоріднених мовах (на матеріалі французької, іспанської та італійської мов) / Роман Семенович Помірко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 2. – С. 182–190.
97. Помірко Р. С. Аспекти семантичної категоризації демінутивних суфіксальних похідних в іспанській мові / Роман Семенович Помірко // Іноземна філологія. – 2005. – Вип. 115. – С. 3–8.
98. Помірко Р. С. Інтерфікси: структура і функція / Роман Семенович Помірко // Вісник Львівськ. ун-ту. – 2006. – Вип. 13. – С. 4–9.
99. Помірко Р. С. Суфіксальна та інтерфіксна комбінаторика в сучасній іспанській мові / Роман Семенович Помірко // *Studia germanica et romanica*. – 2007. – Т. 4, № 1 (10). – С. 74–83.
100. Помірко Р. С. Структура та прагматика аналітичних, лексичних утворень в іспанській мові / Роман Семенович Помірко // *Нова філологія*. – 2007. – Вип. 28. – С. 145–147.
101. Почепцов Г. Г. Теоретическая грамматика современного английского языка : [учебник] / [Г. Г. Почепцов, И. П. Иванова, В. В. Бурлаков]. – М. : Высшая школа, 1981. – 285 с.
102. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – М. : Рефл-бук Ваклер, 2001. – 656 с.
103. Привалова М. И. О типах и стилях литературного языка / М. И. Привалова // *Вопросы теории и истории языка*. – Л., 1969. – 85 с.
104. Принципы описания языков мира / Виктория Николаевна Ярцева, Борис Александрович Серебренников. – М. : Наука, 1976. – 343 с.
105. Ракшанова Г. Ф. Система дериваційних засобів сучасної науково-технічної термінології (когнітивно-номінативний аспект) : автореф. дис. на здобуття

- наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова” / Ганна Федорівна Ракшанова ; Ін-тук укр. мови НАН України. – К., 2004. – 20 с.
106. Редьковская Т. А. Редупликация как средство словообразования в современном испанском языке : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. філол. наук : спец. 10.02.05 “Романские языки” / Татьяна Александровна Редьковская ; Киевск. гос. ун-т имени Тараса Шевченко. – К., 1983. – 24 с.
107. Сакал Т. М. Історико-ономасіологічне та когнітивне дослідження префіксальних неологізмів в англійській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Тетяна Миколаївна Сакал ; Львівск. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2001. – 20 с.
108. Сахарный Л. В. Словообразование в речевой деятельности (образование и функционирование производного слова в русском языке) : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора філол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Леонид Волькович Сахарный. – Л., 1980. – 44 с.
109. Сахарчук Л. И. Методологические проблемы словообразовательного анализа: Семантика производного слова в немецком языке / Людмила Ильинична Сахарчук. – К. : Вища школа, 1987. – 131 с
110. Селиванова Е. А. Новые подходы к изучению фразеологии в парадигмальном пространстве современной лингвистики / Елена Александровна Селиванова // Слово. Символ. Текст. – 2006. – С. 149–156.
111. Селіванова О. О. Моделювання процесів номінації: психолінгвістичний аспект / Олена Олександрівна Селіванова // Педагогіка. Психологія. Філологія. Філософія. – 2007. – Вип. 12. – С. 339–343.
112. Селіванова О. О. Мотиваційна функція оцінки у процесі номінації (на матеріалі української мови) / Олена Олександрівна Селіванова // Мовознавчий вісник. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – Вип. 4. – С. 55–64.
113. Селіванова О. О. Псевдомотивація українських фразеологізмів: когнітивно-ономасіологічний аспект / Олена Олександрівна Селіванова // Актуальні проблеми менталінгвістики. – Черкаси : Ант, 2007. – С. 277–281.

114. Селіванова О. О. Теоретичні засади і дослідницькі можливості концептуального аналізу / Олена Олександрівна Селіванова // Нова філологія. – 2007. – № 27. – С. 49–56.
115. Селіванова О. О. Модусна мотивація номінативних одиниць в українській мові / Олена Олександрівна Селіванова // Ритми сучасної філології. – Львів : ПАІС, 2007. – С. 29–49.
116. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : [підручник] / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля–К, 2008. – 712 с.
117. Серегина И. В. Когнитивные и языковые основы префиксального словообразования: на материале глаголов русского и английского языков [Электронный ресурс]: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19 / Ирина Вячеславовна Серегина. – Тамбов, 2007. – 206 с. – Режим доступа к дис. : <http://www.dissercat.com/content/kognitivnye-i-yazykovye-osnovy-prefiksalnogo-slovoobrazovaniya-na-materiale-glagolov-russkog>
118. Серета Н. А. Похідні іменники з категоріальним значенням якості в сучасній німецькій мові: семантичний та прагматичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Наталія Анатоліївна Серета ; Київськ. нац. лінгвіст. ун-т. – К., 2009. – 20 с.
119. Степанова М. Д. Вопросы моделирования в словообразовании и условия реализации моделей / Мария Дмитриевна Степанова / Вопросы языкознания. – 1975. – № 4. – С. 53–63.
120. Степанова М. Д. Части речи и корреляции лексических единиц / Мария Дмитриевна Степанова // Теория языка. Англистика. Кельтология. – М. : Наука, 1976. – С. 139–145.
121. Степанова М. Д. К вопросу о семантических корреляциях синтаксических и словообразовательных структур / Мария Дмитриевна Степанова // Проблемы синтаксической семантики. – 1976. – С. 240–242.
122. Степанова М. Д. К вопросу о семантическом моделировании в словообразовании (на материале немецкого языка) / Мария Дмитриевна Степанова // Вопросы семантики и стиля. – Уфа : Изд-во Башк. гос.

- ун-та, 1979. – С. 3–9.
123. Степанова М. Д. Теоретические основы словообразования в немецком языке / Мария Дмитриевна Степанова, Вольфган Фляйшер. – М. : Высшая школа, 1984. – 264 с.
124. Степанова М. Д. Номинативно-коммуникативная функция словообразовательных конструкций : на материале немецкого языка / М. Д. Степанова // Язык как коммуникативная деятельность человека. – 1987. – Вып. 284. – С. 92–99.
125. Степанова М. Д. Методы синхронного анализа лексики (на материале современного немецкого языка) / Мария Дмитриевна Степанова. – [2-е изд. стереотип.]. – М. : Эдиториал УРСС, 2004. – 208 с.
126. Степанова М. Д. Лексикология современного немецкого языка / Мария Дмитриевна Степанова, Ирина Ивановна Чернышова. – [2-е изд.]. – М. : Академия, 2005. – 256 с.
127. Степанова М. Д. Словообразование современного немецкого языка / М. Д. Степанова ; под ред. Т. В. Строевой. – [2-е изд. испр.]. – М. : КомКнига, 2007. – 376 с.
128. Степанова М. Д. Словообразование современного немецкого языка / Мария Дмитриевна Степанова. – [2-е изд.]. – М. : Эдиториал УРСС, 2007. – 376 с.
129. Стишов О. А. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації) : дис. ... доктора філол. наук. : 10.02.01 / Олександр Анатолійович Стишов ; Київський нац. лінгвіст. ун-т. – К., 2003. – 597 с.
130. Сыроваткин С. Н. Значение высказывания и функции языка в семиотической трактовке / С. Н. Сыроваткин. – 1973. – № 5. – С. 45–77.
131. Тамбовцева А. Г. Генезис словообразования на синтаксической основе в дошкольном детстве / А. Г. Тамбовцева // Психолингвистические исследования развития речи и обучения второму языку. – 1980. – 230 с.
132. Тезисы Пражского лингвистического кружка / отв. ред. В. А. Звегинцев. – 1960. – Ч. I : История языкознания XIX – XX веков в очерках и извлечениях. –

- С. 69–85.
133. Тогунов Б. М. Субстантивные сокращенные словосочетания терминологического характера / Б. М. Тогунов / Вопросы терминологии и лингвистической статистики. – Воронеж : Изд-во Воронежск. ун-та, 1976. – С. 66–95.
134. Улуханов И. С. Словообразовательная семантика в русском языке / Игорь Степанович Улуханов. – М. : Эдиториал УРСС, 2001. – 256 с.
135. Федоренко О. І. Сталі дієслівно-субстантивні словосполучення як вияв тенденції до номіналізації у сучасній англійській мові / О. І. Федоренко // Іноземна філологія. – 2005. – Вип. 115. – С. 72–80.
136. Харитоновна И. Я. О понятии “скрытая” грамматика / И. Я. Харитоновна // Исследования по романской и германской филологии. – 1977. – С. 106–110.
137. Харитоновна И. Я. Вопросы взаимодействия лексики и грамматики / И. Я. Харитоновна. – К. : Вища школа, 1982. – 160 с.
138. Харитончик З. А. О семантической корреляции словообразования с морфологией и синтаксисом / З. А. Харитончик // Деривация и семантика : Слово – предложение – текст. – 1986. – С. 36–42.
139. Ходаковська Н. Г. Семантичний та прагматичний аспекти стилістично маркованих похідних іменників сучасної німецької мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Ходаковська Наталія Григорівна ; Київськ. нац. лінгвіст. ун-т. – К., 2008. – 20 с.
140. Хомутская Н. И. Проблема создания словаря словообразовательных элементов (на материале немецких коллоквиальных глаголов) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Наталья Ивановна Хомутская ; Московск. гос. пед. ун-т. – М., 2002. – 270 с.
141. Цейтлин С. Н. Жил король со своей королицей: Заметки о детском словообразовании / С. Н. Цейтлин // Наука и жизнь. – 1976. – № 7. – С. 39–41.
142. Цейтлин С. Н. Обратное словопроизводство в детской речи / С. Н. Цейтлин // Психолінгвістическіе дослідження (Речевоє розвиток і теорія навчання

- языку). –1978. – С. 32–52.
143. Человеческий фактор в языке: Язык и порождение речи / [Е. С. Кубрякова, А. М. Шахнарович, Л. В. Сахарный]. – М. : Наука, 1991. – 240 с.
144. Шахнарович А. М. Семантика детской речи, психолингвистический анализ : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора филол. наук спец. 10.02.04 “Германские языки” / Александр Маркович Шахнарович. – М., 1985. – 40 с.
145. Шелудько А. В. Труднощі словотвірного характеру в англо-українському та україно-англійському художньому перекладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 “Перекладознавство” / Анна Володимирівна Шелудько ; Київськ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2009. – 18 с.
146. Ягупова Л. М. Іменниковий словотвір у середньовісньонімецьких діалектах: префіксальна система у динамічному аспекті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Лариса Миколаївна Ягупова ; Київськ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2009. – 32 с.
147. Янко-Триницкая Н. А. Словообразование в современном русском языке / Надежда Александровна Янко-Триницкая. – М. : Индрик, 2001. – 504 с.
148. Agricola E. Vom Text zum Thema / E. Agricola // *Studia grammatica*. – 1976. – Bd. XI. – S. 13.
149. Ammer K. Einführung in die Sprachwissenschaft / Karl Ammer. – Bd. I. – Halle (Saale) : Veb Max Niemeyer Verlag, 1958. – 212 S.
150. Bartsch R. Grundzüge der Sprachtheorie. Eine linguistische Einführung / Renate Bartsch, Theo Venneman. – Tübingen : Niemeyer, 1982. – 204 S.
151. Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / Irmhild Barz, Wolfgang Fleischer. – [3 Aufl.]. - Tübingen : Niemeyer, 1997. – 382 S.
152. Barz I. Wortbildung / Irmhild Bartz // *Duden* / Hrsg. vom Wiss. Rat der Dudenredaktion. – [7 Aufl., völlig neu erarb. u. erw.]. – B. 4 : Die Grammatik. – Mannheim, 2005. – S. 641–772.
153. Beaugrande R.-A. de. Introduction to Text Linguistics / Robert-Alain de

- Beaugrande, Wolfgang U. Dressler. – London : Longman, 1981. – 270 p.
154. Behaghel O. Die deutsche Sprache / Otto Behaghel. – [10 Aufl.]. – Halle (Saale) : VEB Max Niemeyer Verlag, 1953. – S. 327 ff.
155. Bellmann G. Zur lexikalischen Kürzung im Deutschen / G. Bellmann // *Kwartalnik Neofilologiczny*. – 1977. – Bd. XXIV, № 2–3. – S. 142 ff.
156. Bühler K. Sprachtheorie. Die Darstellungsfunktion der Sprache / Karl Bühler. – [3 Aufl.]. – Stuttgart : Lucius & Lucius DE, 1982. – 434 S.
157. Braun P. Augenblicks- und Gelegenheitsbildungen. Für eine begriffliche Differenzierung / P. Braun // *Sprache im Leben der Zeit. Beiträge zur Theorie, Analyse und Kritik der deutschen Sprache in Vergangenheit und Gegenwart* / [Hrsg. : Henne Helmut, Burkhardt Armin, Cherubim Dieter]. – 2001. – S. 283–290.
158. Brinkmann H. Die Wortarten im Deutschen / H. Brinkmann // *Das Ringen um eine neue deutsche Grammatik* / Hrsg. von Hugo Moser. – [2 Aufl.]. – Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1965. – S. 76 ff.
159. Charitonova I. J. Zum Problem der latenten grammatischen Bedeutungen (am Stoff der Verben mit einer temporalen Komponente) / I. J. Charitonova // *Aktuelle Probleme der gegenwärtigen Grammatik*. – 1975. – S. 54–64.
160. Chomsky N. Topics in the Theory of Generative Grammar / Noam Chomsky // *Current Trends in Linguistics* / ed. by Thomas Albert Sebeok. – 1966. – Vol. III. – 605 S.
161. Chomsky N. Aspekte der Syntax- Theorie / Noam Chomsky. – Frankfurt / Main : Suhrkamp, 1970. – S. 30, 74 ff.
162. Danes F. Zur semantischen and thematischen Struktur des Kommunikats / Frantisek Danes // *Probleme der Textgrammatik* / Hrsg. : F. Danes, D. Viehweger. – Berlin : Akademie, 1976. – S. 29–40.
163. Deeso J. Prom the isolated verbal unit to connected discourse / J. Deeso // *Verbal Learning and Verbal Behaviour* / Charles Norval Cofer. – N. Y. : McGraw-Hill, 1961. – 241 S.
164. Eichinger L. Syntaktische Transposition und semantische Derivation: Die Adjektive auf -isch im heutigen Deutsch / Ludwig Eichinger. – Tübingen, 1982. – S. 3–37 ff.

165. Elsen H. Neologismen. Formen und Funktionen neuer Wörter in verschiedenen Varietäten des Deutschen / Hilke Elsen. – [2 Aufl., überarbeitete]. – Tübingen : Narr Francke Attempto Verlag GmbH + Co, KG, 2011. – 202 S.
166. Erben J. Abriß der deutschen Grammatik / Johannes Erben. – Berlin : Akademie-Verlag, 1961. – S. 17.
167. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre / Johannes Erber. – [4 Aufl.]. – Berlin : E. Schmid, 2000. – 191 S.
168. Fandrych C. Ein Interpretationsmodell für Nominalkomposita / Christian Fandrych, Maria Thurmair // Deutsch als Fremdsprache. – 1994. – Bd. 31. – S. 34–45.
169. Fillmore Ch. J. Toward a modern theory of case / Ch. J. Fillmore // Modern Studies in England : readings in Transformational Grammar / Hrsg. : David A. Reibel, Sanford A. Schane. – 1969. – 481 S.
170. Fleischer W. Grundzüge der Wortbildung des Verbs in der deutschen Sprache der Gegenwart / Wolfgang Fleischer // Deutsch als Fremdsprache. – 1967. – № 1. – S. 128.
171. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / [Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz, Marianne Schröder]. – Tübingen : Niemeyer, 1992. – S. 116.
172. Fleischer W. Name und Text: Ausgewählte Studien zur Onomastik und Stilistik / Wolfgang Fleischer. – Tübingen : Niemeyer, 1992. – 189 S.
173. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / [Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz, Marianne Schröder]. – [2 Aufl.]. – Tübingen : Niemeyer, 1995. – 258 S.
174. Fluck H. R. Fachsprachen / Hans-R. Fluck. – München : Francke Verlag, 1976. – Bd. 483. – S. 66.
175. Flury R. Struktur und Bedeutungsgeschichte des Adjektiv- Suffixes -bar / Robert Flury. – Winterthur : P. G. Keller-Verlag, 1964. – 127 S.
176. Frosterova Z. Univerbizace jako objekt psycholingvistickeho zkoumani / Z. Frosterova // Ceskoslovenska rusistika. – 1980. – № 25. – S. 2.
177. Gardt A. Stil und Bedeutung / Andreas Gardt // Ein internationales Handbuch historischer und systematischer Forschung Rhetorik und Stilistik / [Hrsg. : Ulla Fix,

- Andreas Gardt, Joachim Knappe]. – Berlin ; N. Y. : Mouton de Gruyter, 2009. – S. 196–210.
178. Gauger H.-M. Durchsichtige Wörter. Zur Theorie der Wortbildung / Hans-Martin Gauger. – Heidelberg, 1971. – S. 133–136 ff.
179. Gersbach B. Wortbildung in gesprochener Sprache: Die Substantiv-, Verb- und Adjektivzusammensetzungen und -Ableitungen im “Häufigkeitswörterbuch gesprochener Sprache” / Bernhard Gersbach, Rainer Graf, Arno Ruoff. – Tübingen : Niemeyer, 1984. – 313 S.
180. Glinz H. Über Wortinhalte, Wortkörper und Trägerwerte im Sprachunterricht [Elektronischer ресурс] / Hans Glinz // International Review of Applied Linguistics. – 1963. – Vol. 1, № 1. – Режим доступа до ст. : <http://www.deepdyve.com/lp/de-gruyter/ber-wortinhalte-wortk-rper-und-tr-gerwerte-im-sprachunterricht-pvXJ6BE8IU>
181. Grimm J. Deutsche Grammatik [Elektronischer ресурс] / Jacob Grimm. – [2. Ausg.]. – Berlin : Dieterich, 1822. – Режим доступа до кн. : <http://books.google.com.ua/books?id=dVuvTjs7gNEC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
182. Grimm J. Vorwort / Jacob Grimm, Wilhelm Grimm // Deutsches Wörterbuch. – 1854. – Bd. I–II.
183. Handwörterbuch der deutschen Gegenwartssprache : [in 2 Bänden.] / Gunter Kempcke. – Berlin : Akademie, 1984. – Bd. I. – S. 285.
184. Hansen K. Das Spiel mit den Abkürzungen im Englischen / K. Hansen // Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt-Universität zu Berlin. Gesellschafts- und sprachwissenschaftliche. – Reihe 9. – 1959–1960. – S. 132–134.
185. Henzen W. Deutsche Wortbildung / Walter Henzen. – [3. Aufl., durchgesehene und ergänzte]. – Tübingen : Niemeyer, 1965. – S. 222 ff.
186. Henzen W. Inhaltbezogene Wortbildung (Betrachtungen über “Wortnischen” und “Wortstände”) / Walter Henzen // Archiv für das Studium der neueren Sprachen. – 1957. – Bd. 194, Jg. 109, № 1.
187. Hirt H. Handbuch des Urgermanischen / H. Hirt. – Heidelberg, 1938. – T. II.

188. Hundsnurscher F. Wandlungen des Wortfeld-Konzepts / Franz Hundsnurscher // Quo vadis Wortfeldforschung? / Hrsg. Jozsef Toth. – 2004. – S. 23–36.
189. Kastovsky D. Word-formation, case grammar and denominal adjectives / Dieter Kastovsky // Anglia. – 1974. – Bd. 92, № 1–2. – S. 1–54.
190. Kempcke G. Die Bedeutungsgruppen der verbalen Kompositionspartikeln an- und auf- in synchronischer und diachronischer Sicht / G. Kempcke // Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur. – Bd. 57. – Halle (Saale), 1965. – S. 392–426 ; Bd. 88. – Halle (Saale), 1966. – S. 276–305.
191. Kurth R. Bildung und Gebrauch der Wörter auf -ung / R. Kurth // Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur. – 1956. – Bd. 78, № 1–2. – S. 307–316.
192. Kurth R. Hin und her / R. Kurth // Muttersprache. – 1969. – Jg. 69. – S. 159 ff.
193. Kühnhold I. Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache. Eine Bestandsaufnahme des Instituts für deutsche Sprache. Forschungsstelle Innsbruck. Erster Hauptteil. Das Verb / I. Kühnhold, H. Wellmann. – Düsseldorf : Schwann, 1973.
194. Kühnhold I. Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache. Eine Bestandsaufnahme des Instituts für deutsche Sprache. Forschungsstelle Innsbruck. Zweiter Hauptteil. Das Substantiv / I. Kühnhold, H. Wellmann. – Düsseldorf : Schwann, 1975.
195. Kühnhold I, Putzer O., Wellmann H. Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache. Eine Bestandsaufnahme des Instituts für deutsche Sprache. Forschungsstelle Innsbruck. Dritter Hauptteil. Das Adjektiv / [I. Kühnhold, O. Putzer, H. Wellmann]. – Düsseldorf : Schwann, 1978.
196. Kultschyzky V. Aktuelle Aufgaben der Wortbildungslehre der deutschen Gegenwartssprache vor dem Hintergrund der Dichotomie “Sprache – Sprechen” / V. Kultschyzky // Germanistik in der Ukraine. – K. : Verlagszentrum der KNLU, 2010. – Jahrgang 5. – S. 100–104.
197. Kürschner W. Zur syntaktischen Beschreibung deutscher Nominalkomposita: Auf Grundlage generativer Transformationsgrammatiken / Wilfried Kürschner //

- Linguistische Arbeiten. – Tübingen : Niemeyer, 1974.
198. Lehmann W. P. Proto-Indo-European Compounds in relation to other Proto-Indo-European syntactic patterns / Winfred P. Lehmann // *Acta Linguistica Hafniensia*. – 1969. – Vol. 12, № 1.
199. Lipka L. Grammatical categories, lexical items and word-formation [Электронный ресурс] / Leonhard Lipka // *Foundations of Language*. – 1971. – Vol. 7. – P. 19 ff. – Режим доступа : <http://www.jstor.org/pss/25000527>
200. Ljurgerud I. Bemerkungen zur Movierung in der deutschen Gegenwartssprache. Eine positivistische Skizze / Ivar Ljurgerud // *Linguistische Studien III : Festgabe für Paul Grebe zum 65. Geburtstag*. – Düsseldorf : Schwann, 1973. – Bd. 23, T. 1 : *Sprache der Gegenwart*. – S. 145–162.
201. Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation / Hans Marchand. – [2-nd ed.]. – München : Verlag C. H. Beck, 1969. – S. 290–292.
202. Moskałskaja O. I. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / O. I. Moskałskaja. – M. : Hochschule, 1971. – 328 S.
203. Motsch W. Das System der Adjektivableitungsmorpheme in der deutschen Sprache der Gegenwart : Diss / Wolfgang Motsch. – Berlin, 1960. – S. 80.
204. Motsch W. Analyse von Komposita mit zwei nominalen Elementen / Wolfgang Motsch // *Progress in Linguistics* / ed. by M. Bierwisch, K. E. Heidolph. – 1970. – P. 208–223.
205. Motsch W. Deutsche Wortbildung in Grundzügen / Wolfgang Motsch. – [2-nd ed.]. – Berlin ; N. Y. : Mouton de Gruyter, 2004. – xi + 458 S.
206. Naumann B. Wortbildung in der deutschen Gegenwartssprache / Bernd Naumann. – Tübingen : Niemeyer, 1972. – 105 S.
207. Neuer Wortschatz : Neologismen der 90-er Jahre im Deutschen / [Dieter Herberg, Michael Kinne, Doris Steffens, Elke Tellenbach, Doris Al-Wadi]. – Berlin ; N. Y. : Walter de Gruyter, 2004. – Bd. 11 : *Schriften des Instituts für deutsche Sprache* / Hrsg. : Ludwig M. Eichinger, P. Wiesinger. – 393 S.

208. Ortner L. Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache / [Lorelies Ortner, Elgin Muller-Bollhagen u. a.] // Vierter Hauptteil: Substantivkomposita. (Komposita und kompositionsähnliche Strukturen 1). – Berlin ; N. Y. : Walter de Gruyter, 1991. – 863 S.
209. Ortner H. Zur Theorie und Praxis der Kompositaforschung. Mit einer ausführlichen Bibliographie / Hanspeter Ortner, Lorelies Ortner // Forschungsberichte des Instituts für deutsche Sprache. – Bd. 55. – Tübingen : Niemeyer, 1984. – S. 141–158.
210. Palermo D. S. Word associations and children's verbal behaviour / D. S. Palermo // Advances in child development and behaviour. – Vol. 1. – N. Y. : Academic Press, 1963.
211. Panagl O. Aspekte der kindersprachlichen Wortbildung / Oswald Panagl // Salzburger Beiträge zur Linguistik. – 1977. – S. 4.79–101.
212. Pavlov V. M. Die substantivische Zusammensetzung im Deutschen als syntaktisches Problem / lovich Pavlov. – München : M. Hueber, 1972. – 129 S.
213. Paul H. Deutsche Grammatik / Hermann Paul. – Bd. V, T. IV : Wortbildungslehre. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1920. – § 67.
214. Paul H. Deutsche Grammatik / Hermann Paul. – [3 Aufl.]. – Bd. V : Wortbildungslehre. – Halle (Saale) : Niemeyer, 1957. – 329 S.
215. Pelka R. Werkstückbenennungen in der Metallverarbeitung / Roland Pelka // Göppingen Arbeiten zur Germanistik. – Göppingen : Kümmerle, 1971. – Bd. 42.
216. Polenz P. von. Ableitungsstrukturen deutscher Verben / Peter von Polenz // Zeitschrift für deutsche Sprache. – 1968. – Jg. 24, № 3. – S. 1–15, 129–160.
217. Polenz P. von. Wortbildung / Peter von Polenz // Lexikon der Germanistischen Linguistik / Hg. : H. P. Althaus, H. Henne, H. E. Wiegand. – [2 Aufl.]. – Tübingen : Niemeyer, 1980. – S. 169–180.
218. Reinhardt W. Der semantische und syntaktische Wert der verbalen Präfixe in der deutschen Sprache der Gegenwart / W. Reinhardt // Wissenschaftliche Zeitschrift der Pädagogischen Hochschule Potsdam : Sonderheft. – 1964. – S. 47–58.
219. Rosenberg Sh. The influence of grammatical and associative habits on verbal learning / Sheldon Rosenberg // Directions in psycholinguistics. – 1965.

220. Schäfer M. Die Adjektive auf -isch in der deutschen Gegenwartssprache / M. Schäfer. – Heidelberg, 1977.
221. Schippan Th. Die Verbalsubstantive der deutschen Sprache der Gegenwart / Thea Schippan. – Leipzig, 1967. – S. 49 ff.
222. Schippan Th. Die Verbalsubstantive in der deutschen Sprache der Gegenwart / Thea Schippan // Deutschunterricht. – 1968. – № 7, 8, 9. – S. 517.
223. Schippan Th. Zu den Beziehungen zwischen Wortbildung und Syntax / Thea Schippan // Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt-Universität. Gesellschafts und sprachwissenschaftliche Reihe. – 1969. – Jg. XVIII, № 2. – S. 263–267.
224. Seibicke W. Wörter auf -mäßig: Sprachkritik und Sprachbetrachtung / W. Seibicke // Muttersprache. – 1963. – Jg. 73. – S. 33–47 ; 73–78.
225. Seymour R. K. A Bibliography of Word-Formation in the Germanic Languages / Richard K. Seymour. – Durham N. C. : Duke University Press, 1968. – S. 141–158.
226. Sommerfeldt K. E. Zur Valenz des Adjektivs / K. E. Sommerfeldt // Deutsch als Fremdsprache. – 1971. – № 2.
227. Spycher P. C. Die Struktur der Adjektiva auf -ig und -lich in der deutschen Sprache der Gegenwart / P. C. Spycher. – Orbis : Louvain, 1955. – T. IV, № 11. – S. 74–90 ; 1956. – T. V, № 2. – S. 435–452 ; 1957. – T. VI, № 2. – S. 410–426.
228. Stepanova M. D. Dynamische Prozesse in der synchronen Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / M. D. Stepanova // Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikationsforschung. – 1980. – Bd. 33, № 3. – S. 401–404.
229. Studien zur Wortbildung in einer “klassischen” Transformationsgrammatik : Die Relativsatznominalisierung im Deutschen / Angelo Dietmar Peer. – Innsbruck : Institut für Sprachwissenschaft der Universität Innsbruck, 1978. – 483 S.
230. Tobler L. Über die Wortzusammensetzungen nebst einem Anhang über die verstärkenden Zusammensetzungen / Ludwig Tobler. – Berlin : Ferd. Dümmler’s Verlagsbuchhandlung, 1868. – S. 52.
231. Ullmann St. Stylistics and semantics / Stephen Ullmann // Literary style : A symposium / ed. by S. Chatman. – 1980. – S. 166.

232. Vater H. Einführung in die Sprachwissenschaft / Heinz Vater. – [3 Aufl.]. – München : UTB, 1996. – 296 S.
233. Vieregge W. Zum Gebrauch von Kurzwörtern im Neuhochdeutschen / Werner Vieregge // Sprachwissenschaft 8. – 1983. – S. 207–235.
234. Vögelding J. Das Halbsuffix -frei. Zur Theorie der Wortbildung. / J. Vögelding. – Tübingen : Narr, 1981.
235. Wanzeck Ch. Lexikologie. Beschreibung von Wort und Wortschatz im Deutschen / Christiane Wanzeck. – Stuttgart : UTB, 2010. – 191 S.
236. Weisgerber L. Von den Kräften der deutschen Sprache / L. Weisgerber. – [4 Aufl.]. – Bd. I : Grundzüge der inhaltbezogenen Grammatik. – Düsseldorf : Päd. Verlag Schwann, 1971. – 431 S.
237. Weisgerber L. Vierstufige Wortbildungslehre / L. Weisgerber // Muttersprache. – 1964. – Jg. 74. – S. 33–43.
238. Wellmann H. Die Wortbildung / H. Wellmann // Duden. – [4 Aufl., völlig neu bearb. u. erw.]. – 1984. – Bd. 4 : Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / Hrsg. vom Wiss. Rat der Dudenredaktion. – S. 393.
239. Wilss H. Wortbildungstendenzen in der deutschen Gegenwartssprache / H. Wilss. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1986. – 323 S.
240. Wolf-Bleiß B. Neologismen. Sprachwandel im Bereich der Lexik / Birgit Wolf-Bleiß // Sprachwandel und Entwicklungstendenzen als Themen im Deutschunterricht: fachliche Grundlagen. Unterrichtsanregungen, Unterrichtsmaterialien / Hrsg. : Karl-Heinz Siehr, Berner Elisabeth. – 2009. – S. 83–102.
241. Zepic St. Morphologie und Semantik der deutschen Nominalkomposita / Stanko Zepic. – Zagreb : Philosophische Fakultät der Universität Zagreb, 1970.
242. Zifonun G. Zur Theorie der Wortbildung: Am Beispiel deutscher Präfixverben / Gisela Zifonun. – München : Hueber, 1973. – S. 48 ff.

СПИСОК ДОВІДНИКОВИХ ДЖЕРЕЛ

243. Большой немецко-русский словарь : [в 3-х т.] / под ред. О. И. Москальской. –

- [8-е изд., стереотип.]. – М. : Русский язык, 2002. – 1804 с.
244. Дополнение к Большому немецко-русскому словарю / под ред. О. И. Москальской. – М. : Русский язык, 1982. – 351 с.
245. Augst G. Wortfamilienwörterbuch der deutschen Gegenwartssprache / Gerhard Augst. – Tübingen : Niemeyer, 1998. – 1687 S.
246. Brockhaus multimedial 2004. Das aktuelle verständliche Lexikon zu allen Wissensgebieten. – Mannheim, 2004.
247. Deutsches Neologismenwörterbuch. Neue Wörter und Wortbedeutungen in der Gegenwartssprache / [Hrsg. : Uwe Quasthoff ; unter Mitarb. von Sandra Liebold, Nancy Taubert, Tanja Wolf]. – Berlin, N. Y. : W. de Gruyter, 2007. – 690 S.
248. Duden. Deutsches Universalwörterbuch / Hrsg. von der Dudenredaktion. – [6 Aufl., überarb. u. erw.]. – Mannheim, Wien, Zürich, 2007. – 2016 S.
249. Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache / Hrsg. von R. Klappenbach und W. Steinitz. – Berlin : Akademie Verlag, 1978. – Bd. 1–6. – 4579 S.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

250. Archiv für Reformationsgeschichte, internationale Zeitschrift zur Erforschung der Reformation und ihrer Weltwirkungen, im Auftrag des Vereins für Reformationsgeschichte und der American Society for Reformation Research herausgegeben / von Augustin Cornelis, Miriam Usher Chrisman, Jean Delumeau, Geoffrey R. Elton, Michael Erbe, Heinold Fast, Leif Grane, Hans R. Guggisberg, Erich Hassinger, Hans J. Hillerbrand, Robert M. Kingdon, Bernd Moeller, Heiko A. Oberman, Steven E. Ozment, Francis Rapp, Heinz Scheible, Paul S. Seaver, Giorgio Spini, Lewis W. Spitz, James M. Stayer, David C. Steinmetz, Gerald Strauss und Robert C. Walton. – Gütersloh, Gütersloher Verlagshaus, Gerd Mohn, 1984. – Jg. 75. – 320 S.
251. Böll H. Gruppenbild mit Dame. Roman / Böll Heinrich. – [23 Auf.]. München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2007. – 400 S.

252. Böll H. Billard um halb zehn. Roman / Böll Heinrich. – [29 Aufl.]. – München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2009. – 327 S.
253. Brinkmann Hennig. Die deutsche Sprache. Gestalt und Leistung / Hennig Brinkmann. – [2 Aufl., neu bearb. u. erw.]. – Düsseldorf : Pädagogischer Verlag Schwann, 1971. – 654 S.
254. BWK. Das Energie-Fachmagazin / Hrsg. : VDI Verein Deutscher Ingenieure. – Düsseldorf : Springer-VDI-Verlag. – Jg. 58. – 2006 ; Jg. 60. – 2008.
255. Der Spiegel. Das deutsche Nachrichten-Magazin. – № 21–36. – 2002 ; № 1–17. – 2003 ; № 42–54. – 2006 ; № 1–32. – 2011.
256. Die Zeit. Wochenzeitung für Politik, Wirtschaft, Wissen und Kultur. – Hamburg : Zeitverlag Gerd Bucerius GmbH&Co.KG. – Jg. 56. – 2001 ; Jg. 59. – 2004 ; Jg. 62. – 2008 ; Jg. 65. – 2010.
257. Deutschland, Deutschland über alles: Ein Bilderbuch v. Kurt Tucholsky und vielen Fotografen. Taschenbuch. – [17 Aufl.]. – Rowohlt-Verlag : rororo,1980. – 256 S.
258. Enzensberger H. M. Die Elixiere der Wissenschaft. Seitenblicke in Poesie und Prosa / Hans Magnus Enzensberger. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Verlag, 2002. – 281 S.
259. Enzensberger H. M. Der Zahlenteufel. Ein Kopfkissenbuch für alle, die Angst vor der Mathematik haben / Hans Magnus Enzensberger ; [Illustriert von Rotraut Susanne Berner, Reihe Hanser]. – [10 Aufl.]. –München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2009. – 264 S.
260. Frankfurter Allgemeine Zeitung. Zeitung für Deutschland / [Hrsg. von W. D’Inka, B. Kohler, G. Nonnenmacher, H. Steltzner]. – Frankfurt am Main. – 2005. – 2007. – 2009.
261. Grass G. Die Blechtrommel. Taschenbuchausgabe / Günter Grass. – München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 1993. – 731 S.
262. Grass G. Die Rättin. Werkausgabe / Günter Grass. – Bd. 11. – Göttingen : Steidl Verlag, 1997. – 493 S.
263. Koeppen W. Der Tod in Rom / Wolfgang Koeppen. – [19 Aufl.]. – Frankfurt am Main : Suhrkamp Verlag, 1975. – 187 S.

264. Le Doux J. Das Netz der Gefühle. Wie Emotionen entstehen / Joseph le Doux ; [aus dem Englischen von Friedrich Griese]. – [5 Aufl.]. – München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2010. – 384 S.
265. Lentz M. In diesem Land. Gedichte aus den Jahren 1990 / Hrsg. : Michael Lentz, Michael Opitz. – Frankfurt am Main : Fischer Verlag, 2010. – 637 S.
266. Lenz S. Deutschstunde. Roman / Siegfried Lenz. – [3 Aufl.]. – München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2010. – 576 S.
267. Letsch F. Auseinandersetzung mit der Vergangenheit als Moment der Gegenwartskritik / Felicia Letsch // Die Romane “Billard um halb zehn” / von Heinrich Böll // “Hundert Jahre von Günter Grass” ; “Der Tod in Rom” / Wolfgang Koeppen // “Deutschstunde” / Siegfried Lenz. Pahl-Rugenstein. – Köln, 1982. (= Pahl-Rugenstein Hochschulschriften ; № 118 ; Ser. : Literatur und Geschichte).
268. Loerke O. Sämtliche Gedichte / Oskar Loerke. – Göttingen : Wallstein Verlag, 2011. – Bd. 2. – 1076 S.
269. Neue deutsche Literatur. Deutsche Literaturzeitschrift / Hrsg.: Deutscher Schriftstellerverband. – Monatliche Ausgabe, 1997. – 2004.
270. Radio, Fernsehen, Elektronik. Gebundene Ausgabe. – Verlag : VEB Verlag Technik, 1985. – S. 9.
271. Röder H. Elektronik. Industrie-, Rundfunk-, Fernsehelektronik / Helmut Röder, Heinz Ruckriegel. – [6 Aufl.]. – Wuppertal : Europa-Lehrmittel, 1969. – Teil 1 : Grundlagen-Elektronik / Helmut Röder u. a. [Bearb.] ; Europa-Fachbuchreihe für elektronische Berufe.– 320 S.
272. Strittmatter E. Ein Dienstag im September / Erwin Strittmatter. – Aufbau-Verlag Berlin und Weimar, 1974. – 167 S.
273. Strittmatter E. Ochsenkutscher: Roman / Erwin Strittmatter. – Ag. 1 : Taschenbuch.– Berlin : Aufbau-Verlag, 1996. – 361 S.
274. Strittmatter E. 3 / 4 Hundert Kleingeschichten / Erwin Strittmatter. – [4 Aufl.]. – Berlin : Aufbau-Verlag, 2000. – 140 S.
275. Strittmatter E. Die blaue Nachtigall oder Der Anfang von etwas / Erwin Strittmatter. – [4 Aufl.]. – Berlin : Aufbau-Verlag, 2003. – 122 S.

276. Strittmatter E. Ole Bienkopp: Roman / Erwin Strittmatter Faber. – Leipzig : Verlag GmbH, 2003. – DDR-Bibliothek. – Bd. 23. – 463 S.
277. Strittmatter E. Der Wundertäter / Erwin Strittmatter. – [5 Aufl.]. – Berlin : Aufbau-Verlag, 2003. – Bd. 3. – 1638 S.
278. Strittmatter E. Schulzenhofer Kramkalender / Erwin Strittmatter. – [5 Aufl.]. – Berlin : Aufbau-Verlag, 2004.– 277 S.
279. Strittmatter E. Der Laden / Erwin Strittmatter. – [4 Aufl.]. – Berlin, 2004. – T.3 : Roman-Trilogie. Der Audio-Verlag. – 1535 S.
280. Theater der Zeit. Die Zeitschrift für Theater und Politik. – Berlin : Verlag Theater der Zeit. – Jg. 46. – 1991 ; Jg. 48. – 1993 ; Jg. 54. – 1999.
281. Tucholsky Kurt. Rheinsberg : Ein Bilderbuch für Verliebte / Kurt Tucholsky. – Frankfurt am Main : Insel Verlag, 2006. – S. 51.
282. Urban S. Roman. / Simon Urban. – Frankfurt am Main : Schöffling und Co Verlag, 2011. – 552 S.
283. Weischedel W. Die philosophische Hintertreppe. Die großen Philosophen in Alltag und Denken / Wilhelm Weischedel. – [1 Aufl.]. – München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2011. – 336 S.
284. Weisgerber L. Die Muttersprache im Aufbau unserer Kultur / Leo Weisgerber. – [2 Aufl.]. – Düsseldorf : Pädagogischer Verlag Schwann, 1957. – 308 S.
285. Weisgerber L. Die sprachliche Gestaltung der Welt / Leo Weisgerber. – [3 Aufl.]. – Düsseldorf : Pädagogischer Verlag Schwann, 1962. – 455 S.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1

РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ ЗА ОСНОВНИМИ ЧАСТИНАМИ МОВИ

Загальна кількість новотворів, в тому числі:	10,000 /100%/
Дієслів	3,529 /35,3%/
Прикметників	3,396 /34%/
Іменників	2,923 /29,2%/
Прислівників	152 /1,5%/

Таблиця 2

РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ-ІМЕННИКІВ ЗА СПОСОБАМИ СЛОВОТВОРЕННЯ

Спосіб словотворення	Загальна кількість новотворів	%
Суфіксація	1898	65
Номіналізація за допомогою компонентів – sein/ werden	195	6,7
Конструкції з першим частотним компонентом	186	6,4
Словоскладання	178	6,1
Напівсуфіксація	150	5,1
Суфіксально-префіксальний	80	2,7
Префіксація	98	3,3
Напівпрефіксація	88	3
Конверсія з усиченням дієслівної фіналі	32	1,1
Контамінація	18	0,6

Таблиця 3

**РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ-ПРИКМЕТНИКІВ ЗА СПОСОБАМИ
СЛОВОТВОРЕННЯ**

Спосіб словотворення	Загальна кількість новотворів	%
Суфіксація	1597	47
Префіксація	587	17,3
Напівсуфіксація	583	17,3
Конструкції з другим частотним компонентом	209	6,15
Словоскладання	148	4,35
Напівпрефіксація	110	3,2
Конструкції з першим частотним компонентом	68	2
Конверсія /ад'ективація дієприкметника II за відсутності відповідного дієслова/	50	1,5
Пефіксально-суфіксальний	44	1.3

Таблиця 4

РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ-ДІЄСЛІВ ЗА СПОСОБАМИ СЛОВОТВОРЕННЯ

Спосіб словотворення	Загальна кількість новотворів	%
Конструкції з першим частотним компонентом	2472	70
Напівпрефіксація	515	14,6
Словоскладання, в т. ч.:	278	8
з першим компонентом іменником	48	-
з першим компонентом прикметником	227	-
з першим компонентом дієсловом	3	-
префіксація	199	5,6
суфіксація	33	0,9
Конверсія	32	0,9

РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ-ІМЕННИКІВ ЗА МОДЕЛЯМИ СЛОВОТВОРЕННЯ

Спосіб словотворення	Словотвірна модель	Загальна кількість новотворів	%
Суфіксація	-er: N/V→N	796	40
	-heit\ -keit: Adj.\ P1→1N	380	20
	-ung: V→N	252	13,3
	-ei\ -erei\ -lei: N\ V→N	186	9,8
	-chen\ -lein: N→N	122	6,4
	-tum: N→N	64	3,4
	-schaft: N→N	22	1,1
	-ling: V\ A→N	16	0,9
	Інші моделі	59	3,1
Префіксація	un-: N→N	23	23,5
	ur-: N→N	28	28,6
	super-: N→N	20	20,4
	Інші моделі	27	27,5
Напівсуфіксація	-sucht: N→N	16	10,7
	-wert: N→N	12	8
	-wesen: N→N	14	9,3
	-wut: N\ V→N	14	9,3
	-freund: N\ V→N	13	8,7
	-treff: N→N	11	7,3
	-frau: N→N	11	7,3
	-lust: N→N	10	6,7
	-gut: N\ V→N	8	5,4
Інші моделі	41	27,3	
Напівпрефіксація	uber-: N→N	20	22,7
	vor-: N→N	18	20,4
	nach-: N→N	14	16
	gegen-: N→N	12	13,6
	Інші моделі	24	27,3

РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ-ПРИКМЕТНИКІВ ЗА МОДЕЛЯМИ СЛОВОТВОРЕННЯ

Спосіб словотворення	Словотвірна модель	Загальна кількість новотворів	%
Суфіксація	-bar: V→A	651	40,8
	-ig: N\V→A	281	17,6
	-haft: N\V→A	126	7,9
	-artig: N→A	98	6,1
	-isch: N\V→A	88	5,5
	-los: N→A	87	5,4
	-mäsig: N→A	42	2,6
	-lich: N\V→A	37	2,3
	- förmig: N→A	20	1,3
	-sam: N\V→A	19	1,2
	- haltig: N→A	6	0,4
	-d: дієслівна словосполука →A	142	8,9
Напівсуфіксація	-fähig: N\V →A	72	12,3
	-reich: N\A→A	70	12
	-frei: N→A	67	11,5
	-ähnlich: N→A	48	8,2
	-freudig: N\V→A	34	5,8
	-wert: Inf.\N→A	34	5,8
	-freundlich: N\V→A	29	5
	-würdig: Inf.\N→A	25	4,4
	-gerecht: N→A	25	4,4
	-süchtig: N→A	20	3,4
	sicher: N\V→A	20	3,4
	-arm: N→A	19	3,3
	-reif: N\V→A	18	3,1
	-voll: N→A	17	2,9
	-gemäss: N→A	17	2,9
	-fest: N\V→A	16	2,7
Інші моделі	52	8,9	
Префіксація	un-: A→A	542	92,3
	super-: A→A	13	2,2
	ur-: A→A	8	1,5
	post-: A→A	5	0,8
	Інші моделі	19	3,2
Напівпрефіксація	über-: A→A	42	38,2
	hoch-: A→A	25	22,7
	vor-: A→A	16	14,6
	nach-: A→A	4	3,6
	unter-: A→A	4	3,6
	Інші моделі	19	17,3

РОЗПОДІЛ НОВОТВОРІВ-ДІЄСЛІВ ЗА МОДЕЛЯМИ СЛОВОТВОРЕННЯ

Спосіб словотворення	Словотвірні моделі	Загальна кількість новотворів	%
Префіксація	ver-: V→V*	53	26,6
	zer-	42	21,1
	be-	41	20,6
	ent-	31	15,6
	er-	22	11
	wider-	7	3,6
	miss-	2	1
	re-	1	0,5
Напівпрефіксація	durch-	70	13,6
	zu-	65	12,6
	an-	54	10,5
	aus-	51	9,9
	um-	51	9,9
	nach-	49	9,5
	ab-	43	8,4
	vor-	36	7
	über-	34	6,6
	auf-	32	6,2
	ein-	27	5,2
Конструкції з першим частотним компонентом	Складні прислівниково-прийменникові комплекси: з першим компонентом her	654	26,5
	з першим компонентом hin	545	22
	з першим компонентом vor	184	7,5
	з першим компонентом da(r)	89	3,6
	Складні прийменниково-займенникові комплекс із другим компонентом einander	121	4,9
	mit-	98	4
	weiter-	93	3,8
	zurück-	85	3,4
	weg-	84	3,4
	hin-	75	3
	entgegen-	64	2,6
	zusammen	63	2,6
	umher-	45	1,8
	fort-	39	1,6
	entlang-	38	1,5
	her-	37	1,5
	empor-	33	1,3
	nieder-	32	1,2
	zurecht	23	0,9
	wieder-	17	0,7
einher-	12	0,5	
los-	12	0,5	
Інші моделі	17	0,7	

- Оскільки словотворення дієслова не супроводжується переходом твірної основи в іншу частину мови, при моделюванні ми обмежуємось лише позначенням відповідного словотворчого елемента – дієслівного префікса.

Словник новотворів

А

Abarbeit <i>f</i>	abgemürbt <i>P II</i>	abmalmen <i>v</i>	abschließbar <i>a</i>
abbaggern <i>v</i>	Abgeschnittensein <i>n</i>	Abnahmeroboter <i>m</i>	abschlüpfen <i>v</i>
abbaubar <i>a</i>	Abgetrenntsein <i>n</i>	abordern <i>v</i>	sich abschotten <i>v</i>
Abbaubarkeit <i>f</i>	Abgewandtheit <i>f</i>	aborgeln <i>v</i>	Abschottung <i>f</i>
abbildbar <i>a</i>	abgleichbar <i>a</i>	abpausieren <i>v</i>	Abschreck <i>m</i>
abbildungsfreundlich <i>a</i>	abgluckern <i>v</i>	abpetten <i>v</i>	abschwefeln <i>v</i>
abblubbern <i>v</i>	abgnubbern <i>v</i>	abpinseln <i>v</i>	abschwenkbar <i>a</i>
abdonern <i>v</i>	agreifbar <i>a</i>	abpolken <i>v</i>	Abschweif <i>m</i>
abdriften <i>v</i>	abgrenzbar <i>a</i>	abpolstern <i>v</i>	absegnen <i>v</i>
abendbrot <i>v</i>	abgrundhäßlich <i>a</i>	abpreßbar <i>a</i>	absicherbar <i>a</i>
Abendleinwand <i>f</i>	abhalten <i>v</i>	Abpreßbarkeit <i>f</i>	abspaltbar <i>a</i>
abendrot <i>a</i>	abhassen <i>v</i>	abproduktarm <i>a</i>	Abspaltbarkeit <i>f</i>
abernten <i>v</i>	abhebbar <i>a</i>	abproduktfrei <i>a</i>	abspeichern <i>v</i>
Aberntung <i>f</i>	abhocken <i>v</i>	abprüfbar <i>a</i>	abstimmbar <i>a</i>
abenteuerlicherweise <i>adv</i>	abholfertig <i>a</i>	abprüfen <i>v</i>	Abstinenzlertum <i>n</i>
abfahrbar <i>a</i>	sich abjapsen <i>v</i>	Abrackerei <i>f</i>	abstoßbar <i>a</i>
Abfahrer <i>m</i>	abklappbar <i>a</i>	abrasten <i>v</i>	abstrichlos <i>a</i>
abfahrtssüchtig <i>a</i>	abklärbar <i>a</i>	abrechnenbar <i>a</i>	absurren <i>v</i>
abfallarm <i>a</i>	sich abklöppeln <i>v</i>	abreibbar <i>a</i>	abtauchen <i>v</i>
abfallos <i>a</i>	Abkömmlichkeit <i>f</i>	Abreibbarkeit <i>f</i>	abtingeln <i>v</i>
abfiltrierbar <i>a</i>	abkompagnieren <i>v</i>	abreisefähig <i>a</i>	abtreffen <i>v</i>
Abforderung <i>f</i>	abkorken <i>v</i>	abrißhaft <i>a</i>	abtropfen <i>v</i>
abfragbar <i>a</i>	abkupfern <i>v</i>	abrißreif <i>a</i>	Abtropfung <i>f</i>
Abfüller <i>m</i>	ablautfähig <i>a</i>	sich abrubben <i>v</i>	Abwanderer <i>m</i>
Abgabefreudigkeit <i>f</i>	Ablenkbarkeit <i>f</i>	abrufbar <i>a</i>	abwärtsgleiten <i>v</i>
Abgabekartoffeln <i>f</i>	ablesbar <i>a</i>	abschaltbar <i>a</i>	Abwärtslauf <i>m</i>
abgasverpestet <i>P II</i>	ablieferbar <i>a</i>	Abschiebehaft <i>f</i>	abwärtsschaben <i>v</i>
abgebbar <i>a</i>	ablodern <i>v</i>	Abschiebehäftling <i>m</i>	abwärtsschleusen <i>v</i>
Abgehobenheit <i>f</i>	Ablöser <i>m</i>	abschiedlich <i>a</i>	abwärtstreiben <i>v</i>
abgemüdet <i>P.II</i>	ablüften <i>v</i>	Abschiedssprüchlein <i>m</i>	abwaschfest <i>a</i>
Abwehrsucht <i>f</i>	Allumfasser <i>m</i>	Aneiferung <i>f</i>	Angerührtsein <i>n</i>

abwinkeln <i>v</i>	almartig <i>a</i>	aneigenbar <i>a</i>	angeschauert <i>P.II</i>
Abwinker <i>m</i>	Alphabetisator <i>m</i>	aneinanderfrieren <i>v</i>	angeschnapst <i>P.II</i>
abwischbar <i>a</i>	alptraumartig <i>a</i>	aneinanderfesseln <i>v</i>	angesengelt <i>P.II</i>
abzählbar <i>a</i>	Altärchen <i>n</i>	aneinanderklimpeln <i>v</i>	angesoffen <i>v</i>
Abzeichenträger <i>m</i>	Altbürgerschaft <i>f</i>	aneinanderknallen <i>v</i>	Angespanntsein <i>n</i>
abzischen <i>v</i>	alterlos <i>a</i>	aneinanderkriechen <i>v</i>	angetörnt <i>P.II</i>
Academixer <i>m</i>	Alter-Sein <i>n</i>	sich aneinanderkuscheln <i>v</i>	angetuscht <i>P.II</i>
achsnabentief <i>a</i>	altersreif <i>a</i>	sich aneinanderlagern <i>v</i>	Angewiesensein <i>n</i>
Achwasgehtdasmichan <i>n</i>	Altgier <i>f</i>	sich aneinanderlehnen <i>v</i>	Angewöhnheit <i>f</i>
Ackerchen <i>n</i>	Altklugheit <i>f</i>	aneinandernähen <i>v</i>	angezielt <i>P.II</i>
adamsgleich <i>a</i>	Altnachfrager <i>m</i>	Aneinanderreihung <i>f</i>	Angezogensein <i>n</i>
adelsüchtig <i>a</i>	Amatuerfilmer <i>m</i>	Aneinandervorbeisein <i>n</i>	angrapschen <i>v</i>
adressierbar <i>a</i>	Ambitioniertheit <i>f</i>	anekdotenreich <i>a</i>	Angriffsgestaltung <i>f</i>
advokatisch <i>a</i>	ameisenartig <i>a</i>	anfaßbar <i>a</i>	angriffsorientiert <i>P.II</i>
affenähnlich <i>a</i>	ameisenhaft <i>a</i>	anfassenswert <i>a</i>	angrollen <i>v</i>
affenhaft <i>a</i>	amöbenhaft <i>a</i>	anfeindbar <i>a</i>	angststarr <i>a</i>
affenmäßig <i>a</i>	Amörchen <i>m</i>	anflammen <i>v</i>	anhopsen <i>v</i>
Affentum <i>n</i>	amphitheaterähnlich <i>a</i>	anflugbar <i>a</i>	anhörbar <i>a</i>
Äffung <i>f</i>	amtsgemäß <i>a</i>	Anfrager <i>m</i>	anhörens Wert <i>a</i>
Agitierenwollen <i>n</i>	amtslos <i>a</i>	anfrostet <i>v</i>	Anhörer <i>m</i>
Agitierer <i>m</i>	Amtslosigkeit <i>f</i>	anfrotzeln <i>v</i>	animiersam <i>a</i>
ahornartig <i>a</i>	Amüsiertheit <i>f</i>	anfühlbar <i>a</i>	anjacheln <i>v</i>
ähren <i>v</i>	Analysewerte <i>f</i>	anführbar <i>a</i>	anjodeln <i>v</i>
ährenwarm <i>a</i>	Analysierbarkeit <i>f</i>	sich angackern <i>v</i>	sich ankichern <i>v</i>
aidsverseucht <i>P.II</i>	anatomiegerecht <i>a</i>	angebbar <i>a</i>	ankitzeln <i>v</i>
Akademokrat <i>m</i>	Anbackunng <i>f</i>	angebildet <i>P.II</i>	anklagbar <i>a</i>
aktionslos <i>a</i>	Anbauberater <i>m</i>	angeblindet <i>P.II</i>	anklebefertig <i>a</i>
aktionsreich <i>a</i>	anbäumen <i>v</i>	angegrünt <i>P.II</i>	anklicken <i>v</i>
aktualisierbar <i>a</i>	Anbieter <i>m</i>	angeherbstet <i>P.II</i>	anknirschen <i>v</i>
Alkoholverächter <i>m</i>	Anbindung <i>f</i>	Angekommensein <i>n</i>	anknüp fbar <i>a</i>
Alleingebiet er <i>m</i>	andenkenwütig <i>a</i>	angemischt <i>P.II</i>	ankrähen <i>v</i>
Alleserprober <i>m</i>	Andersartun g <i>f</i>	Angepacktwerden <i>n</i>	ankränkeln <i>v</i>
Allgebrauchslampenanfertiger <i>m</i>	Anders-sein-Wollen <i>n</i>	angepappt <i>P.II</i>	anlacken <i>v</i>
Alltagsradler <i>m</i>	Andocksystem <i>n</i>	angerötet <i>P.II</i>	Anlagenentwickler <i>m</i>
anlagentechnisch <i>a</i>	Anspieler <i>m</i>	Äpfelforscher <i>m</i>	Artigsein <i>n</i>

anlatten <i>v</i>	ansprechbar <i>a</i>	Apfelgeschichte <i>f</i>	Artikelchen <i>n</i>
Anlernung <i>f</i>	anstaltseigen <i>a</i>	Apfelgriebswiese <i>f</i>	Artikkellosigkeit <i>f</i>
sich D. anmägern <i>v</i>	Anständiges-Kind-Sein <i>n</i>	Apfelkuchen-Gefühle <i>f</i>	artikulierbar <i>a</i>
sich anmieten <i>v</i>	ansteckig <i>a</i>	Apfelpflücker <i>m</i>	Arzneimittelhersteller <i>m</i>
anmurmeln <i>v</i>	anstellfähig <i>a</i>	Apfelraserei <i>f</i>	Arzneimittelwerker <i>m</i>
anordenbar <i>a</i>	ansteuerbar <i>a</i>	apfelsinengroß <i>a</i>	Ärztetreff <i>n</i>
anpackbar <i>a</i>	anstrebsam <i>a</i>	apothekenartig <i>a</i>	Aschemacher <i>m</i>
anpaffen <i>v</i>	anstreiten <i>v</i>	appetitanreizend <i>P. I</i>	assoziierbar <i>a</i>
anpaßbar <i>a</i>	Anstrenger <i>m</i>	applizierbar <i>a</i>	ästereich <i>a</i>
Anpaßbarkeit <i>f</i>	anstubsen <i>v</i>	aprilig <i>a</i>	Asylmahner <i>m</i>
Anpasser <i>m</i>	ansurren <i>v</i>	Arbeiterfolkler <i>m</i>	Asylschwindler <i>m</i>
anpasserisch <i>a</i>	Anteillosigkeit <i>f</i>	arbeiterfreundlich <i>a</i>	Asylwesen <i>n</i>
anpassungsverderbt <i>P. II</i>	anteilnehmend	Arbeiterfreundlichkeit <i>f</i>	asystematisch <i>a</i>
anpräsentieren <i>v</i>	Anteriorität <i>f</i>	arbeitnehmerfreundlich <i>a</i>	atembar <i>a</i>
anprosten <i>v</i>	Antialkoholismus <i>m</i>	arbeitsmarktpolitisch <i>a</i>	Atemlosigkeit <i>f</i>
anraunzen <i>v</i>	Antibürgerlichkeit <i>f</i>	Arbeitsplatzdrücker <i>m</i>	atemsteuernd <i>P.I</i>
aningeln <i>v</i>	Antikrebsmittel <i>n</i>	arbeitsplatzorientiert	Athletin <i>n</i>
Anschafferei <i>f</i>	antimarktwirtschaftlich <i>a</i>	Arbeitsplatz-Vernichter <i>m</i>	Atlantik-breit <i>n</i>
Anschafferin <i>f</i>	Antinaturalismus <i>m</i>	arbeitswärts <i>adv.</i>	atomkriegssicher <i>a</i>
anschaulich <i>a</i>	antinezscheanisch <i>a</i>	Archiprogramm <i>n</i>	atomwaffensicher <i>a</i>
anschauungsgesättigt <i>P.II</i>	Antiquiertheit <i>f</i>	architekturbezogen <i>P II</i>	attributfähig <i>a</i>
anschließbar <i>a</i>	antrudeln <i>v</i>	archiveigen <i>a</i>	Auch-Satiriker <i>m</i>
anschlittern <i>v</i>	Antwortausstellung <i>f</i>	Archivierung <i>f</i>	Auch- Kabarettist <i>m</i>
anschlußbedürftig <i>a</i>	Antwortmaßnahmen <i>f</i>	argentisieren <i>v</i>	aufbaubar <i>a</i>
anschmausen <i>v</i>	anwenderfreundlich <i>a</i>	ärgerlicherweise <i>adv</i>	aufbelichten <i>v</i>
Anschmeißerei <i>f</i>	anwendungsbereit <i>a</i>	Ärgerlichwerden <i>n</i>	aufbereitbar <i>a</i>
Anschminken <i>v</i>	Anwiderung <i>f</i>	Armaturenwerker <i>m</i>	Aufbereikbaarheit <i>f</i>
anschmurgeln <i>v</i>	anwünschen <i>v</i>	armausbreitend <i>P.I</i>	Aufbereiter <i>m</i>
anschnarchen <i>v</i>	anzapfbar <i>a</i>	Ärmelianer <i>m</i>	Aufbieter <i>m</i>
Anschub <i>m</i>	anzeigenfrei <i>a</i>	armhoch <i>a</i>	Aufderhutsein <i>n</i>
sich D. anschweigen <i>v</i>	anzündbar <i>a</i>	Aromaforscher <i>m</i>	Aufderweltsein <i>n</i>
ansehbar <i>a</i>	anzweifelbar <i>a</i>	Aromatiker <i>m</i>	aufduften <i>v</i>
Ansetzung <i>f</i>	äonenweit <i>a</i>	arretierbar <i>a</i>	Aufeinanderbezogensein <i>n</i>
ansiedlungswillig <i>a</i>	Apfelerinnerung <i>f</i>	artbar <i>a</i>	aufeinanderheften <i>v</i>
aufeinanderrammen <i>v</i>	aufmörteln <i>v</i>	Aufstehstunde <i>f</i>	Augenwischerei <i>f</i>

aufeinanderstechen <i>v</i>	Aufnäher <i>m</i>	aufstellbar <i>a</i>	augenzwinkerisch <i>a</i>
aufeinanderzugehen <i>v</i>	aufnehmbar <i>a</i>	aufstreuen <i>v</i>	ausäczen <i>v</i>
auferblühen <i>v</i>	aufpausieren <i>v</i>	Auf-Takt <i>m</i>	ausbaubar <i>a</i>
auffallenderweise <i>adv</i>	aufpflastern <i>v</i>	auftappen <i>v</i>	Ausbaugestalter <i>m</i>
Auffaserung <i>f</i>	Aufpflasterung <i>f</i>	auftapsen <i>v</i>	Ausbilanziertheit <i>f</i>
auffaßbar <i>a</i>	aufplumpsen <i>v</i>	Auftauhalle <i>f</i>	ausbimmeln <i>v</i>
sich ausflügeln <i>v</i>	aufpreispflichtig <i>a</i>	Auftaumittel <i>n</i>	ausbleibbar <i>a</i>
auffrischungsbedürftig <i>a</i>	aufprickeln <i>v</i>	aufticken <i>v</i>	sich ausbrigaden <i>v</i>
aufführbar <i>a</i>	aufprojizieren <i>v</i>	auftoupiieren <i>v</i>	sich ausbürgermeistern <i>v</i>
auffüllbar <i>a</i>	aufrastbar <i>v</i>	Auftragspoesie <i>f</i>	ausbuttern <i>v</i>
Aufgabengestaltung <i>f</i>	aufreparieren <i>v</i>	Auftragswerk <i>m</i>	ausdifferenzieren <i>v</i>
Aufgehängtwerden <i>n</i>	aufrechtbar <i>a</i>	auftrittbereit <i>a</i>	ausdifferenzieren <i>v</i>
Aufgehobensein <i>n</i>	aufrollbar <i>a</i>	auftrommeln <i>v</i>	Ausdifferenzierung <i>f</i>
Aufgerichtetsein <i>n</i>	aufrufartig <i>a</i>	aufwandreich <i>a</i>	Ausdruckswert <i>m</i>
Aufgerührtsein <i>n</i>	Aufruhrschniffelei <i>f</i>	aufwärtsjagen <i>v</i>	ausdruckswürdig <i>a</i>
Aufgetürmtsein <i>n</i>	aufрупfbar <i>a</i>	aufwärtsquellen <i>v</i>	Ausdünnung <i>f</i>
Aufgewecktsein <i>n</i>	Aufrüster <i>m</i>	aufwärtsschauen <i>v</i>	ausdünstbar <i>a</i>
Aufgewühltsein <i>n</i>	Aufsack <i>m</i>	aufwärtswohlen <i>v</i>	auseinanderbekommen <i>v</i>
Aufgipfelung <i>f</i>	Aufsätzchen <i>n</i>	aufweisbar <i>a</i>	auseinanderblasen <i>v</i>
aufhalftern <i>v</i>	Aufsaugbarkeit <i>f</i>	aufwetterleuchten <i>v</i>	auseinanderbürsten <i>v</i>
aufhebbar <i>a</i>	aufschallen <i>v</i>	aufwickelbar <i>a</i>	auseinanderdividieren <i>v</i>
aufhebenswert	Aufschiebung <i>f</i>	aufwuchern <i>v</i>	auseinanderexplizieren <i>v</i>
aufhellbar <i>a</i>	sich aufschirren <i>v</i>	aufzeichnenbar <i>a</i>	auseinanderfragen <i>v</i>
Aufheizzeit <i>f</i>	aufschließbar <i>a</i>	aufziehbar <i>a</i>	auseinanderhauen <i>v</i>
Aufholjagd <i>f</i>	Aufschließbarkeit <i>f</i>	Augenblickchen <i>n</i>	auseinanderhuschen <i>v</i>
Aufholrennen <i>n</i>	aufschmelzbar <i>a</i>	augenblicklang <i>a</i>	auseinanderklappen <i>v</i>
aufhübschen <i>v</i>	aufschnappbar <i>a</i>	augenblicksblind <i>a</i>	auseinandermontieren <i>v</i>
aufkellern <i>v</i>	aufschreiber <i>a</i>	augenblicksweise <i>adv</i>	auseinanderpflücken <i>v</i>
aufklappern <i>v</i>	aufschwärmen <i>v</i>	Augendurchfeuchter <i>m</i>	auseinanderprellen <i>v</i>
aufklebbar <i>a</i>	aufsetzbar <i>a</i>	augenfreundlich <i>a</i>	auseinanderquirlen <i>v</i>
aufklicken <i>n</i>	sich aufsingen <i>v</i>	Augengruß <i>m</i>	auseinanderrupfen <i>v</i>
aufknarren <i>v</i>	aufspaltbar <i>a</i>	Augenlust <i>f</i>	auseinanderschauleln <i>v</i>
aufladbar <i>a</i>	aufstarren <i>v</i>	augennah <i>a</i>	auseinanderscheuchen <i>v</i>
aufmanipulieren <i>v</i>	aufsteckbar <i>a</i>	augenrollend <i>PI</i>	auseinanderschleudern <i>v</i>
auseinanderschnellen <i>v</i>	auskohlen <i>v</i>	ausschlummern <i>v</i>	auswärtsstark <i>a</i>

Auseinandersein <i>n</i>	Auskratzer <i>m</i>	ausschmeißen <i>v</i>	Auswaschbarkeit <i>f</i>
auseinandersplittern <i>v</i>	Auskunftgeber <i>m</i>	ausschnarchen <i>v</i>	Auswechselbarkeit <i>f</i>
sich auseinandersträuben <i>v</i>	auskunftlos <i>a</i>	ausschnitthaft <i>a</i>	Auswucherung <i>f</i>
auseinanderwandern <i>v</i>	auskunftswillig <i>a</i>	sich ausschustern <i>v</i>	auszaubern <i>v</i>
auseinanderzupfen <i>v</i>	auskugeln <i>v</i>	ausschwappen <i>v</i>	sich auszweigen <i>v</i>
ausersinnen <i>v</i>	ausländerfeindlich <i>a</i>	aussenden <i>v</i>	Autobahnbauer <i>m</i>
Auserwählung <i>f</i>	Ausländerfeindlichkeit <i>f</i>	Außensein <i>n</i>	autofrei <i>a</i>
ausfabuliert <i>P.II</i>	ausländerfrei <i>a</i>	Außenseitertum <i>n</i>	Autohersteller <i>m</i>
ausfälligweise <i>adv</i>	ausländerfreundlich <i>a</i>	auserbürgerlich <i>v</i>	Autoklauer <i>m</i>
ausflüstern <i>v</i>	Ausländerfreundlichkeit <i>f</i>	außergegenständig <i>a</i>	Automatenbediener <i>m</i>
Ausflüsterer <i>m</i>	ausländerpolizeilich <i>a</i>	außerkünstlerisch <i>a</i>	automatisierungsgerecht
sich ausfröhlichen <i>v</i>	ausleihbar <i>a</i>	außerordentlicherweise <i>adv</i>	Automobilwerker <i>m</i>
Ausführer <i>m</i>	auslenken <i>v</i>	außerörtlich <i>a</i>	Automobilzulieferer <i>m</i>
ausgaukeln <i>v</i>	auslisten <i>v</i>	Außerstandesein <i>n</i>	Autorei <i>f</i>
ausgefahren <i>P.II</i>	Auslösewählbarkeit <i>f</i>	Aussonderei <i>f</i>	Autoschieber <i>m</i>
ausgehebert <i>a</i>	ausmauscheln <i>v</i>	ausspenden <i>v</i>	Autoschieberei <i>f</i>
Ausgelächter <i>n</i>	sich ausmeckern <i>v</i>	Ausstanzung <i>f</i>	Autoversicherer <i>m</i>
ausgemondet <i>P.II</i>	ausministern <i>v</i>	ausstattungsreich <i>a</i>	B
ausgenießen <i>v</i>	ausmusizieren <i>v</i>	Ausstehstunde <i>f</i>	Babyjäckchen <i>n</i>
Ausgeschlossensein <i>n</i>	ausnutzbar <i>a</i>	Ausstellerei <i>f</i>	backbar <i>a</i>
Ausgestoßensein <i>n</i>	ausphantasieren <i>v</i>	ausstellungsgestalterisch <i>a</i>	Badetuchföhlung <i>f</i>
Ausgewiesenwerden <i>n</i>	auspudern <i>v</i>	ausstellungsreif <i>a</i>	baggerartig <i>a</i>
sich ausgnädigen <i>v</i>	auspulsen <i>v</i>	aussternen <i>v</i>	Baggerreederei <i>f</i>
Ausgrenzung <i>f</i>	ausreisewillig <i>a</i>	Aus-Taste <i>f</i>	Bahnbetriebswagenwerker
ausgrinsen <i>v</i>	sich ausrekeln <i>v</i>	austeilbar <i>a</i>	balettgemäß <i>a</i>
ausgrollen <i>v</i>	ausromantisieren <i>v</i>	austesten <i>v</i>	Balkönlein <i>n</i>
aushärtbar <i>a</i>	aussagereich <i>a</i>	austeufeln <i>v</i>	bananenproduzierend <i>P.I</i>
Aushärtbarkeit <i>f</i>	Aussagung <i>f</i>	austrainieren <i>v</i>	bänderreich <i>a</i>
aushebeln <i>v</i>	aussinken <i>v</i>	austratschen <i>v</i>	Bandithyramben <i>f</i>
Aushebelung <i>f</i>	aussöhnbar <i>a</i>	Austreiberin <i>f</i>	Bandwärter <i>m</i>
sich aushüpfen <i>v</i>	aussamen <i>v</i>	austrotzen <i>v</i>	bärisch <i>a</i>
auskellern <i>v</i>	ausschaltbar <i>a</i>	austwaddeln <i>v</i>	barlachen <i>v</i>
ausklinkbar <i>a</i>	ausschiebbar <i>a</i>	Ausüber <i>m</i>	bärmeln <i>v</i>
ausklönen <i>v</i>	sich ausschleppen <i>v</i>	auswählbar <i>a</i>	Bartlosigkeit <i>f</i>
basarähnlich <i>a</i>	beborstet <i>P.II</i>	Betörtheit <i>f</i>	bewilligbar <i>a</i>

Bastellust <i>f</i>	bebräunt <i>P II</i>	betrachtbar <i>a</i>	sich bewimmeln <i>v</i>
bastjung <i>a</i>	bebuckelt <i>P II</i>	Betrachtenswert <i>a</i>	bewirbeln <i>v</i>
bauablaufgerecht <i>a</i>	bedarfsgemäß	Betrachtsamkeit <i>f</i>	Bewölker <i>m</i>
Bauaufwandsenkung <i>f</i>	Beschreiber <i>m</i>	betrampen <i>v</i>	bezirkswert <i>a</i>
baumkronenhaft <i>a</i>	beschreibungswürdig <i>a</i>	betreibbar <i>a</i>	bezugsscheinfrei <i>a</i>
baubezogen <i>P.II</i>	beschreitbar <i>a</i>	Betreiber <i>m</i>	blanklecken <i>v</i>
baubudenstark <i>a</i>	Beschütztwerden <i>n</i>	betriebsbezogen <i>P.II</i>	blanklöffeln <i>v</i>
Bauelementenanfertiger <i>m</i>	beschweben <i>v</i>	Betroffensein <i>n</i>	bewrast <i>a</i>
Bauhäusler <i>m</i>	beschwerdefrei <i>a</i>	Betrogensein <i>n</i>	bewühlen <i>v</i>
baujahrmäßig <i>a</i>	beschwernisfrei <i>a</i>	Betrogenwerden <i>n</i>	bewußtseinseigen
Baumabsäger <i>m</i>	beseitigbar <i>a</i>	betrommeln <i>v</i>	bewußtseinsfremd <i>a</i>
Baumbesteigerin <i>f</i>	Besenreinheit <i>f</i>	Bettlersein <i>n</i>	bewußtseinsmäßig <i>a</i>
Bäumeplanzer <i>m</i>	besenstielgroß <i>a</i>	betrübsam <i>a</i>	Bezeichnetheit <i>f</i>
Baumpfleger <i>m</i>	besetzbar <i>a</i>	betrügbar <i>a</i>	Bezeichnungsfähigkeit <i>f</i>
Baurealisierung <i>f</i>	besinnungsraubend <i>P.I</i>	betrüglicherweise <i>adv</i>	bezifferbar <i>a</i>
Bausünder <i>m</i>	besitzbar <i>a</i>	beturband <i>a</i>	beziehungsfähig <i>a</i>
Bauzeitverkürzung <i>f</i>	besitzergreiferisch <i>a</i>	Beulchen <i>n</i>	bezurechenbar <i>a</i>
Bayerntümelei <i>f</i>	Besitzertum <i>n</i>	beunflaten <i>v</i>	bezweifelbar <i>a</i>
Bazillenriecherei <i>f</i>	bespeicheln <i>v</i>	beurteilbar <i>a</i>	BGL-er <i>m</i>
beackerbar <i>a</i>	besserbar <i>a</i>	Beurteiler <i>m</i>	Blumenhersteller <i>m</i>
Beackerer <i>m</i>	Besserwisserei <i>f</i>	beutelos <i>a</i>	blumenstreifig <i>a</i>
beachtbar <i>a</i>	besserwisserisch <i>a</i>	bevölkerungsmäßig <i>a</i>	Biegsamkeit <i>f</i>
beachtenswert <i>a</i>	Bestandenheit <i>f</i>	bevölkerungsreich <i>a</i>	bienenhaft <i>a</i>
beachtsam <i>a</i>	bestandsgefährdet <i>P.II</i>	Bewahrenwerden <i>n</i>	bienenungefährlich <i>a</i>
bealgt <i>P.II</i>	Bestäuber <i>m</i>	bewahrenswert <i>a</i>	Bierbrauer <i>m</i>
beamtenhaft <i>a</i>	besteigungswürdig <i>a</i>	Bewährungshelfer <i>m</i>	bierfeucht <i>a</i>
beamtisch <i>a</i>	Bestimmer <i>m</i>	bewalzen <i>v</i>	Bierhahnmelker <i>m</i>
beanspruchbar <i>a</i>	bestimmungsfähig <i>a</i>	bewältigbar <i>a</i>	bierig <i>a</i>
beantwortbar <i>a</i>	bestreproduzierbar <i>a</i>	bewässerbar <i>a</i>	biermüde <i>a</i>
Beantworter <i>m</i>	betafeln <i>v</i>	Bewässerer <i>m</i>	bilanzfreudig <i>a</i>
bebahnbar <i>a</i>	betaufen <i>v</i>	bewässerungsunfähig <i>a</i>	Bildbetrachter <i>m</i>
bebellt <i>P.II</i>	Beteiligtsein <i>n</i>	Bewegtwerden <i>n</i>	bilderlos <i>a</i>
Bebentoten <i>pl</i>	bet Teppicht <i>P.II</i>	bewegungsfreudig <i>a</i>	Bildermacher <i>m</i>
beblinzeln <i>v</i>	Betonschaufler <i>m</i>	Beweidung <i>f</i>	bildersüchtig <i>a</i>
bildschirmgerecht <i>a</i>	bleichbar <i>a</i>	Bombenbauer <i>m</i>	Brillchen <i>n</i>

Bildschirm-Monika <i>f</i>	bleichwanging	boomen <i>v</i>	Brillenne <i>m</i>
Bildsinnerklärer <i>m</i>	Bleichwerden <i>n</i>	Boom-Jahre <i>f</i>	brillenartig <i>a</i>
bildstürmerisch <i>a</i>	bleifrei <i>a</i>	borsenbezogen <i>P.II</i>	brillenscheu <i>a</i>
Bildwerdung <i>f</i>	Blenderei <i>f</i>	börsenreif <i>a</i>	bromreich <i>a</i>
Billigarbeitsplätze <i>f</i>	Blickvermittler <i>m</i>	boshafterweise <i>adv</i>	Bröschürchen <i>n</i>
Billig-Hotel <i>n</i>	sich blindheulen <i>v</i>	brammeln <i>v</i>	Brotholer <i>m</i>
Billigimport <i>m</i>	sich blindsuchen <i>v</i>	bramsen <i>v</i>	Brüllerei <i>f</i>
Billigwohnung <i>f</i>	blindstechen <i>v</i>	brancheeigen <i>a</i>	Brunnenfreunde <i>f</i>
bindegewebig <i>a</i>	blitzhell <i>a</i>	branchenorientiert <i>P.II</i>	brustschnürend <i>P.I</i>
bindemittelfrei <i>a</i>	blödsinnigerweise <i>a</i>	Brandschutzhelfer <i>m</i>	brusttief <i>a</i>
biosystemfreundlich <i>a</i>	blondsträhnig <i>a</i>	brauchfrei <i>a</i>	Brüter <i>m</i>
Birkenrutenfest <i>n</i>	blühbar <i>a</i>	brauchtreu <i>a</i>	bübeln <i>v</i>
Birkenwasserzapfer <i>m</i>	blumendämmerig <i>a</i>	brauchweise <i>adv</i>	Bubenhaftigkeit <i>f</i>
Birnenbauch <i>m</i>	Blumengepflücke <i>n</i>	braunfleckig <i>a</i>	Bubikopfräger <i>m</i>
bißkräftig <i>a</i>	blumentoll <i>a</i>	braungebrannt <i>P.II</i>	buchenswert <i>a</i>
blankerding <i>a</i>	blumenumduftet <i>P.II</i>	braunkohlebetrieben <i>v</i>	Büchertrödler <i>m</i>
blankpolieren <i>v</i>	blütenartig <i>a</i>	braunkrustig <i>a</i>	Bücherverbinder <i>m</i>
blankreiben <i>v</i>	Blütenbestäuber <i>m</i>	Brausefreiheit <i>f</i>	Bücherverbrenner <i>m</i>
blankwischen <i>v</i>	blütenhaft <i>a</i>	Bravorufer <i>m</i>	buchstabengerecht
blasbar <i>a</i>	Blütentrichterlein <i>n</i>	breitbauchig <i>a</i>	Buchstaben-Luthertum <i>n</i>
Blasonierung <i>f</i>	blütentoll <i>a</i>	breitdächig <i>a</i>	büffelhäutig <i>a</i>
Blasebalgstimme <i>f</i>	blütenvoll <i>a</i>	breitgesichtig <i>a</i>	Bugsierreederei <i>f</i>
blaßärgern <i>v</i>	bluthaft <i>a</i>	Breitmaul <i>n</i>	bühnenbildnerisch <i>a</i>
blaßgesichtig <i>a</i>	blutsäuerisch <i>a</i>	Breitmäuligkeit <i>f</i>	bundesbahneigen <i>a</i>
blaßquetschen <i>v</i>	Blutsteller <i>m</i>	breitmündig <i>a</i>	Bundesgrenzpolizistin <i>f</i>
blauärgern <i>v</i>	blutvoll <i>a</i>	breitnüstig <i>a</i>	bündnisbewußt <i>a</i>
blaubehärt <i>P.II</i>	blutwäßrig <i>a</i>	breitröckig <i>a</i>	bündnisfrei <i>a</i>
blaudrücken <i>v</i>	bockstarrig <i>a</i>	breitspreizen <i>v</i>	bündnispolitisch <i>a</i>
sich blaufärben <i>v</i>	bodenschatzreich <i>a</i>	breitstirrig <i>a</i>	Bünklein <i>n</i>
blauliegen <i>v</i>	bodenweise <i>a</i>	breitwellen <i>v</i>	buntbinden <i>v</i>
blaumützig <i>a</i>	Bogenbauer <i>m</i>	brennesselfrei <i>a</i>	Buntgarwerker <i>m</i>
blaurandig <i>a</i>	bogenlippig <i>a</i>	brettdürr <i>a</i>	Buntschekigkeit <i>f</i>
Blaustichigkeit <i>f</i>	Bohemist <i>m</i>	brieflos <i>a</i>	bürgerkriegskundig <i>a</i>
Blechblaserei <i>f</i>	Bombenanleger <i>m</i>	brigadeeigen <i>a</i>	Bürgermeisterchen <i>n</i>
Büromaschinenwerker <i>m</i>	daherlahmen <i>v</i>	daraufspucken <i>v</i>	davonschwänzeln <i>v</i>

Büromöbelhersteller <i>m</i>	daherphilosophieren <i>v</i>	daraufstreuen <i>v</i>	davonsegeln <i>v</i>
büschelweise <i>adv</i>	daherpiepsen <i>v</i>	daraufwerfen <i>v</i>	davonstaksen <i>v</i>
Buschgezweig <i>n</i>	daherpoltern <i>v</i>	darlegbar <i>a</i>	davonstampfen <i>v</i>
büßbar <i>a</i>	daherradeln <i>v</i>	darüberbinden <i>v</i>	davonstrampeln <i>v</i>
Butterei <i>f</i>	daherrasseln <i>v</i>	darüberdecken <i>v</i>	davontänzeln <i>v</i>
Buttlergesicht <i>n</i>	daherschlendern <i>v</i>	darüberstreuen <i>v</i>	davontappeln <i>v</i>
C	daherschweben <i>v</i>	darumlegen <i>v</i>	davontapsen <i>v</i>
chansonhaft <i>a</i>	daherschwemmen <i>v</i>	darunterschieben <i>v</i>	davontraben <i>v</i>
charaktermäßig <i>a</i>	dahertraben <i>v</i>	Dauer-Bildschirmfüller <i>m</i>	davontrotten <i>v</i>
cheflich <i>a</i>	daherwandeln <i>v</i>	Dauerblüher <i>m</i>	davonwabbeln <i>v</i>
Chemiefaserwerker <i>m</i>	sich dahindehnen <i>v</i>	Dauereinrichtung <i>f</i>	davonwatscheln <i>v</i>
chemiewaffenfrei <i>a</i>	.dahinflattern <i>v</i>	Dauerfahrkarte <i>f</i>	davonwehen <i>v</i>
Chiffrierer <i>m</i>	dahingehörig <i>a</i>	Dauerfernsehen <i>n</i>	davonwogen <i>v</i>
Chip-Hersteller <i>m</i>	dahinhauchen <i>v</i>	Dauerinventar <i>n</i>	davonzotteln <i>v</i>
chlorophyllen <i>v</i>	dahinkugeln <i>v</i>	Dauerlehrstellensucher <i>m</i>	davonzuckeln <i>v</i>
Cholesterinverbraucher <i>m</i>	dahinmorden <i>v</i>	dauernswert <i>a</i>	davorkleben <i>v</i>
clownhaft <i>a</i>	dahinopfern <i>v</i>	Dauerschlacht <i>f</i>	sich davorneigen <i>v</i>
Codierer <i>m</i>	dahinpurzeln <i>v</i>	Dauertraum <i>m</i>	dazudenken <i>v</i>
collagenartig <i>a</i>	dahinrauchen <i>v</i>	Dauerunterstützung <i>f</i>	dazugießen <i>v</i>
Computerhersteller <i>m</i>	dahinrollen <i>v</i>	daumenballengroß <i>a</i>	dazuholen <i>v</i>
cool <i>a</i>	dahinschwenken <i>v</i>	davonbrausen <i>v</i>	dazukaufen <i>v</i>
Co-Regisseur <i>m</i>	dahinsickern <i>v</i>	davondonnern <i>v</i>	dazuliefern <i>v</i>
Co-Taucher <i>m</i>	dahinstampfen <i>v</i>	davonfegen <i>v</i>	dazureimen <i>v</i>
Cotrainer <i>m</i>	dahinstrampeln <i>v</i>	davonhasten <i>v</i>	dazuzaubern <i>v</i>
Crash-Sicherheit <i>f</i>	dahintanzen <i>v</i>	davonhelfen <i>v</i>	dazwischendenken <i>v</i>
Cupteilhehmer <i>m</i>	dahintappen <i>v</i>	davonhetzen <i>v</i>	sich dazwischendrängen <i>v</i>
D	dahintapsen <i>v</i>	davonhuschen <i>v</i>	dazwischengehen <i>v</i>
dachabwärts <i>adv</i>	dahintorkeln <i>v</i>	davonklirren <i>v</i>	dazwischenquetschen <i>v</i>
Dachklempner <i>m</i>	dahintrotteln <i>v</i>	sich davonlächeln <i>v</i>	dazwischenmuhen <i>v</i>
Dachrinnehalter <i>m</i>	dahinwehen <i>v</i>	davonrasen <i>v</i>	DDR-ler <i>m</i>
dagegenlärmern <i>v</i>	dahinwirbeln <i>a</i>	davonrasseln <i>v</i>	DDR-offen <i>a</i>
daherbeten <i>v</i>	Dammbruch-Toten <i>f</i>	davonrollen <i>v</i>	DDR-ologie <i>f</i>
daherdonnern <i>v</i>	Dampferchen <i>n</i>	davonrumpeln <i>v</i>	DDR-üblich <i>a</i>
daherfegen <i>v</i>	dankpflichtig <i>a</i>	davonschaukeln <i>v</i>	DDR-weit <i>a</i>
Deartikulation <i>f</i>	Dienstwilligkeit <i>f</i>	drehwurmartig <i>a</i>	dünnfüßig <i>a</i>

Deckenlaufer <i>m</i>	Dieselmotorenwerker <i>m</i>	drehzahlfreudig <i>a</i>	Dünnhäutigkeit <i>f</i>
deduzierbar <i>a</i>	Diesseitsbekenner <i>m.</i>	drehzahlregelbar <i>a</i>	dünnschleifen <i>v</i>
delphinartig <i>a</i>	digitalprogrammierbar <i>a</i>	drehzahlveränderbar <i>a</i>	dünnssträhnig <i>a</i>
Delta-eigen <i>a</i>	diktatweise <i>adv</i>	dreifeldscheunengroß <i>a</i>	dunstrot <i>a</i>
Demokröte <i>f</i>	dilettantischerweise <i>adv</i>	Dreisterei <i>f</i>	durchballern <i>v</i>
demontagelos <i>a</i>	Dimitroffwerker <i>m</i>	dreizehig <i>a</i>	durchbeobachten <i>v</i>
demontierbar <i>a</i>	Ding-Leben <i>n</i>	dresdendeutsch <i>a</i>	durchblauen <i>v</i>
Demontierbarkeit <i>f</i>	disambiguiierbar <i>a</i>	dressurfähig <i>a</i>	Durchblicker <i>m</i>
denkmalwert <i>a</i>	diskriminierungsfrei <i>a</i>	Drittellung <i>f</i>	durchblühen <i>v</i>
denkwürdigerweise <i>adv</i>	diskutierfreudig <i>a</i>	Drittlandzusammenarbeit <i>f</i>	durchbrechbar <i>a</i>
Denunziantentum <i>n</i>	Diskutierwut <i>f</i>	Drittmärkte <i>pl</i>	durcheifern <i>v</i>
derivationell <i>a</i>	disneyfizieren <i>v</i>	drogenähnlich <i>a</i>	durcheinanderatmen <i>v</i>
Deriviertheit <i>f</i>	dispatchen <i>v</i>	drogenhaft <i>a</i>	durcheinanderbewegen <i>v</i>
designativ <i>a</i>	Dispergierbarkeit <i>f</i>	Droher <i>m</i>	durcheinanderbrummen <i>v</i>
Designerin <i>f</i>	Disputhek <i>f</i>	drosselbar <i>a</i>	durcheinanderdenken <i>v</i>
Designgestaltung <i>f</i>	Dissidententum <i>n</i>	druckluftbetrieben <i>v</i>	durcheinanderdrängen <i>v</i>
Designpreis <i>m</i>	Distanziertheit <i>f</i>	Druckmaschinenwerker <i>m</i>	durcheinanderfauchen <i>v</i>
Designprojekt <i>n</i>	distelig <i>a</i>	druschfähig <i>a</i>	durcheinanderflimmern <i>v</i>
detailfreudig <i>a</i>	Dixielandtreff <i>n</i>	druschreif <i>a</i>	durcheinanderflüstern <i>v</i>
determinierbar <i>a</i>	dominhaft <i>a</i>	Duckling <i>m</i>	durcheinanderfühlen <i>v</i>
Determinierbarkeit <i>f</i>	donnerwettern <i>v</i>	düfteschleudernd <i>P.I</i>	durcheinandergeifern <i>v</i>
deutschwidrig <i>a</i>	doppeltürig <i>a</i>	Duftforscherin <i>f</i>	durcheinandergrüßen <i>v</i>
devisenarm <i>a</i>	Dorfbader <i>m</i>	Duftspur <i>f</i>	durcheinanderhallen <i>v</i>
Devisenbeschaffer <i>m</i>	dorfeinwärts <i>adv</i>	Duldertum <i>n</i>	durcheinanderhäufen <i>v</i>
devisenfressend <i>P. I</i>	dorfher <i>adv</i>	Duldnersein <i>n</i>	durcheinanderheulen <i>v</i>
Dialogik <i>f</i>	Dorngerank <i>n</i>	Dümmerchen <i>n</i>	durcheinanderklingen <i>v</i>
Dickbäuchigkeit <i>f</i>	dornröschenhaft <i>a</i>	sich dummnähen <i>v</i>	durcheinanderklirren <i>v</i>
dickflockig <i>a</i>	Dramendreiheit <i>f</i>	dumpfkatholisch <i>a</i>	durcheinanderknarren <i>v</i>
dickfrieren <i>v</i>	Drängler <i>m</i>	dünenähnlich <i>a</i>	durcheinanderlächeln <i>v</i>
dickmaurig <i>a</i>	draufspießen <i>v</i>	dünenhoch <i>a</i>	durcheinanderlachen <i>v</i>
dickstämmig <i>a</i>	Dreckete <i>f</i>	dunkelflockig <i>a</i>	durcheinanderleben <i>v</i>
Dienstanbieter <i>m</i>	drehbuchtreu <i>a</i>	dunkelreich <i>a</i>	durcheinanderleuchten <i>v</i>
Dienstbarmachung <i>f</i>	drehfreudig <i>a</i>	dunkeltrotzig <i>a</i>	durcheinanderpfeifen <i>v</i>
Dienstleister <i>m</i>	Drehmaschinenwerker <i>m</i>	Dünnerwerden <i>n</i>	durcheinanderplumpsen <i>v</i>
durcheinanderquirlen <i>v</i>	durchlärmen <i>v</i>	Durchsetzungswut <i>f</i>	eberköpfig <i>a</i>

durcheinanderranken <i>v</i>	durchläuten <i>v</i>	durchspeisen <i>v</i>	echohaft <i>a</i>
durcheinanderschlingen <i>v</i>	sich durchlöffeln <i>v</i>	durchspucken <i>v</i>	echolos <i>a</i>
durcheinanderschnarren <i>v</i>	durchlüftbar <i>a</i>	Durchstecher <i>m</i>	Echolosigkeit <i>f</i>
durcheinanderschreiben <i>v</i>	Durchlüftbarkeit <i>f</i>	durchstiegel'n <i>v</i>	echtbürtig <i>a</i>
durcheinanderschwätzen <i>v</i>	durchmärken <i>v</i>	durchstöpseln <i>v</i>	edelknorke <i>a</i>
durcheinanderschwirren <i>v</i>	sich durchmurmeln <i>v</i>	durchstrahlbar <i>a</i>	edelmetallfrei <i>a</i>
durcheinanderstrudeln <i>v</i>	durchnächtigen <i>v</i>	Durchstrecke <i>f</i>	Edelspinner <i>m</i>
durcheinandertrudeln <i>v</i>	durchnarbt <i>P.II</i>	Durchstreifung <i>f</i>	Edelsteinbesitzer <i>m</i>
durcheinanderwallen <i>v</i>	durchölen <i>v</i>	sich durchstreiten <i>v</i>	effektivitätserhöhend <i>P.I</i>
durcheinanderwalzen <i>v</i>	durchpanzern <i>v</i>	durchstürzen <i>v</i>	effektivitätsfördernd <i>P.I</i>
durcheinanderwälzen <i>v</i>	durchpeinigen <i>v</i>	durchstylen <i>v</i>	efeuartig <i>a</i>
durcheinanderwirren <i>v</i>	durchpendeln <i>v</i>	durchsystematisieren <i>v</i>	eggenartig <i>a</i>
durcheinanderwogen <i>v</i>	durchpfeifen <i>v</i>	durchtauchen <i>v</i>	ehegefährdend <i>P.I</i>
durcheinanderwühlen <i>v</i>	durchpfeilen <i>v</i>	Durchtobtsein <i>n</i>	Ehrgeizblaß <i>a</i>
durcheitert <i>P.II</i>	durchpilgern <i>v</i>	durchverhandeln <i>v</i>	Ehrgeizigkeit <i>f</i>
durchempfinden <i>v</i>	durchpirschen <i>v</i>	durchwabern <i>v</i>	ehrlicherweise <i>adv</i>
durcherzählen <i>v</i>	durchpumpen <i>v</i>	durchwarten <i>v</i>	Ehrlichsein <i>n</i>
durchflattern <i>v</i>	durchquerbar <i>a</i>	durchwatscheln <i>v</i>	eichhörnchenhaft <i>a</i>
durchflitschen <i>v</i>	durchraßt (Rasse) <i>a</i>	durchwesen <i>v</i>	Eierbringer <i>m</i>
durchflüchten <i>v</i>	durchrationalisier <i>P.II</i>	durchwetter'n <i>v</i>	eierkastenförmig <i>a</i>
durchflüstern <i>v</i>	Durchrostung <i>f</i>	Durchwölkung <i>f</i>	Eierleger <i>m</i>
durchformulieren <i>v</i>	Durchrutscher <i>m</i>	durchwurfeln <i>v</i>	eigenbeinig <i>a</i>
sich durchfretten <i>v</i>	durchschalkt <i>P: II</i>	durchzischen <i>v</i>	Eigenfertigung <i>f</i>
durchgähnen <i>v</i>	durchscharrieren <i>v</i>	durchzwitchern <i>v</i>	eigenfinanzieren <i>v</i>
durchgaloppieren <i>v</i>	durchschäumen <i>v</i>	durchzugsstark <i>a</i>	Eigengliederung <i>f</i>
durchgegenscheren <i>v</i>	durchschlagbar <i>a</i>	Dürrenhilfe <i>f</i>	Eigenherstellung <i>f</i>
durchgrauen <i>v</i>	durchschleifen <i>v</i>	Dürrling <i>m</i>	Eigensein <i>n</i>
durchgrollen <i>v</i>	durchschmiegen <i>v</i>	durstlos <i>adj</i>	Eigenverwendbarkeit <i>f</i>
durchheitern <i>v</i>	durchschreitbar <i>a</i>	Düsenroboter <i>m</i>	eigroß <i>a</i>
durchkapitalisiert <i>P: II</i>	durchschwarten <i>v</i>	Duvalierismus <i>m</i>	sich einärgern <i>v</i>
durchkonjugieren <i>v</i>	durchschwemmen <i>v</i>	Duvalierist <i>m</i>	einbahnnen <i>v</i>
durchkontaktiert <i>P.II</i>	durchsehbar <i>a</i>	duvaliertreu <i>a</i>	Einbandgestaltung <i>f</i>
sich durchkrebse'n <i>v</i>	durchsetzenswert <i>a</i>	E	Einbannug <i>f</i>
sich durchkrüppeln <i>v</i>	durchsetzungsstark <i>a</i>	Eben-noch-Wachsein <i>n</i>	sich einbeißen <i>v</i>
Einbezogensein <i>n</i>	einhobeln <i>v</i>	eisenkbar <i>a</i>	Eisflitzer <i>m</i>

Einbieger <i>m</i>	einklebbar <i>a</i>	einsetzbar <i>a</i>	Eiskratzer <i>m</i>
einbündeln <i>v</i>	einklimpern <i>v</i>	Einsetzbarkeit <i>f</i>	Eislauffreund <i>m</i>
eindonnern <i>v</i>	Einkoch-Anfänger <i>m</i>	Einspannung <i>f</i>	Eistein <i>m</i>
Eindringfähigkeit <i>f</i>	einkristallin <i>a</i>	einsperrbar <i>a</i>	eisunfreundlich <i>a</i>
eindrucksam <i>a</i>	Einkrümmung <i>f</i>	Einspiegelung <i>f</i>	eiweißähnlich <i>a</i>
eindrucksreich <i>a</i>	einkuppeln <i>v</i>	sich einspießen <i>v</i>	Elendsein <i>n</i>
eindrucksstark <i>a</i>	Einlaßklopfer <i>m</i>	einsprenkeln <i>v</i>	elektrisierbar <i>a</i>
Einfärber <i>m</i>	einlitern <i>v</i>	einsticheln <i>v</i>	Elektrisierbarkeit <i>f</i>
Einfarbigkeit <i>f</i>	einloggen <i>v</i>	einstöpseln <i>v</i>	Elektrogerätewerker <i>m</i>
Einfärbung <i>f</i>	einmanteln <i>v</i>	einsträngig <i>a</i>	elektrokerzensüchtig <i>a</i>
einfäßbar <i>a</i>	Einmeißelung <i>f</i>	einsteinen <i>v</i>	Elektromotorenwerker <i>m</i>
einfedern <i>v</i>	Einmischerei <i>f</i>	einteilbar <i>a</i>	Elektronenstrahler <i>m</i>
einflechtbar <i>a</i>	einmülsen <i>v</i>	eintragungswert <i>a</i>	eliminierbar <i>a</i>
einfügbar <i>a</i>	einordenbar <i>a</i>	eintrainieren <i>v</i>	Elite-Diamant-Werker <i>m</i>
einführungslos <i>a</i>	einrillen <i>v</i>	eintrampeln <i>v</i>	ellenbogentief <i>a</i>
eingebuckelt <i>P.II</i>	einrüttelbar <i>a</i>	eintrippeln <i>v</i>	Emailegestalter <i>m</i>
Eingebundensein <i>n</i>	Einrüttelbarkeit <i>f</i>	Einvernehmer <i>m</i>	empfangbar <i>a</i>
ingeeist <i>P.II</i>	Einsammler <i>m</i>	Einverstandensein <i>n</i>	empfängerbezogen <i>P.II</i>
Eingesperrtheit <i>f</i>	Einsatzbarkeit <i>f</i>	sich einwurmen <i>v</i>	Empfängerschaft <i>f</i>
Eingesperrtsein <i>n</i>	einsatzmäßig <i>a</i>	Einzeläußerung <i>f</i>	empfangsfähig <i>a</i>
eingipflig <i>a</i>	einschaltbar <i>a</i>	einzelfrüchtig <i>a</i>	empfindenswert <i>a</i>
sich eingirren <i>v</i>	einschiebbar <i>a</i>	Einzelgängerei <i>f</i>	empfindungsreich <i>a</i>
Einhängung <i>f</i>	Einschlaf <i>f</i>	einzelgängerisch <i>a</i>	emotionsorientiert <i>P.II</i>
einherrascheln <i>v</i>	einschließbar <i>a</i>	Einzelgewinner <i>m</i>	emporballen <i>v</i>
einherrennen <i>v</i>	einschließenswert <i>a</i>	Einzelring <i>m</i>	sich emporbauen <i>v</i>
einherspazieren <i>v</i>	Einschmierung <i>f</i>	Einzelrede <i>f</i>	emporbeten <i>v</i>
einherstarken <i>v</i>	Einschnallung <i>f</i>	Einzelsprecher <i>m</i>	emporbrausen <i>v</i>
einherstaksen <i>v</i>	einschränkbar <i>a</i>	Einzelturn <i>n</i>	emporhüpfen <i>v</i>
einherstrampeln <i>v</i>	einschränkungslos <i>a</i>	einzigartigerweise <i>adv</i>	emporjohlen <i>v</i>
einherstaumeln <i>v</i>	einschraubbar <i>a</i>	einzigliebzig <i>a</i>	emporkämmen <i>v</i>
einherstorkeln <i>v</i>	Einschreibbar <i>a</i>	eisberghaft <i>a</i>	Emporkletterer <i>m</i>
einherwälzen <i>v</i>	sich einschweigen <i>v</i>	eisenbahnen <i>v</i>	emporknistern <i>v</i>
einherwandeln <i>v</i>	Einschüchterer <i>m</i>	Eisenhüttenwerker <i>m</i>	emporkrachen <i>v</i>
einherwatscheln <i>v</i>	einsendenswert <i>a</i>	eisenrippig <i>a</i>	sich emporkringeln <i>v</i>
emporlächeln <i>v</i>	Entblockierung <i>f</i>	entgegenordnen <i>v</i>	entgegentummeln <i>v</i>

empormonden <i>v</i>	Entbürokratisierung <i>f</i>	entgegenpusten <i>v</i>	entgegentrampeln <i>v</i>
emporprallen <i>v</i>	entdeckbar <i>a</i>	entgegenragen <i>v</i>	entgegentrotten <i>v</i>
emporrauschen <i>v</i>	Entdecktwerden <i>n</i>	entgegenrauschen <i>v</i>	entgegentrudeln <i>v</i>
emporreifen <i>v</i>	Entdeckungsfreude <i>f</i>	entgegenreisen <i>v</i>	entgegenwachsen <i>v</i>
emporringen <i>v</i>	Entdifferenzierung <i>f</i>	entgegenreiten <i>v</i>	entgegenwarten <i>v</i>
emporschleichen <i>v</i>	Entduvalierisierung <i>f</i>	entgegenruhen <i>v</i>	entgegenwehen <i>v</i>
emporschleppen <i>v</i>	Entensucher <i>m</i>	entgegenschaukeln <i>v</i>	entgegenwirbeln <i>v</i>
sich emporschlingen <i>v</i>	entfaltbar <i>a</i>	entgegenschießen <i>v</i>	Entgeisterung <i>f</i>
emporschwanken <i>v</i>	entfauchen <i>v</i>	entgegenschleifen <i>v</i>	entgipfelt <i>P.I</i>
emporschwellen <i>v</i>	entfesselbar <i>a</i>	entgegenschlurren <i>v</i>	entglänzen <i>v</i>
sich emporsingen <i>v</i>	entfiltern <i>v</i>	entgegenschmunzeln <i>v</i>	entgolden <i>v</i>
emporspießen <i>v</i>	entflammt <i>P.I</i>	entgegenschwanken <i>v</i>	entgraben <i>v</i>
emporstarren <i>v</i>	entformt <i>P.I</i>	entgegenschweben <i>v</i>	enthauchen <i>v</i>
emporstauen <i>v</i>	entgären <i>v</i>	entgegenschweigen <i>v</i>	entheroisieren <i>v</i>
emporstemmen <i>v</i>	entgegenatmen <i>v</i>	entgegenschwelen <i>v</i>	enthistorisieren <i>v</i>
emporstreichen <i>v</i>	entgegenbängen <i>v</i>	entgegenschwellen <i>v</i>	Enthüller <i>m</i>
emporstören <i>v</i>	entgegenbauen <i>v</i>	entgegenschwitzen <i>v</i>	entindividualisieren <i>v</i>
emportragen <i>v</i>	entgegenblasen <i>v</i>	entgegensehnen <i>v</i>	Entjudung <i>f</i>
Empörtsein <i>n</i>	entgegenblinzeln <i>v</i>	entgegenspiegeln <i>v</i>	entklammern <i>v</i>
emporwinken <i>v</i>	entgegenblühen <i>v</i>	entgegensprechen <i>v</i>	entklauben <i>v</i>
emporzischen <i>v</i>	entgegenbrausen <i>v</i>	entgegenspringen <i>v</i>	entkonservieren <i>v</i>
emporzüchten <i>v</i>	entgegendämmern <i>v</i>	entgegensprengen <i>v</i>	Entkonservierung <i>f</i>
Emulgierbarkeit <i>f</i>	entgegendrängen <i>v</i>	entgegenstammeln <i>v</i>	Entkörperung <i>f</i>
Ender <i>m</i>	entgegendröhnen <i>v</i>	entgegenstarren <i>v</i>	entkriechen <i>v</i>
endlagern <i>v</i>	entgegenfrohlocken <i>v</i>	entgegenstechen <i>v</i>	entkruselt <i>P.I</i>
Endlagerung <i>f</i>	entgegenfunkeln <i>v</i>	entgegenstinken <i>v</i>	Entladepersonal <i>n</i>
endspurtstark <i>a</i>	entgegengrinsen <i>v</i>	entgegenstöhnen <i>v</i>	entlangflitzen <i>v</i>
endungsartig <i>a</i>	entgegengucken <i>v</i>	entgegenstrahlen <i>v</i>	entlanggleiten <i>v</i>
enghirnig <i>a</i>	entgegenheben <i>v</i>	entgegensurren <i>v</i>	entlanghangeln <i>v</i>
Engnis <i>f</i>	Entgegenheulen <i>v</i>	entgegentappen <i>v</i>	entlanghetzen <i>v</i>
entaktualisieren <i>v</i>	entgegenkollern <i>v</i>	entgegentapsen <i>v</i>	entlangholpern <i>v</i>
Entaktualisierung <i>f</i>	entgegenkriechen <i>v</i>	entgegentaumeln <i>v</i>	entlangkraulen <i>v</i>
Entamtung <i>f</i>	entgegenlechzen <i>v</i>	entgegentoben <i>v</i>	entlangmanövrieren <i>v</i>
entarabisieren <i>v</i>	entgegennicken <i>v</i>	entgegentorkeln <i>v</i>	entlangradern <i>v</i>
entlangrasen <i>v</i>	Entrücktsein <i>n</i>	Erbfahrrad <i>n</i>	ergänzzbar <i>a</i>

entlangreihen <i>v</i>	entrümpelungssüchtig <i>a</i>	erblickbar <i>a</i>	Ergänzbarkeit <i>f</i>
entlangrollen <i>v</i>	entrutschen <i>v</i>	erbrausen <i>v</i>	ergänzenswert <i>a</i>
entlangrudeln <i>v</i>	Entsalzer <i>m</i>	erbrechbar <i>a</i>	ergänzungsbedürftig <i>a</i>
entlangrudern <i>v</i>	entscheidbar <i>a</i>	erbrecherisch <i>a</i>	Ergänzungsbedürftigkeit <i>f</i>
entlangsausen <i>v</i>	Entscheider <i>m</i>	erdabgewandt <i>P.II</i>	Ergänzungsfähigkeit <i>f</i>
entlangschauen <i>v</i>	Entscheidungsfähigkeit <i>f</i>	erdähnlich <i>a</i>	ergebnisträchtig <i>a</i>
entlangschießen <i>v</i>	Entscheidungsfreude <i>f</i>	erdbebenhaft <i>a</i>	ergötzbar <i>a</i>
entlangschlängeln <i>v</i>	entscheidungsfreudig <i>a</i>	erdbebenreich <i>a</i>	ergrabbeln <i>v</i>
entlangschleusen <i>v</i>	Entscheidungsfreudigkeit <i>f</i>	erdbebensicher <i>a</i>	ergreifbar <i>a</i>
entlangschlüpfen <i>v</i>	Entschlackung <i>f</i>	Erdbebenveranstalter <i>m</i>	ergreifenderweise <i>adv</i>
entlangschlurfen <i>v</i>	Entschlüsseler <i>m</i>	erdenweit <i>a</i>	Ergriffensein <i>n</i>
entlangschnuppern <i>v</i>	entschlußfest <i>a</i>	erdeutbar <i>a</i>	erhaltenswert <i>a</i>
entlangschweben <i>v</i>	entschlußfreudig <i>a</i>	erdgeisthaft <i>a</i>	erhellbar <i>a</i>
entlangstampfen <i>v</i>	entschmeicheln <i>v</i>	erdgemäß <i>a</i>	Erhelltheit <i>n</i>
entlangstelzen <i>v</i>	entsetzensvoll <i>a</i>	erdgrau <i>a</i>	erhellungsbedürftig <i>a</i>
entlangstolpern <i>v</i>	Entsorger <i>m</i>	erdichtbar <i>a</i>	Erhobensein <i>n</i>
entlangstolzieren <i>v</i>	entsprühen <i>v</i>	erdiskutieren <i>v</i>	erhorchbar <i>a</i>
sich entlangtasten <i>v</i>	entstirnen <i>v</i>	erdschichtenhaft <i>a</i>	erinnerenswert <i>a</i>
entlangtorkeln <i>v</i>	Entstörtrupp <i>f</i>	ereignisarm <i>a</i>	Erinnertsein <i>n</i>
entlangtraben <i>v</i>	enttagen <i>v</i>	ereignisbezogen <i>P. II</i>	erinnerungsfreudig <i>a</i>
entlangtrotten <i>v</i>	enttauchen <i>v</i>	ereignishaft <i>a</i>	erinnerungsträchtig <i>a</i>
entlangwatscheln <i>v</i>	Entvölkerer <i>m</i>	Ereignislosigkeit <i>f</i>	erkämpfbar <i>a</i>
entlangwellen <i>v</i>	Entwachsenwerden <i>n</i>	Ereignisschrei <i>f</i>	erkeimen <i>v</i>
entlangwieseln <i>v</i>	Entwerferin <i>f</i>	Erfahrbarkeit <i>f</i>	erkennerisch <i>a</i>
entlangzerren <i>v</i>	entwicklungshilfsreich <i>a</i>	erfechtbar <i>a</i>	erkenntnisfördernd <i>P. I</i>
entleben <i>v</i>	entwicklungsmäßig <i>a</i>	erfindungslos <i>a</i>	erkenntnisfrei <i>a</i>
entmöbeln <i>v</i>	entwicklungssüchtig <i>a</i>	erfindungsfrisch <i>a</i>	erkenntnisreich <i>a</i>
entmotivieren <i>v</i>	entwirklichen <i>v</i>	Erfolgsanbeterei <i>f</i>	erkennungsdienstlich <i>a</i>
entmythisieren <i>v</i>	entwildert <i>P.II</i>	Erfolgsschleicherei <i>f</i>	erkerreich <i>a</i>
entnehmbar <i>a</i>	Entzündler <i>m</i>	erfoltern <i>v</i>	Erklärerin <i>f</i>
Entnuklearisierung <i>f</i>	entzweiplatzen <i>v</i>	erfreusam <i>a</i>	sich erklatschen <i>v</i>
enträtselbar <i>a</i>	episodenreich <i>a</i>	Erfüller <i>m</i>	erklirren <i>v</i>
entrenkt <i>P.I</i>	erahnbar <i>a</i>	erfühlbar <i>a</i>	Erläuterer <i>m</i>
entröten <i>v</i>	eratmen <i>v</i>	sich ergangstern <i>v</i>	Erlebensfähigkeit <i>f</i>
erlebnisarm <i>a</i>	erstaunlicherweise <i>a</i>	europaweit <i>a</i>	Fakultätlichkeiten <i>pl</i>

erlebnishaft <i>a</i>	Erstauntheit <i>f</i>	Europhorie <i>f</i>	Fällbarkeit <i>f</i>
erlebnisorientiert <i>P.II</i>	Ersteher <i>m</i>	ewigkeitenlang <i>a</i>	fälschungsverhütend <i>P.I</i>
erlegbar <i>a</i>	erstreckbar <i>a</i>	existenzbedrohend <i>P.I</i>	fälschungsweise <i>adv</i>
erlohen <i>v</i>	Erststellung <i>f</i>	Experimentierwut <i>f</i>	Fallstellerei <i>f</i>
ermahnungsreich <i>a</i>	Erstürmung <i>f</i>	explosionsverstärkend <i>P.I</i>	fallstrickreich <i>a</i>
ermüdungsfrei <i>a</i>	ertastbar <i>a</i>	Exponiertheit <i>f</i>	Falt-Fernglas <i>n</i>
ernährbar <i>a</i>	Ertöner <i>m</i>	Exportfähigkeit <i>f</i>	familienfreundlich <i>a</i>
Erniedriger <i>m</i>	ertragsbeeinflussend <i>P.I</i>	Expresßauswertung <i>f</i>	familienparteiisch <i>a</i>
Ernsterwerden <i>n</i>	erträubar <i>a</i>	Extraaugen <i>pl</i>	Familienplaner <i>m</i>
erntefrisch <i>a</i>	sich ertürmen <i>v</i>	Extrabutter <i>n</i>	familienpolitisch <i>a</i>
Erntehoch <i>n</i>	erwärmbar <i>a</i>	Extraecke <i>f</i>	fanfarenblasend <i>P.I</i>
erosionsgefährdet <i>P.II</i>	Erwärmungsgeschichte <i>f</i>	Extrafühler <i>m</i>	Farbabstreicher <i>m</i>
erpfeifen <i>v</i>	erweiterbar <i>a</i>	Extragedicht <i>n</i>	Farbendreiklang <i>m</i>
erpflegen <i>v</i>	erzählenswert <i>a</i>	extrahierbar <i>a</i>	Farbenlust <i>f</i>
erringbar <i>a</i>	Erzählerei <i>f</i>	Extranase <i>f</i>	Farbhersteller <i>m</i>
Ersatzsohn <i>m</i>	erzeugbar <i>a</i>	Extravertiertheit <i>f</i>	Farbrezeptgestaltung <i>f</i>
erschießbar <i>a</i>	erzeugnisbezogen <i>P.II</i>	F	farbenstrotzend <i>P.I</i>
erschnupern <i>v</i>	erzeugnisorientiert <i>P.II</i>	fabelfähig <i>a</i>	farndurchwoigt <i>P.II</i>
erschranzen <i>v</i>	erzielbar <i>a</i>	fabulierfreudig <i>a</i>	Fassadenraffael <i>m</i>
Erschrecktsein <i>n</i>	erzkapitalistisch <i>a</i>	Fachfrau <i>f</i>	fatzenhaft <i>a</i>
erschufteten <i>v</i>	erzportugiesisch <i>a</i>	Fahnder <i>m</i>	faunenartig <i>a</i>
Erschütterer <i>m</i>	Erzrepublikaner <i>m</i>	Fahnnagel-Rede <i>f</i>	Favorituum <i>m</i>
Erschütterertsein <i>n</i>	Erzverräter <i>m</i>	Fahnenschwenker <i>m</i>	Faxerei <i>f</i>
erschütterungsfrei <i>a</i>	Erzweib <i>m</i>	fahrerlos <i>a</i>	Faxhändler <i>m</i>
Erschütterungsfreiheit <i>f</i>	Eselselegionen <i>pl</i>	fahrlässigerweise <i>adv</i>	FCKW-frei <i>a</i>
erschwellen <i>v</i>	Eselsgeduld <i>f</i>	Fahrradfrau <i>f</i>	Feerei <i>f</i>
erschwernisfrei <i>a</i>	Eselsliebe <i>f</i>	fahrtgemäß <i>a</i>	Fegefeurchen <i>n</i>
ersichtbar <i>a</i>	Eselstation <i>f</i>	fahrttaub <i>a</i>	Fehlanruf <i>m</i>
erstampfen <i>v</i>	Essenholer <i>m</i>	Fahrzeugwerker <i>m</i>	Fehlbewertung <i>f</i>
Erstandwender <i>m</i>	Essenverteiler <i>m</i>	fairerweise <i>a</i>	Fehleinkauf <i>m</i>
erstattbar <i>a</i>	eulenspiegelreif <i>a</i>	Faktenjäger <i>m</i>	festverschließen <i>v</i>
fälschungssicher <i>a</i>	Eurokrat <i>m</i>	Faktenputzer <i>m</i>	festwinden <i>v</i>
erstattungsfähig <i>a</i>	europafeindlich <i>a</i>	faktenreich <i>a</i>	festwurzeln <i>v</i>
erstaunenswert <i>a</i>	Europaschwärmerei <i>f</i>	Fakultätchen <i>n</i>	festzaubern <i>v</i>
fehlerhafterweise <i>adv</i>	fernherwandelnd <i>P.I</i>	festschmieden <i>v</i>	flachgemuldet <i>P.II</i>

fehlerziehen <i>v</i>	fernhindämmernd <i>P.I</i>	festtägig <i>a</i>	flachlegen <i>v</i>
fehlinformieren <i>v</i>	fernhinglänzend <i>P.I</i>	festungsähnlich <i>a</i>	flachshaarig <i>a</i>
fehlkläuten <i>v</i>	fern hinschauend <i>P.I</i>	festzerren <i>v</i>	fladenartig <i>a</i>
Fehlschaltung <i>f</i>	fern hintreffend <i>P.I</i>	festzwängen <i>v</i>	flamencotanzend <i>P.I</i>
Fehlschicht <i>f</i>	Fernhörer <i>m</i>	Fettabscheider <i>m</i>	Flammenkreuzler <i>m</i>
Fehlverbindung <i>f</i>	Fernkipfung <i>f</i>	fetzenweise <i>adv</i>	flaschenbiertrinken <i>v</i>
sich fehlverhalten <i>v</i>	Fernleitungsumsetzer <i>m</i>	feueräugig <i>a</i>	Flutterball <i>m</i>
feierfreudig <i>a</i>	fernseh-dramatisch <i>a</i>	Feuerkreuzler <i>m</i>	fleckbar <i>a</i>
feiernswürdig <i>a</i>	fernsehigen <i>v</i>	feuerlüstern <i>v</i>	fleckenhaft <i>a</i>
Feindsein <i>n</i>	fernsehfreudig <i>a</i>	feuermohnrot <i>a</i>	fledermausartig <i>a</i>
feinknochig <i>a</i>	fernsehgemäß <i>a</i>	Feuer-und-Flamme-kollegen	fledermausgleich <i>adv</i>
Feinschliff <i>m</i>	fernseh wert <i>a</i>	feuerversichern <i>v</i>	Fleischrösterei <i>f</i>
Feinschmeckertum <i>n</i>	fernseh-schirmgroß <i>a</i>	fieberisch <i>a</i>	Flexibilisierung <i>f</i>
feinstachlig <i>a</i>	Fernsein <i>n</i>	Fiesling <i>m</i>	Fliegchen <i>n</i>
Feintuchwerker <i>m</i>	fernsteuerbar <i>a</i>	fietschen <i>v</i>	fliegelustig <i>a</i>
feinverstellbar <i>a</i>	fernverlaufen <i>v</i>	Filmbedufter <i>m</i>	flinkäugig <i>a</i>
feinwalzen <i>v</i>	Fernwisseur <i>m</i>	Filmgestalter <i>m</i>	flintenschußweit <i>a</i>
Feldbesteller <i>m</i>	fertigpflügen <i>v</i>	Filmeinkäufer <i>m</i>	Flirterei <i>f</i>
feldherrnhaft <i>a</i>	fertigspielen <i>v</i>	Filzbarkeit <i>f</i>	Flöckchen <i>n</i>
feldmarschallisch <i>a</i>	fertigstudieren <i>v</i>	Finalrundenteilnehmer <i>m</i>	fluchtbereit <i>a</i>
Fellabzieher <i>m</i>	festankern <i>v</i>	Finanzfrau <i>f</i>	fluchtfähig <i>a</i>
felsab <i>adv</i>	festbaumen <i>v</i>	finanzierbar <i>a</i>	fluchtweglang <i>a</i>
felsauf <i>adv</i>	festbrennen <i>v</i>	Fingerquetscher <i>m</i>	flugbar <i>a</i>
felsenreich <i>a</i>	Festgelegtheit <i>f</i>	finn-müde <i>a</i>	Flügchen <i>n</i>
fensterartig <i>a</i>	festgemäß <i>P.II</i>	firmishaft <i>a</i>	flügelmännisch <i>a</i>
fenstern <i>v</i>	festhäkeln <i>v</i>	Fischbraterin <i>f</i>	flughäutig <i>a</i>
fensterwärts <i>adv</i>	festhämmern <i>v</i>	Fischesser <i>m</i>	flugplanmäßig <i>a</i>
Ferienforscher <i>m</i>	sich festkrampfen <i>v</i>	fischfrisch <i>a</i>	fluguntauglich <i>a</i>
ferkeljung <i>a</i>	festlegbar <i>a</i>	fischgleich <i>adv</i>	Flugzeughersteller <i>m</i>
fernbedienbar <i>a</i>	festleimen <i>v</i>	Fischkundler <i>m</i>	flunkerhaft <i>a</i>
ferndonnernd <i>P.I</i>	festmauern <i>v</i>	Fischschuppenentferner <i>m</i>	Flüssigkristall <i>m</i>
ferneilend <i>P.I</i>	festriegeln <i>v</i>	flächenbezogen <i>a</i>	Flüssigkristallforschung <i>f</i>
fernherglänzend <i>P.I</i>	festrücken <i>v</i>	Flächenportalroboter <i>m</i>	Flutopfer <i>n</i>
Flachserie <i>f</i>	Folger <i>m</i>	Flacherdler <i>m</i>	Folgeanstrich <i>m</i>
Folienwerker <i>m</i>	fortschenken <i>v</i>	Frauenhasser <i>m</i>	Freizeatkünstler <i>m</i>

Förderungsgutimstandehalter <i>m</i>	fortschimpfen <i>v</i>	frauenlos <i>a</i>	Freizeitläufer <i>m</i>
formalisierbar <i>a</i>	fortschmelzen <i>v</i>	frechäugig <i>a</i>	Freizeitmaler <i>m</i>
formbezogen <i>P II</i>	fortschreibbar <i>a</i>	Frechstirnigkeit <i>f</i>	Freizeitnumismatiker <i>m</i>
formensicher <i>adj</i>	fortschrittsfördernd <i>P.I</i>	sich freiarbeiten <i>v</i>	Freizeitsänger <i>m</i>
Formstoffmischer <i>m</i>	Fortschrittsfreund <i>m</i>	freibehalten <i>v</i>	Freizeitsportler <i>m</i>
formulierbar <i>a</i>	fortschrittsfroh <i>a</i>	sich freibrüllen <i>v</i>	Freizeittreff <i>n</i>
Formulierer <i>m</i>	fortschrittsfroh <i>a</i>	Freidreherei <i>f</i>	Freizeitvolleyballer <i>m</i>
Formulierungssucht <i>f</i>	fortschrittsselig <i>a</i>	freifahren <i>v</i>	fremdenfeindlich <i>a</i>
formvoll <i>a</i>	fortschwelen <i>v</i>	sich freiglauben <i>v</i>	Fremdenfeindlichkeit <i>f</i>
forschsam <i>a</i>	fortsetzungsweise <i>adv</i>	freikriegen <i>v</i>	fremdenfreundlich <i>a</i>
Forschsein <i>n</i>	fortspinnen <i>v</i>	freikullern <i>v</i>	Fremdenfreundlichkeit <i>f</i>
forschungsorientiert <i>P.II</i>	fortspucken <i>v</i>	Freilichtatelier <i>n</i>	Fremdlingstum <i>n</i>
fortbannen <i>v</i>	forttollen <i>v</i>	Freiluftausstellung <i>f</i>	Freudebringer <i>m</i>
fortbildbar <i>a</i>	forttönen <i>v</i>	Freiluftkonzert <i>n</i>	freudegerötet <i>P II</i>
fortblühen <i>v</i>	forttraben <i>v</i>	Freiluftprogramm <i>n</i>	freundhaft <i>a</i>
fortdonnern <i>v</i>	forttransportieren <i>v</i>	Freiluftschau <i>f</i>	Freundlichsein <i>n</i>
fortentwickelbar <i>a</i>	fortträumen <i>v</i>	freipaddeln <i>v</i>	friedensbedürftig <i>a</i>
fortentwickelbar <i>a</i>	forttrinken <i>v</i>	freiprogrammierbar <i>a</i>	friedensfördernd <i>P I</i>
Fortentwickler <i>m</i>	sich fortvererben <i>v</i>	sich freiräkeln <i>v</i>	friedensorientiert <i>P II</i>
Fortexistenz <i>f</i>	fortwachen <i>v</i>	freiräuspfern <i>v</i>	friedhofreif <i>a</i>
fortgedeihen <i>v</i>	fortwandeln <i>v</i>	sich freireden <i>v</i>	frischbügeln <i>v</i>
fortgelten <i>v</i>	fortwehen <i>v</i>	Freischaffendsein <i>n</i>	frischfarbig <i>a</i>
Fortgeschrittenheit <i>f</i>	fortwirbeln <i>v</i>	sich freischießen <i>v</i>	frischhalten <i>v</i>
forthallen <i>v</i>	fortzaubern <i>v</i>	sich freischreiben <i>v</i>	frischkleben <i>v</i>
sich forthungern <i>v</i>	fortzwingen <i>v</i>	sich freischwätzen <i>v</i>	frischwaschen <i>v</i>
fortirren <i>v</i>	Forumteilnehmer <i>m</i>	freischwören <i>v</i>	Frisurchen <i>n</i>
fortkommandieren <i>v</i>	fotografierunwürdig <i>a</i>	freisoufflieren <i>v</i>	frivolerweise <i>adv</i>
fortkullern <i>v</i>	fragbar <i>a</i>	freispülen <i>v</i>	Fronttriebler <i>m</i>
fortlaßbar <i>a</i>	fragerisch <i>a</i>	Freizeitdenkmalpfleger <i>m</i>	froschartig <i>a</i>
Fortlaßbarkeit <i>f</i>	Französisierung <i>f</i>	Freizeitdrechsler <i>m</i>	Froschesser <i>m</i>
fortpicken <i>v</i>	Franztum <i>n</i>	Freizeitgärtner <i>m</i>	froststarr <i>a</i>
fortratern <i>v</i>	Fräserin <i>f</i>	Freizeithandwerker <i>m</i>	Früchterl <i>n</i>
fortrauschen <i>v</i>	frauenfeindlich <i>a</i>	Freizeitimker <i>m</i>	Fruchtgehänge <i>n</i>
fortsäuseln <i>v</i>	Frauenfeindlichkeit <i>f</i>	Freizeitkapitän <i>m</i>	Frühjahrsblüher <i>m</i>
Frühlautaufkräher <i>m</i>	Gebalfer <i>n</i>	gefeldert <i>a</i>	sich gegenüberbefinden <i>v</i>

frühlinglich <i>a</i>	Gebär <i>n</i>	Gefeixe <i>n</i>	gegenüberhocken <i>v</i>
frühlingsfeucht <i>a</i>	Gebärdewesen <i>n</i>	Geflämm <i>n</i>	Gegenwärtigkeit <i>f</i>
fuchstypisch <i>a</i>	gebärdlich <i>a</i>	Geflirr <i>n</i>	Gegrabbele <i>n</i>
fuderweise <i>a</i>	Gebäudegestaltung <i>f</i>	Geflitter <i>n</i>	Gegrübel <i>n</i>
führbar <i>a</i>	Gebäudewirtschaftler <i>m</i>	Gefolgschaftswesen <i>n</i>	Gegrummel <i>n</i>
Führbarkeit <i>f</i>	Gebauer <i>n</i>	Gefordertsein <i>n</i>	Gehächel <i>n</i>
Führertum <i>n</i>	Gebetlein <i>n</i>	Gefühligkeit <i>f</i>	Gehälm <i>n</i>
Fuhrwerklein <i>n</i>	gebetsmühlenhaft <i>a</i>	Gefühlskrüppel <i>m</i>	Gehäusehersteller <i>m</i>
füllbar <i>a</i>	gebirgauf <i>adv</i>	Gefühlsmansch <i>m</i>	Gehebel <i>n</i>
fundierbar <i>a</i>	Geblabber <i>n</i>	Gefühlsreichtum <i>m</i>	Geheiltwerden <i>n</i>
Fundiertheit <i>f</i>	Geblak <i>n</i>	Gefühlsspielerei <i>f</i>	Gehentkwerden <i>n</i>
funksteuern <i>a</i>	Geblüh <i>n</i>	gefühlsträchtigt <i>a</i>	Gehetztsein <i>n</i>
Funktionalität <i>f</i>	geblümet <i>a</i>	Gefunzel <i>n</i>	Gehirnstromwandler <i>m</i>
funktionsreich <i>a</i>	Geblendetsein <i>n</i>	Gegähn <i>n</i>	gehirnlich <i>a</i>
furchtbarentscheidend <i>P.I</i>	Geborenwerden <i>n</i>	Gegell <i>n</i>	Geierabschießer <i>m</i>
furchtbarfrei <i>a</i>	gebrauchserleichternd <i>P.I</i>	Gegenartikel <i>m</i>	geigenartig <i>a</i>
Füreinandersein <i>n</i>	Gebrauchtwerden <i>n</i>	Gegendreibund <i>m</i>	geistbläß <i>a</i>
fürsorgebedürftig <i>a</i>	Gebringe <i>n</i>	Gegen-Eifersucht <i>f</i>	Geisterkiste <i>f</i>
fußballerisch <i>a</i>	Gebrösel <i>n</i>	Gegen-Ehebruch <i>m</i>	geisterreich <i>a</i>
fußgroß <i>a</i>	Geburr <i>n</i>	gegeneinanderarbeiten <i>v</i>	Geistreichigkeit <i>f</i>
Fütterer <i>m</i>	gebüschreich <i>a</i>	gegeneinanderreiben <i>v</i>	geisttrunken <i>v</i>
Futtermeisterei <i>f</i>	gedächtnisstützend <i>P.I</i>	gegeneinanderstechen <i>v</i>	Geklippe <i>n</i>
Futtermilchzähler <i>m</i>	Gedampftheit <i>f</i>	gegeneinanderströmen <i>v</i>	Geknacke <i>n</i>
G	Gedankenspielerei <i>f</i>	Gegengewalt <i>f</i>	Geknurr <i>n</i>
galeriefähig <i>a</i>	Gedenkartikelschreiber <i>m</i>	Gegenhaltung <i>f</i>	Gekränktheit <i>f</i>
Garibaldiarian <i>m</i>	Gedenke <i>n</i>	Gegenkaiser <i>m</i>	Gekuller <i>n</i>
gartenähnlich <i>a</i>	Gedichtchen <i>n</i>	Gegenkonvoi <i>m</i>	Gelaber <i>n</i>
gartenmäßig <i>a</i>	Gedreh <i>n</i>	Gegenlächeln <i>n</i>	Geländerchen <i>n</i>
garziehen <i>v</i>	Geducktsein <i>n</i>	Gegenpointe <i>f</i>	geländerlos <i>a</i>
gasgefeuert <i>P.II</i>	gefährdungsfrei <i>a</i>	Gegenprogramm <i>n</i>	gelbgesichtig <i>a</i>
gassenjungenhaft <i>a</i>	Gefahren-Besteher <i>m</i>	Gegensignal <i>n</i>	gelbschnäbelig <i>a</i>
Gäste-Hoch <i>n</i>	Gefährtinnen-Probierer <i>m</i>	Gegenstromschwimmer <i>m</i>	Geldanleger <i>m</i>
Gaswerker <i>m</i>	Gefangensein <i>n</i>	Gegenthese <i>f</i>	Geldeinteiler <i>m</i>
Gauditorium-Maximum <i>n</i>	gefängnisartig <i>a</i>	Gegenträumer <i>m</i>	Geldgewinner <i>m</i>
Geldhascher <i>m</i>	gentechnisch <i>a</i>	Germanistentum <i>n</i>	Gesehenwerden <i>n</i>

Geldleser <i>m</i>	genußfreudig <i>a</i>	geruchempfindlich <i>a</i>	Geseibere <i>n</i>
geldlos <i>a</i>	Genußgier <i>f</i>	Gerucher <i>m</i>	gesellschaftsbezogen <i>a</i>
Geldlosigkeit <i>f</i>	Geohrfeigtwerden <i>n</i>	Geruchskomponist <i>m</i>	Gesetzesübertreter <i>m</i>
Geldmacherei <i>f</i>	Geometrisierung <i>f</i>	Gerucks <i>n</i>	Gesetzeswerk <i>n</i>
Geldraffer <i>m</i>	Geordnetheit <i>f</i>	Gerundetheit <i>f</i>	gesetzhaft <i>a</i>
Geldscheinfälscher <i>m</i>	geradeglätten <i>v</i>	Gerusch <i>n</i>	Gesetzmacher <i>m</i>
geldwert <i>a</i>	geradegläubig <i>a</i>	Gesage <i>n</i>	Gesichertsein <i>n</i>
Gelegenheitsfahrer <i>m</i>	geraderücken <i>v</i>	gesanghaft <i>a</i>	Gesichtchen <i>n</i>
Gelegenheitspferdehändler <i>m</i>	Georgle <i>n</i>	gesäßmäßig <i>a</i>	gesichterreich <i>a</i>
Gelehrtschaft <i>f</i>	Gepaff <i>n</i>	Geschabe <i>n</i>	Gesichtlein <i>n</i>
Gelenkroboter <i>m</i>	gepardelt <i>P.II</i>	geschäftsbelebend <i>P.I</i>	gesinnungsreich <i>a</i>
Geliebel <i>n</i>	Gepiffel <i>n</i>	geschäftsmännisch <i>a</i>	gesinnungstüchtig <i>a</i>
Geliebtsein <i>n</i>	Gepflanze <i>n</i>	Geschäum <i>n</i>	Gespensterei <i>f</i>
Gelungenheit <i>f</i>	Gepiep <i>n</i>	geschichteln <i>v</i>	Gespensterseher <i>m</i>
gemeindefreundlich <i>a</i>	Gepink <i>n</i>	Geschichtenverbreiter <i>m</i>	Gesplitter <i>n</i>
gemeinplätzig <i>a</i>	Geplöff <i>n</i>	Geschichtsbildner <i>m</i>	Gestohlenwerden <i>n</i>
Gemeinsamschaft <i>f</i>	Gepresch <i>n</i>	geschichtslos <i>a</i>	Gestöpsel <i>n</i>
Gemöbel <i>n</i>	Gepreßtsein <i>n</i>	Geschichtslosigkeit <i>f</i>	Gestorbensein <i>n</i>
gemsenartig <i>a</i>	Geprickel <i>n</i>	geschichtsträchtig <i>a</i>	Gestrahle <i>n</i>
Gemuh <i>n</i>	Geputsche <i>n</i>	Geschicke <i>n</i>	Gestrichel <i>n</i>
gemüthhaft <i>a</i>	Gequirle <i>n</i>	Geschlagenwerden <i>n</i>	Gestrippe <i>n</i>
Gemüthaftigkeit <i>f</i>	Gequältheit <i>f</i>	Geschlänge <i>n</i>	sich gesundliegen <i>v</i>
gemütsberuhigend <i>P.I</i>	Gequältsein <i>n</i>	geschlechteswegen <i>adv</i>	Getränkerhersteller <i>m</i>
Genähe <i>n</i>	Gequarr <i>n</i>	Geschleife <i>n</i>	Gettoisierung <i>f</i>
Generalentwässerung <i>f</i>	Gequengel <i>n</i>	Geschmäcker <i>m</i>	Getrenntsein <i>n</i>
Generalkorrektur <i>f</i>	geradezupfen <i>v</i>	Geschmacksmindernd <i>P.I</i>	Getrete <i>n</i>
generalsanieren <i>v</i>	Geräkel <i>n</i>	Geschmacksverstärker <i>m</i>	getreusam <i>a</i>
generalstabsmäßig <i>a</i>	Gerappel <i>n</i>	Geschnorre <i>n</i>	Getroffensein <i>n</i>
generationsmäßig <i>a</i>	Gerapse <i>n</i>	Geschobensein <i>n</i>	Getrubel <i>n</i>
generierbar <i>a</i>	Gerätehersteller <i>m</i>	Geschöpfchen <i>n</i>	Getuck <i>n</i>
geniehaft <i>a</i>	Geräuschfresserei <i>f</i>	Geschubse <i>n</i>	gewaltfrei <i>a</i>
Genieße <i>n</i>	gerechterweise <i>adv</i>	Geschultheit <i>f</i>	Gewaltmahlzeiten <i>pl</i>
Genießertum <i>n</i>	Gerecktheit <i>f</i>	Geschwabbel <i>n</i>	gewebeähnlich <i>a</i>
genossenschaftsreich <i>a</i>	Gerichtetsein <i>n</i>	Geschweige <i>n</i>	Gewerbelei <i>f</i>
Gewerkel <i>n</i>	Gleichräumigkeit <i>f</i>	groschollig <i>a</i>	hafenein <i>adv</i>

gewerkschaftseigen <i>a</i>	Gleichzeitigsetzung <i>f</i>	grobstoffig <i>a</i>	Haftvermittler <i>m</i>
Gewerkschaftsmieze <i>m</i>	Gluckenhaftigkeit <i>f</i>	Grönlandisierung <i>f</i>	Hahnschlägerin <i>f</i>
Gewerkschaftsvertreterin <i>f</i>	Glücklichkeit <i>f</i>	Großereignis <i>n</i>	Hakenkreuzelei <i>f</i>
gewinnbar <i>a</i>	Glücklich-Unglücklichsein <i>n</i>	großgermanisch <i>a</i>	halbidiotisch <i>a</i>
gewinnorientiert <i>PII</i>	Glücksspenderin <i>f</i>	Großheit <i>f</i>	halbkugelig <i>a</i>
gewinnwütig <i>a</i>	Glühlampenwerker <i>m</i>	großkopfig <i>a</i>	Halbleiterhersteller <i>m</i>
gewitterfreundlich <i>a</i>	gnadenweise <i>adv</i>	großmustrig <i>a</i>	Halbleiterwerker <i>m</i>
gewöhnbar <i>a</i>	gnomartig <i>a</i>	großrädig <i>a</i>	Halb-Niezscheaner <i>m</i>
Gezottel <i>n</i>	gockelhaft <i>a</i>	großpflegen <i>v</i>	Halbplayback <i>n</i>
Gezuckel <i>n</i>	goldfroh <i>a</i>	Großschnabel <i>m</i>	Halbschläferei <i>f</i>
giftgasfrei <i>a</i>	Goldgräberträume <i>f</i>	großverdienen <i>v</i>	halbstädtisch <i>a</i>
gigantengroß <i>a</i>	goldknopfig <i>a</i>	großzügigerweise <i>adv</i>	halbstundenlang <i>a</i>
girlandenhaft <i>a</i>	gorillagroß <i>a</i>	grubenschwarz <i>a</i>	halbverascht <i>PII</i>
gitarrenähnlich <i>a</i>	göttlichleidend <i>PI</i>	Grubenwelt <i>f</i>	Halbverbeugung <i>f</i>
gladiolenartig <i>a</i>	Gottverächter <i>m</i>	gruftig <i>a</i>	Halmgezaus <i>n</i>
glamoursüchtig <i>a</i>	grabbar <i>a</i>	grundböse <i>a</i>	halslos <i>a</i>
Glasfaserlichtleiter <i>m</i>	gräbendurchzogen <i>v</i>	grundgesetzwidrig <i>a</i>	Halstüchelchen <i>n</i>
Glasfenstergestaltung <i>f</i>	Gradlinigkeit <i>f</i>	Grundgestimmtheit <i>f</i>	hamletisch <i>a</i>
Glasgestalter <i>m</i>	graduierbar <i>a</i>	Grüngut <i>n</i>	handarbeitsam <i>a</i>
Glasgestaltungen <i>pl</i>	grafikfähig <i>a</i>	Grünlingssucher <i>m</i>	handelbar <i>a</i>
glaslos <i>a</i>	Gräflein <i>n</i>	grünspanartig <i>a</i>	handhohl <i>a</i>
glattfegen <i>v</i>	grammweise <i>adv</i>	gummihaft <i>a</i>	Handlungsbetroffenheit <i>f</i>
glattflächig <i>a</i>	gramschwer <i>a</i>	Gummiwerker <i>m</i>	handlungshaft <i>a</i>
glatthauen <i>v</i>	grätenreich <i>a</i>	gurkisch <i>a</i>	handlungsorientiert <i>PII</i>
glattkehren <i>v</i>	grausenerregend <i>PI</i>	güstrowwärts <i>adv</i>	handlungsträgerhaft <i>a</i>
glattmähen <i>v</i>	grauumbartet <i>a</i>	gutlesbar <i>a</i>	handmengen <i>v</i>
Glattsein <i>n</i>	Greisenum <i>n</i>	Gutsbesitzerei <i>f</i>	handtellerförmig <i>a</i>
Glaubensabweichler <i>m</i>	Grenzchen <i>n</i>	H	handwerseigen <i>a</i>
Glaubensbesitzertum <i>n</i>	grenzüberschreitend <i>PI</i>	Haarvernichter <i>m</i>	Handwerkslust <i>f</i>
Gläubigsein <i>n</i>	grenzwärts <i>adv</i>	hablos <i>a</i>	hangauf <i>adv</i>
Gleichberechtigtsein <i>n</i>	grillenvoll <i>a</i>	Hächelchen <i>n</i>	Hanseatum <i>n</i>
Gleicher <i>m</i>	grobknochig <i>a</i>	Hackelei <i>f</i>	Hansspiegelei <i>f</i>
Gleichführung <i>f</i>	grobrasterig <i>a</i>	hafenartig <i>a</i>	hantierbar <i>a</i>
Gleichnishaftigkeit <i>f</i>	Grobschlächtigkeit <i>f</i>	hafenaus <i>adv</i>	häppchenweise <i>adv</i>
Happyendseligkeit <i>f</i>	Heimholung <i>f</i>	herabneigen <i>v</i>	herandirigieren <i>v</i>

harmoniebedürftig <i>a</i>	Heimischsein <i>n</i>	herabpfeifen <i>v</i>	herandonnern <i>v</i>
hartbrennen <i>v</i>	Heimischwerden <i>n</i>	herabpoltern <i>v</i>	herandräuen <i>v</i>
hartflügelig <i>a</i>	heimpfeifen <i>v</i>	herabpontieren <i>v</i>	herandrehen <i>v</i>
Hartgesottenheit <i>f</i>	heimreiten <i>v</i>	herabquaken <i>v</i>	herandrücken <i>v</i>
hartgliedrig <i>a</i>	heimrennen <i>v</i>	herabquellen <i>v</i>	heranfegen <i>v</i>
harthändig <i>a</i>	heimrudern <i>v</i>	sich herabräuspern <i>v</i>	heranfluten <i>v</i>
hartmuskelig <i>a</i>	heimtappen <i>v</i>	herabreiten <i>v</i>	sich heranfügen <i>v</i>
hartschmieden <i>v</i>	Heimtierhaltung <i>f</i>	herabrennen <i>v</i>	heranfüttern <i>v</i>
hartstampfen <i>v</i>	heimtrotten <i>v</i>	herabringen <i>v</i>	sich herangraben <i>v</i>
hartstengelig <i>a</i>	Heimwehheulerei <i>f</i>	herabsausen <i>v</i>	herangrauen <i>v</i>
Hauptbetroffene <i>m</i>	Heimweh-Sensibilität <i>f</i>	sich herabschlängel <i>v</i>	heranhexen <i>v</i>
hauptsatzfähig <i>a</i>	Heiraterei <i>f</i>	herabschlendern <i>v</i>	heranhumpeln <i>v</i>
Hauptflaschenrücknehmer <i>m</i>	sich heißreden <i>v</i>	herabschnarren <i>v</i>	heranhüpfen <i>v</i>
Hauptverursacher <i>m</i>	sich heißschämen <i>v</i>	herabschneien <i>v</i>	herankartoffeln <i>v</i>
hauptwaschen <i>v</i>	helltintig <i>a</i>	herabschwatzen <i>v</i>	heranklettern <i>v</i>
Hausbewohner <i>m</i>	helmlos <i>a</i>	herabschwemmen <i>v</i>	heranklingeln <i>v</i>
Haushaltreiniger <i>m</i>	hemdig <i>a</i>	herabsegeln <i>n</i>	heranklirren <i>v</i>
Häuslerei <i>f</i>	Henkelroboter <i>m</i>	herabstarren <i>v</i>	heranklotzen <i>v</i>
Hausräucherei <i>f</i>	herabbeschwören <i>v</i>	herabstrahlen <i>v</i>	herankrabbeln <i>v</i>
haussuchen <i>v</i>	sich herabbücken <i>v</i>	herabstrampeln <i>v</i>	herankurven <i>v</i>
hausweit <i>adv</i>	sich herabbreiten <i>v</i>	herabstreuen <i>v</i>	sich heranlummeln <i>v</i>
Hebekipper <i>m</i>	herabdämmern <i>v</i>	Herabstufung <i>f</i>	heranmanövrieren <i>v</i>
Heerführertum <i>n</i>	herabdämpfen <i>v</i>	herabtanzen <i>v</i>	heranmogeln <i>v</i>
Heerkönigtum <i>n</i>	herabdonnern <i>v</i>	herabtriefen <i>v</i>	heranoperieren <i>v</i>
heidekrautbewachsen <i>v</i>	herabflattern <i>v</i>	herabwälzen <i>v</i>	heranpaddeln <i>v</i>
Heidelbeerensucher <i>m</i>	herabfragen <i>v</i>	herabwandern <i>v</i>	heranpendeln <i>v</i>
heidenhaft <i>a</i>	herabglitzern <i>v</i>	herabzwingen <i>v</i>	heranrasen <i>v</i>
Heilgaukereit <i>f</i>	herabhallen <i>v</i>	heranangeln <i>v</i>	heranrasseln <i>v</i>
Heilsein <i>n</i>	herabklagen <i>v</i>	sich heranbohren <i>v</i>	heranrauschen <i>v</i>
Heimattümelei <i>f</i>	herabknurren <i>v</i>	heranbrummen <i>v</i>	sich heranrobben <i>v</i>
heimatverlangend <i>P.I</i>	herabkrähen <i>v</i>	heranbummeln <i>v</i>	heransausen <i>v</i>
heimbuckeln <i>v</i>	herabkullern <i>v</i>	herandämmern <i>v</i>	heranschäumen <i>v</i>
heimgeleiten <i>v</i>	herablächeln <i>v</i>	herandampfen <i>v</i>	sich heranschlängeln <i>v</i>
heimhinken <i>v</i>	herabmutieren <i>v</i>	sich herandenken <i>v</i>	heranschleifen <i>v</i>
heranschluchzen <i>v</i>	heraufblitzen <i>v</i>	heraufsteilen <i>v</i>	herausklimpern <i>v</i>

heranschlurfen <i>v</i>	sich heraufbreiten <i>v</i>	heraufstrecken <i>v</i>	herauskollern <i>v</i>
heranschnurren <i>v</i>	heraufbrüllen <i>v</i>	herauftauchen <i>v</i>	herauskorksen <i>v</i>
heranschwänzeln <i>v</i>	heraufdonnern <i>v</i>	heraufwachsen <i>v</i>	herauskutschieren <i>v</i>
heranschwappen <i>v</i>	heraufdrängen <i>v</i>	heraufwälzen <i>v</i>	herausleuchten <i>v</i>
heranschweben <i>v</i>	heraufdrohen <i>v</i>	heraufwühlen <i>v</i>	herauslösbar <i>a</i>
heranschwirren <i>v</i>	heraufdröhnen <i>v</i>	heraufziehbar <i>a</i>	herauslugen <i>v</i>
heransenken <i>v</i>	herauffluten <i>v</i>	heraufzitieren <i>v</i>	herauslutschen <i>v</i>
heransingen <i>v</i>	herauffragen <i>v</i>	heraufzittern <i>v</i>	herausmarschieren <i>v</i>
heransinken <i>v</i>	herauffunkeln <i>v</i>	herausärgern <i>v</i>	sich herausmausern <i>v</i>
heranspazieren <i>v</i>	heraufglänzen <i>v</i>	herausbasteln <i>v</i>	herausmoussieren <i>v</i>
sich heranspucken <i>v</i>	heraufglitzern <i>v</i>	herausbauneln <i>v</i>	sich herausneigen <i>v</i>
heranstarken <i>v</i>	heraufhüpfen <i>v</i>	herausbellen <i>v</i>	herausniesen <i>v</i>
heranstacksen <i>v</i>	heraufkehren <i>v</i>	herausbeschleunigen <i>v</i>	herausorganisieren <i>v</i>
heranstampfen <i>v</i>	heraufkeuchen <i>v</i>	herausbleiben <i>v</i>	herauspaspelieren <i>v</i>
heranstöckeln <i>v</i>	heraufklingeln <i>v</i>	herausbrausen <i>v</i>	herauspfeifen <i>v</i>
heranstolzieren <i>v</i>	heraufknallen <i>v</i>	herausbugsieren <i>v</i>	herauspflegen <i>v</i>
heranstrahlen <i>v</i>	heraufkochen <i>v</i>	herausdiskutieren <i>v</i>	herausphilosophieren <i>v</i>
heranströmen <i>v</i>	herauflachen <i>v</i>	herausdrängeln <i>v</i>	herauspicken <i>v</i>
heranstürzen <i>v</i>	heraufleuchten <i>v</i>	herauseilen <i>v</i>	herauspluddern <i>v</i>
herantänzeln <i>v</i>	herauflinsen <i>v</i>	herauserkennen <i>v</i>	herauspoltern <i>v</i>
herantraben <i>v</i>	heraufmünden <i>v</i>	herausfangen <i>v</i>	herauspräparieren <i>v</i>
herantrippeln <i>v</i>	heraufpoltern <i>v</i>	herausfiltrieren <i>v</i>	herausprügeln <i>v</i>
herantöffeln <i>v</i>	heraufquellen <i>v</i>	herausfingern <i>v</i>	herausprusten <i>v</i>
heranwallen <i>v</i>	heraufrauschen <i>v</i>	herausflattern <i>v</i>	herausreproduzieren <i>v</i>
heranwälzen <i>v</i>	heraufreden <i>v</i>	herausfragen <i>v</i>	herausrollen <i>v</i>
heranwanken <i>v</i>	heraufriecken <i>v</i>	herausfräsen <i>v</i>	herausrupfen <i>v</i>
heranwerfen <i>v</i>	heraufrutschen <i>v</i>	Herausgeberschaft <i>f</i>	heraussägen <i>v</i>
sich heranwieseln <i>v</i>	heraufschwimmern <i>v</i>	heraushacken <i>v</i>	herausschälbar <i>a</i>
heranzerren <i>v</i>	heraufschlendern <i>v</i>	herausheiraten <i>v</i>	herausschäumen <i>v</i>
heranzoomen <i>v</i>	sich heraufschmiegen <i>v</i>	herausheulen <i>v</i>	herausschimpfen <i>v</i>
heranzotteln <i>v</i>	heraufschrauben <i>v</i>	heraushorchen <i>v</i>	sich herausschlängeln <i>v</i>
heranzucken <i>v</i>	heraufschrumpfen <i>v</i>	heraushumpeln <i>v</i>	herausschlendern <i>v</i>
heraufbeordern <i>v</i>	heraufschwappen <i>v</i>	herauskämmen <i>v</i>	herausschmeicheln <i>v</i>
heraufblinzeln <i>v</i>	heraufstapfen <i>v</i>	herausklagen <i>v</i>	herausschmieden <i>v</i>
herausschnarren <i>v</i>	herbeiführbar <i>a</i>	herdonnern <i>v</i>	hereinstelzen <i>v</i>

herausschnauben <i>v</i>	herbeigaukeln <i>v</i>	herdröhnen <i>v</i>	hereinstolzieren <i>v</i>
herausschnaufen <i>v</i>	Herbeigelaufe <i>n</i>	hereinatmen <i>v</i>	hereintanzen <i>v</i>
herausschnüffeln <i>v</i>	herbeigeleiten <i>v</i>	hereinbegleiten <i>v</i>	hereintappen <i>v</i>
sich herausschreiben <i>v</i>	herbeiholpern <i>v</i>	hereinblasen <i>v</i>	hereintapsen <i>v</i>
herausschwatzen <i>v</i>	herbeihopsen <i>v</i>	hereinblauen <i>v</i>	hereintauchen <i>v</i>
herausschwingen <i>v</i>	herbeihüpfen <i>v</i>	hereinblinken <i>v</i>	hereintollen <i>v</i>
heraussegeln <i>v</i>	herbeihusten <i>v</i>	hereinbrüllen <i>v</i>	hereintorkeln <i>v</i>
sich das Herz herausseufzen <i>v</i>	herbeikarren <i>v</i>	hereindonnern <i>v</i>	hereintrudeln <i>v</i>
herausspicken <i>v</i>	herbeikeuchen <i>v</i>	hereindrehen <i>v</i>	hereinwanken <i>v</i>
herausspülen <i>v</i>	herbeiklatschen <i>v</i>	hereinfluten <i>v</i>	hereinwatscheln <i>v</i>
herausstapfen <i>v</i>	herbeiläuten <i>v</i>	hereingeleiten <i>v</i>	hereinwieseln <i>v</i>
herausstemmen <i>v</i>	herbeilisten <i>v</i>	hereinglotzen <i>v</i>	hereinwischen <i>v</i>
heraussterben <i>v</i>	herbeimarschieren <i>v</i>	hereingrüßen <i>v</i>	hereinwitschen <i>v</i>
herausstolpern <i>v</i>	herbeipreisen <i>v</i>	hereinhopsen <i>v</i>	hereinwuchten <i>v</i>
herausstreben <i>v</i>	herbeipusten <i>v</i>	hereinhorchen <i>v</i>	hereinzaubern <i>v</i>
Herausstreicher <i>m</i>	herbeireden <i>v</i>	hereinhüpfen <i>v</i>	hereinzerren <i>v</i>
heraustauchen <i>v</i>	herbeireiten <i>v</i>	hereinhuschen <i>v</i>	hereinzotteln <i>v</i>
heraustelegrafieren <i>v</i>	herbeischaufeln <i>v</i>	hereinhusten <i>v</i>	hereinzucken <i>v</i>
sich heraustrauen <i>v</i>	herbeischlurfen <i>v</i>	hereinklirren <i>v</i>	Hergebracht <i>ei f</i>
heraustrommeln <i>v</i>	herbeischwanken <i>v</i>	hereinlangen <i>v</i>	herhauchen <i>v</i>
herausverlegen <i>v</i>	herbeisuchen <i>v</i>	hereinlugen <i>v</i>	herhetzen <i>v</i>
herausvoltigieren <i>v</i>	herbeisumsen <i>v</i>	hereinmischen <i>v</i>	herhorchen <i>v</i>
herauswehen <i>v</i>	herbeitelefonieren <i>v</i>	hereinpassen <i>v</i>	herhüpfen <i>v</i>
herausweinen <i>v</i>	herbeitransportieren <i>v</i>	hereinplumpsen <i>v</i>	heringartig <i>a</i>
herauswickeln <i>v</i>	herbeitrotzen <i>v</i>	hereinplumpen <i>v</i>	Herings-Eifer <i>m</i>
herauswischen <i>v</i>	herbeiwedeln <i>v</i>	hereinpoltern <i>v</i>	herklappern <i>v</i>
herauswölben <i>v</i>	herbeizaubern <i>v</i>	hereinschleifen <i>v</i>	herkollern <i>v</i>
herauswuchern <i>v</i>	Herbeziehung <i>f</i>	hereinschwanken <i>v</i>	herläuten <i>v</i>
herauswutsteln <i>v</i>	herbeizoomen <i>v</i>	hereinschwingen <i>v</i>	herleitbar <i>a</i>
herauszaubern <i>v</i>	herbeizwingen <i>v</i>	hereinsenden <i>v</i>	sich herniederbeugen <i>v</i>
herauszwängen <i>v</i>	herblasen <i>v</i>	hereinsenken <i>v</i>	herniederfließen <i>v</i>
herbannen <i>v</i>	herbstmüde <i>a</i>	hereinsinken <i>v</i>	herniedergleiten <i>v</i>
herbeibefehlen <i>v</i>	herbstzeitlos <i>a</i>	hereinspiegeln <i>v</i>	herniederkrähen <i>v</i>
herbeibeschwören <i>v</i>	herdenvoll <i>a</i>	hereinstampfen <i>v</i>	herniederregnen <i>v</i>
herniederrinnen <i>v</i>	herüberjazzen <i>v</i>	herumbüffeln <i>v</i>	herumkichern <i>v</i>

herniedersäuseln <i>v</i>	herüberklingen <i>v</i>	herumbuffen <i>v</i>	herumkläffen <i>v</i>
herniederschauen <i>v</i>	herüberkrähen <i>v</i>	herumdeklinieren <i>v</i>	herumklappern <i>v</i>
herniederstarren <i>v</i>	herüberkräuseln <i>v</i>	herumdiplomatisieren <i>v</i>	herumklecksen <i>v</i>
herniederstäuben <i>v</i>	herüberlauschen <i>v</i>	herumdispatchen <i>v</i>	herumklettern <i>v</i>
herniedertriefen <i>v</i>	herüberlinsen <i>v</i>	herumdrapieren <i>v</i>	herumklieren <i>v</i>
herniedertropfen <i>v</i>	herüberpfeifen <i>v</i>	Herumeierei <i>f</i>	herumklingeln <i>v</i>
Heroisierer <i>m</i>	herübertagen <i>v</i>	herumfedern <i>v</i>	herumklittern <i>v</i>
herpendeln <i>v</i>	herüberrauschen <i>v</i>	herumflegeln <i>v</i>	herumklotzen <i>v</i>
herrschaftsfrei <i>a</i>	herüberrollen <i>v</i>	herumflitzen <i>v</i>	herumklügeln <i>v</i>
Herrscherchen <i>n</i>	herübertudern <i>v</i>	herumflüstern <i>v</i>	herumknabbern <i>v</i>
herrscherhaft <i>a</i>	herüberschweifen <i>v</i>	Herumgefingere <i>n</i>	herumknurren <i>v</i>
Herrschertum <i>n</i>	herüberschwenken <i>v</i>	Herumgereichtwerden <i>n</i>	herumkrakeelen <i>v</i>
herrenen <i>v</i>	herübersenden <i>v</i>	Herumgeschleudertwerden <i>n</i>	herumkrauchen <i>v</i>
herscharenwenzeln <i>v</i>	herüberstarren <i>v</i>	herumgraben <i>v</i>	herumkreisen <i>v</i>
herschielen <i>v</i>	herüberstreichen <i>v</i>	herumhacksen <i>v</i>	herunterkrabbeln <i>v</i>
herschiffen <i>v</i>	herübertappen <i>v</i>	herumharken <i>v</i>	herunterkrepeln <i>v</i>
herschlendern <i>v</i>	herübertapsen <i>v</i>	herumhöhnern <i>v</i>	sich herumkrümmen <i>v</i>
herschlenkern <i>v</i>	herübertrampeln <i>v</i>	herumhoppeln <i>v</i>	herummäkeln <i>v</i>
herschneidern <i>v</i>	herüberwallen <i>v</i>	herumhopsen <i>v</i>	herummalen <i>v</i>
herschweben <i>v</i>	herüberwälzen <i>v</i>	herumhorchen <i>v</i>	herummanövrieren <i>v</i>
hersegeln <i>v</i>	herüberwanken <i>v</i>	herumhören <i>v</i>	herummeißeln <i>v</i>
herstampfen <i>v</i>	herüberwinken <i>v</i>	herumhüpfen <i>v</i>	herummodellieren <i>v</i>
herstottern <i>v</i>	herüberwogen <i>v</i>	herumhuschen <i>v</i>	sich herummogeln <i>v</i>
hertraben <i>v</i>	herüberwuchen <i>v</i>	herumhusten <i>v</i>	herumnecken <i>v</i>
hertrippeln <i>v</i>	herüberzotteln <i>v</i>	herumhüsteln <i>v</i>	herumnesteln <i>v</i>
herüberblinzeln <i>v</i>	herüberzwinkern <i>v</i>	herumjauchzen <i>v</i>	herumpatrouillieren <i>v</i>
herüberblitzen <i>v</i>	herumbalfern <i>v</i>	herumjohlen <i>v</i>	herumpflügen <i>v</i>
herüberdrohen <i>v</i>	herumballern <i>v</i>	herumjuchtern <i>v</i>	herumpicken <i>v</i>
herüberdröhnen <i>v</i>	herumbaumeln <i>v</i>	herumkrümeln <i>v</i>	herumplanschen <i>v</i>
herüberfunkeln <i>v</i>	herumbiegen <i>v</i>	herumkabeln <i>v</i>	herumplätschern <i>v</i>
herüberglänzen <i>v</i>	herumblasen <i>v</i>	herumkampeln <i>v</i>	herumpopeln <i>v</i>
herüberglotzen <i>v</i>	herumblödeln <i>v</i>	herumkapriolen <i>v</i>	herumposaunen <i>v</i>
herüberhöhnern <i>v</i>	herumblühen <i>v</i>	herumkaudern <i>v</i>	herumprotzen <i>v</i>
herüberhorchen <i>v</i>	herumbuddeln <i>v</i>	herumketzern <i>v</i>	herumpurzeln <i>v</i>
herumquengeln <i>v</i>	herumstarren <i>v</i>	herumzwitschern <i>v</i>	herunterschmurgeln <i>v</i>

herumquietschen <i>v</i>	herumstechen <i>v</i>	sich herunterarbeiten <i>v</i>	herunterschuppen <i>v</i>
herumquireln <i>v</i>	herumsteuern <i>v</i>	herunterbeißen <i>v</i>	herunterschwimmen <i>v</i>
herumputzen <i>v</i>	herumsticheln <i>v</i>	herunterbiegen <i>v</i>	sich herunterseilen <i>v</i>
herumrampeln <i>v</i>	herumstinken <i>v</i>	herunterbinden <i>v</i>	herunterspielen <i>v</i>
herumrascheln <i>v</i>	herumstottern <i>v</i>	herunterbuchstabieren <i>v</i>	herunterstäuben <i>v</i>
herumrasen <i>v</i>	herumstrampeln <i>v</i>	herunterdiktieren <i>v</i>	herunterstolpern <i>v</i>
herumräsonnieren <i>v</i>	herumstricheln <i>v</i>	herunterfideln <i>v</i>	herunterstrahlen <i>v</i>
herumrasseln <i>v</i>	Herumstrolcherei <i>f</i>	herunterhäckseln <i>v</i>	heruntertaktbar <i>a</i>
herumreiben <i>v</i>	herumsüffeln <i>v</i>	sich herunterhangeln <i>v</i>	heruntertönen <i>v</i>
herumreinigen <i>v</i>	sich herumsühlen <i>v</i>	herunterhüpfen <i>v</i>	heruntertrampeln <i>v</i>
herumrenommieren <i>v</i>	herumsurren <i>v</i>	herunterkanzeln <i>v</i>	herunterwagen <i>v</i>
herumriechen <i>v</i>	Herumtaktiererei <i>f</i>	herunterkleckern <i>v</i>	herunterwaschen <i>v</i>
herumsäen <i>v</i>	herumtalken <i>v</i>	herunterkrachen <i>v</i>	hervorbekommen <i>v</i>
herumsäbeln <i>v</i>	herumtappen <i>v</i>	herunterkugeln <i>v</i>	hervorblinzeln <i>v</i>
herumsalben <i>v</i>	herumtapsen <i>v</i>	herunterlächeln <i>v</i>	hervorblitzen <i>v</i>
herumschippeln <i>v</i>	herumtaumeln <i>v</i>	herunterlesen <i>v</i>	hervorblühen <i>v</i>
herumschmieren <i>v</i>	herumtingeln <i>v</i>	herunterludern <i>v</i>	Hervorbringer <i>m</i>
herumschlottern <i>v</i>	herumtrippeln <i>v</i>	heruntermanipulieren <i>v</i>	hervoreilen <i>v</i>
herumschlucken <i>v</i>	herumtrommeln <i>v</i>	herunterneigen <i>v</i>	hervorfischen <i>v</i>
herumschlurfen <i>v</i>	herumtrotten <i>v</i>	sich herunterphantasieren <i>v</i>	hervorfunkeln <i>v</i>
herumschmatzen <i>v</i>	herumtrotteln <i>v</i>	herunterpfeifen <i>v</i>	hervorglotzen <i>v</i>
herumschmökern <i>v</i>	herumwatan <i>v</i>	herunterpicken <i>v</i>	hervorhüpfen <i>v</i>
herumschneidern <i>v</i>	herumwehen <i>v</i>	herunterprügeln <i>v</i>	hervorhuschen <i>v</i>
herumschummeln <i>v</i>	herumwerkeln <i>v</i>	herunterrasieren <i>v</i>	sich hervorirren <i>v</i>
herumschustern <i>v</i>	herumwischen <i>v</i>	herunterrauchen <i>v</i>	hervorknirschen <i>v</i>
herumschwadronieren <i>v</i>	herumwitern <i>v</i>	herunterrechnen <i>v</i>	hervorknurren <i>v</i>
herumschwanken <i>v</i>	herumwürgen <i>v</i>	herunterreden <i>v</i>	hervorkrabbeln <i>v</i>
herumschwingen <i>v</i>	herumwuseln <i>v</i>	herunterrollern <i>v</i>	hervorlallen <i>v</i>
herumsegeln <i>v</i>	herumzappeln <i>v</i>	herunterrumpeln <i>v</i>	hervorlauschen <i>v</i>
Herumsitzerei <i>f</i>	herumzischeln <i>v</i>	herunterrupfen <i>v</i>	hervormurmeln <i>v</i>
herumspionieren <i>v</i>	herumzotteln <i>v</i>	heruntersausen <i>v</i>	hervorprellen <i>v</i>
herumsprühen <i>v</i>	herumzuckeln <i>v</i>	herunterschaufeln <i>v</i>	hervorrauchen <i>v</i>
herumstampfen <i>v</i>	herumzupfen <i>v</i>	herunterschildern <i>v</i>	hervorröcheln <i>v</i>
herumstapfen <i>v</i>	herumzwinkern <i>v</i>	herunterschimpfen <i>v</i>	hervorrudern <i>v</i>
hervorscheuchen <i>v</i>	herzurollen <i>v</i>	hinabnicken <i>v</i>	hinabtapsen <i>v</i>

hervorschimmeln <i>v</i>	herzuschleppen <i>v</i>	hinabpendeln <i>v</i>	hinabtasten <i>v</i>
hervorschimmern <i>v</i>	herzustaksen <i>v</i>	hinaberlen <i>v</i>	hinabtorkeln <i>v</i>
hervorschlüpfen <i>v</i>	herzustöckeln <i>v</i>	hinabpoltern <i>v</i>	hinabtrotten <i>v</i>
hervorschütteln <i>v</i>	herzuwandeln <i>v</i>	hinabrasen <i>v</i>	hinabtrudeln <i>v</i>
hervorsintern <i>v</i>	herzuwatscheln <i>v</i>	hinabrauschen <i>v</i>	hinabturnen <i>v</i>
hervorspitzen <i>v</i>	herzzerschneidend <i>PI</i>	hinabregnen <i>v</i>	hinabverschwinden <i>v</i>
hervorstarren <i>v</i>	heutebezogen <i>v</i>	hinabreißen <i>v</i>	hinabwallen <i>v</i>
hervorströmen <i>v</i>	Hexchen <i>n</i>	hinabrinnen <i>v</i>	hinabwälzen <i>v</i>
hervortropfen <i>v</i>	hexeln <i>v</i>	hinabritzen <i>v</i>	hinabwandeln <i>v</i>
hervorwanken <i>v</i>	Hexenheit <i>f</i>	hinabrutschen <i>v</i>	hinabwandern <i>v</i>
hervorwimmern <i>v</i>	Hexenwesen <i>n</i>	hinabsausen <i>v</i>	hinabwenden <i>v</i>
hervorwinseln <i>v</i>	Hexlein <i>n</i>	hinabschaukeln <i>v</i>	hinabwerfen <i>v</i>
sich hervorwölben <i>v</i>	hierherfunken <i>v</i>	hinabschäumen <i>v</i>	sich hinabwinden <i>v</i>
hervorwühlen <i>v</i>	hierhermarschieren <i>v</i>	hinabscheppern <i>v</i>	hinabwogen <i>v</i>
sich herwagen <i>v</i>	hilfsfähig <i>a</i>	hinabscheuchen <i>v</i>	hinabwürdigen <i>v</i>
herwandeln <i>v</i>	hilfeheischend <i>PI</i>	hinabschlagen <i>v</i>	hinächzen <i>v</i>
herwanken <i>v</i>	Himmelsstemmer <i>m</i>	sich hinabschlängeln <i>v</i>	hinätzen <i>v</i>
herwehen <i>v</i>	hinabbeugen <i>v</i>	hinabschlendern <i>v</i>	hinankeuchen <i>v</i>
herwuseln <i>v</i>	hinabdampfen <i>v</i>	hinabschlenkern <i>v</i>	hinanrücken <i>v</i>
herzanrührend <i>PI</i>	hinabdirigieren <i>v</i>	hinabschleudern <i>v</i>	hinanschreiten <i>v</i>
herzbetörend <i>PI</i>	hinabdrücken <i>v</i>	hinabschlottern <i>v</i>	hinaufblinzeln <i>v</i>
herzerren <i>v</i>	hinabeilen <i>v</i>	hinabschlucken <i>v</i>	hinaufbinden <i>v</i>
herzdurchschneidend <i>PI</i>	hinabfliehen <i>v</i>	hinabsegeln <i>v</i>	hinaufdenken <i>v</i>
herzerhebend <i>PI</i>	hinabgießen <i>v</i>	hinabseilen <i>v</i>	hinaufdirigieren <i>v</i>
herzitimieren <i>v</i>	hinabgreifen <i>v</i>	hinabsenden <i>v</i>	hinaufdrängen <i>v</i>
herzoteln <i>v</i>	hinabhallen <i>v</i>	hinabsenken <i>v</i>	hinaufdringen <i>v</i>
herzubringen <i>v</i>	hinabhopsen <i>v</i>	hinabspeien <i>v</i>	sich hinauferinnern <i>v</i>
herzuzfliegen <i>v</i>	hinabhüpfen <i>v</i>	hinabspülen <i>v</i>	hinauffördern <i>v</i>
herzuhasten <i>v</i>	hinabknarren <i>v</i>	hinabstaksen <i>v</i>	hinauffühlen <i>v</i>
herzuzhuschen <i>v</i>	hinabkrümmen <i>v</i>	hinabstelzen <i>v</i>	hinauffunkeln <i>v</i>
herzuknattern <i>v</i>	hinablärmen <i>v</i>	hinabstolpern <i>v</i>	hinauffunken <i>v</i>
herzulatschen <i>v</i>	hinablauschen <i>v</i>	hinabstrampeln <i>v</i>	hinaufgreifen <i>v</i>
herzupantoffeln <i>v</i>	hinablocken <i>v</i>	hinabstrecken <i>v</i>	hinaufhängeln <i>v</i>
herzurennen <i>v</i>	hinabmarschieren <i>v</i>	hinabtappen <i>v</i>	hinaufhaspeln <i>v</i>
hinaufhopsen <i>v</i>	hinaufspucken <i>v</i>	hinaushopsen <i>v</i>	sich hinaustrauen <i>v</i>

hinaufhumpeln <i>v</i>	hinaufspurten <i>v</i>	hinaushorchen <i>v</i>	hinausträumen <i>v</i>
hinaufhüpfen <i>v</i>	hinaufstampfen <i>v</i>	hinaushumpeln <i>v</i>	hinaustrollen <i>v</i>
hinaufjauchzen <i>v</i>	hinaufstapfen <i>v</i>	sich hinaushusten <i>v</i>	hinaustrotten <i>v</i>
hinaufjohlen <i>v</i>	hinaufstarren <i>v</i>	hinauskarren <i>v</i>	hinausverlegen <i>v</i>
hinaufkämmen <i>v</i>	hinaufstolpern <i>v</i>	hinauskeuchen <i>v</i>	hinausverweisen <i>v</i>
hinaufklappern <i>v</i>	hinaufstreben <i>v</i>	hinausklotzen <i>v</i>	hinauswehen <i>v</i>
hinaufklimpern <i>v</i>	hinauftanzen <i>v</i>	hinauskollern <i>v</i>	hinausweinen <i>v</i>
hinaufklirren <i>v</i>	hinauftauchen <i>v</i>	hinauskullern <i>v</i>	hinauswirbeln <i>v</i>
hinaufknarren <i>v</i>	hinauftaumeln <i>v</i>	hinauslinsen <i>v</i>	hinauswirken <i>v</i>
hinaufkrabbeln <i>v</i>	hinaufticken <i>v</i>	hinauslisten <i>v</i>	hinauswuchern <i>v</i>
hinauflächeln <i>v</i>	sich hinaufträumen <i>v</i>	hinausmanipulieren <i>v</i>	hinauszeigen <i>v</i>
hinauflauschen <i>v</i>	hinaufwallen <i>v</i>	hinausmarschieren <i>v</i>	hinauszuckeln <i>v</i>
hinaufleuchten <i>v</i>	hinaufwälzen <i>v</i>	hinauspeitschen <i>v</i>	hinauszüngeln <i>v</i>
sich hinaufflügen <i>v</i>	hinaufwandeln <i>v</i>	hinausradeln <i>v</i>	hinbemerken <i>v</i>
hinaufmarschieren <i>v</i>	hinaufwandern <i>v</i>	hinausragen <i>v</i>	hinblitzen <i>v</i>
hinaufperlen <i>v</i>	hinaufwanken <i>v</i>	hinausrasen <i>v</i>	hinbrabbeln <i>v</i>
hinaufpfeifen <i>v</i>	hinaufwinken <i>v</i>	hinausrattern <i>v</i>	hinbrubbeln <i>v</i>
sich hinaufphantasieren <i>v</i>	hinaufwogen <i>v</i>	hinausrationalisieren <i>v</i>	hinderungslos <i>a</i>
hinaufpoltern <i>v</i>	hinaufzockeln <i>v</i>	hinausrudern <i>v</i>	hinduften <i>v</i>
sich hinaufquälen <i>v</i>	hinaufzuckeln <i>v</i>	hinausschaukeln <i>v</i>	hindurchblasen <i>v</i>
hinaufquaken <i>v</i>	hinaufzucken <i>v</i>	hinausschenken <i>v</i>	hindurchdeuten <i>v</i>
sich hinaufrekeln <i>v</i>	hinaufzüngeln <i>v</i>	hinausschlendern <i>v</i>	hindurchdrücken <i>v</i>
hinaufrecken <i>v</i>	hinausärgern <i>v</i>	hinausschmuggeln <i>v</i>	sich hindurchfragen <i>v</i>
hinaufreden <i>v</i>	hinausbekommen <i>v</i>	hinausschnäbeln <i>v</i>	hindurchgeleiten <i>v</i>
hinaufretten <i>v</i>	hinausblinzeln <i>v</i>	hinausschubsen <i>v</i>	hindurchlenken <i>v</i>
hinaufsaugen <i>v</i>	sich hinausbücken <i>v</i>	hinausschweben <i>v</i>	hindurchpeitschen <i>v</i>
hinaufschielen <i>v</i>	hinausbugsieren <i>v</i>	hinausschweifen <i>v</i>	sich hindurchquälen <i>v</i>
hinaufschleichen <i>v</i>	hinausdreschen <i>v</i>	hinaussegeln <i>v</i>	hindurchschlüpfen <i>v</i>
hinaufschleifen <i>v</i>	hinausgelangen <i>v</i>	hinaussenden <i>v</i>	hindurchschmecken <i>v</i>
hinaufschrumpfen <i>v</i>	Hinausgetragenwerden <i>n</i>	hinaussinnen <i>v</i>	hindurchspüren <i>v</i>
hinaufschweben <i>v</i>	hinausglotzen <i>v</i>	hinausstreuen <i>v</i>	hindurchstreifen <i>v</i>
hinaufschwellen <i>v</i>	hinaushasten <i>v</i>	sich hinaustasten <i>v</i>	hindurchtanzen <i>v</i>
sich hinaufsehen <i>v</i>	hinaushebeln <i>v</i>	hinaustönen <i>v</i>	hindurchzwängen <i>v</i>
hinaufspitzen <i>v</i>	hinaushinken <i>v</i>	hinaustrampeln <i>v</i>	hindurchzwingen <i>v</i>
hindurchzwitchern <i>v</i>	hineinhoppeln <i>v</i>	hineinprusten <i>v</i>	hineinstarren <i>v</i>

hineinadministrieren <i>v</i>	hineinhopsen <i>v</i>	hineinreformieren <i>v</i>	hineinstäuben <i>v</i>
sich hineinärgern <i>v</i>	hineinhorchen <i>v</i>	hineinregnen <i>v</i>	hineinstelzen <i>v</i>
hineinatmen <i>v</i>	hineinhumpeln <i>v</i>	hineinreiben <i>v</i>	hineinstippen <i>v</i>
hineinbannen <i>v</i>	hineinhuschen <i>v</i>	hineinrichten <i>v</i>	hineinstöhnen <i>v</i>
hineinbegleiten <i>v</i>	hineininterpretieren <i>v</i>	hineinrütteln <i>v</i>	hineinstolpern <i>v</i>
hineinbetteln <i>v</i>	hineinintrigieren <i>v</i>	hineinsabbeln <i>v</i>	hineinstrahlen <i>v</i>
hineinbilden <i>v</i>	hineinklatschen <i>v</i>	hineinsargen <i>v</i>	hineinstrampeln <i>v</i>
hineinblitzen <i>v</i>	hineinklirren <i>v</i>	hineinsaufen <i>v</i>	hineinstrecken <i>v</i>
hineinbrausen <i>v</i>	hineinklopfen <i>v</i>	hineinschallen <i>v</i>	hineintanzen <i>v</i>
hineinbrechen <i>v</i>	hineinknallen <i>v</i>	hineinschichten <i>v</i>	hineintappen <i>v</i>
hineinbreiten <i>v</i>	hineinknattern <i>v</i>	hineinschlängeln <i>v</i>	hineintapsen <i>v</i>
hineinbrocken <i>v</i>	hineinkollern <i>v</i>	hineinschlendern <i>v</i>	hineintasten <i>v</i>
hineindichten <i>v</i>	hineinkombinieren <i>v</i>	hineinschlenkern <i>v</i>	hineintauen <i>v</i>
hineindrehen <i>v</i>	hineinkomplimentieren <i>v</i>	hineinschmettern <i>v</i>	hineintaumeln <i>v</i>
hineinechoten <i>v</i>	hineinkrähen <i>v</i>	sich hineinschmiegen <i>v</i>	hineintorkeln <i>v</i>
hineinengen <i>v</i>	hineinkritisieren <i>v</i>	hineinschmieren <i>v</i>	hineintraben <i>v</i>
hineinfälschen <i>v</i>	hineinkritzeln <i>v</i>	hineinschnarchen <i>v</i>	sich hineinträumen <i>v</i>
hineinfalten <i>v</i>	hineinkrümmen <i>v</i>	hineinschnitzeln <i>v</i>	hineintrommeln <i>v</i>
hineinfegen <i>v</i>	hineinkullern <i>v</i>	hineinschoppen <i>v</i>	hineinufern <i>v</i>
hineinfluchen <i>v</i>	hineinlärmen <i>v</i>	hineinschreien <i>v</i>	hineinvegetieren <i>v</i>
hineinflüchten <i>v</i>	hineinläuten <i>v</i>	hineinschüttern <i>v</i>	sich hineinvermuten <i>v</i>
hineinflüstern <i>v</i>	hineinlügen <i>v</i>	hineinschweben <i>v</i>	hineinverpflanzen <i>v</i>
hineinfragen <i>v</i>	hineinmalen <i>v</i>	hineinschwemmen <i>v</i>	hineinversenken <i>v</i>
sich hineinfühlen <i>v</i>	hineinmampfen <i>v</i>	hineinschwimmen <i>v</i>	hineinverweben <i>v</i>
hineinfunkeln <i>v</i>	hineinmontieren <i>v</i>	sich hineinschwiegen <i>v</i>	sich hineinverwickeln <i>v</i>
hineingaukeln <i>v</i>	in sich hineinmurmeln <i>v</i>	hineinschwirren <i>v</i>	hineinverzaubern <i>v</i>
hineingauern <i>v</i>	hineinneigen <i>v</i>	hineinschwitzen <i>v</i>	hineinwählen <i>v</i>
hineingleiten <i>v</i>	sich hineinphantasieren <i>v</i>	hineinsegeln <i>v</i>	hineinwälzen <i>v</i>
hineinglucksen <i>v</i>	hineinpeitschen <i>v</i>	hineinsenden <i>v</i>	hineinwandeln <i>v</i>
hineinhasten <i>v</i>	hineinpflücken <i>v</i>	hineinsenken <i>v</i>	hineinwandern <i>v</i>
hineinhakeln <i>v</i>	hineinplatschen <i>v</i>	hineinspeien <i>v</i>	hineinwarten <i>v</i>
hineinhetzen <i>v</i>	hineinplumpen <i>v</i>	hineinspotten <i>v</i>	hineinweinen <i>v</i>
hineinheulen <i>v</i>	hineinplumpsen <i>v</i>	hineinstampfen <i>v</i>	sich hineinwinseln <i>v</i>
hineinholen <i>v</i>	hineinprostern <i>v</i>	hineinstapfen <i>v</i>	hineinwirtschaften <i>v</i>
hineinwogen <i>v</i>	hinmeißeln <i>v</i>	hintereinanderzwängen <i>v</i>	hinüberfolgen <i>v</i>

sich hineinwölben <i>v</i>	hinmetzen <i>v</i>	hintereinanderzwingen <i>v</i>	hinüberglotzen <i>v</i>
hineinwuchern <i>v</i>	hinmurmeln <i>v</i>	hintereinanderzwirbeln <i>v</i>	hinüberglühen <i>v</i>
hineinwühlen <i>v</i>	hinmurren <i>v</i>	hintergebar <i>a</i>	hinüberhorchen <i>v</i>
hineinzockeln <i>v</i>	hinmageln <i>v</i>	hintergrundbeleuchtbar <i>a</i>	hinüberkollern <i>v</i>
hineinzotteln <i>v</i>	hinnieten <i>v</i>	Hintergründigkeit <i>f</i>	hinüberkugeln <i>v</i>
hineinzuckeln <i>v</i>	hinnotieren <i>v</i>	hintergurgeln <i>v</i>	hinüberkullern <i>v</i>
hinfaseln <i>v</i>	hinorganisieren <i>v</i>	hinterherdenken <i>v</i>	hinüberleeren <i>v</i>
hinflüchten <i>v</i>	hinpendeln <i>v</i>	hinterherhetzen <i>v</i>	hinüberlinsen <i>v</i>
hinfortträumen <i>v</i>	hinpfeffern <i>v</i>	hinterherhuschen <i>v</i>	hinüberlotsen <i>v</i>
hinfressen <i>v</i>	vor sich hinpiepen <i>v</i>	hinterherjagen <i>v</i>	sich hinüberneigen <i>v</i>
hinfrühstücken <i>v</i>	hinpilgern <i>v</i>	hinterherkriechen <i>v</i>	hinübernicken <i>v</i>
Hingegebensein <i>n</i>	hinprasseln <i>v</i>	hinterherschwimmen <i>v</i>	hinüberraufen <i>v</i>
Hingenommenheit <i>f</i>	hinpreschen <i>v</i>	hinterhersprinten <i>v</i>	hinübersausen <i>v</i>
Hingezogenheit <i>f</i>	hinrieseln <i>v</i>	hinterhertrotten <i>v</i>	hinüberschaukeln <i>v</i>
Hingucker <i>m</i>	hinrissig <i>a</i>	hinterherwandern <i>v</i>	hinüberschlüpfen <i>v</i>
hinhalsen <i>v</i>	hinscheinen <i>v</i>	hinterherzerren <i>v</i>	hinüberschlurfen <i>v</i>
hinhangeln <i>v</i>	hinschlenkern <i>v</i>	Hinterleder <i>n</i>	hinüberschwemmen <i>v</i>
hinhauchen <i>v</i>	hinschlürfen <i>v</i>	hinterstechen <i>v</i>	hinüberspähen <i>v</i>
hinhudeln <i>v</i>	Hinschmeißung <i>f</i>	hintorkeln <i>v</i>	hinüberspiegeln <i>v</i>
hinklimpern <i>v</i>	hinschustern <i>v</i>	hintönen <i>v</i>	hinübersprengen <i>v</i>
hinklirren <i>v</i>	hinschweben <i>v</i>	Hintertürmchen <i>n</i>	hinüberstarren <i>v</i>
hinknallen <i>v</i>	hinschwenken <i>v</i>	hintrampeln <i>v</i>	hinüberstaunen <i>v</i>
hinknarren <i>v</i>	hinstarren <i>v</i>	hintrappen <i>v</i>	hinüberstrahlen <i>v</i>
hinknattern <i>v</i>	hinstreben <i>v</i>	hintrippeln <i>v</i>	hinüberstreuen <i>v</i>
hinknechten <i>v</i>	hinstreuen <i>v</i>	hintuscheln <i>v</i>	hinübertorkeln <i>v</i>
hinknirschen <i>v</i>	hintafeln <i>v</i>	hintuschen <i>v</i>	hinübertrotten <i>v</i>
hinkollern <i>v</i>	hintappen <i>v</i>	hinüberangeln <i>v</i>	hinüberturnen <i>v</i>
hinkullern <i>v</i>	hintäuschen <i>v</i>	hinüberäugen <i>v</i>	hinüberverlangen <i>v</i>
hinkrebsen <i>v</i>	Hinterbänkler <i>m</i>	hinüberblinzeln <i>v</i>	hinüberwelken <i>v</i>
hinkreischen <i>v</i>	hinterdreinkugeln <i>v</i>	hinüberblitzen <i>v</i>	hinüberwenden <i>v</i>
hinkriechen <i>v</i>	Hinterdreinsicht <i>f</i>	hinüberbreiten <i>v</i>	hinüberwiehern <i>v</i>
hinlächeln <i>v</i>	hintereinandernennen <i>v</i>	hinüberdonnern <i>v</i>	hinüberwuchern <i>v</i>
hinlagern <i>v</i>	hintereinanderrennen <i>v</i>	hinüberdrängen <i>v</i>	hinüberzeigen <i>v</i>
hinlecken <i>v</i>	hintereinanderschaltbar <i>a</i>	hinüberdrücken <i>v</i>	hinüberzischen <i>v</i>
hinüberzockeln <i>v</i>	hinuntersausen <i>v</i>	hinunterzischeln <i>v</i>	hinwegschmelzen <i>v</i>

hinüberzwinkern <i>v</i>	hinuntersäuseln <i>v</i>	hinunterzwängen <i>v</i>	hinwegschreiben <i>v</i>
Hin-und-Hergerissensein <i>n</i>	hinunterschallen <i>v</i>	hinunterzwinkern <i>v</i>	hinwegschwemmen <i>v</i>
Hin-und-Hergesinge <i>n</i>	hinunterschaukeln <i>v</i>	hinunterzwitchern <i>v</i>	hinwegschwindeln <i>v</i>
Hin-und-herläufer <i>m</i>	hinunterschielen <i>v</i>	sich hinverirren <i>v</i>	hinwegsinken <i>v</i>
hinunterbeben <i>v</i>	hinunterschlendern <i>v</i>	hinverlangen <i>v</i>	hinwegsprechen <i>v</i>
hinunterbestellen <i>v</i>	hinunterschlenkern <i>v</i>	hinversetzen <i>v</i>	hinwegspucken <i>v</i>
hinunterblinzeln <i>v</i>	hinunterschlitern <i>v</i>	hinversinken <i>v</i>	hinwegsteigen <i>v</i>
hinunterdenken <i>v</i>	hinunterschlüpfen <i>v</i>	hinwallen <i>v</i>	hinwegstieren <i>v</i>
hinunterdonnern <i>v</i>	hinunterschlürfen <i>v</i>	hinwandeln <i>v</i>	hinwegtänzeln <i>v</i>
hinunterdrängen <i>v</i>	hinunterschlurfen <i>v</i>	hinwandern <i>v</i>	hinwegtummeln <i>v</i>
hinunterfragen <i>v</i>	hinunterschnüren <i>v</i>	hinwanken <i>v</i>	hinwegwagen <i>v</i>
hinuntergluckern <i>v</i>	hinunterschnurren <i>v</i>	hinwegbannen <i>v</i>	hinwegweisen <i>v</i>
hinunterhasten <i>v</i>	hinuntersenden <i>v</i>	sich hinwegbegeben <i>v</i>	hinwegwischen <i>v</i>
hinunterhoppeln <i>v</i>	hinuntersenzen <i>v</i>	hinwegblasen <i>v</i>	hinwiegen <i>v</i>
hinunterhopsen <i>v</i>	hinunterstaksen <i>v</i>	hinwegblättern <i>v</i>	hinwuseln <i>v</i>
hinunterhüpfen <i>v</i>	hinunterstampfen <i>v</i>	hinwegdonnern <i>v</i>	hinzirkeln <i>v</i>
hinunterklirren <i>v</i>	hinunterstapfen <i>v</i>	hinwegdrängen <i>v</i>	hinzuaddieren <i>v</i>
hinunterknarren <i>v</i>	hinunterstrampeln <i>v</i>	hinwegeilen <i>v</i>	hinzuberichten <i>v</i>
hinunterknattern <i>v</i>	hinuntertanzen <i>v</i>	hinwegerzählen <i>v</i>	hinzufügbar <i>a</i>
hinunterkritisieren <i>v</i>	hinuntertappen <i>v</i>	hinwegflitzen <i>v</i>	hinzugebären <i>v</i>
hinunterlachen <i>v</i>	hinuntertorkeln <i>v</i>	hinwegflüchten <i>v</i>	Hinzugewinn <i>m</i>
hinunterlinsen <i>v</i>	hinuntertrollen <i>v</i>	hinwegfüttern <i>v</i>	hinzukaufen <i>v</i>
hinunterlügen <i>v</i>	hinuntertrudeln <i>v</i>	hinweghuschen <i>v</i>	Hinzutat <i>f</i>
hinuntermarschieren <i>v</i>	hinunterwanken <i>v</i>	hinweghuscheln <i>v</i>	hiobstartig <i>a</i>
hinuntermeckern <i>v</i>	hinunterwatscheln <i>v</i>	hinwegkriechen <i>v</i>	Hirnerverherer <i>m</i>
hinuntermelden <i>v</i>	hinunterwallen <i>v</i>	hinweglächeln <i>v</i>	historienhaft <i>a</i>
sich hinunterneigen <i>v</i>	hinunterwälzen <i>v</i>	sich hinwegpfeifen <i>v</i>	Historisierung <i>f</i>
hinunterpaddeln <i>v</i>	hinunterwechseln <i>v</i>	hinwegprozessieren <i>v</i>	Hitlerei <i>f</i>
hinunterperlen <i>v</i>	hinunterwogen <i>v</i>	hinwegradauen <i>v</i>	hitzefest <i>a</i>
hinunterpolstern <i>v</i>	hinunterwuchern <i>v</i>	hinwegraffen <i>v</i>	Hitzewert <i>m</i>
hinunterpoltern <i>v</i>	hinunterwuchten <i>v</i>	hinwegrinnen <i>v</i>	Hobby-Angler <i>m</i>
hinunterrattern <i>v</i>	hinunterwummern <i>v</i>	hinwegrollen <i>v</i>	Hobby-Archäologe <i>m</i>
hinunterrasseln <i>v</i>	hinunterzipfeln <i>v</i>	hinwegsausen <i>v</i>	Hobby-Astronom <i>m</i>
hinunterrudern <i>v</i>	hinunterzischen <i>v</i>	hinwegschlafen <i>v</i>	Hobby-Bergmann <i>m</i>
Hobbychronist <i>m</i>	hochfest <i>a</i>	hochstilisieren <i>v</i>	holzgedielt <i>P. II</i>

Hobby-Esel <i>m</i>	hochflackern <i>v</i>	hochstochern <i>v</i>	Holzgestalter <i>m</i>
Hobby-Filmer <i>m</i>	hochfrisieren <i>v</i>	hochstrudeln <i>v</i>	Holzköpfigkeit <i>f</i>
Hobby-Gewerkelei <i>f</i>	hochformatig <i>a</i>	Hochtechnologie <i>f</i>	holzschalig <i>a</i>
Hobbykoch <i>m</i>	hochgiftig <i>a</i>	hochtoxisch <i>a</i>	holzschuhgroß <i>a</i>
Hobbyküche <i>f</i>	hochglucksen <i>v</i>	hochüberlegen <i>v</i>	horizonterverweiternd <i>P.I</i>
Hobbymusikhistoriker <i>m</i>	sich hochhangeln <i>v</i>	hochverdächtig <i>a</i>	hornblöde <i>a</i>
Hobbymaler <i>m</i>	hochherschreitend <i>P.I</i>	hochverspielterweise <i>adv</i>	horngriffig <i>a</i>
Hobbyornithologe <i>m</i>	hochherzigerweise <i>adv</i>	hochverständlich <i>a</i>	hornissenähnlich <i>a</i>
Hobbytrompeter <i>m</i>	hochknöpfen <i>v</i>	hochwippen <i>v</i>	Horror-Hörrohr <i>n</i>
Hobby-Züchter <i>m</i>	hochkomisch <i>a</i>	hochwirbeln <i>v</i>	Hosenwetzler <i>m</i>
Hocharistokrat <i>m</i>	hochkragig <i>a</i>	hochwölken <i>v</i>	hüfttief <i>a</i>
hocharistokratisch <i>a</i>	hochkriechen <i>v</i>	hochzeitlustig <i>a</i>	hüftwärts <i>adv</i>
hochaufbrausen <i>v</i>	hochloben <i>v</i>	hochzerren <i>v</i>	Hügelung <i>f</i>
hochaufschichten <i>v</i>	hochmusikalisch <i>a</i>	hochzucken <i>v</i>	Hühnerhalter <i>m</i>
hochbäumen <i>v</i>	hochnaiv <i>a</i>	hoffmanesk <i>a</i>	hummelig <i>a</i>
hochbeanspruchbar <i>a</i>	hochnotschmerzlich <i>a</i>	Hoffnungsfreude <i>f</i>	Humorgelmixtur <i>f</i>
hochbedauerlich <i>a</i>	hochpathetisch <i>a</i>	hoffnungsfreudig <i>a</i>	humorhaft <i>a</i>
Hochbedauerlichkeit <i>f</i>	hochprofitabel <i>a</i>	Hoffnungsfreudigkeit <i>f</i>	Humusmehrer <i>m</i>
Hochbegabtheit <i>f</i>	hochrädig <i>adj</i>	hoffnungsfroh <i>a</i>	Humuszehrer <i>m</i>
Hochbegrüßung <i>f</i>	sich hochrecken <i>v</i>	Hoffnungsspender <i>m</i>	hundeartig <i>a</i>
hochbelastbar <i>a</i>	hochrückig <i>a</i>	Höfflein <i>n</i>	Hundeführer <i>m</i>
hochbelohnt <i>a</i>	hochschaukeln <i>v</i>	hoffnungsarm <i>a</i>	Hundegreis <i>m</i>
hochbenedidet <i>a</i>	hochschichten <i>v</i>	höflicherweise <i>adv</i>	hundertmarkscheinweise <i>a</i>
hochberühmt <i>a</i>	hochschicken <i>v</i>	höhenverstellbar <i>a</i>	hunderttorig <i>a</i>
hochblinzeln <i>v</i>	hochschnupfen <i>v</i>	höherfest <i>a</i>	Hundeschaft <i>f</i>
sich hochboxen <i>v</i>	hochschuleigen <i>v</i>	höherrangig <i>a</i>	Hundewesen <i>n</i>
hochdekoriert <i>P.II</i>	hochschulpolitisch <i>a</i>	höhlenreich <i>a</i>	Hungergehabthaben <i>n</i>
hochdringen <i>v</i>	sich hochschweigen <i>v</i>	höhlig <i>a</i>	hüpfertlich <i>a</i>
hochdramatisch <i>a</i>	hochschwellen <i>v</i>	hohlschalig <i>a</i>	Hüstelei <i>f</i>
hochdrücken <i>v</i>	sich hochsingen <i>v</i>	hohnvoll <i>a</i>	Hutformenbauer <i>m</i>
hocheffizient <i>a</i>	hochsommerfarben <i>v</i>	Höllenarbeit <i>f</i>	Hutmacherei <i>f</i>
sich hochfächern <i>v</i>	hochstaplerisch <i>a</i>	höllenböse <i>a</i>	hyperillusionistisch <i>a</i>
hochfahrig <i>a</i>	hochsteifen <i>v</i>	holzfällerartig <i>a</i>	hyper-ordinär <i>a</i>
hochfalten <i>v</i>	sich hochstemmen <i>v</i>	holzfarbig <i>a</i>	hypostasierbar <i>a</i>
Hypoteschen <i>n</i>	ineinanderschachteln <i>v</i>	Intensifikator <i>m</i>	kaffeenaß <i>a</i>

I	ineinanderschwimmen <i>v</i>	interessenorientiert <i>P.II</i>	Kaffeeprüferin <i>f</i>
ichbesessen <i>v</i>	ineinanderstreuen <i>v</i>	interhotelmäßig <i>a</i>	Kaffeezüchter <i>m</i>
Icherfülltheit <i>f</i>	ineinandertreiben <i>v</i>	interpretierbar <i>a</i>	Kahlwicht <i>m</i>
ichförmig <i>a</i>	ineinanderüberfließen <i>v</i>	Interviewerin <i>f</i>	Kainsähnlichkeit <i>f</i>
Ichgetue <i>n</i>	ineinanderverfahren <i>v</i>	Intimkenner <i>m</i>	Kakteekreuzer <i>m</i>
ichvoll <i>a</i>	ineinanderwachsen <i>v</i>	Irdischkeit <i>f</i>	Kakteezüchter <i>m</i>
idealerweise <i>adv</i>	ineinanderwimmeln <i>v</i>	ironischerweise <i>adv</i>	kaleidoskophaft <i>a</i>
Ideenhecker <i>m</i>	ineinanderwinden <i>v</i>	Irreführierei <i>f</i>	Kalenderei <i>f</i>
Ideenspender <i>m</i>	infinitivfähig <i>a</i>	Irrgast <i>m</i>	Kaliwerker <i>m</i>
ideologiefrei <i>a</i>	inflationreich <i>a</i>	irrlächeln <i>v</i>	kalkülisierbar <i>a</i>
idolhaft <i>a</i>	inflationsträchtig <i>a</i>	Irrwitz <i>m</i>	Kalkülisierbarkeit <i>f</i>
igeln <i>v</i>	informationsreich <i>a</i>	isolierbar <i>a</i>	Kältemacher <i>m</i>
Illustriertenleser <i>m</i>	infragekommend <i>P.I</i>	J	Kälterwerden <i>n</i>
Immergegenwart <i>f</i>	Ingenieurwissenschaftlerin <i>f</i>	jagdenreich <i>a</i>	Kältespeicher <i>m</i>
Immergewinner <i>m</i>	Inhaltsreichtum <i>n</i>	Jagdmaschinenhersteller <i>m</i>	kaltnervig <i>a</i>
immigrationsfeindlich <i>a</i>	Inhaltswert <i>m</i>	Jahrmarktsausrufer <i>m</i>	Kaltumformbarkeit <i>f</i>
impfbar <i>a</i>	inhaltszugehörig <i>a</i>	jampeln <i>v</i>	Kaltwasserschwindel <i>m</i>
implantierbar <i>a</i>	Inländerfeindlichkeit <i>f</i>	japanisieren <i>v</i>	kamerawillig <i>a</i>
impulshaft <i>a</i>	innerörtlich <i>a</i>	Jazzfreund <i>m</i>	kammerspielartig <i>a</i>
Imstichlasserei <i>f</i>	insektenfest <i>a</i>	jazzmäßig <i>a</i>	kammfähig <i>a</i>
Inbezugsetzbarkeit <i>f</i>	insektenfüßig <i>a</i>	jeepbar <i>a</i>	Kämpfertum <i>n</i>
individualisierbar <i>a</i>	insektenhaft <i>a</i>	jochgroß <i>a</i>	kampfesfreudig <i>a</i>
Individow <i>m</i>	inseleinwärts <i>adv</i>	jodig <i>a</i>	Kampfrichterwesen <i>n</i>
Individualski <i>m</i>	Instandhalter <i>m</i>	jugendgemäß <i>adv</i>	kamuskein <i>a</i>
Indivi-Dualität <i>f</i>	Instandsetzer <i>m</i>	Jugendweiheteilnehmer <i>m</i>	kanalisierbar <i>a</i>
Industrieabnehmer <i>m</i>	instinkthaft <i>a</i>	Jünger-Sein <i>n</i>	kanonenartig <i>a</i>
ineinanderkeilen <i>v</i>	instinktmäßig <i>a</i>	justierbar <i>a</i>	kanonenrohrgroß <i>a</i>
ineinanderklagen <i>v</i>	institutseigen <i>a</i>	Justizdiener <i>m</i>	Kanonenrohrwischer <i>m</i>
ineinanderklammern <i>v</i>	Instrumentalweihe <i>f</i>	justizeigen <i>v</i>	Kantigkeit <i>f</i>
ineinanderklappen <i>v</i>	instrumentenlos <i>a</i>	justizförmig <i>a</i>	Kapellmeisterlein <i>n</i>
ineinanderknäulen <i>v</i>	Integrierbarkeit <i>f</i>	K	Kappung <i>f</i>
ineinanderpressen <i>v</i>	Intellektüre <i>f</i>	kabarettartig <i>a</i>	Kapriziösität <i>f</i>
ineinanderrauschen <i>v</i>	Intelligenzbrille <i>f</i>	käferförmig <i>a</i>	karabinern <i>v</i>
ineinanderrinnen <i>v</i>	Intelligenzpaket <i>n</i>	Kaffeekocherei <i>f</i>	Karbolhengst <i>m</i>
Karnickelfresser <i>m</i>	Kernschußhaft <i>a</i>	Klauung <i>f</i>	knäuelartig <i>a</i>

Karnickelmeuchler <i>m</i>	kernungarisch <i>a</i>	Klavierzähne <i>f</i>	knauelig <i>a</i>
karpfenmaulartig <i>a</i>	Kerzenzieherei <i>f</i>	klebefähig <i>a</i>	knauftartig <i>a</i>
Karrenschieberei <i>f</i>	Keßheit <i>f</i>	Kleckschen <i>n</i>	Knebelchen <i>n</i>
Karrieremacherei <i>f</i>	kettenweise <i>adv</i>	Kleinbeigeber <i>m</i>	Knechtchen <i>n</i>
kartoffelpockig <i>a</i>	keulenähnlich <i>a</i>	Kleinbürgerhäuslichkeit <i>f</i>	Kneifertum <i>n</i>
Kartoffelstecker <i>m</i>	kielkröpfig <i>a</i>	kleindrucken <i>v</i>	knoblauchartig <i>a</i>
Karusselaufbauer <i>m</i>	Kinderbringer <i>m</i>	kleinfaserig <i>a</i>	Knochenbrecher <i>m</i>
kastellartig <i>a</i>	kinderfreundlich <i>a</i>	kleinfleckig <i>a</i>	knochenbrecherisch <i>a</i>
kastenweise <i>adv</i>	kindergartenmäßig <i>a</i>	kleinformig <i>a</i>	knochenstarr <i>a</i>
katalogähnlich <i>a</i>	kindergartenunfähig <i>a</i>	kleingartengerecht <i>a</i>	Knocheiteiler <i>m</i>
katastrophen <i>v</i>	Kindermann <i>m</i>	kleinmädchenhaft <i>a</i>	knollenhaft <i>a</i>
katastrophenzustauernd <i>P.I</i>	kindertümeln <i>v</i>	kleinschrittig <i>a</i>	knollennisig <i>a</i>
Katzenhalter <i>m</i>	kindgerecht <i>a</i>	kleinschuppig <i>a</i>	Knöpfchendrucker <i>m</i>
Kauer <i>m</i>	Kindgewesensein <i>n</i>	kleinsingen <i>v</i>	knopfbar <i>a</i>
Käuferschaft <i>f</i>	kindheitsprägend <i>P.I</i>	Kleinstaatmensch <i>m</i>	knopfgroß <i>a</i>
kauffreudig <i>a</i>	kindlicherweise <i>adv</i>	Kleinstadtmensch <i>m</i>	Knopflochaugen <i>pl</i>
kaufgierig <i>a</i>	Kindsein <i>n</i>	kleintonnagig <i>a</i>	knüpfbar <i>a</i>
Kaufmännlein <i>n</i>	Kindsköpfigkeit <i>f</i>	kleinverwandeln <i>v</i>	knusperfrisch <i>a</i>
Kaufwut <i>f</i>	kinomäßig <i>a</i>	kletterbar <i>a</i>	kobaltreich <i>a</i>
kaufwütig <i>a</i>	Kinotheaterchen <i>n</i>	kletterfreudig <i>a</i>	koboldhaft <i>a</i>
Kauzigkeit <i>f</i>	Kioskanzünder <i>m</i>	Klimafreundlichkeit <i>f</i>	Kocherei <i>f</i>
Kavalierlein <i>n</i>	Kirschbaumerkletterer <i>m</i>	klingendürr <i>a</i>	kochkäsebewußt <i>a</i>
Keckling <i>m</i>	kirschenäugig <i>a</i>	Klirrer <i>m</i>	kochsam <i>a</i>
Kegelfreund <i>m</i>	Kirschkernbeißer <i>m</i>	klitterig <i>a</i>	kockeiern <i>v</i>
keimbereit <i>a</i>	Kistenbekleberei <i>f</i>	klopfbereit <i>a</i>	Kodirektor <i>m</i>
keimgrün <i>a</i>	Kistenschlepper <i>m</i>	Klopper <i>m</i>	kofferweise <i>adv</i>
kellerähnlich <i>a</i>	Kistlein <i>n</i>	Kloßfresser <i>m</i>	kohlegefeuert <i>P. I</i>
kellerartig <i>a</i>	Kitschigkeit <i>f</i>	klosterhaft <i>a</i>	Kohlenmacher <i>m</i>
kennzeichenbar <i>a</i>	Klaglosigkeit <i>f</i>	klotzartig <i>a</i>	kokainisch <i>a</i>
kennzeichenderweise <i>adv</i>	klammflügelig <i>a</i>	klubgerecht <i>P.II</i>	Kokillenschweißroboter <i>m</i>
kerkerwert <i>a</i>	Klardenker <i>m</i>	klufttief <i>a</i>	kolbenreich <i>a</i>
Kerndeutschtum <i>n</i>	Klarsein <i>n</i>	Klugklauber <i>m</i>	Kollektivgewinner <i>m</i>
Kernenergieförderer <i>m</i>	klassifizierbar <i>a</i>	knäbisch <i>a</i>	kollerartig <i>a</i>
Kernfomerei <i>f</i>	klaubar <i>a</i>	Knaller <i>m</i>	kombinatseigen <i>a</i>
kombinatsweit <i>a</i>	kontrollierfähig <i>a</i>	krallzähig <i>a</i>	krötenhaft <i>a</i>

Kombinierbarkeit <i>f</i>	konturlos <i>a</i>	krampfstillend <i>P.I</i>	Krümelwiegerei <i>f</i>
Kombinierer <i>m</i>	Konventionsertrümmerer <i>m</i>	kränkbar <i>a</i>	krummdrücken <i>v</i>
Kömmling <i>m</i>	konzerneigen <i>a</i>	krankheitsverursachend <i>P I</i>	krummgeweht <i>P II</i>
kommuneähnlich <i>a</i>	konzertmäßig <i>a</i>	sich krankmelden <i>v</i>	krummholprig <i>a</i>
kommunikationsfreudig <i>a</i>	Konzerttruhe <i>f</i>	krankschlagen <i>v</i>	krummhörnig <i>a</i>
Kommunist-Sein <i>n</i>	koordinierbar <i>a</i>	sich kranksehnen <i>v</i>	sich krummlaufen <i>v</i>
kommutierbar <i>a</i>	Koordinatorin <i>f</i>	sich krankseufzen <i>v</i>	sich krummnähen <i>v</i>
Komödianterei <i>f</i>	Kopfabschneiderei <i>f</i>	Kranzwinderin <i>f</i>	krummnäsiger <i>a</i>
kompagnieweise <i>adv</i>	Kopfgeldjäger <i>m</i>	kratzfest <i>a</i>	krummschlagen <i>v</i>
kompletierbar <i>a</i>	kopfschmerzhaft <i>P.I</i>	krausgelockt <i>P. II</i>	krummschleifen <i>v</i>
komplettierfähig <i>a</i>	Kopfstaucher <i>m</i>	krautreich <i>a</i>	krummschnäbelig <i>a</i>
Komplexdeuter <i>m</i>	kopfstellen <i>v</i>	Krebsheiler <i>m</i>	kubikmeterweise <i>adv</i>
komplexfrei <i>a</i>	Kopfverwirrnis <i>f</i>	kreisgeleitet <i>P II</i>	kuchenkauend <i>P. I</i>
Komplizenschaft <i>f</i>	Kopräsident <i>m</i>	Kreiskettenförderer <i>m</i>	kugelbäckig <i>a</i>
Komponentenhersteller <i>m</i>	korallenhaft <i>a</i>	Kreisläufigkeit <i>f</i>	kugelköpfig <i>a</i>
komponierbar <i>a</i>	korbartig <i>a</i>	kreislaufmäßig <i>a</i>	kuhäugig <i>a</i>
Kompositionsfreudigkeit <i>f</i>	körbchenweise <i>adv</i>	Krempelei <i>f</i>	Kühlgerätehersteller <i>m</i>
konfirmationsfähig <i>a</i>	Korb-wieder-ganz-Macher <i>m</i>	kreuzfreundlich <i>a</i>	Kühlschrankbauer <i>m</i>
konfliktfreudig <i>a</i>	Körnerfahrer <i>m</i>	Kreuzworträtslei <i>f</i>	kühlsonnig <i>a</i>
konflikthaft <i>a</i>	Körnerlenker <i>m</i>	Kreuzworträtselfreund <i>m</i>	kuhmäßig <i>a</i>
Konflikthaftigkeit <i>f</i>	kornfrei <i>a</i>	Kreuzworträtselrater <i>m</i>	Kuhüberbringer <i>m</i>
Königsmacher <i>m</i>	Körperdurchblutung <i>f</i>	Kreuzworträtsler <i>m</i>	kulissenhaft <i>a</i>
Konjunkturrittertum <i>n</i>	korrekterweise <i>adv</i>	Kreuzzügler <i>m</i>	Kulturbildner <i>m</i>
konnexiv <i>a</i>	korrigierfähig <i>a</i>	Kriechertum <i>n</i>	Kulturförderer <i>m</i>
konsensfähig <i>a</i>	korrosionsfrei <i>a</i>	kriegentscheidend <i>P I</i>	kulturfreundlich <i>a</i>
konstatierbar <i>a</i>	Korruptheit <i>f</i>	sich kriegstrauen <i>v</i>	Kultursüchtige <i>m</i>
konstellativ <i>a</i>	Kosmorama <i>f</i>	krippenfähig <i>a</i>	kümmelig <i>a</i>
konstruktionsfähig <i>a</i>	Kostenmacher <i>m</i>	krisennah <i>a</i>	kummerdurchweht <i>P.II</i>
konsumfreudig <i>a</i>	kostensparend <i>P.I</i>	krisenverschärfend <i>P. I</i>	kümmerniswund <i>a</i>
Konsumgüterhersteller <i>m</i>	kostenträchtig <i>a</i>	kristallinflüssig <i>a</i>	kummrig <i>a</i>
konsumierbar <i>a</i>	kostümshow <i>a</i>	Kritikfreudigkeit <i>f</i>	Kumpelschaft <i>f</i>
kontaktfrei <i>a</i>	Kovorsitzende <i>m</i>	kritisierbar <i>a</i>	kundenfeindlich <i>a</i>
kontextualisierbar <i>a</i>	krabargemäß <i>a</i>	Kroatentum <i>n</i>	kundenfreundlich <i>a</i>
Kontrareität <i>f</i>	kraftsteigernd <i>P.I</i>	krokodilköpfig <i>a</i>	Kündiger <i>m</i>
kunstähnlich <i>a</i>	laichfreudig <i>a</i>	Lautsprecherlein <i>n</i>	lehrbuchhaft <i>a</i>

Kunstbetrachter <i>m</i>	lampengeblasen <i>v</i>	lebbar <i>a</i>	Lehrbuchhersteller <i>m</i>
Kunstgeschmäcklerei <i>f</i>	Lampenhalter <i>m</i>	Lebensatemchen <i>n</i>	Lehrbuch-Treffer <i>m</i>
Kunstgut <i>n</i>	Landeskenner <i>m</i>	Lebensdurchwanderer <i>m</i>	Lehrerbildner <i>m</i>
Kunstmacher <i>m</i>	landschaftsgärtnerisch <i>a</i>	Lebensgeladenheit <i>f</i>	Lehrerhaftigkeit <i>f</i>
kunstmalen <i>v</i>	Landvermesser <i>m</i>	Lebensrechtler <i>m</i>	lehrerinnenhaft <i>a</i>
kunstselig <i>a</i>	Landvermesserschaft <i>f</i>	lebensreformerisch <i>a</i>	lehrmedizinisch <i>a</i>
Kunstseligkeit <i>f</i>	sich langdehnen <i>v</i>	lebenstrotzend <i>PI</i>	lehrstückhaft <i>a</i>
Kupfermischer <i>m</i>	Langfristigkeit <i>f</i>	lebensunfassend <i>PI</i>	leichenhaft <i>a</i>
Küppelchen <i>n</i>	langmählig <i>a</i>	lebensuntüchtig <i>a</i>	leichenvoll <i>a</i>
kürbisähnlich <i>a</i>	langmäntlig <i>a</i>	Lebensvollender <i>m</i>	Leichtmetallbauer <i>m</i>
kürbisartig <i>a</i>	langröckig <i>a</i>	lebenswert <i>a</i>	leichtsilbig <i>a</i>
kurfähig <i>a</i>	langrüsselig <i>a</i>	leberwärts <i>adv</i>	Leihgeber <i>m</i>
kurgemäß <i>adv</i>	langschädlig <i>a</i>	Leckerkramverfertiger <i>m</i>	leineführig <i>a</i>
kurioserweise <i>adv</i>	langschöpfig <i>a</i>	leckschlagen <i>v</i>	leisblau <i>a</i>
Kurteilnehmer <i>m</i>	langzinkig <i>a</i>	lederartig <i>a</i>	Leistenmacher <i>m</i>
kurvenreich <i>a</i>	Lärmigkeit <i>f</i>	lederhäutig <i>a</i>	leistungsreich <i>a</i>
Kurzangebundenheit <i>f</i>	Laserentfernungsmeßgerät <i>n</i>	leerangeln <i>v</i>	leitthemenbezogen <i>P.II</i>
kurzarmig <i>a</i>	Laserimpulsgeber <i>m</i>	leerbrennen <i>v</i>	Lernanfänger <i>m</i>
Kurzärmler <i>m</i>	laserinduziert <i>P.II</i>	leeressen <i>v</i>	Lernerei <i>f</i>
kurzschlußfest <i>a</i>	Laserleuchtturm <i>m</i>	leerfegen <i>v</i>	Lerngeschirr <i>n</i>
küselos <i>a</i>	Laserschneidanlage <i>f</i>	leerfressen <i>v</i>	Lernmühle <i>f</i>
kußfreudig <i>a</i>	Laser-Show-Anlage <i>f</i>	leergegrast <i>P.II</i>	Lernwesen <i>n</i>
kutschermäßig <i>a</i>	laserstrahlgehärtet <i>P.II</i>	leerkämmen <i>v</i>	lesebuchtreu <i>a</i>
Kutschiererei <i>f</i>	laserverschweißt <i>P.II</i>	leerkaufen <i>v</i>	lessingialisieren <i>v</i>
L	Laserversuchsstand <i>m</i>	sich leerlachen <i>v</i>	letzverfügbar <i>a</i>
labyrinthartig <i>a</i>	laubholzbewaldet <i>P.II</i>	leerpumpen <i>v</i>	leuchtbar <i>a</i>
lachbereit <i>a</i>	laubreich <i>a</i>	leerpusten <i>v</i>	leuchtklar <i>a</i>
lächerlicherweise <i>adv</i>	Lauchhammerwerker <i>m</i>	leerschießen <i>v</i>	Leutekunde <i>f</i>
lachrot <i>a</i>	lauffähig <i>a</i>	leerschlürfen <i>v</i>	lexikonartig <i>a</i>
Lackierfähigkeit <i>f</i>	lauffaul <i>a</i>	leerstarten <i>v</i>	Lexikonmacher <i>m</i>
Ladenhüter <i>m</i>	lausbubenhaft <i>a</i>	leertrinken <i>v</i>	lianengleich <i>a</i>
Lagergefährdet <i>P.II</i>	lausmädelfhaft <i>a</i>	legbar <i>a</i>	Lichtchen <i>n</i>
sich lahmlaufen <i>v</i>	Lauscherei <i>f</i>	legitimierbar <i>a</i>	lichtgefleckt <i>P.II</i>
Lahmwerden <i>n</i>	lautgeschichtlich <i>a</i>	lehrbedürftig <i>a</i>	lichthaft <i>a</i>
Lichtleiterkabel <i>m</i>	losknurren <i>v</i>	mäanderhaft <i>a</i>	Mäskchen <i>n</i>

Lichtleiternachrichtentechnik <i>f</i>	losnesteln <i>v</i>	machohaft <i>a</i>	maskenäugig <i>a</i>
Lichtwellenleiterbus <i>m</i>	losorgeln <i>v</i>	Machtverehrer <i>m</i>	Maskenmacher <i>m</i>
Lichtwellenleitertechnik <i>f</i>	losplappern <i>v</i>	Mädchenbefreier <i>m</i>	Maskenschöpfer <i>m</i>
lichtzittern <i>v</i>	lospoltern <i>v</i>	Mädchenhaftigkeit <i>f</i>	maskierbar <i>a</i>
liebsam <i>a</i>	losprügeln <i>v</i>	mädchenhändig <i>a</i>	Massenabschiebung <i>f</i>
Liedergärtlein <i>n</i>	losprusten <i>v</i>	magistermäßig <i>a</i>	maßstabsetzend <i>P.I</i>
Liedgestalter <i>m</i>	losradeln <i>v</i>	mahlbar <i>a</i>	Materialwirtschaftler <i>m</i>
lieferfähig <i>a</i>	Losreißung <i>f</i>	mahlzeiten <i>v</i>	mathematisieren <i>v</i>
liftähnlich <i>a</i>	sich losringen <i>v</i>	maikühl <i>a</i>	mathildenhäufig <i>adv</i>
linsenlos <i>a</i>	lossausen <i>v</i>	maiwiesenfarben <i>v</i>	mattglasig <i>a</i>
listigerweise <i>a</i>	losschwanken <i>v</i>	Mäkelsucht <i>f</i>	Mäuerchen <i>n</i>
Listreichtum <i>m</i>	losspektakeln <i>v</i>	Mäkler <i>m</i>	Mauerniedermacher <i>m</i>
Literaturistik <i>f</i>	lossprudeln <i>v</i>	mäklerisch <i>a</i>	mauerwärts <i>adv</i>
Live-Atmosphäre <i>f</i>	lossteigen <i>v</i>	malermäßig <i>a</i>	maulwurfhaft <i>a</i>
lobbereit <i>a</i>	Lostreter <i>m</i>	Mandolinehüter <i>m</i>	maulwurfsgrau <i>a</i>
Lobelei <i>f</i>	loswalzen <i>v</i>	manganreich <i>a</i>	mauselebendig <i>a</i>
lobfreudig <i>a</i>	loyalerweise <i>adv</i>	männchenhaft <i>a</i>	Mäusevertilger <i>m</i>
lobsagen <i>v</i>	Lückchen <i>n</i>	männerhaft <i>a</i>	Mc Carthyismus <i>m</i>
Locarneval <i>n</i>	lückenbüßerisch <i>a</i>	Manöverteilnehmer <i>m</i>	medaillenlos <i>a</i>
logenartig <i>a</i>	ludenfrei <i>a</i>	Manövrierbarkeit <i>f</i>	medienkritisch <i>a</i>
sich lorbeern <i>v</i>	Luftbildauswerter <i>m</i>	Mappenbezieher <i>m</i>	Medienmacher <i>m</i>
loorblättrig <i>v</i>	Lufteinatmer <i>m</i>	märchenzöpfig <i>a</i>	Medizyniker <i>m</i>
Looser <i>m</i>	luftlanderfähig <i>a</i>	Märchenonkelton <i>m</i>	medusisch <i>a</i>
losballern <i>v</i>	Lüftlein <i>n</i>	Marginalisierung <i>f</i>	meerab <i>adv</i>
löschpapierfarben <i>v</i>	luftverdüst <i>P.II</i>	Marionettenzupferin <i>f</i>	meeradlerhaft <i>a</i>
löschpapierig <i>a</i>	Luftwedel <i>m</i>	Markenschöpfer <i>m</i>	meeresüberflatternd <i>P.I</i>
Losgetrenntsein <i>n</i>	lügenlos <i>a</i>	Marketing-Planer <i>m</i>	meerfeucht <i>a</i>
Losheit <i>f</i>	Lügenwelt <i>f</i>	markierbar <i>a</i>	meerhaft <i>a</i>
loshumpeln <i>v</i>	lukenartig <i>a</i>	markstückgroß <i>a</i>	meerschaumblasend <i>P.I</i>
loshuschen <i>v</i>	lungensüchtig <i>a</i>	markweise <i>adv</i>	meertief <i>a</i>
loshuscheln <i>v</i>	lusthaft <i>a</i>	Marschierer <i>m</i>	Meetingteilnehmer <i>m</i>
loskeckern <i>v</i>	Lustigmacherei <i>f</i>	Marschteilnehmer <i>m</i>	Mehrbranchenmesse <i>f</i>
losketteln <i>v</i>	M	Marxtöter <i>m</i>	mehrfigurig <i>a</i>
losklappern <i>v</i>	mäanderförmig <i>a</i>	maschinenhaft <i>a</i>	mehrflügelig <i>a</i>
mehrgipflig <i>a</i>	Menschoid <i>m</i>	mißgeschaffen <i>P.II</i>	mitgestalten <i>v</i>

mehrheitsfähig <i>a</i>	mensendiecken <i>v</i>	mißreden <i>v</i>	mitglänzen <i>v</i>
mehrkeimig <i>a</i>	Mensendieckerianer <i>m</i>	mißwahlträchtig <i>a</i>	Mitgründer <i>m</i>
mehrsträngig <i>a</i>	merkeln <i>v</i>	mitabnehmen <i>v</i>	mithandeln <i>v</i>
mehrwertsteuerfrei <i>a</i>	Merkfähigkeit <i>f</i>	mitagieren <i>v</i>	mitheiraten <i>v</i>
Mehr-Wisser <i>m</i>	merkmalhaft <i>a</i>	mitanhören <i>v</i>	mitdenken <i>v</i>
Mehrzweckausrüstung <i>f</i>	messerzerkerbt <i>P.II</i>	mitaufdecken <i>v</i>	mitheulen <i>v</i>
Mehrzweckcontainerschiff <i>n</i>	Metallmöbelwerker <i>m</i>	mitbefördern <i>v</i>	Mitheuler <i>m</i>
Mehrzwecksaal <i>m</i>	Metallgestalter <i>m</i>	mitbehandeln <i>v</i>	mithinübernehmen <i>v</i>
Mehrzweckschneider <i>m</i>	metaphernreich <i>a</i>	mitberaten <i>v</i>	mithoffen <i>v</i>
Mehrzweckstation <i>f</i>	metaphyseln <i>v</i>	mitbeschließen <i>v</i>	mithüpfen <i>v</i>
Mehrzweckzimmer <i>n</i>	miasmenhaft <i>a</i>	mitbesorgen <i>v</i>	Mitinitiator <i>m</i>
meisterbereichsbezogen <i>P.II</i>	Miesepampel <i>m</i>	Mitbeteiligung <i>f</i>	mitkassieren <i>v</i>
Melkroboter <i>m</i>	Mietertreff <i>n</i>	Mitbetroffensein <i>n</i>	mitkeckern <i>v</i>
Melkzeugabnahmeroboter <i>m</i>	mikrobenhaft <i>a</i>	mitbrennen <i>v</i>	mitklappen <i>v</i>
membranartig <i>a</i>	mokrorenergesteuert <i>P.II</i>	mitbrummen <i>v</i>	mitklappern <i>v</i>
mengbar <i>a</i>	milchbar <i>a</i>	Mitdeliquent <i>m</i>	mitknattern <i>v</i>
mengengerecht <i>P.II</i>	Milchholerin <i>f</i>	mitdröhnen <i>v</i>	mitknobeln <i>v</i>
Mengselei <i>f</i>	Milchspender <i>m</i>	miteinanderplaudern <i>v</i>	Mitkonkurrent <i>m</i>
Menschenbildnerin <i>f</i>	milieugerechtr <i>a</i>	miteinstimmen <i>v</i>	mitkrächzen <i>v</i>
menschenbildnern <i>v</i>	militärstrafrechtlich <i>a</i>	mitentwickeln <i>v</i>	mitkreischen <i>v</i>
Menschenbrandstifterei <i>f</i>	Mimosenhaftigkeit <i>f</i>	miterfassen <i>v</i>	mitkullern <i>v</i>
Menschenbrutschrank <i>m</i>	minderbar <i>a</i>	miterfechten <i>v</i>	mitküssen <i>v</i>
Menschenfischerei <i>f</i>	minderheitlich <i>a</i>	miterfinden <i>v</i>	Mitläufertum <i>n</i>
Menschengestaltung <i>f</i>	mineralöhlhaltig <i>a</i>	miterfüllen <i>v</i>	Mitmacher <i>m</i>
menschenkennerisch <i>a</i>	Minimalität <i>f</i>	miterwerben <i>v</i>	mitmarschieren <i>v</i>
menschenmörderisch <i>a</i>	ministerratsreif <i>a</i>	Mitfavorit <i>m</i>	Mitmarschierer <i>m</i>
Menschenrechtsverletzer <i>m</i>	minutenhaft <i>a</i>	mitfassen <i>v</i>	mitmodellieren <i>v</i>
Menschenschlächtereier <i>f</i>	mißblicken <i>v</i>	mitfiebern <i>v</i>	Mitmörder <i>m</i>
Menschentum <i>n</i>	mißbrauchen <i>v</i>	mitfinanzieren <i>v</i>	Mitnehmer <i>m</i>
menschenverachtend <i>P.I</i>	mißbrauchsfähig <i>a</i>	mitflachsen <i>v</i>	Mitnutzung <i>f</i>
Menschenverschleißer <i>m</i>	mißdeutbar <i>a</i>	mitfluten <i>v</i>	Mitorganisator <i>m</i>
menschenüberfordernd <i>P.I</i>	Mißduft <i>f</i>	mitfühlbare <i>a</i>	Mitpatient <i>m</i>
menschheitsbedrohend <i>P.I</i>	Mißfähigkeit <i>f</i>	Mitgeschöpf <i>n</i>	mitpiepen <i>v</i>
Menschlichsein <i>n</i>	Mißgebürtchen <i>n</i>	Mitgesellschafter <i>m</i>	mitpflügen <i>v</i>
mitprägen <i>v</i>	mittelheftig <i>a</i>	mondlangsam <i>a</i>	Mullzeug <i>n</i>

mitproduzieren <i>v</i>	Mitternachtleserin <i>f</i>	mondstill <i>a</i>	Multiplexierbarkeit <i>f</i>
mitquäken <i>v</i>	mitticken <i>v</i>	mondscheinlos <i>a</i>	Mundfertigkeit <i>f</i>
mitquatschen <i>v</i>	miträllern <i>v</i>	monologisch <i>a</i>	mundlos <i>a</i>
mitquengeln <i>v</i>	mitträumen <i>v</i>	monopolartig <i>a</i>	mundweise <i>adv</i>
mitrasseln <i>v</i>	Mituntertan <i>m</i>	Montagehelfer <i>m</i>	Munitionsvergeudung <i>f</i>
mitrollen <i>v</i>	mitverändern <i>v</i>	montagsmüde <i>a</i>	Muntermacher <i>m</i>
Mitreue <i>f</i>	Mitveranstalter <i>m</i>	montierbar <i>a</i>	münzbar <i>a</i>
mitrinnen <i>v</i>	mitverstehen <i>v</i>	Montierbarkeit <i>f</i>	mürbbeinig <i>a</i>
mitsammeln <i>v</i>	Mitverteidiger <i>m</i>	Mopserei <i>f</i>	musenfreudig <i>a</i>
mitsaufen <i>v</i>	mitvertreten <i>v</i>	moralfrei <i>a</i>	Musentreff <i>n</i>
mitsausen <i>v</i>	mitverursachen <i>v</i>	moralinfrei <i>a</i>	museumseigen <i>a</i>
mitschaffen <i>v</i>	mitverzaubern <i>v</i>	Moralischwerden <i>n</i>	musikalisieren <i>v</i>
mitschallen <i>v</i>	mitvorbereiten <i>v</i>	Moralisterei <i>f</i>	Musikalisierung <i>f</i>
mitschaufeln <i>v</i>	sich mitwälzen <i>v</i>	Moraltrompeter <i>m</i>	musikhaft <i>a</i>
mitschellen <i>v</i>	mitweben <i>v</i>	Morganisator <i>m</i>	musiklos <i>a</i>
mitschelten <i>v</i>	mitwippen <i>v</i>	morganisieren <i>v</i>	Musizierfreude <i>f</i>
mitschleifen <i>v</i>	mitwischen <i>v</i>	morgengolden <i>a</i>	mußevoll <i>a</i>
mitschlendern <i>v</i>	Mittwoch-Treff <i>n</i>	morgenrötlich <i>a</i>	müßiggängerisch <i>a</i>
mitschlenkern <i>v</i>	mitzeichnen <i>v</i>	mosern <i>v</i>	Müßle-Esser <i>m</i>
mitschmausen <i>v</i>	mitzotteln <i>v</i>	motivierbar <i>a</i>	Musterer <i>m</i>
mitschmelzen <i>v</i>	Möbelbeizer <i>m</i>	Motivierbarkeit <i>f</i>	musterschülerhaft <i>a</i>
Mitschmerz <i>m</i>	Möbelgestalter <i>m</i>	motivlich <i>a</i>	mutbar <i>a</i>
Mitschöpfer <i>m</i>	Mobillader <i>m</i>	Motorenhelfer <i>m</i>	Mutmacher <i>m</i>
mitschütteln <i>v</i>	Modderrunke <i>m</i>	Motorradwerker <i>m</i>	mutwilligerweise <i>adv</i>
Mit-sich-beschäftigt-Sein <i>n</i>	modellierbar <i>a</i>	motorseelig <i>a</i>	Mythenmelder <i>m</i>
Mitsinger <i>m</i>	Modellgestaltung <i>f</i>	Motorwerker <i>m</i>	N
Mitsprache <i>f</i>	modellmäßig <i>a</i>	Mückenbeinfingerchen <i>n</i>	Nachausgabe <i>f</i>
mitstammeln <i>v</i>	Modemacher <i>m</i>	mückendurchsummt <i>P.II</i>	Nachbearbeitung <i>f</i>
mitstoppen <i>v</i>	modulationslos <i>a</i>	mückengroß <i>a</i>	nachbelichten <i>v</i>
mitsummen <i>v</i>	modulierbar <i>a</i>	mückerig <i>a</i>	Nachbeobachtung <i>f</i>
mittaumeln <i>v</i>	Mohrrübchen <i>n</i>	müdepeitschen <i>v</i>	nachbinden <i>v</i>
mitteilenswert <i>a</i>	Mokkatrinker <i>m</i>	Muffigkeit <i>f</i>	nachblasen <i>v</i>
mitteilungslustig <i>a</i>	Molkereiwesen <i>n</i>	sich mulden <i>v</i>	nachbuchstabieren <i>v</i>
mittelaktiv <i>a</i>	Mondi-eigen <i>a</i>	Mullahkratie <i>f</i>	nachdenkenswert <i>a</i>
abelabwärts <i>adv</i>	Nachmelkroboter <i>m</i>	nächteweise <i>adv</i>	nährischerweise <i>adv</i>

Nachanstrich <i>m</i>	nachmillionen <i>v</i>	Nachtisch-Renner <i>m</i>	Nasenbetreuer <i>m</i>
Nachauflage <i>f</i>	nachnominieren <i>v</i>	Nachtlichtchen <i>n</i>	Näßlichkeit <i>f</i>
nachäugen <i>v</i>	nachnutzbar <i>a</i>	nachtaumeln <i>v</i>	naßmachen <i>v</i>
Nachdichter <i>m</i>	nachnutzenswert <i>a</i>	nachtlagern <i>v</i>	naßschwitzen <i>v</i>
nacheichbar <i>a</i>	Nachnutzer <i>m</i>	Nachträglichkeit <i>f</i>	naßspritzen <i>v</i>
nachempfindbar <i>a</i>	nachnutzungsfähig <i>a</i>	nachtschwärmen <i>v</i>	naßweinen <i>v</i>
nachentscheidbar <i>a</i>	nachplärren <i>v</i>	nachtschwärmerisch <i>a</i>	natternköpfig <i>a</i>
nacherlebbar <i>a</i>	nachproduzieren <i>v</i>	nachtupfen <i>v</i>	natternzüngig <i>a</i>
nachfädeln <i>v</i>	nachquatschen <i>v</i>	Nachtwörtlein <i>n</i>	naturähnlich <i>a</i>
Nachfeil <i>m</i>	nachradeln <i>v</i>	nachverhandeln <i>v</i>	Naturkindlichkeit <i>f</i>
nachflattern <i>v</i>	nachraseln <i>v</i>	nachvollziehbar <i>a</i>	Naturschutzhelfer <i>m</i>
Nachformung <i>f</i>	nachrattern <i>v</i>	nachwallen <i>v</i>	Naturschwärmerie <i>f</i>
nachforschungswert <i>a</i>	Nachregen <i>m</i>	nachwälzen <i>v</i>	naturesichtig <i>a</i>
nachfühlbar <i>a</i>	nachrichtendienstlich <i>a</i>	nachwehen <i>v</i>	Naturverächter <i>m</i>
nachgedunkelt <i>P.II</i>	nachrichtenneugierig <i>a</i>	nachweißen <i>v</i>	Naturwissenschaftlerin <i>f</i>
Nachgefecht <i>n</i>	nachrichtentechnisch <i>a</i>	Nachwinterentwicklung <i>f</i>	Nazitum <i>n</i>
Nachgeschepper <i>n</i>	nachrollen <i>v</i>	nachzüchten <i>v</i>	nebeneinanderparken <i>v</i>
Nachgestaltung <i>f</i>	nachrutschen <i>v</i>	nacktschießen <i>v</i>	nebeneinanderreihen <i>v</i>
nachglimmen <i>v</i>	nachsausen <i>v</i>	nacktschippen <i>v</i>	nebeneinandertreten <i>v</i>
nachglotzen <i>v</i>	nachschallen <i>v</i>	Nadeldrucker <i>m</i>	Nebenergebnis <i>n</i>
Nachgruß <i>m</i>	nachschlendern <i>v</i>	nagelbar <i>a</i>	Nebenjob <i>m</i>
nachhüpfen <i>v</i>	nachschmieren <i>v</i>	nageltierähnlich <i>a</i>	Nebenkäfig <i>n</i>
nachhuscheln <i>v</i>	nachschnitzen <i>v</i>	Naherholer <i>m</i>	Nebenluft <i>f</i>
Nachimmunisierung <i>f</i>	nachschnuppern <i>v</i>	naherücken <i>v</i>	neiderregend <i>PI</i>
Nach-Karajan-Ära <i>f</i>	nachschöpferisch <i>a</i>	nähfädeln <i>v</i>	neigbar <i>a</i>
Nachkauf <i>m</i>	Nachschrei <i>m</i>	Nähroboter <i>m</i>	Neokimber <i>m</i>
nachklappern <i>v</i>	nachschwirren <i>v</i>	nahrungsmittelmäßig <i>a</i>	nerotreu <i>a</i>
nachklassisch <i>a</i>	nachsimulieren <i>v</i>	nahrungsreich <i>a</i>	nerven <i>v</i>
nachkleckern <i>v</i>	nachstammeln <i>v</i>	Nahsicht <i>f</i>	nervenlos <i>a</i>
nachknirschen <i>v</i>	nachstaunen <i>v</i>	naiverweise <i>adv</i>	nervenzerrütend <i>PI</i>
nachkommunistisch <i>a</i>	nachstimmbare <i>a</i>	Nahmenslosigkeit <i>f</i>	Netzbetreiber <i>m</i>
nachkühlen <i>v</i>	Nachstreckerei <i>f</i>	napfkuchengelb <i>a</i>	netzwerkfähig <i>a</i>
Nachkühlung <i>f</i>	nachstricheln <i>v</i>	nappaartig <i>a</i>	Netzwerldrucker <i>m</i>
nachlocken <i>v</i>	nachströmen <i>v</i>	Narrenkaspar <i>m</i>	Neuanstrich <i>m</i>
neubauarm <i>a</i>	Nichtgewinnbarkeit <i>f</i>	niebetreten <i>v</i>	niederwallen <i>v</i>

Neubesiedlung <i>f</i>	nichtgraduierbar <i>a</i>	niewegt <i>P II</i>	niederwehen <i>v</i>
Neueingerichtetsein <i>n</i>	nichthandlungshaft <i>a</i>	niederbleichen <i>v</i>	niederweinen <i>v</i>
neuerkaufen <i>v</i>	nichthandlungsträgerhaft <i>a</i>	niederboxen <i>v</i>	sich niederwinden <i>v</i>
neuerwachen <i>v</i>	Nicht-Ich <i>n</i>	Niederbrennung <i>f</i>	Niedrigpreise <i>pl</i>
Neugierlust <i>f</i>	nichtindustriezweisspezifisch <i>a</i>	niederdröhnen <i>v</i>	niedrigschwellig <i>a</i>
neugiernasig <i>a</i>	Nichtjurist <i>m</i>	niederducken <i>v</i>	niederlöst <i>P II</i>
Neuigkeitenzuträger <i>m</i>	nichtkommerziell <i>a</i>	niedereilen <i>v</i>	Nie-Fertig-Sein <i>n</i>
Neukristallisierung <i>f</i>	nichtkondensierbar <i>a</i>	niederfegen <i>v</i>	niegefühlt <i>P II</i>
neutralisierbar <i>a</i>	Nichtlateiner <i>m</i>	niederkämmen <i>v</i>	niegeglaubt <i>P II</i>
neuerkündet <i>P.II</i>	nichtlateinkundig <i>a</i>	niederklatschen <i>v</i>	niegeliebt <i>P II</i>
Nichtabiturient <i>m</i>	nichtmagnetisierbar <i>a</i>	niederknirschen <i>v</i>	nieverbrieft <i>P II</i>
Nichtabreise <i>f</i>	Nichtmelodie <i>f</i>	niederkrachen <i>v</i>	niewerschattet <i>P II</i>
nichtagrarisch <i>a</i>	nichtmilitärisch <i>a</i>	sich niederkräuseln <i>v</i>	niewersiegend <i>P I</i>
Nichtänderung <i>f</i>	nichtmineralisch <i>a</i>	niederkurbeln <i>v</i>	Niewiederkehr <i>f</i>
Nichtandrohung <i>f</i>	nichtpluralisierbar <i>a</i>	niederlächeln <i>v</i>	nordpolhard <i>a</i>
nichtantagonistisch <i>a</i>	Nichtprotest <i>m</i>	niederleuchten <i>v</i>	normalhörig <i>a</i>
nichtarbeitsfähig <i>a</i>	Nichtrechthaben <i>n</i>	Niedermacher <i>m</i>	normalmäßig <i>a</i>
Nichtaufbruch <i>m</i>	nichtrepariert <i>P. II</i>	niedernässeln <i>v</i>	normierbar <i>a</i>
Nichtausdehnung <i>f</i>	nichtsnamig <i>a</i>	niederrohlig <i>a</i>	Normteilwerker <i>m</i>
Nicht-ausgefüllt-Sein <i>n</i>	Nichtstationierung <i>f</i>	niederpeitschen <i>v</i>	Notarin <i>f</i>
nichtbürgerlich <i>a</i>	nichtsubstituierbar <i>a</i>	niederpfeilen <i>v</i>	Notenwesen <i>n</i>
Nichtbeschäftigtsein <i>n</i>	Nichtteilnahme <i>f</i>	niederplätschern <i>v</i>	notierenswert <i>a</i>
Nichtbezeichnetheit <i>f</i>	nichttoll <i>a</i>	niederprallen <i>v</i>	sich notsiedeln <i>v</i>
Nichtbilligung <i>f</i>	Nicht-unter-Menschen-sein <i>n</i>	niederregnen <i>v</i>	novemberig <i>a</i>
nichtbrennbar <i>a</i>	Nichtvergesser <i>m</i>	niederrinnen <i>v</i>	nuancenlos <i>a</i>
Nichteinheit <i>f</i>	Nichtverheiratetsein <i>m</i>	niederrollen <i>v</i>	nuklearfähig <i>a</i>
Nichteignung <i>f</i>	Nichtveröffentlichung <i>f</i>	Niederschau <i>f</i>	nuklearfrei <i>a</i>
Nichteingeweihte <i>f</i>	nichtverspinnbar <i>a</i>	niederschauen <i>v</i>	numerusfähig <i>a</i>
Nichteinverständnis <i>n</i>	nichtvoraussagbar <i>a</i>	niederschweigen <i>v</i>	nurkünstlerisch <i>a</i>
Nichterstbetonung <i>f</i>	nickelarm <i>a</i>	niederstöbern <i>v</i>	Nurnochrätsler <i>m</i>
Nichtexistenz <i>f</i>	nickelartig <i>a</i>	niedertauchen <i>v</i>	nußartig <i>a</i>
Nichtfachwissenschaftler <i>m</i>	nickelerzarm <i>a</i>	niederträchtigerweise <i>adv</i>	nutzerfreundlich <i>a</i>
Nichtfechter <i>m</i>	nickelfrei <i>a</i>	niedertrommeln <i>v</i>	O
Nichtgebrauch <i>m</i>	niesbeschrieben <i>v</i>	niedertrümmern <i>v</i>	Obenaufsein <i>n</i>
Oberlehrer <i>m</i>	orientierungsbedürftig <i>a</i>	Paragrafenreiterer <i>f</i>	Peitscher <i>m</i>

oberligaerfahren <i>v</i>	orientierungsfähig <i>a</i>	Parallelisierbarkeit <i>f</i>	Pelletierung <i>f</i>
oberligareif <i>a</i>	ortbar <i>a</i>	Paralysierung <i>f</i>	pensionsreif <i>a</i>
oberprima <i>a</i>	Ortsbezogenheit <i>f</i>	paraphrasierbar <i>a</i>	perlenreich <i>a</i>
Oberverteiler <i>m</i>	ortseigen <i>a</i>	Parkgestaltung <i>f</i>	Personalplaner <i>m</i>
objektbezogen <i>v</i>	ortsunbekannt <i>a</i>	parodiehaft <i>a</i>	personhaft <i>a</i>
obrigkeitlich <i>a</i>	Ostler <i>m</i>	parteienversöhnend <i>PI</i>	persönlichkeitsfördernd <i>P.</i>
Ochsenheit <i>f</i>	Ostseetaucher <i>m</i>	parteierfahren <i>v</i>	personlos <i>a</i>
odemlos <i>a</i>	otternaß <i>a</i>	Parteigründer <i>m</i>	perspektivreich <i>a</i>
Ödenei <i>f</i>	Ozeanbezwinger <i>m</i>	partnerbezogen <i>v</i>	Perversling <i>m</i>
Offenbarsein <i>n</i>	Ozeandurchpflüger <i>m</i>	partnerorientiert <i>PII</i>	pfadfinderisch <i>a</i>
offenbehalten <i>v</i>	Ozeanüberwinder <i>m</i>	parvenühaft <i>a</i>	Pfäfferei <i>f</i>
Offenlegung <i>f</i>	Ozonreiniger <i>m</i>	passagenweise <i>adv</i>	pfefferig <i>a</i>
offensivfähig <i>a</i>	ozonschichtsschädigend <i>PI</i>	paßfähig <i>a</i>	pfeilengerecht <i>a</i>
Öffentlichkeitszigaretten <i>f</i>	P	Paßfähigkeit <i>f</i>	Pfeifenmacher <i>m</i>
offizierslos <i>a</i>	paarlauftypisch <i>a</i>	Paßfälscher <i>m</i>	pfeifenrauchend <i>PI</i>
ohnmachtähnlich <i>a</i>	Päckchenverlade <i>m</i>	passivähnlich <i>a</i>	Pfeifenwerk <i>n</i>
ohnmächteln <i>v</i>	pagodenhaft <i>a</i>	Passivfähigkeit <i>f</i>	pfeilerlos <i>a</i>
ohrenblasen <i>v</i>	palmzweigtragend <i>PI</i>	passivnah <i>a</i>	pfeilerreich <i>a</i>
Ohrwärmer <i>m</i>	Pansionette <i>f</i>	pastellen <i>v</i>	Pfeilkreuzler <i>m</i>
Ökonomwilderer <i>m</i>	pantherfleckig <i>a</i>	pastellhaft <i>a</i>	Pfennigssinn <i>m</i>
Öko-Sünder <i>m</i>	pantoffelfüßig <i>a</i>	Pastorentum <i>n</i>	Pfennigsucher <i>m</i>
Ölabscheider <i>m</i>	pantoffeln <i>v</i>	Patentanmelder <i>m</i>	Pfennigsucherei <i>f</i>
omegaförmig <i>a</i>	panzerartig <i>a</i>	patenreich <i>a</i>	pferdeähnlich <i>a</i>
operationabel <i>a</i>	Papierabschneider <i>m</i>	pathoslos <i>a</i>	pferdehändlerisch <i>a</i>
Operettist <i>m</i>	Papierhersteller <i>m</i>	patriotisieren <i>v</i>	pferdekräftig <i>a</i>
opferbar <i>a</i>	papierdürr <i>a</i>	patrizierhaft <i>a</i>	Pferdeschinderei <i>f</i>
Opfer-Sein <i>n</i>	Papierkrümelei <i>f</i>	Patriziertum <i>n</i>	pfiffeln <i>v</i>
orakelspendend <i>PI</i>	papiermäßig <i>a</i>	patschelig <i>a</i>	pfirsichhaft <i>a</i>
ordenglitzernd <i>PI</i>	Papierstöberer <i>m</i>	Päuklein <i>n</i>	pflanzenartig <i>a</i>
ordenschimmernd <i>PI</i>	Papierverbraucher <i>m</i>	Pausenfüller <i>m</i>	Pflanzenbauer <i>m</i>
Ordenverleiher <i>m</i>	parabelförmig <i>a</i>	pferdezählig <i>a</i>	pflanzenhaft <i>a</i>
ordnungsstiftend <i>PI</i>	parabelhaft <i>a</i>	peinlicherweise <i>adv</i>	Pfläumchen <i>n</i>
Ordnungsstifter <i>m</i>	paradeähnlich <i>a</i>	peinvoll <i>a</i>	pflaumenählich <i>a</i>
organisatiosfrei <i>a</i>	paradoxerweise <i>adv</i>	peitschenschwingend <i>PI</i>	pflaumenmußbewusst <i>a</i>
pflaumenschnapselig <i>a</i>	plattköpfig <i>a</i>	Porzellangestalter <i>m</i>	Prinzipienreiterei <i>f</i>

Pflichtturner <i>m</i>	Platzabtreter <i>m</i>	posaunenstark <i>a</i>	privateigentümlerisch <i>adj.</i>
pflugig <i>a</i>	Platzabtretung <i>f</i>	Postchristel <i>f</i>	privatisierbar <i>adj.</i>
pfortenlos <i>a</i>	platzartig <i>a</i>	postenlos <i>a</i>	probedrehen <i>v</i>
pfützenlos <i>a</i>	platzfrei <i>a</i>	postfranquistisch <i>a</i>	probefaxen <i>v</i>
pfützentief <i>a</i>	Platzgestalter <i>m</i>	postkartenreif <i>a</i>	proberutschen <i>v</i>
Phantasiepferde <i>f</i>	platzraubend <i>P. I</i>	Postkommunismus <i>m</i>	probewohnen <i>v</i>
phantomhaft <i>a</i>	plombierbar <i>a</i>	postkommunistisch <i>a</i>	Probiererei <i>f</i>
phosphorhaft <i>a</i>	plotbar <i>a</i>	Postleitzahlwesen <i>n</i>	Problematischwerden <i>n</i>
phasenweise <i>a</i>	plumpfingrig <i>a</i>	Postnationalismus <i>m</i>	Problemauflöser <i>m</i>
Phrasenseligkeit <i>f</i>	plumpgestaltig <i>a</i>	postsowjetisch <i>a</i>	Problemchen <i>n</i>
pieren <i>v</i>	Plündergut <i>n</i>	posthatcheristisch <i>a</i>	produktionsbezogen <i>P. II</i>
Pietisterei <i>f</i>	pluralfähig <i>a</i>	postveristisch <i>a</i>	produktionsmittelliefernd <i>P. II</i>
pikförmig <i>adj.</i>	pluralisierbar <i>a</i>	Potentialausgleicher <i>m</i>	produktionsorientiert <i>P. II</i>
Pillierung <i>f</i>	Plurivalenz <i>f</i>	prädikatsfähig <i>a</i>	produzierbar <i>adj.</i>
Pilzkenner <i>m</i>	Pocket-Kamera <i>f</i>	prämiwürdig <i>a</i>	Professorentöchterlein <i>n</i>
Pilzmauser <i>m</i>	Pocket-Klasse <i>f</i>	Präokkupiertheit <i>f</i>	Profilierung <i>f</i>
pinselartig <i>adj.</i>	Pocket-Philosophi <i>f</i>	Präparierung <i>f</i>	profilierungswürdig <i>adj.</i>
pinselblond <i>adj.</i>	Poetentreff <i>n</i>	präzisierbar <i>a</i>	Profitjägerei <i>f</i>
Pinselheinrich <i>m</i>	Poeterei <i>f</i>	Präzisionsgerätebauer <i>m</i>	Profitmacherei <i>f</i>
Pioniereisenbahner <i>m</i>	Pointiertheit <i>f</i>	Preiser <i>m</i>	profitorientiert <i>P. II</i>
PKW-Dieselersteller <i>m</i>	polarisierbar <i>a</i>	preisgebbar <i>a</i>	profitträchtig <i>adj.</i>
Planbarkeit <i>f</i>	Polbezwinger <i>m</i>	Preisgegebenheit <i>f</i>	Programm maker <i>m</i>
Planerei <i>f</i>	Politikastertum <i>n</i>	Preisgebensein <i>n</i>	Programmiererin <i>f</i>
PLANETA-Werker <i>m</i>	politikfähig <i>a</i>	preiskronen <i>v</i>	Programmtüftler <i>m</i>
planetengleich <i>a</i>	Politisierbarkeit <i>f</i>	Preisringer <i>m</i>	Pro-Gramm-Verpflichtung
plangetreu <i>a</i>	polken <i>v</i>	Preisstopverkäufer <i>m</i>	projektbezogen <i>P. II</i>
planifizierbar <i>a</i>	Poltereie <i>f</i>	premierenreif <i>a</i>	Prominententreff <i>n</i>
Planierer <i>m</i>	Polykristallin <i>f</i>	preßbar <i>a</i>	prominalisieren <i>v</i>
planwirtschaftlich <i>a</i>	polwärts <i>adv</i>	Pressefestbesucher <i>m</i>	propellerartig <i>adj.</i>
Plastikatur <i>f</i>	porenfrei <i>a</i>	Pressefrau <i>f</i>	Proprädikate <i>n</i>
Plastmaschinenwerker <i>m</i>	porenverstopfend <i>P. I</i>	preßfähig <i>a</i>	Prosaistentum <i>n</i>
Plastspritze <i>f</i>	Portalroboter <i>m</i>	Preßluftspanner <i>m</i>	prospektgemäß <i>adv</i>
plattbeinig <i>a</i>	porträtähnlich <i>a</i>	prestigebedürftig <i>a</i>	Protestierer <i>m</i>
plattbügelv <i>v</i>	porträtgetreu <i>a</i>	prestigeträchtig <i>a</i>	Provinzialsimpelei <i>f</i>
provinzmäßig <i>a</i>	qualifikationsgerecht <i>a</i>	Rassenbezhämer <i>m</i>	recyclen <i>v</i>

prozeßgesteuert <i>P.II</i>	qualifikationserhöhend <i>PI</i>	Rasterung <i>f</i>	Redegern <i>m</i>
prozeßhaft <i>a</i>	qualitätsfördernd <i>PI</i>	rätselhafterweise <i>adv</i>	Redemokratisierung <i>f</i>
prozeßorientiert <i>P.II</i>	qualitätslos <i>adj.</i>	Rätselmacher <i>m</i>	redensartmäßig <i>a</i>
Prozessierer <i>m</i>	Qualitätsprüfer <i>m</i>	Rätselonkel <i>m</i>	redenswert <i>a</i>
Prozeßgewinner <i>m</i>	qualsam <i>a</i>	Rätselwesen <i>n</i>	Redespielerei <i>f</i>
Prozeßverlierer <i>m</i>	quarkbewußt <i>a</i>	Rattenfängerei <i>f</i>	redesüchtig <i>a</i>
Prüfbarkeit <i>f</i>	quarkweiß <i>a</i>	räubervoll <i>a</i>	Reedereigen <i>a</i>
prüfungsreich <i>a</i>	Quasselhans <i>m</i>	raubtierlich <i>a</i>	Referentin <i>f</i>
prügelfest <i>a</i>	Quatschen <i>n</i>	räucheln <i>v</i>	reflexartig <i>a</i>
Psychometer <i>m</i>	Quatscherei <i>f</i>	Raucherfreuden <i>f</i>	reformierbar <i>a</i>
Psycho-Pate <i>m</i>	Quecksilberkügelchen <i>n</i>	Rauchgasentschwefelung <i>f</i>	Reform-Schwester <i>f</i>
publikumsfreudig <i>a</i>	quellwärts <i>adv</i>	rauchhart <i>a</i>	Reformwideln <i>f</i>
publikumsfreundlich <i>a</i>	Querdenker <i>m</i>	rauchkehligh <i>a</i>	regelmäßig <i>a</i>
Publikumsrenner <i>m</i>	querren <i>v</i>	Raupenleser <i>m</i>	Regelhaftigkeit <i>f</i>
pucklig <i>a</i>	querschnitthaft <i>a</i>	Rathaustreff <i>n</i>	Regenbesieger <i>m</i>
pudeldick <i>a</i>	sich querstellen <i>v</i>	rauschgierig <i>a</i>	Regenbezwinger <i>m</i>
pudeldeutsch <i>a</i>	querstrecken <i>v</i>	Rauschlust <i>f</i>	Regenmacher <i>m</i>
Pülslein <i>n</i>	quertönig <i>a</i>	Rauswurf <i>m</i>	regensicher <i>a</i>
pulslos <i>a</i>	quietschbunt <i>a</i>	reaktionslos <i>a</i>	Regenvertreiber <i>m</i>
pulvertrocken <i>v</i>	Quietscherei <i>f</i>	realismusfördernd <i>P.I</i>	Regiererei <i>f</i>
pumpfest <i>a</i>	R	realitätsprall <i>a</i>	Regierungschefin <i>f</i>
Punktschweißroboter <i>m</i>	rachsüchtigerweise <i>adv</i>	rebenreich <i>a</i>	regierungssüchtig <i>a</i>
Puppenführer <i>m</i>	racksend <i>P.I</i>	Rebellentum <i>n</i>	Regionalisierung <i>f</i>
Puppengestalter <i>m</i>	radibimmeln <i>v</i>	rechenfrei <i>a</i>	registerartig <i>a</i>
Puritanertum <i>n</i>	raffiniertenweise <i>adv</i>	Rechenhaftigkeit <i>f</i>	registrierbar <i>a</i>
purzelbäumig <i>a</i>	Raffsucht <i>f</i>	rechnerüberwacht <i>P.II</i>	regungsweise <i>adv</i>
Putscherei <i>f</i>	raffsüchtig <i>a</i>	rechteln <i>v</i>	reifenhaltennd <i>P.I</i>
pyramidenhaft <i>a</i>	rahmenhaft <i>a</i>	rechtfertigbar <i>a</i>	reifig <i>a</i>
pyramidisch <i>a</i>	Rangelei <i>f</i>	rechtmäßigerweise <i>adv</i>	reigemäßig <i>a</i>
Q	raketenhaft <i>a</i>	rechtstaatlich <i>a</i>	Reihenzieher <i>m</i>
quackern <i>v</i>	Randalliererin <i>f</i>	Reckenhaftigkeit <i>f</i>	reimweise <i>adv</i>
quadratartig <i>a</i>	rangeshalber <i>adv</i>	Reckerei <i>f</i>	Reinemacherei <i>f</i>
quadratgeil <i>a</i>	Ränkespinner <i>m</i>	recyclbar <i>a</i>	reingewährt <i>P.II</i>
quäkig <i>a</i>	Räsonniererei <i>f</i>	Recyclbarkeit <i>f</i>	reinigungsfähig <i>a</i>
reinputzen <i>v</i>	Rezeptfälscher <i>m</i>	Rotfrontler <i>m</i>	rundkrümmen <i>v</i>

reisedürr <i>a</i>	Rezyklierung <i>f</i>	rotgesichtig <i>a</i>	rundrückig <i>a</i>
reisefreudig <i>a</i>	rheinnah <i>a</i>	Rotorlader <i>m</i>	Rund-um-die-Uhr-Service
reisehaft <i>a</i>	Rheinpfalzaugen <i>pl</i>	Rotorwerker <i>m</i>	rundwangig <i>a</i>
reißverschlußartig <i>a</i>	richtbar <i>a</i>	Rotstrumpf <i>m</i>	runenhaft <i>a</i>
rekatholisieren <i>v</i>	Richter <i>m</i>	rotziegelig <i>a</i>	Rüstungsgut <i>n</i>
Reklamesucht <i>f</i>	Riecheur <i>m</i>	rousseaisch <i>a</i>	rüstungskontrollpolitisch <i>a</i>
reklamesüchtig <i>a</i>	Riechstoffmischer <i>m</i>	Ruchmixer <i>m</i>	rüstungslos <i>a</i>
rektionsfähig <i>a</i>	Rieselfähigkeit <i>f</i>	rückbar <i>a</i>	S
Relaisumsetzer <i>m</i>	riesenbärtig <i>a</i>	ruckfrei <i>a</i>	säbelschwingend <i>P. I</i>
relieferweise <i>adv.</i>	riesenschattenhaft <i>a</i>	rückführbar <i>a</i>	Sachgewinner <i>m</i>
Reliefgestaltung <i>f</i>	Riesenschwenker <i>m</i>	Rückhalt <i>m</i>	Sachverständigkeit <i>f</i>
religionsgesetzlich <i>a</i>	Riesenhaufen <i>m</i>	rückkehrfähig <i>a</i>	Sachwertgewinner <i>m</i>
relikhaft <i>a</i>	rippenbrüchtig <i>a</i>	rücknehmbar <i>a</i>	sackleer <i>a</i>
rembrandtartig <i>a</i>	Riesikofreudigkeit <i>f</i>	Rückrollsperrung <i>f</i>	sacktiefer <i>a</i>
Renditestark <i>a</i>	ritterburgähnlich <i>a</i>	Rucksackgeschichte <i>f</i>	Sägegefietschel <i>n</i>
renitenterweise <i>adv.</i>	Rittertümelei <i>f</i>	Rückschrittchen <i>n</i>	Sagereien <i>f</i>
Renovierungsbedürftig <i>a</i>	Roboterisierung <i>f</i>	Rückverweis <i>m</i>	salonartig <i>a</i>
reparaturfreundlich <i>a</i>	röhrenaufwärts <i>adv</i>	Rückwärtslauf <i>m</i>	samenkapselähnlich <i>a</i>
Reparaturschlosserei <i>f</i>	rohrhaft <i>a</i>	rückwärtsschauen <i>v</i>	sammelwürdig <i>a</i>
reproduktionsfähig <i>a</i>	Rohstoffhersteller <i>m</i>	Rückwindunterstützung <i>f</i>	Sandschipper <i>m</i>
republikweit <i>a</i>	rollenfrei <i>a</i>	ruckzuckartig <i>a</i>	sanftlebig <i>a</i>
Requierierung <i>f</i>	rollenfremd <i>a</i>	rufbar <i>a</i>	sanftumarmend <i>P. I</i>
Restaurationssucht <i>f</i>	rollengerecht <i>a</i>	rufmörderisch <i>a</i>	Sängertum <i>n</i>
resthaft <i>a</i>	Rollengestalter <i>m</i>	ruhewollend <i>P. I</i>	Sangesfreund <i>m</i>
Retortenbäume <i>f</i>	Rollerei <i>f</i>	rühmbar <i>a</i>	sanktionsfrei <i>a</i>
rettbar <i>a</i>	romanähnlich <i>a</i>	Rühmlein <i>n</i>	sargartig <i>a</i>
rettungsbedürftig <i>a</i>	romfreundlich <i>a</i>	Ruhmredner <i>m</i>	sarkophagähnlich <i>a</i>
reugewillt <i>a</i>	Rosenfreund <i>m</i>	Rühmung <i>f</i>	sich sattheulen <i>v</i>
reulos <i>a</i>	rosenmüde <i>a</i>	rührbar <i>a</i>	satzartig <i>a</i>
revidierbar <i>a</i>	rosenvoll <i>a</i>	Rumfahrer <i>m</i>	satzmäßig <i>a</i>
Revoluzifer <i>m</i>	Rößlein <i>n</i>	Rumfgeher <i>m</i>	Satzwert <i>m</i>
revoluzzerhaft <i>a</i>	Roßtäuscherei-Machereien <i>pl</i>	rundbogig <i>a</i>	sich sauberkneten <i>v</i>
revolvernarbig <i>a</i>	roßtäuscherisch <i>a</i>	rundgemauert <i>P. II</i>	Saubermacher <i>m</i>
revozierbar <i>a</i>	Rotfrontbündler <i>m</i>	rundkantig <i>a</i>	saubereiben <i>v</i>
sauberrubbeln <i>v</i>	schaumbaden <i>v</i>	schlafbedürftig <i>a</i>	Schlüssellochgucker <i>m</i>

sauberschrubben <i>v</i>	Schauspielerhaft <i>a</i>	schlaflein <i>v</i>	schmählicherweise <i>adv</i>
sauermilchig <i>a</i>	schauwert <i>a</i>	schlafsackähnlich <i>a</i>	schmalknochig <i>a</i>
sauerstoffreich <i>a</i>	scheibchenförmig <i>a</i>	Schlagbaumniederlage <i>f</i>	schmalkrempig <i>a</i>
saufbar <i>a</i>	Scheibenträger <i>m</i>	schlaglochfrei <i>a</i>	schmalleibig <i>a</i>
säuglingsgroß <i>a</i>	Scheinherr <i>m</i>	schlagworthaft <i>a</i>	schmalnasig <i>a</i>
säulenhaft <i>a</i>	Scheinkaiser <i>m</i>	Schlagzähigkeit <i>f</i>	Schmatzerei <i>f</i>
säulenlos <i>a</i>	scheinlächeln <i>v</i>	schlagzeilenarm <i>a</i>	schmeckerisch <i>a</i>
Saunatorium <i>n</i>	Scheinpflcht <i>f</i>	schlagzeilenreich <i>a</i>	schmeichelhafterweise <i>adv</i>
Schadenfrohmütigkeit <i>f</i>	Scheintod-Pistole <i>f</i>	Schlagzeilenreif <i>a</i>	schmetterlingshaft <i>a</i>
Schadenstifter <i>m</i>	Scheinzorn <i>m</i>	schlammbar <i>a</i>	Schmiergelderpresser <i>m</i>
Schaderreger <i>m</i>	scheinzornig <i>a</i>	schlangengleich <i>a</i>	Schmirgelsamreit <i>f</i>
schadstoffarm <i>a</i>	schemelhaft <i>a</i>	Schläppling <i>m</i>	Schmuckgestalteter <i>m</i>
Schadstoffreich <i>a</i>	scheunartig <i>a</i>	Schlaubergertum <i>n</i>	Schmuckwerk <i>n</i>
Schafsbesitzer <i>m</i>	Scheunchen <i>n</i>	Schläuling <i>m</i>	schnabelgreiflich <i>a</i>
schafsmäßig <i>a</i>	Schichthaftigkeit <i>f</i>	Schlechtweggekommensein	Schnäpslein <i>n</i>
schafswollig <i>a</i>	Schichtler <i>m</i>	Schleicherei <i>f</i>	schnatterhaft <i>a</i>
Schafter <i>m</i>	Schicksalhaftigkeit <i>f</i>	schleierig <i>a</i>	schneedurchsprenkelt <i>P.II</i>
schälbar <i>a</i>	schicksallenkend <i>P.I</i>	Schleifchen <i>n</i>	schneereich <i>a</i>
Schallpegelbegrenzer <i>m</i>	schicksalkundig <i>a</i>	schleimweiß <i>a</i>	Schneegestalter <i>m</i>
Schallsender <i>m</i>	sich schieflaufen <i>v</i>	schleuderhaft <i>a</i>	Schneestapfer <i>m</i>
Schaltkreisentwickler <i>m</i>	schiefschreiben <i>v</i>	Schlimmerick <i>m</i>	Schnellaufsteiger <i>m</i>
schändlicherweise <i>a</i>	schiefschultrig <i>a</i>	Schlipsträger <i>m</i>	Schnell-Lügner <i>m</i>
Scharfrichterei <i>f</i>	schiefwehen <i>v</i>	schlittschulaufen <i>v</i>	Schnellmerker <i>m</i>
scharfschleifen <i>v</i>	schierlingartig <i>a</i>	schloßartig <i>a</i>	schnittkantenfest <i>a</i>
scharfsinnsfordernd <i>P.I</i>	schiffahren <i>v</i>	schloßlos <i>a</i>	Schnürerei <i>f</i>
Schattenfinger <i>pl</i>	Schiffsbader <i>m</i>	schluchtenflankiert <i>P. I</i>	Schnurgelei <i>f</i>
Schattenlosigkeit <i>f</i>	Schikanierung <i>f</i>	schluffrig <i>a</i>	schnurförmig <i>a</i>
Schattenrißgeschichte <i>f</i>	schildbürgerhaft <i>a</i>	Schlummerchen <i>n</i>	Schnurrer <i>m</i>
schätzenswürdig <i>a</i>	Schilderei <i>f</i>	Schlummerer <i>m</i>	schnutig <i>a</i>
schaufelbar <i>a</i>	schimmelfeucht <i>a</i>	schlummerlos <i>a</i>	schollerig <i>a</i>
Schäufelchen <i>n</i>	schindelartig <i>a</i>	schlurfbar <i>a</i>	schönerschrecken <i>v</i>
Schaufelschwinger <i>m</i>	Schindluderchen <i>n</i>	Schlurrigkeit <i>f</i>	Schönfärbertum <i>n</i>
schauhungern <i>v</i>	Schlachtenlenker <i>m</i>	Schlüsselbewahrer <i>m</i>	schöngesteln <i>v</i>
Schaukelstuhl-Schicksal <i>n</i>	schlafaus <i>adv</i>	Schlüssellochblick <i>m</i>	schönverbinden <i>v</i>
Schopenhauerianer <i>m</i>	schulbubenhaft <i>a</i>	schwerfüßig <i>a</i>	Seenreich <i>a</i>

Schöpling <i>m</i>	Schuldigsein <i>n</i>	schwergerafft <i>P.II</i>	seeräuberig <i>a</i>
Schornsteinchen <i>n</i>	schuldmindernd <i>P. I</i>	schwergesäßig <i>a</i>	Seeuferbebauer <i>m</i>
Schöbianer <i>m</i>	schullehrerhaft <i>a</i>	schwerleibig <i>a</i>	seewassersaufend <i>P.I</i>
schoßbar <i>adj.</i>	schulmädchenhaft <i>a</i>	schwermetallfrei <i>a</i>	segelbar <i>a</i>
Schoßhockerei <i>f</i>	Schulmeisterrei <i>f</i>	schwermutsvoll <i>a</i>	Segelei <i>f</i>
Schoßhündchen <i>n</i>	schulterklopperisch <i>a</i>	Schwersein <i>n</i>	segelfahren <i>v</i>
schrägäugig <i>a</i>	schulungsmäßig <i>a</i>	schwersinnig <i>a</i>	segelflicken <i>v</i>
schräglegen <i>v</i>	Schummelei <i>f</i>	schwerzerschneidbar <i>a</i>	Segelfrau <i>f</i>
schrägstellen <i>v</i>	Schuppenwild <i>n</i>	schwerstzerschneidbar <i>a</i>	Segelfreund <i>m</i>
schränkbar <i>a</i>	schurkenmäßig <i>a</i>	schwerverbrennbar <i>a</i>	sagmentierbar <i>a</i>
schraubbar <i>a</i>	Schürung <i>f</i>	Schwierigkeitenmacher <i>m</i>	sehfähig <i>a</i>
schreckbar <i>a</i>	schußhaft <i>a</i>	schwimmbar <i>a</i>	Sehertum <i>n</i>
schreckgelähmt <i>a</i>	schüttelklopfen <i>v</i>	Schwingfuß <i>m</i>	Sehrichtigsager <i>m</i>
schreibbar <i>a</i>	Schutzhelmhersteller <i>m</i>	schwingungsfrei <i>a</i>	Seidenluft <i>f</i>
Schreiberchen <i>n</i>	schutzwürdig <i>a</i>	Schwülstling <i>m</i>	seiltänzeln <i>v</i>
schreibsüchtig <i>a</i>	schwachaktiv <i>a</i>	schwungig <i>a</i>	seiltänzerisch <i>a</i>
Schreibtisch-Befreier <i>m</i>	Schwachmut <i>m</i>	schwunglos <i>a</i>	Seitensicht <i>f</i>
Schreierin <i>f</i>	schwachwandig <i>a</i>	Schwunglosigkeit <i>f</i>	Seitenspringerei <i>f</i>
Schreinerin <i>f</i>	Schwandverleger <i>m</i>	Seedurchstreicher <i>m</i>	Sekundenzähler <i>m</i>
schreitbar <i>adj.</i>	schwalbengleich <i>adv</i>	Seefahrerei <i>f</i>	Selbstabschreckung <i>f</i>
Schriftgestalter <i>m</i>	schwammgetränkt <i>P. II</i>	Seefrau <i>f</i>	Selbstanklägerisch <i>a</i>
Schriftstellerei <i>f</i>	schwankerfahren <i>v</i>	Seelein <i>n</i>	Selbsannahme <i>f</i>
Schriftstellertum <i>n</i>	schwanzbuschig <i>a</i>	seelenausweitend <i>P.I</i>	Selbstanspruch <i>m</i>
schriftumsäßig <i>a</i>	schwarzflaumig <i>a</i>	Seelenbildner <i>m</i>	Selbstaufgabe <i>f</i>
schroffabbrechend <i>P.I</i>	schwarznägelig <i>a</i>	Seelengrüdelei <i>f</i>	Selbstbemeisterung <i>f</i>
Schrot-und-Korn-Verwalter <i>m</i>	Schwarzsucht <i>f</i>	seelenhaft <i>a</i>	Selbstbesinnung <i>f</i>
schrumpfarm <i>a</i>	schwarzzöpfig <i>a</i>	seelenschmelzend <i>P.I</i>	Selbstbespiegelung <i>f</i>
Schubkastenideologie <i>f</i>	Schweber <i>m</i>	Seelentümer <i>f</i>	Selbstbestimmtheit <i>f</i>
schubkräftig <i>a</i>	Schweineborstwimpern <i>f</i>	seelenzermalmend <i>P.I</i>	Selbstdefinition <i>f</i>
Schübling <i>m</i>	schweinsgesichtig <i>a</i>	seelenzerreißend <i>P.I</i>	Selbstdemütigung <i>f</i>
Schubwesen <i>n</i>	Schwefelwert <i>m</i>	seelmörderisch <i>a</i>	Selbstdenker <i>m</i>
schuhkartengroß <i>a</i>	Schwenkflügler <i>m</i>	Seelsorgerin <i>f</i>	Selbstdurchlöcherung <i>f</i>
Schuhmaschinenhersteller <i>n</i>	schwerbegreiflicherweise <i>adv</i>	Seelsorgerschaft <i>f</i>	Selbstentblößung <i>f</i>
schuhsohlenbedürftig <i>a</i>	schwerentflammbar <i>a</i>	seelwissenschaftlich <i>a</i>	Selbstentfremdung <i>f</i>
Selbstentlarvung <i>f</i>	Selbstzerknirschung <i>f</i>	singvogelhegend <i>P.I</i>	sortimentgerecht <i>a</i>

Selbstentwaffnung <i>f</i>	Selbstersetzung <i>f</i>	Sinnbildhaftigkeit <i>f</i>	Sortiererei <i>f</i>
Selbsterfülltheit <i>f</i>	selbsterstörerisch <i>a</i>	Sinnentwerfer <i>m</i>	Sowohl-als-auch-Fall <i>m</i>
Selbstermahnung <i>f</i>	Selbstzerteilung <i>f</i>	sinnigerweise <i>adv</i>	sozialhilfebedürftig <i>a</i>
Selbstermutterung <i>f</i>	Selbstzeugnis <i>n</i>	Sinnstifter <i>m</i>	Sozialhilfeempfänger <i>m</i>
Selbsternährer <i>m</i>	Semmelnudler <i>m</i>	Sinnstiftung <i>f</i>	Soziologisierung <i>f</i>
selbstfahrbar <i>a</i>	Senatorin <i>f</i>	sintfluthaft <i>a</i>	Sozialismusfresser <i>m</i>
Selbstfeier <i>f</i>	Senatschaft <i>f</i>	Sitzenbleiberei <i>f</i>	spaltenfrei <i>a</i>
selbstfruchtbar <i>a</i>	sendbar <i>a</i>	Sitzenlasser <i>m</i>	spaltfähig <i>a</i>
selbstgemordet <i>P.II</i>	sendefähig <i>a</i>	Sitzungsschläfer <i>m</i>	spaltlippig <i>a</i>
Selbstgenügen <i>n</i>	Sensationslüsternheit <i>f</i>	Skandalchen <i>n</i>	Spanienkämpferei <i>f</i>
selbsthelferisch <i>a</i>	Sensationswut <i>f</i>	Skandalmacherei <i>f</i>	spanngroß <i>a</i>
selbsthypnotisiert <i>P.II</i>	sensationssüchtig <i>a</i>	Skatfreund <i>m</i>	spannungssteuerbar <i>a</i>
selbstkomponiert <i>P.II</i>	servicestark <i>a</i>	skispringen <i>v</i>	spartenweise <i>adv</i>
Selbstkorrektur <i>f</i>	servierbar <i>a</i>	skizzenweise <i>adv</i>	Spawut <i>f</i>
Selbstmißachtung <i>f</i>	Sesselmacher <i>m</i>	Slawophilentum <i>n</i>	spässerlich <i>a</i>
Selbstoffenbarung <i>f</i>	Seßhaftmachen <i>n</i>	Slowakist <i>m</i>	Spaßfreude <i>f</i>
Selbstpositionierung <i>f</i>	seuchenfrei <i>a</i>	Sofortlösung <i>f</i>	spaßhafterweise <i>adv</i>
Selbstqual <i>f</i>	shakespeareartig <i>a</i>	Software-Hersteller <i>m</i>	spaßigerweise <i>adv</i>
selbstschänderisch <i>a</i>	shopen <i>v</i>	So-Gewordensein <i>n</i>	Spassivist <i>m</i>
selbstschützerisch <i>a</i>	showerfahren <i>v</i>	sohlenlos <i>a</i>	spatenähnlich <i>a</i>
Selbständigwerden <i>n</i>	showträchtig <i>a</i>	sohnlos <i>a</i>	Spätkommer <i>m</i>
Selbstauggestion <i>f</i>	sicherbar <i>a</i>	Solarboot <i>n</i>	Spätmerker <i>m</i>
Selbstüberforderung <i>f</i>	siebbar <i>a</i>	Solarboot <i>n</i>	Spätstellung <i>f</i>
Selbstüberlassenheit <i>f</i>	siebdruckfähig <i>a</i>	Solartrocknung <i>f</i>	spaziertragen <i>v</i>
Selbstüberprüfung <i>f</i>	siedbar <i>a</i>	Sol-Daten <i>pl</i>	spazierstockähnlich <i>a</i>
Selbstunterforderung <i>f</i>	siedlungsfrei <i>a</i>	soldatenhaft <i>a</i>	speichelleckerisch <i>a</i>
selbstverantwortlich <i>a</i>	siedlungslos <i>a</i>	Soldatensein <i>n</i>	speichelnäß <i>a</i>
selbstverfaßt <i>P.II</i>	siegerisch <i>a</i>	söllerartig <i>a</i>	speicherlos <i>a</i>
Selbstvergottung <i>f</i>	Siegesgewißheit <i>f</i>	Somozismus <i>m</i>	speicherfähig <i>a</i>
Selbstverpfleger <i>m</i>	silberbortig <i>a</i>	Somozist <i>m</i>	speicherprogrammierbar <i>a</i>
Selbstverstümmeler <i>m</i>	silberschuppig <i>a</i>	sonnenähnlich <i>a</i>	Spelunkenlein <i>n</i>
Selbstvervollkommnung <i>f</i>	silikatisch <i>a</i>	Sonnenscheinchen <i>n</i>	spendenfreudig <i>a</i>
Selbstverwirklichung <i>f</i>	silvestern <i>v</i>	sonnentrocken <i>v</i>	Spendenfreudigkeit <i>f</i>
Selbstwarnung <i>f</i>	simslos <i>a</i>	Sorgfältigwerden <i>n</i>	Spendenschieberei <i>f</i>
Spengerei <i>f</i>	spöttischerweise <i>a</i>	Städteschilderer <i>m</i>	steigerbar <i>a</i>

sphärenhaft <i>a</i>	spracheigen <i>a</i>	stadtplanerisch <i>a</i>	Steigerungsfähigkeit <i>f</i>
spielfilmgerecht <i>a</i>	sprachfremd <i>a</i>	stadtplanlos <i>a</i>	steinumschlossen <i>v</i>
spielfreudig <i>a</i>	Sprachfremdheit <i>f</i>	Stadtwirtschaftler <i>m</i>	steinwurfbreit <i>a</i>
spielhaft <i>a</i>	Spray-Athen <i>m</i>	stallbezogen <i>P.II</i>	stellenhaft <i>a</i>
Spielmittelgestalter <i>m</i>	sprechbar <i>a</i>	standortgerecht <i>a</i>	Stellungsfreiheit <i>f</i>
Spielplangestaltung <i>f</i>	Sprecherbezogen <i>a</i>	Standörtlein <i>n</i>	stellungsmäßig <i>adj.</i>
Spielsucht <i>f</i>	springbrunnenhaft <i>a</i>	stapelbar <i>a</i>	stellvertreten <i>v</i>
spielsüchtig <i>a</i>	Spritzenweg <i>m</i>	starkfaltig <i>a</i>	Stelzchen <i>n</i>
Spielzeugemacher <i>m</i>	spritzerlos <i>a</i>	Starksein <i>n</i>	stempelfrisch <i>a</i>
Spielzeuggestaltung <i>f</i>	Spritzroboter <i>m</i>	starräugig <i>a</i>	Stempelhersteller <i>m</i>
spielzeughaft <i>a</i>	Sprühtrockner <i>m</i>	Starrwerden <i>n</i>	stengelartig <i>a</i>
Spielzeugwägelchen <i>n</i>	Sprungfreude <i>f</i>	Starthelfer <i>m</i>	sternartig <i>a</i>
Spielzeugzertrümmerer <i>m</i>	spückeln <i>v</i>	Startum <i>n</i>	sternenreich <i>a</i>
spießgesellenhaft <i>a</i>	Spulstühlchen <i>n</i>	stationseigen <i>a</i>	steuerbegünstigt <i>P.II</i>
Spießgesellschaft <i>f</i>	Spulentransportroboter <i>m</i>	statistisierbar <i>a</i>	Steuerfrau <i>f</i>
Spießlein <i>n</i>	Spurenleser <i>m</i>	statistisieren <i>v</i>	steuerfreundlich <i>a</i>
Spinndüsenwerker <i>m</i>	Spurensucher <i>m</i>	stattbar <i>a</i>	steuerorientiert <i>P.II</i>
spinnenhaft <i>a</i>	Spurlosigkeit <i>f</i>	statusorientiert <i>P.II</i>	steuerprivilegiert <i>P.II</i>
spinnfähig <i>a</i>	Spurmacher <i>m</i>	staubalt <i>a</i>	Stichwortgeber <i>m</i>
spinnfädenhaft <i>a</i>	Spürung <i>f</i>	stäubchenklein <i>a</i>	Stickstoffmehrer <i>m</i>
spinnwebeartig <i>a</i>	squeezen <i>v</i>	staubgrau <i>a</i>	stickstoffreich <i>a</i>
Spintisierer <i>m</i>	Staatenlenker <i>m</i>	Staubigsein <i>n</i>	Stiefzwilling <i>m</i>
spitzbezahnt <i>P.II</i>	staateswegen <i>adv.</i>	staubsaugerähnlich <i>a</i>	Stierhalter <i>m</i>
spitzgiebelig <i>a</i>	staatsfähig <i>a</i>	staubstumm <i>a</i>	Stierkämpferei <i>f</i>
spitzelverdächtig <i>a</i>	Staatsfrau <i>f</i>	Staubwischerei <i>f</i>	stierwild <i>a</i>
Spitzenjobber <i>m</i>	Staatsklügling <i>m</i>	Staubzähler <i>m</i>	Stiftchen <i>n</i>
Spitzenjurist <i>m</i>	Staatsmannschaft <i>f</i>	Steaker <i>m</i>	Stiftsähnlichkeit <i>f</i>
spitzfingrig <i>adj.</i>	staatspffiffig <i>a</i>	stechlustig <i>a</i>	stilläugig <i>a</i>
Sportangelei <i>f</i>	staatssekretärlich <i>a</i>	Stechmückaugen <i>pl</i>	stillerweise <i>adv</i>
Sportartikelhersteller <i>m</i>	Stabwalzwerker <i>m</i>	steckbar <i>a</i>	stillgeruhig <i>a</i>
sportartspezifisch <i>a</i>	Stachelsucher <i>m</i>	Stecknadelduell <i>n</i>	Stillesein <i>n</i>
Sportgerätewerker <i>m</i>	stadtbezirksgeleitet <i>P.II</i>	Steckverbinder <i>m</i>	Stillhaltegeld <i>n</i>
Sporttaubenzüchter <i>m</i>	Städtegestalter <i>m</i>	Stebier <i>n</i>	stillherwandelnd <i>P.I</i>
spottbereit <i>a</i>	Städtegestaltung <i>f</i>	Steigbügelhalte <i>m</i>	stilsicher <i>a</i>
stimmkräftig <i>a</i>	strenglebig <i>a</i>	Submodell <i>n</i>	Superschurke <i>m</i>

Stimmungsanheizer <i>m</i>	streufähig <i>a</i>	Submodellierung <i>f</i>	supertief <i>a</i>
stimmungsreich <i>a</i>	streusalzgeschädigt <i>P.II</i>	subsumierbar <i>a</i>	Supertor <i>n</i>
stinkdämlich <i>a</i>	Strickchen <i>n</i>	substanzhaft <i>a</i>	Superverbrecher <i>m</i>
Stinkerei <i>f</i>	Strickliesel <i>n</i>	substanzlos <i>a</i>	Superzeit <i>f</i>
stintenvoll <i>a</i>	Strohräumer <i>m</i>	substanzreich <i>a</i>	Suppenkasperei <i>f</i>
stockeigen <i>a</i>	Strohreißer <i>m</i>	Sühnwut <i>f</i>	süßfrieren <i>v</i>
stockstill <i>a</i>	strohtrocken <i>v</i>	sumpfhaft <i>a</i>	Süßsein <i>n</i>
stockwerkhoch <i>a</i>	Strudelei <i>f</i>	sündigerweise <i>adv</i>	symbolhaltig <i>a</i>
stoffhungrig <i>a</i>	strukturgerecht <i>P.II</i>	superanatomisch <i>a</i>	symbolstark <i>a</i>
stolzmacherisch <i>a</i>	strukturgeschichtlich <i>a</i>	Superausbeutung <i>f</i>	Symposiumsteilnehmer <i>m</i>
stopfbar <i>a</i>	strukturierbar <i>a</i>	Superauto <i>n</i>	Synchronität <i>f</i>
storchenfreundlich <i>a</i>	strümpflich <i>a</i>	Superbenzin <i>n</i>	synchronschalten <i>v</i>
storchenreich <i>a</i>	strumpfloß <i>a</i>	Superbohrung <i>f</i>	systematisierbar <i>a</i>
Störerin <i>f</i>	Strumpfsinnigkeit <i>f</i>	Supercomputer <i>m</i>	Systembediener <i>m</i>
störsam <i>a</i>	Strumpfwerker <i>m</i>	superdick <i>a</i>	Systemchen <i>n</i>
stoßhaft <i>a</i>	Strunzerei <i>f</i>	superdünn <i>a</i>	T
stoßüberlastbar <i>a</i>	Strupper <i>m</i>	superflach <i>a</i>	tabakdunstig <i>a</i>
strafsitzen <i>v</i>	stubenblaß <i>a</i>	supergenau <i>a</i>	Tabelletristik <i>f</i>
Strafvereitelung <i>f</i>	Studentenwesen <i>n</i>	Superglatze <i>f</i>	Tablettierung <i>f</i>
Strafwut <i>f</i>	Stummelsammler <i>m</i>	superhart <i>a</i>	Tageköhner <i>f</i>
strahlen <i>v</i>	stumpfnägelig <i>a</i>	Super-Komplettausstattung	Tageshöchstwert <i>m</i>
strahlenreich <i>a</i>	Stumpfwerden <i>n</i>	Superlandung <i>f</i>	Täglein <i>n</i>
strahlungsfähig <i>a</i>	Stundenansager <i>m</i>	superlang <i>a</i>	Täglichfahrer <i>m</i>
strähnenweise <i>adv.</i>	Sturmdurchpilgerer <i>m</i>	superleicht <i>a</i>	tagweiß <i>a</i>
strapazenreich <i>a</i>	sturmverkündend <i>P.I</i>	Superloch <i>n</i>	taigawärts <i>adv</i>
Straßenbahnfreund <i>m</i>	stürzbar <i>a</i>	Superminister <i>m</i>	taktvollerweise <i>adv</i>
Straßenwischer <i>m</i>	Sturzbach <i>n</i>	Supernova-Jäger <i>m</i>	talaus <i>adv</i>
Strauchdieberei <i>f</i>	sturzbachartig <i>a</i>	Superprozessor <i>m</i>	talein <i>adv</i>
strauchlos <i>a</i>	subjektfähig <i>a</i>	Superrechner <i>m</i>	Talentchen <i>n</i>
sträubsam <i>a</i>	Subjektfähigkeit <i>f</i>	Superregierung <i>f</i>	Talentförderer <i>m</i>
straußartig <i>a</i>	Subjektschaft <i>f</i>	superreich <i>a</i>	Talentlust <i>f</i>
Streichholzschachtelautos <i>pl</i>	Subklasse <i>f</i>	superrein <i>a</i>	Talentsucher <i>m</i>
streiflichtartig <i>a</i>	Subklassifizierung <i>f</i>	Superschlitten <i>m</i>	Talsperrenmeisterei <i>f</i>
Strelch <i>m</i>	Subkomponente <i>f</i>	superschnell <i>a</i>	Tändlerin <i>f</i>
tannensteil <i>a</i>	Teilere <i>f</i>	Themengestaltung <i>f</i>	torsohaft <i>a</i>

tannenzapfförmig <i>a</i>	teilrekonstruieren <i>v</i>	tickhaft <i>a</i>	Torytum <i>n</i>
Tanzerei <i>f</i>	Teilverlagerung <i>f</i>	tiefatmig <i>a</i>	torwegscheu <i>a</i>
tänzerig <i>a</i>	Telegrafienwesen <i>n</i>	Tiefbrummer <i>m</i>	totenkopfhaf <i>a</i>
tänzerlich <i>a</i>	telegrammartig <i>a</i>	tiefunglücklich <i>a</i>	toterklären <i>v</i>
tanzwütig <i>a</i>	Telescherz <i>m</i>	tiegelfrei <i>a</i>	sich totfreuen <i>v</i>
Tarnzeug <i>n</i>	Tempobeschleuniger <i>m</i>	Tierarzneiwesen <i>n</i>	totkitzeln <i>v</i>
tatenarm <i>a</i>	Tempomacher <i>m</i>	Tierhaftigkeit <i>f</i>	totklatschen <i>v</i>
tatenlechend <i>P.I</i>	temporeich <i>a</i>	tilgungsfrei <i>a</i>	totrüsten <i>v</i>
tatenlustig <i>a</i>	temposcharf <i>a</i>	tintebekleckt <i>P.II</i>	Totschlägertum <i>n</i>
tatsachenleer <i>a</i>	tensidhaltig <i>a</i>	tintenfleckig <i>a</i>	totschmeißen <i>v</i>
Tatsachensammler <i>m</i>	Teppichhersteller <i>m</i>	tischähnlich <i>a</i>	totschnapsen <i>v</i>
Taubenvereherer <i>m</i>	Teppichklopferei <i>f</i>	Tischgestaltung <i>f</i>	totsingen <i>v</i>
Taucherin <i>f</i>	Teppichknüpfer <i>m</i>	todanständig <i>a</i>	tottrampeln <i>v</i>
taucherisch <i>a</i>	Teppichleger <i>m</i>	todlos <i>a</i>	Tourismusfördernd <i>P.I</i>
taugrau <i>a</i>	Teppichwerker <i>m</i>	Tod-Sein <i>n</i>	tourismusfreudig <i>a</i>
täuschbar <i>a</i>	termingetreu <i>a</i>	tolerierbar <i>a</i>	touristenhaft <i>a</i>
tauschgierig <i>a</i>	Terminplaner <i>m</i>	Tolldreistheit <i>f</i>	traditionselig <i>a</i>
tausendäugig <i>a</i>	termitenhaft <i>a</i>	Tolpatschigkeit <i>f</i>	traditionsträchtig <i>a</i>
tausendblättrig <i>a</i>	Terraristik <i>f</i>	tolstoianisch <i>a</i>	Trainingsgestaltung <i>f</i>
tausendblumig <i>a</i>	Terrassenhäuschen <i>n</i>	tomatig <i>a</i>	trajektieren <i>v</i>
tausendfähig <i>a</i>	testbar <i>a</i>	Tomatoffel <i>f</i>	Traktätlein <i>n</i>
tausendfärbig <i>a</i>	Textilgestalter <i>m</i>	Tonnenkönig <i>m</i>	Traktorenwerke <i>m</i>
tausendfigurig <i>a</i>	Textilmaler <i>m</i>	Tonnenmeister <i>m</i>	tränkbar <i>a</i>
tausendkehlig <i>a</i>	Textilmaschinenhersteller <i>m</i>	Tonnenreiter <i>m</i>	transformierbar <i>a</i>
tausendköpfig <i>a</i>	textualisieren <i>v</i>	Tonnenschlagen <i>n</i>	Transponierbarkeit <i>f</i>
tausendohrig <i>a</i>	Texturierung <i>f</i>	Tonnenfest <i>n</i>	Transportroboter <i>m</i>
tausendströmig <i>a</i>	Thatcherist <i>m</i>	Tonnenhauptmann <i>m</i>	transzedenzunfähig <i>a</i>
Tbc-frei <i>a</i>	Theaterchen <i>n</i>	Tonverderber <i>m</i>	trauermarschartig <i>a</i>
technikfeindlich <i>a</i>	theaterhaft <i>a</i>	Tonverdreher <i>m</i>	Trauerredner <i>m</i>
technikfreundlich <i>a</i>	Theatervorsager <i>m</i>	Töpfchen <i>n</i>	traumatisieren <i>v</i>
technologiefeindlich <i>a</i>	theaterwärts <i>adv</i>	Topfschleuderer <i>m</i>	traumgeboren <i>v</i>
teichartig <i>a</i>	Thekendame <i>f</i>	torerohaft <i>a</i>	traumnah <i>a</i>
Teichkröte <i>f</i>	Thekensteher <i>m</i>	torfbraun <i>a</i>	traumwärts <i>a</i>
Teigeingeber <i>m</i>	Thematisierung <i>f</i>	torreif <i>a</i>	Traumzergliederer <i>m</i>
trendmäßig <i>a</i>	Turbowerker <i>m</i>	überemotionalisiert <i>P.II</i>	Überkompensation <i>f</i>

Trepanierer <i>m</i>	turmähnlich <i>a</i>	überenthusiastisch <i>a</i>	Überkontrolliertheit <i>f</i>
Treppengäßchen <i>n</i>	turmartig <i>a</i>	überfallartig <i>a</i>	überkultiviert <i>P.II</i>
treubürgerlich <i>a</i>	Türlein <i>n</i>	überfeilen <i>v</i>	überkuppen <i>v</i>
treugläubig <i>a</i>	Türöffner <i>m</i>	Überfeilung <i>f</i>	überlangen <i>v</i>
Treugläubigkeit <i>f</i>	Türschließerei <i>f</i>	überfischen <i>v</i>	Überlärm <i>m</i>
treuhänderisch <i>a</i>	Tütenbedrucker <i>m</i>	überflacken <i>v</i>	Überläufertum <i>n</i>
Treusein <i>n</i>	Tütenhersteller <i>m</i>	überflaumt <i>P.II</i>	überlebbar <i>a</i>
trickfilmartig <i>a</i>	U	Überflüssigkeit <i>f</i>	überlebendig <i>a</i>
triftbar <i>a</i>	übelaussehend <i>P.I</i>	überfremd <i>a</i>	Überlebensfähigkeit <i>f</i>
triggerbar <i>a</i>	übelfertig <i>a</i>	überfrösteln <i>v</i>	überlegenswert <i>a</i>
Trinkerei <i>f</i>	überangeheitert <i>P.II</i>	überführbar <i>a</i>	Überlesung <i>f</i>
Trinkfestigkeit <i>f</i>	Überanpassung <i>f</i>	Überführbarkeit <i>f</i>	überlieferbar <i>a</i>
trinkfreudig <i>a</i>	überarbeitungsbedürftig <i>a</i>	übergärig <i>a</i>	überlohen <i>v</i>
Trittfestigkeit <i>f</i>	überbaubar <i>a</i>	übergern <i>adv</i>	Überlohn <i>m</i>
triumphsüchtig <i>a</i>	überbedenklich <i>a</i>	übergnädig <i>a</i>	Überlustig <i>a</i>
trockenbar <i>a</i>	Überbereich <i>m</i>	übergrünt <i>P.II</i>	Übermensen-Kaisertum
Trocknerfahrer <i>m</i>	überbeschäftigt <i>P. II</i>	überhallen <i>v</i>	übermodisch <i>a</i>
Tröglein <i>n</i>	überblauen <i>v</i>	Überhast <i>f</i>	übermolekular <i>a</i>
trommelfellzerstörend <i>P.I</i>	überbleicht <i>P. II</i>	überhaubar <i>a</i>	übermüht <i>P.II</i>
trompeterhaft <i>a</i>	überblickbar <i>a</i>	überheikel <i>v</i>	Übermusik <i>f</i>
Trompetenputzer <i>m</i>	überbreit <i>a</i>	überhell <i>a</i>	übermustern <i>v</i>
tröpfisch <i>a</i>	überbrüllen <i>v</i>	überhellen <i>v</i>	Übernacktheit <i>f</i>
trostbereit <i>a</i>	überbuschen <i>v</i>	überhelmt <i>P.II</i>	übernäßt <i>P.II</i>
tröstlicherweise <i>adv</i>	überdemütig <i>a</i>	überhoch <i>a</i>	Übernatur <i>f</i>
Trostspenderin <i>f</i>	überdenkenswert <i>a</i>	überholbar <i>a</i>	übernehmbar <i>a</i>
trümmerzeitbedingt <i>P. II</i>	überdröhnen <i>v</i>	überholungsreif <i>a</i>	Über-Ohr <i>n</i>
tuchlos <i>a</i>	überdüngt <i>P.II</i>	überhorchen <i>v</i>	überpersönlich <i>a</i>
tückevoll <i>a</i>	Überdüngung <i>f</i>	überhüllen <i>v</i>	überplärren <i>v</i>
tugendboldisch <i>a</i>	überdunkeln <i>v</i>	Überkaffee <i>m</i>	überpolitisch <i>a</i>
tümeln <i>v</i>	übereilig <i>a</i>	Überkanone <i>f</i>	überpositiv <i>a</i>
tumultartig <i>a</i>	Übereiltheit <i>f</i>	überklar <i>a</i>	überprinzipiell <i>a</i>
tunikaähnlich <i>a</i>	übereinandernageln <i>v</i>	überklauben <i>v</i>	überproportioniert <i>P.II</i>
tunnelgleich <i>adv</i>	übereinanderpurzeln <i>v</i>	überklettern <i>v</i>	überprüfungsbedürftig <i>a</i>
turbanartig <i>a</i>	überelbisch <i>a</i>	überknallen <i>v</i>	überpudern <i>v</i>
Überquerer <i>m</i>	überteuflisch <i>a</i>	umbäumt <i>P.II</i>	umhergucken <i>v</i>

überraschen <i>v</i>	überthronen <i>v</i>	umbellen <i>v</i>	umherhasten <i>v</i>
Überrennung <i>f</i>	übertischt <i>P.II</i>	umblaut <i>P.II</i>	umherkrabbeln <i>v</i>
übrerrötet <i>P.II</i>	übertoben <i>v</i>	Umbringer <i>m</i>	umherhäuten <i>v</i>
übrerrührig <i>a</i>	Übertönung <i>f</i>	umbrodeln <i>v</i>	umherleuchten <i>v</i>
Übrerrüstung <i>f</i>	übertrümmert <i>P.II</i>	umbrummen <i>v</i>	umherlungern <i>v</i>
übersatzmäßig <i>a</i>	Übertrunkenheit <i>f</i>	Undinge <i>f</i>	umherpantoffeln <i>v</i>
überschaftlich <i>a</i>	Überurteil <i>n</i>	umdürsten <i>v</i>	umherpreschen <i>v</i>
überschauern <i>v</i>	übeväterlich <i>a</i>	umeinanderwickeln <i>v</i>	umherranken <i>v</i>
überscheinen <i>v</i>	Übervorsicht <i>f</i>	umendbar <i>a</i>	umherraschen <i>v</i>
überschimmern <i>v</i>	Überwältigtsein <i>n</i>	umfahrbar <i>a</i>	umherrudern <i>v</i>
überschinden <i>v</i>	überwältzbar <i>a</i>	Umfangenheit <i>f</i>	umherschieben <i>v</i>
überschlau <i>a</i>	überwildert <i>P.II</i>	umformbar <i>a</i>	umherschippern <i>v</i>
Überschlauheit <i>f</i>	überwirklich <i>a</i>	Umformtechniker <i>m</i>	umherschleifen <i>v</i>
überschleifen <i>v</i>	Überwissen <i>n</i>	umforsten <i>v</i>	umherschleudern <i>v</i>
Überschüssigkeit <i>f</i>	Überzahlung <i>f</i>	umfrageberechtigt <i>P.II</i>	umherschlüpfen <i>v</i>
überschwebt <i>P.II</i>	überzärtlich <i>a</i>	Umfrageteilnehmer <i>m</i>	umherschmaufen <i>v</i>
überschweißbar <i>a</i>	Überzeugtheit <i>f</i>	Umfrageveranstalter <i>m</i>	umherschnüffeln <i>v</i>
Überschweißbarkeit <i>f</i>	überzeugungslos <i>a</i>	umfreien <i>v</i>	umherschnupern <i>v</i>
überschweißen <i>v</i>	Überzeugungslosigkeit <i>f</i>	umfrisieren <i>v</i>	umherschwadronieren <i>v</i>
überschwemmungssicher <i>a</i>	überzierlich <i>a</i>	umfummeln <i>v</i>	umherschwärmen <i>v</i>
überschwunghaft <i>a</i>	sich (D) überzwängen <i>v</i>	sich umgebären <i>v</i>	umherschwelgen <i>v</i>
Übersetztwerden <i>n</i>	sich überzweigen <i>v</i>	Umgetriebenheit <i>f</i>	umherschwimmen <i>v</i>
Übersorgfältig <i>a</i>	Übungssägerei <i>f</i>	umglimmen <i>v</i>	umhersegeln <i>v</i>
Überspitzerin <i>f</i>	Übungsschwänzer <i>m</i>	umgrenzbar <i>a</i>	umhersprühen <i>v</i>
überstampfen <i>v</i>	ufernah <i>a</i>	umgrinsen <i>v</i>	umherstaken <i>v</i>
überstark <i>a</i>	Uhrenhersteller <i>m</i>	umhängbar <i>a</i>	umherstrampeln <i>v</i>
Überstimulation <i>f</i>	Uhrenwerker <i>m</i>	umhätscheln <i>v</i>	umhertänzeln <i>v</i>
überstolz <i>a</i>	uhrgroß <i>a</i>	umherbalancieren <i>v</i>	umhertaumeln <i>v</i>
überstraft <i>P.II</i>	uhrzeigerwärts <i>adv</i>	umherdösen <i>v</i>	umhertrippeln <i>v</i>
Überstrafung <i>f</i>	Ulteriorität <i>f</i>	umhererzählen <i>v</i>	sich umherwälzen <i>v</i>
überstreichbar <i>a</i>	ultra-portabel <i>a</i>	umherfächern <i>v</i>	umherwandeln <i>v</i>
überströmbar <i>a</i>	umänderbar <i>a</i>	umherflucken <i>v</i>	umherwuseln <i>v</i>
übersüßen <i>v</i>	umarten <i>v</i>	umhergähnen <i>v</i>	umherzeigen <i>v</i>
übertagen <i>v</i>	umbändern <i>v</i>	Umhergeziehe <i>n</i>	umherzerren <i>v</i>
umheulen <i>v</i>	umschludert <i>P.II</i>	Umweltgestaltung <i>f</i>	unabwerfbar <i>a</i>

umhopsen <i>v</i>	umschnauben <i>v</i>	Umweltsünder <i>m</i>	unabziehbar <i>a</i>
umhüpfen <i>v</i>	umschneidern <i>n</i>	umwelttechnisch <i>a</i>	unalbern <i>v</i>
umirren <i>v</i>	umschnuppern <i>v</i>	Umwölkung <i>f</i>	Unalltäglichkeit <i>f</i>
umklettern <i>v</i>	umschranzen <i>v</i>	umzackt <i>P.II</i>	unanalysierbar <i>a</i>
umknicksen <i>v</i>	umschrillen <i>v</i>	umzieren <i>v</i>	unanbaubar <i>a</i>
umkonstruieren <i>v</i>	umschreibbar <i>a</i>	umzischt <i>P.II</i>	unänderbar <i>a</i>
umkrächzt <i>P.II</i>	Umschülerin <i>f</i>	umzittern <i>v</i>	unanfahrbar <i>a</i>
Umkrempeler <i>m</i>	umschuppt <i>P.II</i>	unabbildbar <i>a</i>	unanführbar <i>a</i>
umkurven <i>v</i>	umschützen <i>v</i>	unabbrechbar <i>a</i>	Unangemessenheit <i>f</i>
umlaubt <i>P.II</i>	umschwanken <i>v</i>	unabbringbar <i>a</i>	unangenehmerweise <i>adv</i>
umlauen <i>v</i>	umschwindeln <i>v</i>	unabbüßbar <i>a</i>	unangesprochen <i>P.II</i>
umlautfähig <i>a</i>	Umsorgtheit <i>f</i>	unabgegolten <i>P.II</i>	unangewärmt <i>P.II</i>
umlautlos <i>a</i>	umspannbar <i>a</i>	unabgeschlossen <i>P.II</i>	Unangreifbarkeit <i>f</i>
umlügen <i>v</i>	umspeichelt <i>P.II</i>	unabgeschmackt <i>P.II</i>	unanhaltbar <i>a</i>
Ummarsch <i>m</i>	umstallen <i>v</i>	unabhängbar <i>a</i>	unanknüpfbar <i>a</i>
Ummauerung <i>f</i>	umsteckbar <i>a</i>	unabirrbar <i>a</i>	unanrührbar <i>a</i>
ummontieren <i>v</i>	umstellungsfähig <i>a</i>	unablaßbar <i>a</i>	unansprechbar <i>a</i>
umnieten <i>v</i>	umsteuerbar <i>a</i>	unablehnbar <i>a</i>	unantragbar <i>a</i>
umorgeln <i>v</i>	umstopgelt <i>P.II</i>	unableitbar <i>a</i>	unartigerweise <i>adv</i>
umperlt <i>P.II</i>	umstoßbar <i>a</i>	unablernbar <i>a</i>	unauffaßbar <i>a</i>
umpuffen <i>v</i>	umstürmen <i>v</i>	unableugbar <i>a</i>	Unauffindbarkeit <i>f</i>
umrechenbar <i>a</i>	umtastbar <i>a</i>	unabreichbar <i>a</i>	unaufgehalten <i>v</i>
umregulierbar <i>a</i>	umtäuschen <i>v</i>	unabreißbar <i>a</i>	unaufgehellt <i>P.II</i>
umreißbar <i>a</i>	umtollen <i>v</i>	unabschließbar <i>a</i>	unaufhebbar <i>a</i>
Umrissen-Sein <i>n</i>	umträumen <i>v</i>	unabschüttelbar <i>a</i>	unaufhellbar <i>a</i>
umruht <i>P.II</i>	Umtreiberei <i>f</i>	unabschwächbar <i>a</i>	unaufholbar <i>a</i>
umrußt <i>P.II</i>	umtriebzig <i>a</i>	unabsperrbar <i>a</i>	unaufklärbar <i>a</i>
umrüstbar <i>a</i>	umtrommeln <i>v</i>	unabsühnbar <i>a</i>	unaufkündbar <i>a</i>
umsatzträchtig <i>a</i>	umwalmen <i>v</i>	unabtilgbar <i>a</i>	unaufsprengbar <i>a</i>
umschaltbar <i>a</i>	umwälzbar <i>a</i>	unabtreibbar <i>a</i>	unaufwendig <i>a</i>
umschanzen <i>v</i>	Umwandler <i>m</i>	unabwägbar <i>a</i>	unausbleibbar <i>a</i>
umschlaffen <i>v</i>	umwedeln <i>v</i>	unabwälzbar <i>a</i>	unausbleichbar <i>a</i>
Umschlaggestaltung <i>f</i>	umweltbelastend <i>P.I</i>	unabwaschbar <i>a</i>	unausbringbar <i>a</i>
umschlottern <i>v</i>	umweltgerecht <i>P.II</i>	unabwehrbar <i>a</i>	unausdeutbar <i>a</i>
unausdrückbar <i>a</i>	unauswechselbar <i>a</i>	unbeschließbar <i>a</i>	undurchbohrbar <i>a</i>

unausduldbar <i>a</i>	unbaubar <i>a</i>	unbeschmeichelbar <i>a</i>	Undurchdachtheit <i>f</i>
unausfindbar <i>a</i>	unbeachtbar <i>a</i>	unbeschreibbar <i>a</i>	undurchdrungen <i>v</i>
unausforschbar <i>a</i>	unbearbeitbar <i>a</i>	unbeschreitbar <i>a</i>	undurchforschbar <i>a</i>
unausgestattet <i>P.II</i>	Unbedachtsein <i>n</i>	unbeschweigbar <i>a</i>	undurchgehbar <i>a</i>
unausgründbar <i>a</i>	Unbedeutung <i>f</i>	unbeschweißbar <i>a</i>	undurchgreifbar <i>a</i>
unaushaltbar <i>a</i>	unbedürftig <i>a</i>	unbeschuhet <i>P.II</i>	undurchmeßbar <i>a</i>
unausheilbar <i>a</i>	unbefleckbar <i>a</i>	unbeseitigbar <i>a</i>	undurchleuchtet <i>P.II</i>
unausklagbar <i>a</i>	Unbefleckbarkeit <i>f</i>	unbesingbar <i>a</i>	undurchrummelt <i>P.II</i>
unauslegbar <i>a</i>	unbefolgtbar <i>a</i>	unbesonnen <i>P.II</i>	Undurchschaubarkeit <i>f</i>
unausleihbar <i>a</i>	unbegnadet <i>P.II</i>	Unbesorgtheit <i>f</i>	undurchschreitbar <i>a</i>
unauslernbar <i>a</i>	Unbehaustheit <i>f</i>	unbesteuerbar <i>a</i>	undurchschwimmbar <i>a</i>
unauslösbar <i>a</i>	unbeherrschbar <i>a</i>	unbestürmt <i>P.II</i>	undurchsehbar <i>a</i>
unauslotbar <i>a</i>	unbejubelt <i>P.II</i>	unbesungen <i>P.II</i>	undurchwandelbar <i>a</i>
unausmalbar <i>a</i>	unbeklagt <i>P.II</i>	unbestallt <i>P.II</i>	undurchwatbar <i>a</i>
unausmeißelbar <i>a</i>	unbelachbar <i>a</i>	unbestromt <i>P.II</i>	undurchwirkt <i>P.II</i>
unausmerzbar <i>a</i>	unbelangbar <i>a</i>	unbetastet <i>P.II</i>	uneindämmbar <i>a</i>
unausmistbar <i>a</i>	unbelauschbar <i>a</i>	unbetrauert <i>P.II</i>	unein角度bar <i>a</i>
unausnützlichbar <i>a</i>	unbelauscht <i>P.II</i>	Unbetretbarkeit <i>f</i>	uneingestanden <i>P.II</i>
unausraubbar <i>a</i>	unbelernbar <i>a</i>	unbewältigbar <i>a</i>	uneinholsam <i>a</i>
unausreibbar <i>a</i>	unbelichtbar <i>a</i>	unbeweinbar <i>a</i>	uneinschränkbar <i>a</i>
unausreißbar <i>a</i>	unbelohnbar <i>a</i>	unbeweint <i>P.II</i>	uneinsehbar <i>a</i>
unaussagbar <i>a</i>	unbelüftbar <i>a</i>	unbewirkbar <i>a</i>	Uneinsichtigkeit <i>f</i>
unausschöpfbar <i>a</i>	unbemannbar <i>a</i>	unbewölktbar <i>a</i>	uneinverstanden <i>P.II</i>
unausschreitbar <i>a</i>	unbemeßbar <i>a</i>	unbezähmt <i>P.II</i>	unempfehlbar <i>a</i>
unaussehbar <i>a</i>	Unbeobachtetsein <i>n</i>	unbezifferbar <i>a</i>	unentäußerbar <i>a</i>
unaussetzbar <i>a</i>	unberedbar <i>a</i>	unbrechbar <i>a</i>	unentdeckbar <i>a</i>
unausspähbar <i>a</i>	unbereisbar <i>a</i>	Unbrüderlichkeit <i>f</i>	unentfernbar <i>a</i>
unausstechbar <i>a</i>	unberennbar <i>a</i>	unübbar <i>a</i>	unentfliehbar <i>a</i>
unaussteckbar <i>a</i>	unberlinisch <i>a</i>	undämpfbar <i>a</i>	unentführbar <i>a</i>
unausstehbar <i>a</i>	unberückbar <i>a</i>	undarstellbar <i>a</i>	unenthaltssam <i>adv</i>
unaustauschbar <i>a</i>	unberufbar <i>a</i>	undeutbar <i>a</i>	unentheiligt <i>P.II</i>
unausteilbar <i>a</i>	unbesäglichbar <i>a</i>	undingbar <i>a</i>	unenthüllbar <i>a</i>
unaustreibbar <i>a</i>	unbeschaubar <i>a</i>	undurchblickbar <i>a</i>	unentkaßbar <i>a</i>
unaustrockbar <i>a</i>	unbeschenkbar <i>a</i>	undurchbrechbar <i>a</i>	unentmischt <i>P.II</i>
unentmutigt <i>P.II</i>	unerklärlicherweise <i>adv</i>	unertötbar <i>a</i>	ungerühmt <i>P.II</i>

unentlehnbar <i>a</i>	unerklimmbar <i>a</i>	unertragbar <i>a</i>	ungeschrien <i>P.II</i>
unentreibbar <i>a</i>	unerlaßbar <i>a</i>	unerweckbar <i>a</i>	ungeschwätzig <i>a</i>
unentsagbar <i>a</i>	unerlaubterweise <i>adv</i>	unerwehrbar <i>a</i>	Ungesetz <i>n</i>
Unentschiedenheit <i>f</i>	unerlebt <i>P.II</i>	unerwiderbar <i>a</i>	ungeschaltbar <i>a</i>
unentweichbar <i>a</i>	unerlernbar <i>a</i>	unerwischbar <i>a</i>	ungetötet <i>P.II</i>
unentweihbar <i>a</i>	unerlernt <i>P.II</i>	unerzählbar <i>a</i>	ungeträumt <i>P.II</i>
unentweiht <i>P.II</i>	unerlosbar <i>a</i>	unerziehbar <i>a</i>	Ungeübtheit <i>f</i>
unentwendbar <i>a</i>	unerlöschar <i>a</i>	unfälschbar <i>a</i>	Ungeübtsein <i>n</i>
unentwickelbar <i>a</i>	unermeßbar <i>a</i>	unfangbar <i>a</i>	ungewarnt <i>P.II</i>
unentwindbar <i>a</i>	unermessen <i>v</i>	unfeindlich <i>a</i>	ungewesen <i>P. II</i>
unentwöhnbar <i>a</i>	unermordet <i>P.II</i>	unflatvoll <i>a</i>	Ungewohntsein <i>n</i>
unentziehbar <i>a</i>	unermüdbar <i>a</i>	unfliehbar <i>a</i>	ungeziert <i>P.II</i>
unerbrechbar <i>a</i>	uneröffnenbar <i>a</i>	unformbar <i>a</i>	unglättbar <i>a</i>
unerbringbar <i>a</i>	uneröffnet <i>P.II</i>	unformulierbar <i>a</i>	unglaublicherweise <i>adv</i>
unerdeutbar <i>a</i>	unerprobt <i>P.II</i>	unfortschaffbar <i>a</i>	unglücksdrohend <i>P.I</i>
unerdichtbar <i>a</i>	unerquicksam <i>adv</i>	unfragbar <i>a</i>	Unglücklichkeit <i>f</i>
unerduldbar <i>a</i>	unerratbar <i>a</i>	Unfreuden <i>f</i>	unglücksbekämpfend <i>P.I</i>
unerfahrbar <i>a</i>	unerregbar <i>a</i>	unführbar <i>a</i>	Unglücksbringer <i>m</i>
unerfechtbar <i>a</i>	unerregt <i>P.II</i>	ungeähnelt <i>P.II</i>	unglücksverheißend <i>P.I</i>
unerfindbar <i>a</i>	unerreicht <i>P.II</i>	Ungarntum <i>n</i>	Ungrammatikalität <i>f</i>
unerfliegbar <i>a</i>	Unerreichbarkeit <i>f</i>	ungebadet <i>P.II</i>	Ungrazie <i>f</i>
Unerforschlichkeit <i>f</i>	unerrettbar <i>a</i>	Ungebildetsein <i>n</i>	ungünstigenfalls <i>adv</i>
unergänzzbar <i>a</i>	unerrichtbar <i>a</i>	Ungeborenssein <i>n</i>	unhackbar <i>a</i>
unergreifbar <i>a</i>	unerringbar <i>a</i>	ungefühlt <i>P.II</i>	Unhahn <i>m</i>
unergründlicher Weise <i>adv</i>	unersättigbar <i>a</i>	ungefunden <i>P.II</i>	unhaßbar <i>a</i>
unerhaltbar <i>a</i>	unerschaffbar <i>a</i>	ungegittert <i>P.II</i>	unheldisch <i>a</i>
unerhaschbar <i>a</i>	unerschaffen <i>v</i>	Ungehörigkeit <i>f</i>	unheroisch <i>a</i>
unerheiterbar <i>a</i>	unerschließbar <i>a</i>	ungelächelt <i>P.II</i>	unheuchelbar <i>a</i>
unerhellbar <i>a</i>	unerschütterbar <i>a</i>	ungelüftet <i>P.II</i>	unhinderbar <i>a</i>
unerhellte <i>P.II</i>	unerschüttert <i>P.II</i>	ungenagelt <i>P.II</i>	unhintergebar <i>a</i>
unerhörbar <i>a</i>	unersehbar <i>a</i>	Ungenügsamkeit <i>f</i>	unhobelbar <i>a</i>
unerinnerbar <i>a</i>	unerspähbar <i>a</i>	ungeprägt <i>P.II</i>	unhübsch <i>a</i>
unerkämpfbar <i>a</i>	unerstorben <i>P: II</i>	ungeraspelt <i>P.II</i>	unhütbar <i>a</i>
unerkaufbar <i>a</i>	unerstürmbar <i>a</i>	Ungeratenheit <i>f</i>	Unhygiene <i>f</i>
Uniformiertheit <i>f</i>	unletzbar <i>a</i>	unproduzierbar <i>a</i>	unsperrbar <i>a</i>

uniformmäßig <i>a</i>	unlieferbar <i>a</i>	unprofessionell <i>a</i>	unspinnbar <i>a</i>
unindividuell <i>a</i>	unlockbar <i>a</i>	unquellbar <i>a</i>	unsprengbar <i>a</i>
Uninformiertheit <i>f</i>	Unlogik <i>f</i>	unquietschig <i>a</i>	Unsträflichkeit <i>f</i>
unionsweit <i>a</i>	unlöschar <i>a</i>	unraubbar <i>a</i>	unstehbar <i>a</i>
unintelligent <i>a</i>	unlötbar <i>a</i>	unreformierbar <i>a</i>	unsteigerbar <i>a</i>
universitätseigen <i>a</i>	unmachbar <i>a</i>	unregbar <i>a</i>	unstickbar <i>a</i>
unkalkulierbar <i>a</i>	unmädchenhaft <i>a</i>	unreibbar <i>a</i>	unstoßbar <i>a</i>
unkaubar <i>a</i>	unmalbar <i>a</i>	Unreifezeugnis <i>n</i>	unstrickbar <i>a</i>
Unkennung <i>f</i>	unmalerisch <i>a</i>	unreimbar <i>a</i>	unstrutaufwärts <i>adv</i>
unkernig <i>a</i>	unmartialisch <i>a</i>	unreparierbar <i>a</i>	unstürzbar <i>a</i>
unkirrbar <i>a</i>	unmelkbar <i>a</i>	unrevidierbar <i>a</i>	Unsünde <i>f</i>
unkittbar <i>a</i>	unmißkennbar <i>a</i>	unrückbar <i>a</i>	unsystematisierbar <i>a</i>
unklebrig <i>a</i>	unmißverstehbar <i>a</i>	unrückrufbar <i>a</i>	Untäter <i>m</i>
unkleinbürgerlich <i>a</i>	unmüdbar <i>a</i>	unrührbar <i>a</i>	untäuschbar <i>a</i>
unknabenhaft <i>a</i>	Unmusikalität <i>f</i>	Unsäglichkeit <i>f</i>	Untensein <i>n</i>
unknackbar <i>a</i>	unnachbildbar <i>a</i>	unschälbar <i>a</i>	Unterärmel <i>m</i>
Unklugheit <i>f</i>	unnachlaßbar <i>a</i>	unscheinbarerweise <i>adv</i>	unterbildet <i>P.II</i>
unknüpfbbar <i>a</i>	unnachprüfbar <i>a</i>	unscheuchbar <i>a</i>	unterbindbar <i>a</i>
unkoloriert <i>P.II</i>	unnachsagbar <i>a</i>	unschickbar <i>a</i>	unterbrechbarkeit <i>a</i>
unkompliziert <i>P.II</i>	Unname <i>m</i>	unschicklicherweise <i>adv</i>	unterbrechungsfrei <i>a</i>
unköniglich <i>a</i>	unnietbar <i>a</i>	unschiebbar <i>a</i>	Unterdrehung <i>f</i>
unkonzilient <i>a</i>	Unnotwendigkeit <i>f</i>	unschleifbar <i>a</i>	untereinanderirren <i>v</i>
unkränkbar <i>a</i>	unnumeriert <i>P.II</i>	unschneidbar <i>a</i>	Unterfinanzierung <i>f</i>
unkratzig <i>a</i>	unökonomisch <i>a</i>	unschnöde <i>a</i>	unterfeuert <i>a</i>
unkrautbewachsen <i>v</i>	Unorganisiertsein <i>n</i>	Unschönheit <i>f</i>	Untergeordnetsein <i>n</i>
Unkrautfreiheit <i>f</i>	Unordnungsmacher <i>m</i>	unschöpferisch <i>a</i>	untergewichtig <i>a</i>
Unkunst <i>f</i>	unparteilgemäß <i>a</i>	unschwenkbar <i>a</i>	unterhaltbar <i>a</i>
unkürzbar <i>a</i>	unpassenderweise <i>adv</i>	unsegmenbar <i>a</i>	unterholzreich <i>a</i>
unlackiert <i>P.II</i>	Unperson <i>f</i>	unsentimental <i>a</i>	Unterirdischkeit <i>f</i>
unlebbbar <i>a</i>	Unpersönlichkeit <i>f</i>	unsingbar <i>a</i>	unterjochbar <i>a</i>
unleidenschaftlich <i>a</i>	unpflanzbar <i>a</i>	unsinnigerweise <i>adv</i>	Unterkaste <i>f</i>
unleihbar <i>a</i>	unphilosophisch <i>a</i>	Unsoldaten <i>pl</i>	unterklassig <i>a</i>
unleimbar <i>a</i>	unpolarisierbar <i>a</i>	unspeisbar <i>a</i>	unterlaßbar <i>a</i>
unleitbar <i>a</i>	unpreßbar <i>a</i>	unspektakulär <i>a</i>	Unterlasser <i>m</i>
unterlebensgroß <i>a</i>	untrügbar <i>a</i>	unverbandsmäßig <i>a</i>	unvermerkt <i>P.II</i>

Unterlimit <i>n</i>	untyrannisch <i>a</i>	unverbaubar <i>a</i>	unverminderbar <i>a</i>
Untermittel <i>n</i>	unübbar <i>a</i>	unverbergbar <i>a</i>	unvermutbar <i>a</i>
unternehmbar <i>a</i>	unüberblickbar <i>a</i>	unverbesserbar <i>a</i>	unvermuteterweise <i>a</i>
unternehmenswert <i>a</i>	unüberdenkbar <i>a</i>	Unverbesserlichkeit <i>f</i>	unverneinbar <i>a</i>
Unternehmerschaft <i>f</i>	unüberdacht <i>P.II</i>	unverbietbar <i>a</i>	unvernichtbar <i>a</i>
Unterniveau <i>n</i>	unüberfliegbar <i>a</i>	unverblendbar <i>a</i>	unveroimshert <i>a</i>
unteroffizierlich <i>a</i>	unüberführbar <i>a</i>	unverbrauchbar <i>a</i>	unverpfändbar <i>a</i>
unterproportional <i>a</i>	unüberglänzbar <i>a</i>	unverbürgbar <i>a</i>	unversargt <i>P.II</i>
unterrichtbar <i>a</i>	unüberlieferbar <i>a</i>	unverdeckbar <i>a</i>	unverschalt <i>P.II</i>
Unterschätzung <i>f</i>	unüberprüfbar <i>a</i>	unverdichtbar <i>a</i>	unverschenkbar <i>a</i>
Unterscheidbarkeit <i>f</i>	unüberschreibbar <i>a</i>	unverdrängbar <i>a</i>	unverschiebbar <i>a</i>
Unterschichtler <i>m</i>	unüberschreitbar <i>a</i>	unverdrießbar <i>a</i>	unverschmelzbar <i>a</i>
unterschnallen <i>v</i>	unübersehlich <i>a</i>	unvereinlich <i>a</i>	unverschönbar <i>a</i>
unterschriftsträchtig <i>a</i>	unüberspringbar <i>a</i>	unverfälschbar <i>a</i>	Unverschwärmtheit <i>f</i>
Unterschüttung <i>f</i>	unübertretbar <i>a</i>	unverfehlbar <i>a</i>	Unverschwiegenheit <i>f</i>
unterstampfen <i>v</i>	unüberwacht <i>P.II</i>	unverfinsterbar <i>a</i>	unverschuldbar <i>a</i>
unterströmen <i>v</i>	unüberzählbar <i>a</i>	unverfolgbar <i>a</i>	Unverse <i>f</i>
unterströmig <i>a</i>	unumänderbar <i>a</i>	unverformbar <i>a</i>	Unversehrbarkeit <i>f</i>
Unterstützer <i>m</i>	unumendbar <i>a</i>	unverfremdbar <i>a</i>	unversenkbar <i>a</i>
untersuchbar <i>a</i>	unumgehrbar <i>a</i>	unvergeßbar <i>a</i>	unversorgbar <i>a</i>
Untersucher <i>m</i>	Unumkehrbarkeit <i>f</i>	Unverhältnis <i>n</i>	unversperrbar <i>a</i>
Untertanentum <i>n</i>	unumrauscht <i>P.II</i>	unverhärtet <i>P.II</i>	unversprechbar <i>a</i>
unterteilbar <i>a</i>	unumschreitbar <i>a</i>	unverhinderbar <i>a</i>	unverständlicherweise <i>adv</i>
Unterversorgung <i>f</i>	unumtastbar <i>a</i>	unverhüllbar <i>a</i>	unverstellbar <i>a</i>
Unter-Wasser-Akteure <i>f</i>	ununterbindbar <i>a</i>	unverjungbar <i>a</i>	unversteuerbar <i>a</i>
unterwasserlichtig <i>a</i>	ununterbrechbar <i>a</i>	unverkehrbar <i>a</i>	unverstorben <i>P.II</i>
Unterwegsein <i>n</i>	ununterjochbar <i>a</i>	unverklingbar <i>a</i>	Unverstricktheit <i>f</i>
unterwerfbar <i>a</i>	ununterlaßbar <i>a</i>	unverkommen <i>v</i>	unverteidigbar <i>a</i>
untötbar <i>a</i>	ununterscheidbar <i>a</i>	unverkürzbar <i>a</i>	unvertieft <i>P.II</i>
unträumbar <i>a</i>	Ununterscheidbarkeit <i>f</i>	unvermeidlicherweise <i>adv</i>	unvertilgt <i>P.II</i>
unträumend <i>P.I</i>	unverabredet <i>P.II</i>	Unvermeidlichkeit <i>f</i>	unvertrübt <i>P.II</i>
untropfbar <i>a</i>	unveraltet <i>P.II</i>	unvermengbar <i>a</i>	unverunreinbar <i>a</i>
Untröstlichkeit <i>f</i>	unveranschaulichbar <i>a</i>	unvermerkbar <i>a</i>	unverwehrbar <i>a</i>
untrübbar <i>a</i>	unveräußerbar <i>a</i>	Unverletzttheit <i>f</i>	unverwerfbar <i>a</i>
unverwirkbar <i>a</i>	unzurückkaufbar <i>a</i>	Urteilslosigkeit <i>f</i>	Verbiestertheit <i>f</i>

unverwirklichbar <i>a</i>	unzurücknehmbar <i>a</i>	Urton <i>m</i>	verbindbar <i>a</i>
unverwirrbar <i>a</i>	unzusammendrückbar <i>a</i>	Urtragik <i>f</i>	Verblasbarkeit <i>f</i>
Unverwünschtheit <i>f</i>	unzusammenschaltbar <i>a</i>	urverworfen <i>v</i>	Verblockerung <i>f</i>
unverzögert <i>P.II</i>	Uraltgier <i>f</i>	urvordenklich <i>adj.</i>	verblos <i>a</i>
Unvollendbarkeit <i>f</i>	Urangst <i>f</i>	Urvorkommnisse <i>f</i>	verblüffenderweise <i>adv</i>
Unvollendung <i>f</i>	uraufführbar <i>a</i>	urwaldhaft <i>a</i>	verborgenhalten <i>v</i>
Unvorhersehbarkeit <i>f</i>	urbayerisch <i>a</i>	USA-gemäß <i>a</i>	verbotswürdig <i>a</i>
unvorzeigbar <i>a</i>	Urberuf <i>m</i>	Utopienzerstörer <i>m</i>	Verbrauchtsein <i>n</i>
unwatbar <i>a</i>	Urbetrug <i>m</i>	V	verbräunt <i>P.II</i>
unwegräumbar <i>a</i>	urdumm <i>a</i>	variationsreich <i>a</i>	verbrettern <i>v</i>
unweihbar <i>a</i>	ureigentlich <i>a</i>	verabscheusam <i>a</i>	verbröckeln <i>v</i>
Unweinerlichkeit <i>f</i>	Ureinfluss <i>m</i>	Verabsolutierung <i>f</i>	verbrücken <i>v</i>
Unweisheit <i>f</i>	urgeheimnisvoll <i>a</i>	Verachtbar <i>a</i>	verbürgbar <i>a</i>
unwiderrufbar <i>a</i>	Urgemeinschaft <i>f</i>	verallgemeinerbar <i>a</i>	Verbürgerlichung <i>f</i>
unwiderstehbar <i>a</i>	Urhandschrift <i>f</i>	Verallgemeinerbarkeit <i>f</i>	verbürgterweise <i>a</i>
unwiederbringbar <i>a</i>	Urherrschaft <i>f</i>	verallgemeinerungswürdig <i>a</i>	verdächtigerweise <i>adv</i>
unwiedereinbringbar <i>a</i>	Urklang <i>m</i>	Verakademisierung <i>f</i>	verderbbar <i>a</i>
unwiedererkennbar <i>a</i>	Urland <i>n</i>	verangeln <i>v</i>	Verderberei <i>f</i>
unwiedergebbbar <i>a</i>	Urlaut <i>m</i>	veränderungswürdig <i>a</i>	verdoppelbar <i>a</i>
unwiederherstellbar <i>a</i>	Urlauthaft <i>m</i>	Veranstaltungsteilnehmer <i>m</i>	verdrängbar <i>a</i>
unwiederholbar <i>a</i>	Ur-Leid <i>n</i>	verantwortbar <i>a</i>	Verdränger <i>m</i>
unwünschbar <i>a</i>	Urlust <i>f</i>	Verantwortungsträger <i>m</i>	Verdränglichkeit <i>f</i>
unzäumber <i>a</i>	Urmanuskript <i>n</i>	Verarbeiter <i>m</i>	verdrängungsfreudig <i>a</i>
unzerhackbar <i>a</i>	Ur-modell <i>n</i>	veratmen <i>v</i>	verdröhnen <i>v</i>
unzerhaubar <i>a</i>	Urnebel <i>m</i>	veräußerbar <i>a</i>	verdummebeuteln <i>v</i>
unzermalmbar <i>a</i>	Urpfehl <i>n</i>	verackbar <i>a</i>	Verdunkeltwerden <i>n</i>
unzerschneidbar <i>a</i>	Urrelikt <i>n</i>	verbaden <i>v</i>	verdüsen <i>v</i>
unzersetzbar <i>a</i>	Ursacher <i>m</i>	verbandeln <i>v</i>	verduztendfachen <i>v</i>
unzersprengbar <i>a</i>	Urschlamm <i>m</i>	verbandsmüde <i>a</i>	veredelbar <i>a</i>
unzersteuerbar <i>a</i>	Urschoß <i>n</i>	Verbegrifflichung <i>f</i>	Veredler <i>m</i>
unzimmerbar <i>a</i>	Urschuld <i>f</i>	verbehutsamen <i>v</i>	Verehrungssucht <i>f</i>
unzimperlich <i>a</i>	Urseele <i>f</i>	Verbesserungsbedürftigkeit	verehrungssüchtig <i>a</i>
unzugangbar <i>a</i>	Urtag <i>m</i>	Verbesserungswürdig <i>a</i>	verfahrbar <i>a</i>
unzurückgebbar <i>a</i>	Urtalent <i>m</i>	verbeuteln <i>v</i>	verfahrensorientiert <i>P.II</i>
Verfallenheit <i>f</i>	verkalkbar <i>a</i>	verleitbar <i>a</i>	verratbar <i>a</i>

Verfallensein <i>n</i>	verkaufsarm <i>a</i>	verliesartig <i>a</i>	Verrecker <i>m</i>
verfälscht <i>P.II</i>	verkaufsfähig <i>a</i>	verlöschar <i>a</i>	Verrichtlichung <i>f</i>
verfluchenswert <i>a</i>	verkehrsberuhigen <i>v</i>	Verlustanzeiger <i>m</i>	verriegelbar <i>a</i>
verflüstern <i>v</i>	verkehrsdurchflutet <i>P.II</i>	verlustpunktfrei <i>a</i>	Verrotzung <i>f</i>
verfolgbar <i>a</i>	verkellern <i>v</i>	verlustpunktlos <i>a</i>	versaften <i>v</i>
verführbar <i>a</i>	verkettbar <i>a</i>	verlustpunktsenkend <i>P.I</i>	Versammlungseinberufer <i>m</i>
Verführbarkeit <i>f</i>	verklagbar <i>a</i>	vermarktbar <i>a</i>	Verschäumung <i>f</i>
sich verfurchen <i>v</i>	Verklärer <i>m</i>	Vermarktung <i>f</i>	Verschen <i>n</i>
Vergängnis <i>f</i>	verkleinern <i>v</i>	sich vermaulen <i>v</i>	verschenbar <i>a</i>
Vergaunerung <i>f</i>	Verkleinerei <i>f</i>	vermehrbar <i>a</i>	Verschiedenartigkeit <i>f</i>
vergegenständlichbar <i>a</i>	Verkleinerer <i>m</i>	vermehrbar <i>a</i>	verschlanken <i>v</i>
vergießbar <i>a</i>	verkleinstädtern <i>v</i>	vermengbar <i>a</i>	verschleißarm <i>a</i>
Vergießer <i>m</i>	Verklemmtheit <i>f</i>	vermengungsfest <i>a</i>	verschleißanfällig <i>a</i>
vergleichsfähig <i>a</i>	sich verklingeln <i>v</i>	vermillionenfachen <i>v</i>	Verschleißfreiheit <i>f</i>
vergnügungsgemäß <i>a</i>	verklöpfen <i>v</i>	vermittelbar <i>a</i>	Verschleißwert <i>m</i>
Vergnügtheit <i>f</i>	sich verknäulen <i>v</i>	vermodern <i>v</i>	verschluckbar <i>a</i>
vergrassen <i>v</i>	verknospen <i>v</i>	Vermögenslosigkeit <i>f</i>	Verschlungensein <i>n</i>
vergubitzen <i>v</i>	verknüpfbar <i>a</i>	vermögenspolitisch <i>a</i>	verschmatzen <i>v</i>
vergütbar <i>a</i>	verkohlbar <i>a</i>	vermunkeln <i>v</i>	Verschmaufung <i>f</i>
vergütungslos <i>a</i>	Verkomplizierung <i>f</i>	vernachlässigbar <i>a</i>	verschraubbar <i>a</i>
sich verkackeln <i>v</i>	Verkörperer <i>m</i>	Vernehmer <i>m</i>	Veschränktsein <i>n</i>
verhaftbar <i>a</i>	sich verkrabbeln <i>v</i>	verneuern <i>v</i>	verschwätzen <i>v</i>
verhaftungsbereit <i>a</i>	verkraftbar <i>a</i>	Verneuerin <i>f</i>	Verschwenderei <i>f</i>
verhältnishaft <i>a</i>	Verkrampftheit <i>f</i>	Vernichterin <i>f</i>	Verschwisterung <i>f</i>
Verhandlungsführer <i>f</i>	verkräuseln <i>v</i>	vernunftleer <i>a</i>	sich verseelen <i>v</i>
Verhaßtheit <i>f</i>	verkündigungswürdig <i>a</i>	vernuftorientiert <i>P.II</i>	verselbwasenbar <i>a</i>
verheimlichbar <i>a</i>	Verkürzungswut <i>f</i>	vernunftreich <i>a</i>	versehrbar <i>a</i>
Verheimlicher <i>m</i>	verlängerbar <i>adj.</i>	vernutzt <i>P.II</i>	versengelt <i>P.II</i>
verheiratbar <i>a</i>	verlangweilen <i>v</i>	Veröffentlichtwerden <i>n</i>	versetzungsunwillig <i>a</i>
verheißungsarm <i>a</i>	Verlassensein <i>n</i>	verpflanzbar <i>a</i>	versöhnungslos <i>a</i>
Verhülltheit <i>f</i>	Verlässigkeit <i>f</i>	verpfuschbar <i>a</i>	versorgbar <i>a</i>
verhunderttausendfachen <i>a</i>	Verlautung <i>f</i>	verpöbelt <i>P.II</i>	versorgungssicher <i>a</i>
sich verhusen <i>v</i>	verlechtet <i>P.II</i>	Verpressung <i>f</i>	versorgungswichtig <i>a</i>
verjagbar <i>a</i>	verlegbar <i>a</i>	verrasseln <i>v</i>	versorgungswirksam <i>a</i>
verspeisbar <i>a</i>	Vertrautwerden <i>n</i>	verzischen <i>v</i>	vollständig <i>a</i>

Verspieltheit <i>f</i>	Vertröster <i>m</i>	verzittern <i>v</i>	vollbärtig <i>a</i>
verspinnbar <i>a</i>	Vertrübtheit <i>f</i>	verzögerbar <i>a</i>	vollblasen <i>v</i>
Verspinnbarkeit <i>f</i>	vertüfteln <i>v</i>	verzurt <i>P.II</i>	Vollblutmeeting <i>n</i>
Versponnenheit <i>f</i>	verunehren <i>v</i>	verzwerger <i>v</i>	Vollblutpraktiker <i>m</i>
Versprachlichung <i>f</i>	Verunreiniger <i>m</i>	vestalinnenhaft <i>a</i>	Vollblutwissenschaftler <i>m</i>
Versprecher <i>m</i>	vervollkommenbar <i>a</i>	Veteranentreff <i>n</i>	volldröhnen <i>v</i>
verspürbar <i>a</i>	Verwandelbarkeit <i>f</i>	Vielerfahrenheit <i>f</i>	vollendbar <i>a</i>
verstählbar <i>a</i>	verwarten <i>v</i>	Vielgerede <i>n</i>	vollgesackt <i>P.I</i>
verstandeshell <i>a</i>	verwebbar <i>a</i>	vielkarätig <i>a</i>	vollheulen <i>v</i>
verstandfördernd <i>P.II</i>	verwechselbar <i>a</i>	Vielkinderei <i>f</i>	vollkippen <i>v</i>
verständigerweise <i>adv</i>	verwehrbar <i>a</i>	Vielschwätzeri <i>f</i>	vollklecksen <i>v</i>
Verständlichsein <i>n</i>	Verweigerer <i>m</i>	vielstrophig <i>a</i>	vollegen <i>v</i>
Verständlichwerden <i>n</i>	verwerfbar <i>a</i>	vielsträngig <i>a</i>	vollmondbreit <i>a</i>
verständnisbedürftig <i>a</i>	verwesbar <i>a</i>	Vielverdiener <i>m</i>	vollpaffen <i>v</i>
verständnisfördernd <i>P.I</i>	verwettern <i>v</i>	vielverwendbar <i>a</i>	vollpuffen <i>v</i>
verstärkbar <i>a</i>	verwindungsfrei <i>a</i>	viermotorig <i>a</i>	vollquasseln <i>v</i>
versteckenswürdig <i>a</i>	sich verwinkeln <i>v</i>	viertelstundenlang <i>a</i>	vollsacken <i>v</i>
verstehenswert <i>a</i>	verwirklichbar <i>a</i>	Viertkläßler <i>m</i>	vollsammeln <i>v</i>
versteuerbar <i>a</i>	verwitterbar <i>a</i>	Viertürer <i>m</i>	vollschlauchen <i>v</i>
verstimmbar <i>a</i>	Verwobensein <i>n</i>	vierziffrig <i>a</i>	vollschreien <i>v</i>
verstopfbar <i>a</i>	verwöhnbar <i>a</i>	Vierzöller <i>m</i>	vollstimmig <i>a</i>
Verstopfer <i>m</i>	Verworfensein <i>n</i>	violinbogenartig <i>a</i>	sich volltrinken <i>v</i>
verstrahlen <i>v</i>	verworten <i>v</i>	violinesk <i>a</i>	Vollverkleidung <i>f</i>
Verstreicher <i>m</i>	Verwortung <i>f</i>	virusfrei <i>a</i>	Vollversion <i>f</i>
verstudieren <i>v</i>	verwackt <i>P.II</i>	virushaltig <i>a</i>	voneinanderlösen <i>v</i>
Verstummer <i>m</i>	verwringen <i>v</i>	visionsmäßig <i>a</i>	Von-sich-überzeugt-Sein <i>n</i>
versucherisch <i>a</i>	verwundersam <i>a</i>	Vitaminpassivist <i>m</i>	Vorabbezieher <i>m</i>
verteidigbar <i>a</i>	Verwurster <i>m</i>	Vivaristik <i>f</i>	vorabendlich <i>a</i>
Vertikalität <i>f</i>	Verwüst-Sein <i>n</i>	Vizepräsidentschaft <i>f</i>	Vorabveröffentlichung <i>f</i>
Vertilger <i>m</i>	verzappeln <i>v</i>	völkerrechtsgemäß <i>adv</i>	Vorahndung <i>f</i>
vertragsam <i>a</i>	Verzauberer <i>m</i>	völkerverbindend <i>P.I</i>	sich voranbewegen <i>v</i>
Vertrauensfrau <i>f</i>	Verzehrerin <i>f</i>	völkervereinend <i>P.I</i>	voraneilen <i>v</i>
Vertrauenslust <i>f</i>	verzichtbar <i>a</i>	Volkhaftigkeit <i>f</i>	voranflattern <i>v</i>
Vertrautsein <i>n</i>	Verzichtler <i>m</i>	volksrednerhaft <i>a</i>	voranjagen <i>v</i>
vorankriechen <i>v</i>	vorbeidenken <i>v</i>	vorbeiwirbeln <i>v</i>	vorgranulieren <i>v</i>

voranleuchten <i>v</i>	sich vorbeidrängeln <i>v</i>	vorbeiwischen <i>v</i>	vorhanglos <i>a</i>
voranstolpern <i>v</i>	vorbeigrapschen <i>v</i>	vorbeiwitschen <i>v</i>	vorhersagbar <i>a</i>
voranstürmen <i>v</i>	vorbeihören <i>v</i>	vorbeizielen <i>v</i>	Vorhinweis <i>m</i>
vorantzen <i>v</i>	vorbeihüpfen <i>v</i>	vorbeizischen <i>v</i>	vorhungern <i>v</i>
sich vorantasten <i>v</i>	vorbeiknattern <i>v</i>	vorbeizotteln <i>v</i>	vorinkaisch <i>a</i>
voranwandeln <i>v</i>	vorbeiköpfen <i>v</i>	vorbeizucken <i>v</i>	vorkapitalistisch <i>a</i>
voranwuchern <i>v</i>	vorbeikrächzen <i>v</i>	Vorbenutzer <i>m</i>	Vorkeuchen <i>v</i>
vorausbegehren <i>v</i>	sich vorbeimogeln <i>v</i>	Vorbesichtigung <i>f</i>	vorkippen <i>v</i>
vorausberechenbar <i>a</i>	vorbeiparadieren <i>v</i>	Vorbewohner <i>m</i>	vorknallen <i>v</i>
vorausdeuten <i>v</i>	sich vorbeiquälen <i>v</i>	vorbildgetreu <i>a</i>	Vorkonservierung <i>f</i>
voraus erzählen <i>v</i>	vorbeiradeln <i>v</i>	vorbildhaft <i>a</i>	vorkurbeln <i>v</i>
vorausgeigen <i>v</i>	vorbeirauschen <i>v</i>	vorbuchstabieren <i>v</i>	vorlafern <i>v</i>
voraus hopsen <i>v</i>	vorbeirieseln <i>v</i>	vordeklamieren <i>v</i>	vorlallen <i>v</i>
voraus hüpfen <i>v</i>	vorbeisausen <i>v</i>	Vordenker <i>m</i>	Vorläufigkeit <i>f</i>
vorausklettern <i>a</i>	vorbeischaukeln <i>v</i>	Vordergründigkeit <i>f</i>	Vorlegung <i>f</i>
voraus kombinieren <i>v</i>	vorbeischeren <i>v</i>	Vordersicht <i>f</i>	vorlesbar <i>a</i>
vorauskosten <i>v</i>	vorbeischieben <i>v</i>	vordreheln <i>v</i>	Vorlust <i>f</i>
voraus schätzen <i>v</i>	vorbeischlingern <i>v</i>	voreinstellbar <i>a</i>	Vormaterial <i>n</i>
Voraus schätzung <i>f</i>	sich vorbeischmiegen <i>v</i>	Vorempfindung <i>f</i>	vormodern <i>a</i>
voraus schlendern <i>v</i>	vorbeischwirren <i>v</i>	Vorerfahrung <i>f</i>	vornehmbar <i>a</i>
voraus schlenkern <i>v</i>	vorbeisegeln <i>v</i>	vorerkannt <i>a</i>	vornotieren <i>v</i>
Voraus schwänzeln <i>v</i>	vorbeisenden <i>v</i>	vorfeiern <i>v</i>	vornüberklappen <i>v</i>
voraus schwimmen <i>v</i>	vorbeispülen <i>v</i>	vorfeilen <i>v</i>	vornuklear <i>a</i>
voraussehbar <i>a</i>	vorbeistampfen <i>v</i>	vorfeuchten <i>v</i>	Vor-Ort-Sein <i>n</i>
voraus senden <i>v</i>	vorbeistapfen <i>v</i>	vorfindbar <i>a</i>	vorösterlich <i>a</i>
voraus spüren <i>a</i>	vorbeistechen <i>v</i>	vorflöten <i>v</i>	vorprobieren <i>v</i>
voraus starren <i>v</i>	vorbeistecken <i>v</i>	vorfordern <i>v</i>	vorproduzieren <i>v</i>
voraus stoßen <i>v</i>	Vorbeistolzieren <i>v</i>	vorfrühlingshaft <i>a</i>	vorprogrammierbar <i>a</i>
voraus traben <i>v</i>	vorbeitoben <i>v</i>	vorführbar <i>a</i>	vorrasseln <i>v</i>
voraus wandern <i>v</i>	vorbeitrippen <i>v</i>	vorgangshaft <i>a</i>	Vorruheständler <i>m</i>
voraus werfen <i>v</i>	vorbeituckern <i>v</i>	Vorgärtchen <i>n</i>	vorrutschen <i>v</i>
vorbeia gieren <i>v</i>	vorbeittummeln <i>v</i>	vorgebauscht <i>P.II</i>	vorsalzen <i>v</i>
vorbeib litzten <i>v</i>	vorbeiwalten <i>v</i>	vorgekrümmt <i>P.II</i>	vorschaltbar <i>a</i>
vorbeid ampfen <i>v</i>	vorbeiwandern <i>v</i>	Vorgeruch <i>m</i>	vorschalten <i>v</i>
vorschaukeln <i>v</i>	vorüberschiffen <i>v</i>	vorwaschen <i>v</i>	Wärmesucher <i>m</i>

vorschiebbar <i>a</i>	vorüberschlendern <i>v</i>	vorweinen <i>v</i>	warmfüßig <i>a</i>
vorschießbar <i>v</i>	vorüberschlurren <i>v</i>	vorweisbar <i>a</i>	warmhäutig <i>a</i>
vorschlüpfen <i>v</i>	vorüberschwanken <i>v</i>	Vorwerker <i>m</i>	warmkneten <i>v</i>
Vorschmerz <i>m</i>	vorüberschwimmen <i>v</i>	vorzivilisatorisch <i>a</i>	sich warmrennen <i>v</i>
Vorschrei <i>m</i>	vorübersenden <i>v</i>	vorzwängeln <i>v</i>	warmstampfen <i>v</i>
vorsehbar <i>a</i>	vorübersingen <i>v</i>	vorzwitschern <i>v</i>	warmtrampeln <i>v</i>
vorsetzbar <i>a</i>	vorüberstolzieren <i>v</i>	vulkanartig <i>a</i>	Warmverformbarkeit <i>f</i>
Vorspinnerei <i>f</i>	vorüberstreifen <i>v</i>	W	wartburgähnlich <i>a</i>
vorsprachlich <i>a</i>	vorübersurren <i>v</i>	wachbar <i>a</i>	Wartburg-Esel <i>m</i>
Vorstellerei <i>f</i>	vorübertosen <i>v</i>	wachkriegen <i>v</i>	Wartburgzeit <i>f</i>
Vorstolz <i>m</i>	vorübertraben <i>v</i>	Wachküssen <i>v</i>	Warterei <i>f</i>
vorstreckbar <i>a</i>	vorüberträumen <i>v</i>	Wachschütteln <i>v</i>	Warumchen <i>n</i>
vorstückeln <i>v</i>	vorübertreiben <i>v</i>	Wachsein <i>n</i>	Wäschehersteller <i>m</i>
vorstülpbar <i>a</i>	vorübertrillen <i>v</i>	wachstumskräftig <i>a</i>	wäscherinnenhaft <i>a</i>
vortappen <i>v</i>	vorübertrotten <i>v</i>	wächterlos <i>a</i>	Wasserbewohner <i>m</i>
Vortest <i>m</i>	vorüberwallen <i>v</i>	Wackelkunde <i>m</i>	wasserfallartig <i>a</i>
vortragbar <i>a</i>	vorüberwandeln <i>v</i>	waffenrechtlich <i>a</i>	wassernüchtern <i>v</i>
vortrinken <i>v</i>	vorüberweben <i>v</i>	Wählerei <i>f</i>	Wasserpfuscherei <i>f</i>
vortrippeln <i>v</i>	vorüberwehen <i>v</i>	wahlkreisweise <i>adv</i>	Wasserrädchen <i>n</i>
vorüberbimmeln <i>v</i>	vorüberzuckeln <i>v</i>	wahnhaft <i>a</i>	Wasserspender <i>m</i>
vorüberdampfen <i>v</i>	vorverarbeiten <i>v</i>	Wahrheitsfindung <i>f</i>	wasserstrahlverfestigt <i>P.II</i>
sich vorübedrehen <i>v</i>	Vorverhör <i>n</i>	wahrheitsmutig <i>a</i>	Wasserträgerin <i>f</i>
vorübereilen <i>v</i>	vorvernünftig <i>a</i>	Währungshüter <i>m</i>	wasserverdünnt <i>a</i>
vorüberführen <i>v</i>	Vorverurteilung <i>f</i>	waldbrandgleich <i>a</i>	wasserverdüst <i>P.II</i>
vorübergänglich <i>a</i>	vorwählbar <i>a</i>	Wälzlagerwerker <i>m</i>	watbar <i>a</i>
vorübergrollen <i>v</i>	Vorwärmung <i>f</i>	Wämschen <i>n</i>	wattebällchen-klein <i>a</i>
sich vorüberhanteln <i>v</i>	Vorwarnung <i>f</i>	Wämslein <i>n</i>	webbar <i>a</i>
vorüberhasten <i>v</i>	vorwärtshelfen <i>v</i>	wändelang <i>a</i>	wechselbar <i>a</i>
vorüberhuschen <i>v</i>	sich vorwärtsmähen <i>v</i>	Wandgestaltung <i>f</i>	wechselreich <i>a</i>
vorüberkeuchen <i>v</i>	vorwärtspeitschen <i>v</i>	wandlungsreich <i>a</i>	weckbar <i>a</i>
vorüberlenken <i>v</i>	vorwärtsrudern <i>v</i>	Wänstchen <i>n</i>	wegamüsieren <i>v</i>
vorüberraupeln <i>v</i>	vorwärtsschieben <i>v</i>	wärmefördernd <i>P.I</i>	wegärgern <i>v</i>
vorüberreiten <i>v</i>	sich vorwärtstasten <i>v</i>	wärmespendend <i>P.I</i>	wegbaden <i>v</i>
vorüberschaukeln <i>v</i>	vorwärtstaumeln <i>v</i>	Wärmestrahler <i>m</i>	wegbaggern <i>v</i>
wegbannen <i>v</i>	wegprallen <i>v</i>	wegverhandeln <i>v</i>	weiterbrüten <i>v</i>

wegbefördern <i>v</i>	wegprellen <i>v</i>	wegverkaufen <i>v</i>	weiterbugsieren <i>v</i>
wegbiegen <i>v</i>	wegprivatisieren <i>v</i>	wegwedeln <i>v</i>	weiterdenkenswert <i>a</i>
wegbomben <i>v</i>	wegrauchen <i>v</i>	wegwehen <i>v</i>	weiterdichten <i>v</i>
wegdämmern <i>v</i>	wegrauschen <i>v</i>	wegweichen <i>v</i>	weiterdienen <i>v</i>
wegdirigieren <i>v</i>	wegretuschieren <i>v</i>	wegweinen <i>v</i>	weiterdrehen <i>v</i>
wegdiskutieren <i>v</i>	wegrillen <i>v</i>	wegwerfbar <i>a</i>	weiterereilen <i>v</i>
sich wegducken <i>v</i>	wegrühren <i>v</i>	wegzaubern <i>v</i>	weiterfischen <i>v</i>
Wegelagerei <i>f</i>	Wegschaffung <i>f</i>	wegzerren <i>v</i>	weiterflattern <i>v</i>
Wegemesser <i>m</i>	wegschälen <i>v</i>	wegzucken <i>v</i>	weiterflicken <i>v</i>
wegesperrend <i>P.I</i>	wegschauen <i>v</i>	wehenartig <i>a</i>	weiterfliehen <i>v</i>
wegfächeln <i>v</i>	wegschäumen <i>v</i>	wehselig <i>a</i>	weiterfluchen <i>v</i>
wegfetzen <i>v</i>	wegscheuern <i>v</i>	weichgelig <i>a</i>	weiterforschen <i>v</i>
weggaunern <i>v</i>	wegschießen <i>v</i>	weichhämmern <i>v</i>	weiterfühlen <i>v</i>
Weggenommensein <i>n</i>	wegschlafen <i>v</i>	weichkochen <i>v</i>	weiterführer <i>m</i>
Weggeschicktwerden <i>n</i>	wegschrecken <i>v</i>	weichwollig <i>a</i>	weiterfühlen <i>v</i>
weghasten <i>v</i>	wegschreiben <i>v</i>	weidefähig <i>a</i>	weiterfunktionieren <i>v</i>
weghauchen <i>v</i>	wegschubsen <i>v</i>	Weihnachtsentheiligung <i>f</i>	weitergeleiten <i>v</i>
wegheiraten <i>v</i>	wegsenken <i>v</i>	weilerähnlich <i>a</i>	weitergrimmen <i>v</i>
weghören <i>v</i>	wegsprengen <i>v</i>	weimarxistisch <i>a</i>	weiterharken <i>v</i>
weghumpeln <i>v</i>	wegspritzen <i>v</i>	weißbuschelig <i>a</i>	weiterheulen <i>v</i>
weginterpretieren <i>v</i>	wegstiebitzen <i>v</i>	weißfrieren <i>v</i>	weiterhoffen <i>v</i>
wegkarren <i>v</i>	wegstolpern <i>v</i>	weißhäuptig <i>a</i>	weiterhopsen <i>v</i>
wegklatschen <i>v</i>	wegstrampeln <i>v</i>	weißkalken <i>v</i>	weiterhören <i>v</i>
wegknallen <i>v</i>	wegstreichbar <i>a</i>	weißkäsebleich <i>a</i>	weiterhungern <i>v</i>
wegknicken <i>v</i>	wegstreicheln <i>v</i>	Weißling <i>m</i>	weiterhüpfen <i>v</i>
wegkullern <i>v</i>	Wegsucher <i>m</i>	weißrubben <i>v</i>	weiterjudizieren <i>v</i>
wegkurieren <i>v</i>	wegtappen <i>v</i>	weißschminken <i>v</i>	weiterkauen <i>v</i>
Weglein <i>n</i>	wegtapsen <i>v</i>	Weißwäscher <i>m</i>	weiterklingeln <i>v</i>
weglenken <i>v</i>	wegtilgen <i>v</i>	Weiterbeschichtung <i>f</i>	weiterkolportieren <i>v</i>
wegmodellieren <i>v</i>	wegtraben <i>v</i>	weiterberichten <i>v</i>	weiterkrähen <i>v</i>
wegnuckeln <i>v</i>	wegträllern <i>v</i>	weiterbetreiben <i>v</i>	weiterkreischen <i>v</i>
wegquatschen <i>v</i>	wegtrampeln <i>v</i>	weiterbewilligen <i>v</i>	weiterkritzeln <i>v</i>
wegquetschen <i>v</i>	wegtransportieren <i>v</i>	weiterblühen <i>v</i>	weiterleihen <i>v</i>
wegplaudern <i>v</i>	wegtupfen <i>v</i>	weiterbrennen <i>v</i>	weiterleuchten <i>v</i>
weiterlohen <i>v</i>	weitertasten <i>v</i>	weltmarktschreierisch <i>a</i>	Wettsingen <i>n</i>

weiterlottern <i>v</i>	weiterträumen <i>v</i>	weltmeisterlich <i>a</i>	Wettsspringen <i>n</i>
weitemäckeln <i>v</i>	weitertrommeln <i>v</i>	weltstandsbestimmend <i>P.I</i>	Wettspucken <i>n</i>
weitermeckern <i>v</i>	weitertrotten <i>v</i>	weltstandsgerecht <i>a</i>	Wettwerfen <i>n</i>
weiterphilosophieren <i>v</i>	weitertuscheln <i>v</i>	weltumschlingend <i>P.I</i>	Wichtigmacher <i>m</i>
weiterplaudern <i>v</i>	Weiterverarbeiter <i>m</i>	Weltumstürzler <i>m</i>	Wichtigmacherei <i>f</i>
weiterproben <i>v</i>	weiterverfolgen <i>v</i>	weltuntergangsähnlich <i>a</i>	wichtigmacherisch <i>a</i>
weiterrasen <i>v</i>	weitervermitteln <i>v</i>	Weltveränderer <i>m</i>	sich widerbilden <i>v</i>
weiterräucheln <i>v</i>	weiterverscherbeln <i>v</i>	Weltverbesserei <i>f</i>	Widerblick <i>m</i>
weiterrauchen <i>v</i>	weitervertreten <i>v</i>	Weltverbesserungswut <i>f</i>	Widerdämon <i>m</i>
weiterrauschen <i>v</i>	weiterwerkeln <i>v</i>	weltverwandelnd <i>P.I</i>	widerdonnern <i>v</i>
weiterreichen <i>v</i>	weiterwirbeln <i>v</i>	weltwärts <i>adv</i>	widerdröhnen <i>v</i>
weiterrinnen <i>v</i>	weiterwuchten <i>v</i>	weltwichtig <i>a</i>	Widerfahrnis <i>f</i>
weiterrollen <i>v</i>	weiterwünschen <i>v</i>	wendbar <i>a</i>	Widerglanz <i>m</i>
weeterschaukeln <i>v</i>	weiterwürfeln <i>v</i>	Wenig-Verschreiber <i>m</i>	widerlaufen <i>v</i>
weeterschaukeln <i>v</i>	weiterwüten <i>v</i>	Werauchimmer <i>m</i>	Widerleger <i>m</i>
weeterschlippen <i>v</i>	weiterzeichnen <i>v</i>	werbeträchtig <i>a</i>	widerleuchten <i>v</i>
weeterschlitern <i>v</i>	weiterzuckeln <i>v</i>	Werferin <i>f</i>	Widerling <i>m</i>
weeterschmollen <i>v</i>	weiterzüngeln <i>v</i>	werkstattbekannt <i>a</i>	widerratbar <i>a</i>
weeterschmuggeln <i>v</i>	weithindämmernd <i>P.I</i>	werkstatthaft <i>a</i>	widerrufbar <i>a</i>
weeterschmunzeln <i>v</i>	weithinglänzend <i>P.I</i>	werkstattmäßig <i>a</i>	widerrutschen <i>v</i>
weeterschnallen <i>v</i>	weithinleuchtend <i>P.I</i>	werkstattreif <i>a</i>	widerschreien <i>v</i>
weeterschubsen <i>v</i>	weitschleudern <i>v</i>	wermutdurchduftet <i>P.II</i>	widerspiegelbar <i>a</i>
weeterschüren <i>v</i>	weitsüchtig <i>a</i>	wertungsfrei <i>a</i>	Widersprüchelchen <i>n</i>
weeterschwärmen <i>v</i>	weitungirrend <i>P.I</i>	wertwürdig <i>a</i>	Widerständler <i>m</i>
weeterschwatzen <i>v</i>	weizenmehlweiß <i>a</i>	wespenartig <i>a</i>	Widerstreber <i>m</i>
weeterschwelen <i>v</i>	wellentauchen <i>v</i>	wespengleich <i>a</i>	widervernünftig <i>a</i>
weiterstarten <i>v</i>	Weltenwanderer <i>m</i>	Westlertum <i>n</i>	Widerwut <i>f</i>
weitersteppen <i>v</i>	Weltenwender <i>m</i>	Wettbewerbshüter <i>m</i>	Widerzorn <i>m</i>
weiterstolpern <i>v</i>	Welteroberer <i>m</i>	Wettfliegen <i>n</i>	wiederbegeggen <i>v</i>
weiterstürmen <i>v</i>	Weltgebieter <i>m</i>	Wethandel <i>m</i>	Wieder-Eingang <i>m</i>
weetersummen <i>v</i>	weltgemäß <i>a</i>	Wettkampfberaterin <i>f</i>	Wiedereingliederung <i>f</i>
weitertappeln <i>v</i>	Weltgestalter <i>m</i>	Wettkampfreich <i>a</i>	wiedererwerben <i>v</i>
weitertappen <i>v</i>	welthaft <i>a</i>	Wettlust <i>f</i>	wiedergebären <i>v</i>
weitertapsen <i>v</i>	Weltmarktfähigkeit <i>f</i>	Wettschaffen <i>n</i>	wiederherrollen <i>v</i>
wiederkränken <i>v</i>	Wissenschafterei <i>f</i>	wohlwachsen <i>v</i>	wurstförmig <i>a</i>

wiederliefern <i>v</i>	wissenswert <i>a</i>	wohnsitzlos <i>a</i>	wurzelhart <i>a</i>
wiederschenken <i>v</i>	Witterer <i>m</i>	Wohnungswirtschaftler <i>m</i>	würzkörnig <i>a</i>
sich widerschleichen <i>v</i>	witwenhaft <i>a</i>	Wolkenbeuger <i>m</i>	wutähnlich <i>a</i>
wiederschöpfen <i>v</i>	Witzchen <i>n</i>	wolkenhaft <i>a</i>	wutbrüchig <i>a</i>
wiedersehensfreudig <i>a</i>	witzigerweise <i>adv</i>	wolkenhoch <i>a</i>	wutrot <i>a</i>
Wiederveräußerung <i>f</i>	Witzothek <i>f</i>	wortartmäßig <i>a</i>	Y
Wiederverein <i>m</i>	wobbelbar <i>a</i>	wortbildungsgeschichtlich <i>a</i>	Yuppietum <i>n</i>
wiederverlieren <i>v</i>	wogenhaft <i>a</i>	wortbildungsmäßig <i>a</i>	Z
wiederverschließbar <i>a</i>	wohlaffektiert <i>P.II</i>	Wortbrüchler <i>m</i>	Zahlerei <i>f</i>
wiederverwertbar <i>a</i>	wohlakkreditiert <i>P.II</i>	Worterteiler <i>m</i>	Zählsucht <i>f</i>
wiederverwendungsfähig <i>a</i>	wohlbeackert <i>a</i>	Wortgebildetheit <i>f</i>	zartfleischig <i>a</i>
Wikingertum <i>n</i>	wohlbebaut <i>a</i>	Wortmächtigkeit <i>f</i>	zarthütig <i>a</i>
Wildbestandserfasser <i>m</i>	wohlbedächtig <i>a</i>	Wortpräger <i>m</i>	zartkörnig <i>a</i>
Wildwarner <i>m</i>	wohlbefindlich <i>a</i>	wortwürdig <i>a</i>	Zartmacher <i>m</i>
willensfähig <i>a</i>	wohlbegütert <i>a</i>	Wuchtereier <i>f</i>	zartwüchsig <i>a</i>
willensmäßig <i>a</i>	wohlbehütet <i>P.II</i>	wundbeschreiben <i>v</i>	zaubergewaltig <i>a</i>
wimmelhaft <i>a</i>	wohleingerichtet <i>P.II</i>	sich wunddrücken <i>v</i>	zehnpfennigstückgroß <i>a</i>
Windbesteuber <i>m</i>	Wohlfahrtsempfänger <i>m</i>	wunderfreudig <i>a</i>	Zeichengeber <i>m</i>
winddurchbraust <i>P.II</i>	wohlformuliert <i>P.II</i>	wunderwürdig <i>a</i>	Zeichenwert <i>m</i>
winddurchsäuselt <i>P.II</i>	Wohlfundiert <i>P.II</i>	wundpfeifen <i>v</i>	Zeitbeender <i>m</i>
Windelheit <i>f</i>	Wohlgeglückt <i>P.II</i>	wundreiben <i>v</i>	Zeitchen <i>n</i>
windfrisch <i>a</i>	Wohlgekräuselt <i>P.II</i>	wundscheuern <i>v</i>	Zeitgemäßheit <i>f</i>
windgewiegt <i>P.II</i>	Wohl gelungenheit <i>f</i>	sich wundschiessen <i>v</i>	Zeitgenossenschaft <i>f</i>
windzerblasen <i>v</i>	Wohlgeratenheit <i>f</i>	Wünschelrutengängerei <i>f</i>	zeitgesteuert <i>P.II</i>
Winkelschleifer <i>m</i>	Wohlgericht <i>n</i>	Wunschfrau <i>f</i>	zeithaltig <i>a</i>
Winkelchen <i>n</i>	Wohlgeschliffen <i>v</i>	Wunschfreiheit <i>f</i>	Zeitlosigkeit <i>f</i>
Winterschläfer <i>m</i>	Wohlgesetztheit <i>f</i>	Wunschhütlein <i>n</i>	zeitunterworfen <i>v</i>
winterwählig <i>a</i>	wohlgezählt <i>P.II</i>	Wunschlein <i>n</i>	zeitwichtig <i>a</i>
Winterwanderer <i>m</i>	wohllebig <i>a</i>	Wunschmutter <i>f</i>	zellenartig <i>a</i>
Winzig-Appeal <i>n</i>	wohlleiden <i>v</i>	Wunschresultat <i>n</i>	Zellstoffhersteller <i>m</i>
wipfelhoch <i>a</i>	wohlrasiert <i>P.II</i>	Würmling <i>m</i>	zementartig <i>a</i>
wirtschaftseigen <i>a</i>	wohlstandsmehrend <i>P.I</i>	Wurstbrühen-Austragegang	zementhaft <i>a</i>
wirtschaftsfördernd <i>P.I</i>	wohltrainiert <i>P.II</i>	Wurstbrühen-Austräger <i>m</i>	zementpulvergrau <i>a</i>
wißbar <i>a</i>	wohlvorbereitet <i>P.II</i>	Würstchenmann <i>m</i>	Zementwerker <i>m</i>
zerblitzeln <i>v</i>	zerscherben <i>v</i>	Zirkusfreund <i>m</i>	Zuhacken <i>v</i>

zerbrennen <i>v</i>	zerschmoren <i>v</i>	zirpig <i>a</i>	Zuhauchen <i>v</i>
zerbröseln <i>v</i>	zerschnitzeln <i>v</i>	Zirpser <i>m</i>	Zuhaufströmen <i>v</i>
sich zerbückeln <i>v</i>	zerschnüren <i>v</i>	zitatefreudig <i>a</i>	Zuhausesein <i>n</i>
zerdeppern <i>v</i>	zerschreiben <i>v</i>	zitierbar <i>a</i>	zuhoppeln <i>v</i>
zereinzeln <i>v</i>	zersetzungsträchtig <i>a</i>	zitronenhaft <i>a</i>	zuhopsen <i>v</i>
zerfächeln <i>v</i>	zersieben <i>v</i>	zittergrashaft <i>a</i>	zuhüpfen <i>v</i>
zerfaltet <i>P II</i>	Zerspanner <i>m</i>	Zivilisiertheit <i>f</i>	zuketten <i>v</i>
zerfratzt <i>P II</i>	zersprühen <i>v</i>	Zivilistentum <i>n</i>	zuknipsen <i>v</i>
zergliederbar <i>a</i>	zerstacheln <i>v</i>	zofenhaft <i>a</i>	zukunftanien <i>v</i>
sich zergrämen <i>v</i>	zerstanzen <i>v</i>	zögerlich <i>a</i>	zukunftsempfindlich <i>a</i>
Zerhacker <i>m</i>	Zerstörungssucht <i>f</i>	Zoomen <i>v</i>	Zukunftsfreudigkeit <i>f</i>
zerhackstücken <i>v</i>	Zerstrittenheit <i>f</i>	Zörner <i>m</i>	Zukunftsfühler <i>m</i>
zerhöht <i>P.II</i>	zerstrubbelt <i>P. II</i>	zornzitternd <i>P.I</i>	zukunftsorientiert <i>P.II</i>
zerholzen <i>v</i>	zerstückt <i>P. II</i>	Zotigkeit <i>f</i>	zukunftsichtig <i>a</i>
zerklaffen <i>v</i>	zerstudieren <i>v</i>	zubestimmen <i>v</i>	zukunftsichtig <i>a</i>
zerkloppen <i>v</i>	zertauen <i>v</i>	zublinkern <i>v</i>	zukurven <i>v</i>
zerkneten <i>v</i>	zertrommeln <i>v</i>	zubrausen <i>v</i>	Zukurzgekommene <i>m</i>
zerkrallen <i>v</i>	zertrümmerbar <i>a</i>	züchtbar <i>a</i>	zuladen <i>v</i>
zerkritzeln <i>v</i>	zertun <i>v</i>	Zuckerschleuderer <i>m</i>	zulaßbar <i>a</i>
Zerlegbarkeit <i>f</i>	zerwählen <i>v</i>	zudichten <i>v</i>	zulösen <i>v</i>
zerlempern <i>v</i>	zerwirtschaften <i>v</i>	zueinanderpassen <i>v</i>	Zumast <i>f</i>
zerlodern <i>v</i>	zerzahlt <i>P.II</i>	zueinanderpressen <i>v</i>	Zumauerung <i>f</i>
zerlutschen <i>v</i>	zerzert <i>P.II</i>	zuendgenarrt <i>P.II</i>	zumelken <i>v</i>
zermergelt <i>P II</i>	zerzottelt <i>P.II</i>	zufauchen <i>v</i>	zumurmeln <i>v</i>
zermülmern <i>v</i>	ziegelsteingroß <i>a</i>	zufluchtlos <i>a</i>	zumutbar <i>a</i>
zernarbt <i>P II</i>	Ziegenveredler <i>m</i>	Zufriedensein <i>n</i>	Zumutbarkeit <i>f</i>
zerquireln <i>v</i>	Ziehfähigkeit <i>f</i>	Zufutter <i>m</i>	Zündholzhersteller <i>m</i>
zerradeln <i>v</i>	zielbar <i>a</i>	zugaloppieren <i>v</i>	Zündungsunterbrecher <i>m</i>
zerregnet <i>P II</i>	ziervoll <i>a</i>	Zugänglichwerden <i>n</i>	Zunfttheologentum <i>n</i>
zerrollen <i>v</i>	Zigarrenmacherei <i>f</i>	zugbar <i>a</i>	zungenlos <i>a</i>
zerruppen <i>v</i>	zimmerbar <i>a</i>	zugegebenerweise <i>adv</i>	zupaddeln <i>v</i>
zerscharren <i>v</i>	zinngrau <i>a</i>	zugipsen <i>v</i>	zuplanschen <i>v</i>
zerschaufeln <i>v</i>	zirkelspitzenexakt <i>a</i>	zugluftsticher <i>a</i>	zuplauschen <i>v</i>
sich zerscheitern <i>v</i>	zirkusbunt <i>a</i>	zugurren <i>v</i>	zuplauzen <i>v</i>
zupreschen <i>v</i>	zurückebben <i>v</i>	zurückpendeln <i>v</i>	zurückverfolgen <i>v</i>

sich zuraupen <i>v</i>	zurückerkämpfen <i>v</i>	zurückplanschen <i>v</i>	zurückverfrachten <i>v</i>
sich zurechtdenken <i>v</i>	zurückfaxen <i>v</i>	zurückraffen <i>v</i>	zurückverzaubern <i>v</i>
zurechtdrehen <i>v</i>	zurückflüchten <i>v</i>	zurückrauben <i>v</i>	zurückwandeln <i>v</i>
zurechtflicken <i>v</i>	Zurückführung <i>f</i>	zurückrauschen <i>v</i>	zurückwispern <i>v</i>
zurechthauen <i>v</i>	Zurückgebliebenheit <i>f</i>	zurückrieseln <i>v</i>	zurückzoomen <i>v</i>
zurechtklopfen <i>v</i>	zurückgewinnbar <i>a</i>	zurückrucken <i>v</i>	zurückzwinkern <i>v</i>
zurechtknöpfen <i>v</i>	sich zurückgewöhnen <i>v</i>	zurückrutschen <i>v</i>	zurutschen <i>v</i>
zurechtmischen <i>v</i>	Zurückgeworfensein <i>n</i>	zurücksausen <i>v</i>	zusammenaddieren <i>v</i>
zurechtmodelln <i>v</i>	zurückglitschen <i>v</i>	zurückscharren <i>v</i>	zusammenbeben <i>v</i>
zurechtrede[n] <i>v</i>	zurückhangeln <i>v</i>	sich zurückscharwenzeln <i>v</i>	zusammenblasen <i>v</i>
sich zurechtrekeln <i>v</i>	zurückhasten <i>v</i>	Zurückschau <i>f</i>	zusammenboxen <i>v</i>
zurechtrüffeln <i>v</i>	zurückhebeln <i>v</i>	sich zurückschaukeln <i>v</i>	zusammenbrausen <i>v</i>
zurechtschleifen <i>v</i>	zurückhöhnen <i>v</i>	Zurückschieser <i>m</i>	zusammenbüscheln <i>v</i>
zurechtschieben <i>v</i>	zurückholbar <i>a</i>	sich zurückschlängeln <i>v</i>	zusammendonnern <i>v</i>
zurechtschütteln <i>v</i>	zurückhumpeln <i>v</i>	zurückschlendern <i>v</i>	zusammenducken <i>v</i>
sich zurechtzanken <i>v</i>	zurückhuschen <i>v</i>	zurückschlingen <i>v</i>	zusammenerfinden <i>v</i>
zureifen <i>v</i>	zurückklimmen <i>v</i>	zurückschlucken <i>v</i>	zusammenfassbar <i>a</i>
zureißen <i>v</i>	zurückklingeln <i>v</i>	zurückschubsen <i>v</i>	zusammenflackern <i>v</i>
Zurhandensein <i>n</i>	zurückklopfen <i>v</i>	zurückschwimmen <i>v</i>	zusammenfleischen <i>v</i>
zurieseln <i>v</i>	zurückknüppeln <i>v</i>	zurückspinnen <i>v</i>	zusammenfügbar <i>a</i>
sich zuringen <i>n</i>	zurückkommandieren <i>v</i>	zurückspulen <i>v</i>	Zusammengefüghtheit <i>f</i>
zurobben <i>v</i>	zurückkremple[n] <i>v</i>	zurückstolpern <i>v</i>	Zusammengriff <i>m</i>
Zur-Stelle-Sein <i>n</i>	zurückküssen <i>v</i>	zurückstutzen <i>v</i>	zusammenhämmern <i>v</i>
zurückadressieren <i>v</i>	zurücklauschen <i>v</i>	zurücktapfen <i>v</i>	zusammenhamstern <i>v</i>
zurückärgern <i>v</i>	zurücklesen <i>v</i>	zurücktappen <i>v</i>	zusammenharken <i>v</i>
zurückbannen <i>v</i>	zurückmahnen <i>v</i>	zurücktapsen <i>v</i>	zusammenhaspeln <i>v</i>
zurückbeben <i>v</i>	zurückmassieren <i>v</i>	sich zurücktasten <i>v</i>	zusammenhausieren <i>v</i>
sich zurückbeziehen <i>v</i>	zurückmaulen <i>v</i>	zurücktauchen <i>v</i>	zusammenhexen <i>v</i>
zurückbieten <i>v</i>	zurückmontieren <i>v</i>	zurücktauen <i>v</i>	zusammenhungern <i>v</i>
zurückbitten <i>v</i>	zurückmutieren <i>v</i>	zurücktönen <i>v</i>	zusammenkartätschen <i>v</i>
zurückblanken <i>v</i>	zurücknehmbar <i>a</i>	zurücktransportieren <i>v</i>	zusammenkeilen <i>v</i>
zurückbomben <i>v</i>	sich zurückneigen <i>v</i>	zurücktröpfeln <i>v</i>	zusammenkippen <i>v</i>
zurückdonnern <i>v</i>	zurückpaddeln <i>v</i>	zurücktrotten <i>v</i>	zusammenklinken <i>v</i>
zurückdröhnen <i>v</i>	zurückpeitschen <i>v</i>	zurückturnen <i>v</i>	zusammenklirren <i>v</i>
zusammenklopfen <i>v</i>	zuschauern <i>v</i>	Zwangsaufenthalt <i>m</i>	

zusammenklumpen <i>v</i>	Zuschauerschaft <i>f</i>	Zwangsaushhebung <i>f</i>	
zusammenknollen <i>v</i>	zuschaukeln <i>v</i>	zwangsrekrutieren <i>v</i>	
zusammenkochen <i>v</i>	Zuschliff <i>m</i>	zwangssiedeln <i>v</i>	
zusammenkollern <i>v</i>	zuschmuggeln <i>v</i>	Zwangssiedlung <i>f</i>	
zusammenkräuseln <i>v</i>	zuschneiden <i>v</i>	zwangstesten <i>v</i>	
zusammenkugeln <i>v</i>	Zuschreibung <i>f</i>	zwangsumsiedeln <i>v</i>	
zusammenkünsteln <i>v</i>	zuschwänzeln <i>v</i>	zwangsverpflichtet <i>P II</i>	
zusammenmixen <i>v</i>	zuschweben <i>v</i>	zwangsverschicken <i>v</i>	
zusammennesteln <i>v</i>	zusegeln <i>v</i>	zweifelsüchtig <i>a</i>	
zusammenpreisen <i>v</i>	zusignalisieren <i>v</i>	zweighaft <i>a</i>	
zusammenpusseln <i>v</i>	zusingen <i>v</i>	zweiglich <i>a</i>	
zusammenquatschen <i>v</i>	zusinken <i>v</i>	zweigspezifisch <i>a</i>	
zusammenquirlen <i>v</i>	zuspähen <i>v</i>	zweihundertkerzig <i>a</i>	
zusammenrasieren <i>v</i>	Zuspätkommer <i>m</i>	zweikammerig <i>a</i>	
zusammenröffeln <i>v</i>	Zusprecher <i>m</i>	zweiradfeindlich <i>a</i>	
zusammenrutschen <i>v</i>	zuspriihen <i>v</i>	Zweistückigkeit <i>f</i>	
zusammenrütteln <i>v</i>	zustaken <i>v</i>	Zweitanstrich <i>m</i>	
zusammenschimpfen <i>v</i>	zustolpern <i>v</i>	Zweitstellung <i>f</i>	
zusammenschludern <i>v</i>	zustricken <i>v</i>	Zweitürer <i>m</i>	
zusammenschneiden <i>v</i>	zutapfen <i>v</i>	Zweizüngigkeit <i>f</i>	
zusammenschneien <i>v</i>	zutapfen <i>v</i>	Zwerghaftigkeit <i>f</i>	
zusammenschnippeln <i>v</i>	Zutätchen <i>n</i>	Zwergnovelle <i>f</i>	
zusammenschnurren <i>v</i>	zuteilbar <i>a</i>	Zwetschgewässerchen <i>n</i>	
zusammenschuppen <i>v</i>	zutorkeln <i>v</i>	zwickerlos <i>a</i>	
zusammenwehen <i>v</i>	zutrampeln <i>v</i>	zwiebelig <i>a</i>	
zusammenwischen <i>v</i>	zuträumen <i>v</i>	Zwiebeltürmchen <i>n</i>	
zusammenzwingen <i>v</i>	Zutreber <i>m</i>	Zwillingspielerei <i>f</i>	
zusammenzwirbeln <i>v</i>	zutrippeln <i>v</i>	zwirnsfadendünn <i>a</i>	
zusammenzwisten <i>v</i>	zutrotten <i>v</i>	Zwischendeckler <i>m</i>	
zusausen <i>v</i>	sich zuwinden <i>v</i>	zwischen-durchschreiten <i>v</i>	
zusäuseln <i>v</i>	zuwispern <i>v</i>	zwischenlagern <i>v</i>	
zuschachern <i>v</i>	zuzementieren <i>v</i>	zwichenspeichern <i>v</i>	
zuschaltbar <i>a</i>	zuzischen <i>v</i>	Zwischenträgeri <i>f</i>	
zuschauerfreundlich <i>a</i>	zuzischeln <i>v</i>	zynischerweise <i>adv</i>	